

Programmarekening 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord programmarekening 2023	6
Leeswijzer.....	15
Programma 1: Kwaliteit van Leven	17
<i>1.1 Een inclusieve samenleving.....</i>	<i>17</i>
<i>1.2 Een gezond verenigingsleven .....</i>	<i>23</i>
<i>1.3 Toekomstbestendig onderwijs.....</i>	<i>25</i>
<i>1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern .....</i>	<i>30</i>
<i>1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud .....</i>	<i>32</i>
<i>1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten .....</i>	<i>38</i>
<i>1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing .....</i>	<i>39</i>
<i>1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners.....</i>	<i>50</i>
<i>1.9 Mutaties reserves programma 1 .....</i>	<i>55</i>
Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie	60
<i>2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten .....</i>	<i>60</i>
<i>2.2 Transformatie van de landbouw .....</i>	<i>68</i>
<i>2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving.....</i>	<i>74</i>
<i>2.4 Mutaties reserves programma 2 .....</i>	<i>83</i>
Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering	86
<i>3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst.....</i>	<i>86</i>
<i>3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie.....</i>	<i>95</i>
<i>3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten .....</i>	<i>99</i>
<i>3.4 Van afval tot grondstof .....</i>	<i>103</i>
Programma 4: Wonen en Leefomgeving.....	110
<i>4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern .....</i>	<i>111</i>
<i>4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet.....</i>	<i>120</i>

<i>4.3</i> <i>Veilige fiets- en wandelverbindingen</i>	124
<i>4.4</i> <i>Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten</i>	128
<i>4.5</i> <i>Optimalisatie bereikbaarheid kernen</i>	131
<i>4.6</i> <i>Openbare ruimte als visitekaartje</i>	134
<i>4.7</i> <i>Vastgoed</i>	143
<i>4.8</i> <i>Mutaties reserves programma 4</i>	144
Programma 5: Bestuur en dienstverlening	147
<i>5.1</i> <i>De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten.</i>	147
<i>5.2</i> <i>Een open en transparant Bestuur</i>	153
<i>5.3</i> <i>Inspraak is een vanzelfsprekendheid</i>	155
<i>5.4</i> <i>Een gezonde en solide financiële huishouding</i>	158
<i>5.5</i> <i>Doelgericht samenwerken</i>	164
<i>5.6</i> <i>Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving</i>	167
<i>5.7</i> <i>Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid</i>	169
<i>5.8</i> <i>Ondermijning een halt toeroepen</i>	173
<i>5.9</i> <i>Jeugdproblematiek in de greep</i>	176
<i>5.10</i> <i>Personeel</i>	177
<i>5.11</i> <i>Mutaties reserves programma 5</i>	180
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	184
Onvoorziene uitgaven	186
Paragrafen	187
<i>Paragraaf 1: Lokale heffingen</i>	187
<i>Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	196
<i>Paragraaf 3: Kapitaalgoederen</i>	219
<i>Paragraaf 4: Financiering</i>	226
<i>Paragraaf 5: Bedrijfsvoering</i>	228
<i>Paragraaf 6: Verbonden partijen</i>	235

Paragraaf 7: Grondbeleid	271
Financiële jaarrekening 2023	280
Overzicht van baten en lasten	280
Balans	283
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	288
Toelichting op de balans	300
Incidentele baten en lasten	377
Wet Normering Topinkomens (WNT)	379
Rechtmatigheidsverantwoording	382
Staat van herkomst en besteding van middelen (kastroomoverzicht)	389
Single information Single Audit (SiSa)	392
Bijlagen	424
A. Overzicht restantkredieten ultimo 2023	424
B. Rekening 2023 conform taakvelden BBV	428

Voorwoord programmarekening 2023

1. Inleiding: jaarrekening 2023

Deze jaarstukken zijn een inhoudelijke en financiële verantwoording over begrotingsjaar 2023. Het eerste volledige jaar van het bestuursakkoord 2023-2026 met de titel 'Goed leven in elke kern'. We blikken terug op wat we hebben gerealiseerd in vergelijking met wat we ons hadden voorgenomen en welke factoren dat resultaat hebben beïnvloed. Het is een verantwoording op programmaniveau, waarbij we zijn uitgegaan van de programma's die de raad bij de start van deze raadsperiode 2023-2026 heeft vastgesteld. Het vertrekpunt is dus de programma-indeling van begroting 2023-2026. Net als op programmaniveau worden de resultaten en de afwijkingen gepresenteerd; in dit voorwoord beschouwen we de hoofdlijnen. We stellen vast dat het saldo van de jaarrekening 2023 € 2.145.238 positief bedraagt.

2. Start nieuwe burgemeester

Op 23 maart 2023 is onze nieuw burgemeester geïnstalleerd. Dit eerste jaar stond in het teken van "verbinding met de samenleving". Via kernenbezoeken heeft onze burgemeester uitgebreid kennis gemaakt met onze inwoners, haar ondernemers, haar verenigingen en haar tradities. Daarnaast is onder leiding van de burgemeester de externe oriëntatie vergroot. Banden zijn aangehaald met andere overheden, gemeenten, provincie, ministeries, ook in de euregio en Europa.

3. Koers van de begroting 2023: "Goed leven in elke kern"

Een nieuw bestuursakkoord 2023-2026 gebaseerd op onze missie:

Eijsden-Margraten: Dicht bij het leven. Dicht bij mensen. Het leven van onze inwoners centraal.

Het bestuursakkoord voor de periode 2023-2026 gaat uit van 5 prioritaire thema's.

- Kwaliteit van leven
- Landbouw, landschap en plattelandseconomie
- Duurzaamheid en klimaatverandering
- Wonen en leefomgeving
- Bestuur en dienstverlening

Op enkele punten is de realisatie van onze ambities vertraagd, maar over de gehele linie zijn we trots op wat er ligt. We hebben niemand in de kou laten staan: inwoners, verenigingen en ondernemers niet. Richtsnoer daarbij is en blijft onze missie: In Eijsden-Margraten staan we dicht bij het leven. Het leven van onze inwoners staat centraal. De plannen voor 2023 stonden dan ook in het teken van "Investeren in mensen en ruimte"

* **Gezonde kernen en gemeenschappen**

Om de sociale basis, zelfredzaamheid en veerkracht van onze inwoners te ondersteunen hebben wij in welzijnswerk, vrijwilligersorganisaties, burgerinitiatieven en verenigingsleven geïnvesteerd. Wij zien toegankelijkheid van kunst- en cultuur als een belangrijke voorwaarde voor goede kwaliteit van leven en sterke sociale basis in onze gemeente. De bibliotheek zien wij als een belangrijke algemeen toegankelijke voorziening en hart van de samenleving. Daarom is voor bibliotheekwerk het voorbereidend werk getroffen en heeft toekenning van de specifieke uitkering "bibliotheekgelden" plaatsgevonden als voorbereiding op de zorgplicht bibliotheken per 1-1-2025. Het integraal huisvestingsplan onderwijs is vastgesteld en de diverse deelplannen zoals nieuwbouw school Cadier & Keer en aanpakken huisvestingskrapte bij de scholen in Eijsden en Margraten zijn in ontwikkeling. In 2023 zijn alle voorbereidingen getroffen zodat het bevoegd gezag van de school OBS Mesch per 1 januari 2024 overgedragen kon worden aan een daartoe opgerichte stichting Openbare Basisschool Mesch.

* **Woningbouw**

Op 4 april 2023 werd met de raad van gedachten gewisseld over onze woningbouwopgave tot en met 2030 en op 26 oktober 2023 werd een ateliersessie met uw raad gehouden over de integrale woningbouwopgave ter voorbereiding op de gewenste besluitvorming. Er is een projectgroep "wonen" ingesteld om te komen tot een integraal plan van aanpak "Realisatie extra woningen tot 2030". Deze projectgroep is gestart met het opstellen van een uitvoeringsprogramma voor de midden lange termijn (2030). Diverse plannen zijn in voorbereidende zin opgestart. In 2023 zijn daadwerkelijk 82 nieuwe woningen gerealiseerd. Daarnaast is in 2023 voor de gemeente Eijsden-Margraten een woonzorgvisie vastgesteld.

Ondanks dat enorm veel werk verzet is ter voorbereiding op de implementatie van de omgevingswet

per 1 januari 2024 en de onderbezetting binnen het team vergunningverlening, is de behandeltermijn van ontvankelijk aanvragen voor een omgevingsvergunning bedraagt gemiddeld slechts 33 dagen, terwijl er een wettelijke termijn geldt van 56 dagen. Daarnaast is in 2023 99% van de vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Ook hier zijn we enorm trots op.

*** Preventie in het sociaal domein**

Middels algemeen toegankelijke voorzieningen hebben we een brede groep inwoners met een lichtere hulpvraag geholpen. Daarnaast is vanuit onze preventieve verantwoordelijkheid ingezet op extra ondersteuning van kinderen in de eerste levensjaren die cruciaal zijn in de ontwikkeling van cognitieve vaardigheden, sociale emotie en motoriek. Dit onder andere door programma's zoals trendbreuk. Ook is er ingezet op preventie om een hulpvraag sneller te signaleren en op te pakken. Daarmee kunnen wij een beroep op zwaardere en duurdere maatwerkvoorzieningen voorkomen, verminderen of uitstellen.

Nieuwe beleidskaders voor zowel Jeugd als WMO zijn in 2023 ontwikkeld en vastgesteld en het nieuwe beschut Participatie is nog in ontwikkeling. Hierbij worden de landelijke ontwikkelingen zoals de hervormingsagenda jeugd gevolgd en op regionaal en lokaal ingevuld.

Er is in 2023 op basis van een participatief traject gestart met het uitwerken van het uitvoeringsplan WMO. Ondanks de personeelskrapte in de zorg is er alles aan gedaan om onze inwoners op het gebied jeugd, WMO en inkomen zo goed mogelijk te helpen en wachtlijsten zo veel mogelijk te voorkomen. De inwoners waardeerden onze inzet in 2023 dan ook met het cijfer 7,7. Hier zijn we enorm trots op.

De extra inzet en aandacht voor preventieve maatregelen bij Jeugd en WMO heeft bovendien geleid tot een voorlopige kostenombuiging waarbij de stijging van de kosten minder sterk is dan initieel verwacht.

*** Landschap, natuur, duurzaamheid**

Er is een start gemaakt met de uitvoering van het landschapsfonds. In 2023 is een budget gevormd van € 320.000 dat deels gevoed wordt uit de opbrengsten van de toeristenbelasting, uit de lopende begroting en eenmalig door een provinciale bijdrage. Tevens is de Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023 geïntroduceerd. Deze biedt burgers de kans om mee te werken aan de versterking van het landschappelijke groenblauwe raamwerk.

Samen met Gulpen-Wittem en Vaals en een aantal Belgische gemeenten zijn meerjarige afspraken gemaakt rondom het project het Landschapspark Grenzeloos Bocageland. Dit initiatief is aangemerkt als een van de projecten binnen de regiodeal Zuid-Limburg 'InGenieus, Groen en Gezond' waar middelen naar toe gaan.

Evenals in 2022 zijn in het kader van de energiecrisis verenigingen en huishoudens daar waar nodig gecompenseerd voor hoge energiekosten.

In 2023 is ruim 1 miljoen euro beschikbaar gesteld om alle conventionele openbare verlichting te vervangen door LED-verlichting. In het kader van het stimuleren van verduurzamingen is aangesloten bij duurzaamheidsleningen via SVn en is derhalve een krediet van € 1.000.000 beschikbaar gesteld

ter uitvoering van de Verordening Stimuleringsregeling zakelijk Eijsden-Margraten 2023, tot een maximum van € 10.000.000. Daarnaast is een laadpalenplan uitgewerkt voor de gehele gemeente.

*** Dienstverlening en bestuurscultuur**

Onze dienstverlening is versterkt door de introductie van onze nieuwe website, het digitale visitekaartje van de gemeente.

Bovendien is vanuit diverse domeinen gewerkt aan bewustwording en het klantgerichter inrichten van processen en werken. In 2023 zijn een 50-tal specifieke klantprocessen in de organisatie geïmplementeerd t.b.v. digitale afhandeling. In samenhang met de invoering van de Omgevingswet heeft in het VTH-domein een herontwerp van onze dienstverleningsprocessen plaatsgevonden. Ook in het sociaal domein is hier een start mee gemaakt.

Met de komst van de adviseur participatie zijn de eerste stappen gezet op het gebied van het optimaliseren van participatietrajecten.

Op het gebied van openbare orde en veiligheid is extra geïnvesteerd in de capaciteit om de toegenomen vraagstukken adequaat te kunnen adresseren en op te pakken. In dat licht is het mogelijk geworden te komen tot een geïntensiveerde aanpak op het gebied van ondermijning.

4. Financiële terugblik

De begroting 2023 zijn wij gestart met een positief saldo van € 17.155. Na de structurele wijziging van 2022 bedroeg het saldo € 35.092 negatief. De 1e Burap sloten wij af met een negatieve bijstelling van € 248.049. De bijgestelde begroting 2023 kwam hierdoor uit op een negatief saldo van € 283.141. De 2e Burap sloten wij af met een positieve bijstelling van € 1.694.957. Rekening houdend met het saldo van de 2e burap kwam het geprognosticeerde saldo van de begroting 2023 uit op € 1.411.815 positief. Dit saldo werd door uw raad gestort in de algemene reserve waardoor het begrotingssaldo € 0 was.

De jaarrekening 2023 sluiten we nu af met een positief saldo van € 2.145.238.

In hoofdlijnen kan gesteld worden dat het saldo voornamelijk gevormd wordt door een positief saldo van programma 1 (Mens en Samenleving) van € 2.139.000. De overige programma's laten aanzienlijk kleinere saldi zien. Het positieve saldo van programma 1 wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere kosten op WMO ad. € 494.000 en Jeugd ad € 527.000. Daarnaast is er een positief resultaat op Oekraïne van € 1.262.000

Onderstaand volgt een overzicht van het saldo van de programma's op hoofdlijnen. Voor een uitgebreide toelichting van deze analyse wordt verwezen naar de afzonderlijke programma's. In de afzonderlijke programma's is, rekening houdende met de spelregels zoals opgenomen in de financiële verordening, een analyse gemaakt van de verschillen.

Programma	Begroting 2023	Rekening 2023	Afwijking 2023	Toelichting
Programma 1 Mens & Samenleving	-€ 20.325.534	-€ 18.186.708	€ 2.138.826	voordeel
mutaties reserves programma 1	€ 365.469	€ 365.469	€ 0	
Saldo na bestemming	-€ 19.960.065	-€ 17.821.239	€ 2.138.826	voordeel
Programma 2 Landschap & Natuur	€ 969.693	€ 1.154.253	€ 184.560	voordeel
mutaties reserves programma 2	-€ 332.831	-€ 332.831	€ 0	
Saldo na bestemming	€ 636.862	€ 821.422	€ 184.560	voordeel
Programma 3 Klimaat & Energie	€ 227.183	€ 331.908	€ 104.725	voordeel
mutaties reserves programma 3	€ 54.000	€ 54.000	€ 0	
Saldo na bestemming	€ 281.183	€ 385.908	€ 104.725	voordeel
Programma 4 Wonen & Mobiliteit	-€ 5.825.733	-€ 5.807.448	€ 18.285	voordeel
mutaties reserves programma 4	-€ 70.682	-€ 36.282	€ 34.400	voordeel
Saldo na bestemming	-€ 5.896.415	-€ 5.843.730	€ 52.685	voordeel
Programma 5 Bestuur & Bedrijfsvoering	€ 25.684.811	€ 25.349.253	-€ 335.558	nadeel
mutaties reserves programma 5	-€ 746.376	-€ 746.376	€ 0	
Saldo na bestemming	€ 24.938.435	€ 24.602.877	-€ 335.558	nadeel
Totaal Generaal	€ 0	€ 2.145.238	€ 2.145.238	voordeel

Van 2e bestuursrapportage 2023 naar jaarrekening 2023

Ten opzichte van de 2e bestuursrapportage 2023 is het saldo van de jaarrekening € 2.145.238 voordeliger. De belangrijkste redenen zijn hieronder in het overzicht op hoofdlijnen aangegeven. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting van de financiële afwijkingen per prioritair thema/kerntaak.

	nadelig	voordelig	Saldo
Saldo na 2e burap 2023			€ 0
Programma 1			
Participatiewet	-€ 409.000		
Bijstandbesluit zelfstandingen		€ 17.000	
Sociale Dienst Eijsden-Margraten		€ 42.000	
Salarissen SEM			
Sociale werkvoorziening			
Bijzondere bijstand	-€ 19.000		
Armoede bestrijding kinderen		€ 40.000	
Inburgering		€ 27.000	
Huisvesting inburgering	-€ 10.000		
Re-integratie		€ 11.000	
IOAW uitkeringen		€ 46.000	
Oekraïne		€ 256.000	
Culturele activiteiten		€ 22.000	
Leerlingen vervoer		€ 16.000	
Groene sportvelden		€ 11.000	
WMO hulpmiddelen		€ 32.000	
WMO algemene voorzieningen		€ 26.000	
Wmo dagbesteding		€ 185.000	
Wmo begeleiding		€ 87.000	
Eigen bijdrage WMO		€ 39.000	
Collectieve vervoersvoorziening	-€ 157.000		
WVGGZ		€ 37.000	
Jeugdzorg (beleid)	-€ 30.000		
Jeugdzorg begeleiding		€ 243.000	
Jeugdzorg behandeling		€ 170.000	
Jeugdzorg overig zonder verblijf		€ 20.000	
Pleegzorg		€ 23.000	
BOR		€ 20.000	
Jeugdbescherming		€ 17.000	
Landelijk transitiearrangement	-€ 45.000		
GIKJ		€ 166.000	
Verblijf	-€ 58.000		
Bibliotheek		€ 26.000	
Culturele activiteiten	-€ 11.000		
Oekraïne		€ 1.262.000	
Diversen		€ 36.000	
Totaal Programma	-€ 739.000	€ 2.877.000	€ 2.138.000

Programma 2			
Bodembescherming		€ 13.000	
stoppende agrarische bedrijven		€ 13.000	
Uitvoeringsplan middengebied		€ 20.000	
Toerisme		€ 17.000	
Kosten lopend jaar XBMob EU Eijsden-Margraten		€ 39.000	
Toeristenbelasting		€ 64.000	
Diversen		€ 19.000	
Totaal Programma	€ 0	€ 185.000	€ 185.000
Programma 3			
Duurzaamheid verkeer (laadpaal)		€ 46.000	
Luchtkwaliteit		€ 22.000	
Restafval en GFT	-€ 126.000		
Kringloopgoederen		€ 10.000	
Grondstoffenpark		€ 52.000	
Hondenpoep		€ 10.000	
Bedrijfsvoering Rd4		€ 39.000	
Reinigingsrechten		€ 36.000	
Diversen		€ 15.000	
Totaal Programma	-€ 126.000	€ 230.000	€ 104.000
Programma 4			
Porten van het Heuvelland		€ 18.000	
Gebiedsontwikkeling C&K		€ 12.000	
Woningbouwprogramma		€ 13.000	
Welstand	-€ 23.000		
Geo informatie		€ 16.000	
Wabo vergunningen	-€ 57.000		
Parkeervoorzieningen		€ 15.000	
Gladheidsbestrijding	-€ 61.000		
Openbare verlichting		€ 144.000	
Bermen	-€ 57.000		
Wegen		€ 94.000	
Wegen klein onderhoud	-€ 29.000		
Overige verkeersmaatregelen		€ 11.000	
Openbaar groen	-€ 142.000		
Openbaar groen/tuinen		€ 15.000	
Recreatievoorzieningen	-€ 17.000		
Speelvoorzieningen	-€ 18.000		
Riolen en gemalen		€ 21.000	

Onderhoud riolenen gemalen	-€ 41.000		
Ongedierte bestrijding		€ 27.000	
Huisvesting		€ 62.000	
Overige agrarische zaken		€ 32.000	
MFA Eijsden	-€ 73.000		
Bijzonder voortgezet onderwijs		€ 26.000	
Mutaties reserves		€ 34.000	
Diversen		€ 31.000	
Totaal Programma	-€ 518.000	€ 571.000	€ 53.000
Programma 5			
Verkiezingen	-€ 19.000		
Rijbewijzen	-€ 15.000		
Reisdocumenten		€ 29.000	
Gemeentelijke basisadministratie	-€ 20.000		
Domein bedrijfsvoering	-€ 56.000		
Openbare werken buitendienst	-€ 15.000		
Begraafplaats rechten	-€ 43.000		
Raad commissies		€ 21.000	
Wethouders		€ 52.000	
Salarissen Raden B&W	-€ 200.000		
Treasury		€ 57.000	
Beleggingen deelnemingen		€ 35.000	
Algemene uitkering		€ 540.000	
Decentralisatie uitkering		€ 28.000	
Onvoorzien	-€ 180.000		
OZB eigenaren woningen	-€ 14.000		
Hondenbelasting	-€ 10.000		
Informatiemanagement	-€ 97.000		
Veiligheidsbeleid	-€ 10.000		
Dierenbescherming	-€ 10.000		
Salaris griffie	-€ 11.000		
Algemene personeelskosten	-€ 65.000		
Salaris financiën en informatie management	-€ 95.000		
Salaris service bureau		€ 14.000	
Salaris Openbare ruimte	-€ 126.000		
Salaris Openbaar groen en openlucht recreatie	-€ 26.000		
Salarissen SEM		€ 27.000	
Salaris Samenkracht en burgerparticipatie		€ 68.000	
Salaris Wijkteams	-€ 12.000		
Salaris Ruimtelijke ordening	-€ 59.000		
Salaris Wonen en bouwen	-€ 40.000		

Salaris vastgoed	-€ 63.000		
Diversen	-€ 20.000		
Totaal Programma	-€ 1.206.000	€ 871.000	-€ 335.000
Saldo Jaarrekening 2023	€ -2.589.000	€ 4.734.000	€ 2.145.000

Leeswijzer

De programmarekening is een omvangrijk boekwerk vol financiële, cijfermatige gegevens en tekstuele toelichtingen hierop. Om u wegwijs te maken in de programmarekening en er tevens voor te zorgen dat u uit de programmarekening de maximale informatie haalt, hebben we deze leeswijzer opgesteld.

De programmarekening bestaat uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag geeft een beeld van de programmaverantwoording en de paragrafen. De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting;
2. de balans en de toelichting;
3. een verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SISA);
4. een bijlage met het overzicht restant kredieten.

Programmaverantwoording

In dit onderdeel treft u een overzicht aan van de verantwoording per programma. Dit overzicht komt overeen met de "Wat gaan we ervoor doen?" vanuit het Raadsprogramma. Per "Wat gaan we ervoor doen?" is aangegeven wat we in 2023 wilden bereiken en wat we daarvoor hebben gedaan. Met behulp van een verkeerslichtenmodel is aangegeven hoe het staat met de voortgang van de betreffende acties. In het boekwerk (Pepperflow app) staat hier kwaliteit vermeld, hier wordt dus de voortgang mee bedoeld. Helaas is het op dit moment nog niet mogelijk het woord kwaliteit te vervangen door voortgang.

Afwijkend van de verkeerslichten in de bestuursrapportage is bij de jaarrekening er voor gekozen alleen met groen of rood te werken. De reden hiervoor is omdat bij oranje gesteld wordt dat de prestatie naar verwachting nog binnen de gestelde kaders van tijd, kwaliteit en geld wordt gerealiseerd. In dit geval dus 2023 Aangezien 2023 ten einde is kan het verkeerslicht derhalve alleen groen of rood zijn.

Daarnaast zijn dit jaar voor het eerst bij de kaderstellende documenten (daar waar mogelijk) hyperlinks opgenomen. Middels deze hyperlinks komt u direct bij betreffende kaderstellende documenten uit.

Aan het verkeerslichten model kan de volgende betekenis worden toegekend.

Indicator	Betekenis
	Prestatie is binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd, dan wel is de prestatie geborgd binnen de bestaande processen.
	Prestatie wordt of is niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit

gerealiseerd.

Vervolgens is onder het kopje “wat heeft het gekost” per beleidsveld een financiële verantwoording opgenomen, die bestaat uit:

- een overzicht van het saldo per beleidsveld/kostenplaats en het saldo per programma;
- een specificatie van het saldo van de reserves;
- een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijzigingen en de realisatie.

De te analyseren onderdelen zijn aangegeven met een nummer.

De financiële afwijkingen zijn geanalyseerd conform de financiële verordening.

Artikel 10 Financiële afwijkingen baten en lasten

Afwijkingen die groter zijn dan 10% met een minimum van €10.000 per kostenplaats worden in de jaarrekening bij de programma's toegelicht.

Afwijkingen groter van € 100.000 lichten wij altijd toe.

Indicatoren

Zoals voorgeschreven voorziet ook de begroting 2023 in de verplichte indicatoren. Ook in deze jaarrekening zijn deze indicatoren weer opgenomen. Het valt wel op dat de realiteitswaarde van de indicatoren nog altijd in ontwikkeling is. Zo zijn nog niet voor alle indicatoren up to date gegevens beschikbaar.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat in de programmarekening een aantal paragrafen verplicht wordt opgenomen. De paragrafen zijn bedoeld als verslag over het in het afgelopen jaar gevoerde beleid ten aanzien van beheersmatige aspecten.

Programma 1: Kwaliteit van Leven

"Kwaliteit van leven in een verandering van tijdperk"

De Coronacrisis heeft ons geleerd dat ook op lokaal niveau de kwaliteit van leven "zomaar" onder grote druk kan komen te staan. Ineens is er geen sprake meer van verandering in de tijd maar belanden we in een ander tijdperk. Een tijdperk dat naast de pandemie ook wordt gevormd door stromen van vluchtelingen, toename van de gevolgen van klimaatveranderingen en grote prijsstijgingen als gevolg van onrust in de wereld, toename van armoede, schaarste aan grondstoffen en problemen rond de benodigde hoeveelheid energie die onze samenleving vraagt. Dit alles heeft ook een al maar toenemende impact op onze dienstverlening en de middelen die nodig zijn om rol als Mens & Samenleving waar te maken. Een rol die gericht op de kwaliteit van leven waar het gaat over het welzijn, de gezondheid en het kunnen meedoen voor alle inwoners.

Meer nog dan in voorgaande jaren vraagt deze verandering van tijdperk, naast de voortzetting van het huidige beleid en de aansluiting op het bestuursakkoord, om een strategische herbezinning op de inzet van mensen en middelen. Daarom doen we, naast alles wat we schrijven over wat we willen bereiken en wat we ervoor gaan doen, een dringend beroep op raad, bestuur en onze eigen organisatie om tijd en middelen in te zetten op het realiseren van een strategische visie. Een visie die "toekomstbestendige handen en voeten geeft" aan de betekenis van "dicht bij het leven".

1.1 Een inclusieve samenleving

Wat willen we bereiken?

1.1 Een inclusieve samenleving

Veel mensen in onze gemeente hebben het 'goed'. Ze hebben een baan, inkomen, sociale contacten, voelen zich gewaardeerd en geaccepteerd. Echter niet voor iedereen is dat het geval. Onze ambitie is dat Eijsden-Margraten een inclusieve samenleving is waarin iedereen die mee wil doen ook mee kan doen als ook gestimuleerd wordt om mee te doen. Een uitdaging die groter is dan in voorgaande jaren. In het veranderde tijdperk zien we een grote toename van armoede. Dit vraagt om anders inzetten van mens kracht, en waar nodig om meer menskracht, en een groter beroep op middelen.

De groeiende stroom vluchtelingen, de toename van de taakstelling op statushouders en het nieuwe inburgeringsstelsel maakt dat het team aan specialisten wordt uitgebreid. Hierdoor kunnen we doorgaan met het goed laten inburgeren van statushouders en nieuwkomers. We bieden passende huisvesting, geven hen goede begeleiding, stimuleren de Nederlandse taal machtig te worden en laten hen kennis maken met de gemeenschap om ze hiermee sneller en succesvoller te laten participeren in de maatschappij en actief bij te dragen aan onze samenleving. Voor afgewezen asielzoekers of illegale migranten wordt aangesloten bij het Rijksbeleid.

SEM staat voor het verlenen van dienstverlening aan inwoners die meer kwetsbaar zijn. We ondersteunen mensen met mindere kansen op de arbeidsmarkt intensief en staan hen persoonlijk bij, bij het vinden van (vrijwilligerswerk)werk en/ of een passende inkomensondersteuning zodat ook zij actief kunnen blijven deelnemen in de samenleving en onze gemeenschappen. Daarnaast wordt nog meer ingezet op vroeg signaleren van armoede en schuldenproblematiek om daarmee armoede, sociaal isolement en psychische en lichamelijke gevolgen van schulden te beperken of te voorkomen. Dit maakt dat het beroep op middelen strak gemonitord wordt zodat tijdig kan worden bijgesteld.

Continueren vroeg signalering schuldenproblematiek

Wij voeren de activiteiten van het geactualiseerde uitvoeringsplan Armoede en Schuldhulpverlening 2022-2025 uit. In 2023 zetten we in op het voorkomen van armoede en schulden (preventie), het bestrijden van armoede en schulden en het verzachten van armoede en schulden.

We investeren in de inzet van een consulent schuldhulpverlening in vaste dienst bij de gemeente, i.p.v. op inhuurbasis met als doel het vroegtijdig signaleren van schulden bij inwoners.

We voeren deels regie op het proces schuldhulpverlening door de toegang bij de gemeente te beleggen i.p.v. bij de Kredietbank, waardoor de inwoner een integrale ondersteuning krijgt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 zijn er wekelijkse spreekuren in samenwerking met de kredietbank Limburg gehouden. We voerden een actief vroegsignaleringsbeleid. Dit door aanmeldingen via het BKR ofwel door directe vragen welke binnen kwamen via de diverse communicatiekanalen of door constatering bij keukentafelgesprekken.

Er is in 2023 een klantmanager schuldhulpverlening in vaste dienst gekomen.

In 2023 hebben we de regie op het proces schuldhulpverlening genomen door de toegang bij de gemeente te beleggen i.p.v. bij de Kredietbank, waardoor inwoners sindsdien een integrale ondersteuning ontvangen.

Investeren in begeleiding statushouders en nieuwkomers.

We voeren de Wet inburgering uit. Statushouders en nieuwkomers kunnen beter en sneller integreren in onze samenleving door de begeleiding die wij bieden. Ze worden gestimuleerd door o.a. deelname aan taalcursussen om deel te worden van de gemeenschap en hen zo snel en succesvol te laten participeren in de samenleving.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

We hebben in 2023 de nieuwe wet inburgering uitgevoerd onder andere met hulp van partners. Inburgering wordt door statushouders gevolgd bij het Vista College. Er zijn meerdere startmomenten per jaar. De maatschappelijke begeleiding wordt geboden door Vluchtelingenwerk Nederland. Financiële ontzorging wordt verzorgd door de kredietbank Limburg. Er zijn lokale initiatieven ontwikkeld zoals het taalcafé die kunnen bijdragen aan de participatie van onder andere de inburgeraars. De klantmanagers voeren regie op het verloop van de nieuwe inburgeraars.

Inwoners via SEM actief begeleiden naar werk of inkomensondersteuning

We actualiseren de verordening re-integratie, participatie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 en voeren de geactualiseerde op Eijsden-Margraten toegespitste verordening uit.

We werken in Maastricht-Heuvelland een businesscase uit waarbij de financiële/organisatorische/personele/juridische gevolgen in kaart worden gebracht van een mogelijk samengaan van de ketenpartners re-integratie: MTB, Podium24 en Annex.

We starten een pilot innovatieve aanpak re-integratie waarbij werkgevers worden betrokken bij de selectie van bijstandsgerechtigden om op die manier een betere match tussen vraag en aanbod tot stand te brengen, hetgeen moet leiden tot duurzame uitstroom uit de uitkering.

We implementeren de wetwijziging Participatiewet in het lokale beleid en passen het beleid aan op lokale en regionale wensen.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In 2023 is er binnen SEM gewerkt conform de geldende verordening Maastricht Heuvelland. In 2023 is regionaal een start gemaakt om de verordening aan te passen. Het implementeren van de de wetwijziging Participatiewet in het lokale beleid en passend maken van het beleid op lokale en regionale wensen krijgt verder vorm na de invulling van de vacature strategisch beleidsmedewerker participatie.

Inzake de aanpak en uitvoering van de business case - waarin de financiële/organisatorische/personele/juridische gevolgen in kaart worden gebracht van een mogelijk

samengaan van de ketenpartners re-integratie: MTB, Podium24 en Annex. hebben - hebben we in 2023 een actieve rol ingenomen de regionale project- en kernteam.

Er is een plan van aanpak geschreven om lokale werkgevers in de regio te betrekken bij de totstandkoming van een infrastructuur waarbij een gevarieerd aanbod van leer - werk en arbeidsplekken wordt gecreëerd.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6610000 Participatiewet	577.423,00	167.932,60	-409.490,40	70,92
6610010 SZMH	0,00	0,00	0,00	0,00
6610100 Bijstandbesluit zelfstandigen	-64.000,00	-47.149,70	16.850,30	26,33
6610800 Sociale dienst Eijsden-Margraten	-134.874,00	-92.709,07	42.164,93	31,26
6611000 Sociale werkvoorziening	-2.066.109,00	-2.058.031,77	8.077,23	0,39
6614000 Minima regelingen	-265.500,00	-259.551,26	5.948,74	2,24
6614001 Bijzondere bijstand	-654.500,00	-673.092,78	-18.592,78	-2,84
6614002 Armoedebestrijding kinderen	-49.952,00	-10.000,00	39.952,00	79,98
6621000 Vluchtelingenwerk	-17.000,00	-15.700,00	1.300,00	7,65
6621010 ROA	-129.150,00	-129.149,88	0,12	0,00
6621020 Inburgering	-26.562,00	0,41	26.562,41	100,00
6621021 Huisvesting tbv inburgering	24.530,00	14.319,22	-10.210,78	41,63
6623000 Re-integratie	-337.857,00	-326.867,93	10.989,07	3,25
6623010 Verzelfstandiging Sociale Dienst	0,00	0,00	0,00	0,00
6624000 IOAW uitkeringen	-219.545,00	-173.291,24	46.253,76	21,07
6625000 IOAZ	-17.000,00	-16.848,43	151,57	0,89
6626000 Loonkostensubsidie	-192.500,00	-202.426,82	-9.926,82	-5,16
6670000 Welzijnswerk	-659.907,00	-652.905,00	7.002,00	1,06
6922020 Oekraïne	-256.161,00	1.261.646,32	1.517.807,32	592,52
6923000 Uitkering deelfonds WSW	0,00	0,00	0,00	0,00
6923001 Uitkering deelfonds re-integratie	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultaat	-4.488.664,00	-3.213.825,33	1.274.838,67	28,40

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6610000 Participatiewet:

De overschrijding van het budget wordt veroorzaakt doordat in 2023 er een groei heeft plaatsgevonden in het aantal uitkeringen, in januari waren dit er 207 in december 222, dit te samen met de wettelijk verplichte indexatie leidt tot een overschrijding van het budget.

6610100 Bijstandbesluit zelfstandigen

De onderschrijding wordt veroorzaakt door minder aanvragen dan primair begroot.

6610800 Sociale Dienst Eijsden-Margraten

De begrote kosten mbt ICT waren in 2023 lager dan verwacht.

6614002 Armoedebestrijding Kinderen

In 2023 is hier door personele mutaties nog geen beleid op gevormd en derhalve nog geen kosten gemaakt. In 2024 zal dit worden opgepakt.

6621020 Inburgering:

De verwachte kosten voor inburgering zijn hoger ingeschat dan werkelijk gerealiseerd, alle gerealiseerde kosten konden worden gedekt door de Specifieke Uitkering.

6621021 Huisvesting tbv inburgering

Het nadeel is het gevolg van meer kosten voor beheer & onderhoud (-€7.000) in combinatie met lagere huuropbrengsten door tijdelijke leegstand / verloop (-€3.000).

6624000 IOAW Uitkeringen:

Voor 2023 waren er 14 uitkeringen begroot echter zijn er maar 11 uitkeringen aangevraagd en uitgekeerd.

6922020 Oekraïne:

Het resultaat op de kostenplaats voor opvang van Oekraïners is neutraal. Dat is conform het besluit van de gemeenteraad om het resultaat te bestemmen in een nieuw aan te maken reserve voor huisvesting. Ten opzichte van de begroting levert dat een verschil op omdat in de begroting nog niet werd uitgegaan van de overheveling naar de reserve

1.2 Een gezond verenigingsleven

Wat willen we bereiken?

1.2 Een gezond verenigingsleven

Eijsden-Margraten kenmerkt zich door een rijk verenigingsleven; harmonieën, fanfares, zangkoren, carnavalsverenigingen, jonkheden, schutterijen, heemkundeverenigingen, sportverenigingen en alle andere organisaties die de cultuur en tradities van onze dorpen en gemeenschappen vormgeven. Zij dragen bij aan de identiteit, het DNA, van onze gemeente en vormen mede het cement van onze samenleving.

Gezien de belangrijke rol van het verenigingsleven voor de sociale cohesie, de binding en leefbaarheid in de dorpen nu en naar de toekomst toe, wordt niet getornd aan het huidige subsidiebeleid voor verenigingen. Het huidige subsidiebeleid wordt gezien als een basissubsidie. De omvang van de beschikbare subsidiemiddelen blijft hiervoor ongewijzigd. Na afloop van de lopende subsidieperiode (2021 t/m 2024) wordt het beleid nader tegen het licht gehouden.

Nieuw is de introductie van een maatschappelijke stimuleringsubsidie. Hiermee worden verenigingen aangespoord om bijdragen te leveren aan sociaal maatschappelijke opgaven. Bovenop de basissubsidie kunnen verenigingen hiermee extra middelen genereren voor nieuwe activiteiten. Deze aanvullende subsidieregeling heeft tevens ten doel om een impuls te geven van deelname aan sociale activiteiten.

Naast het waarderen in financiële zin worden verenigingen op het gebied van vergunningverlening actief gefaciliteerd.

Verenigingen in de gemeente staan voor uitdagingen. Zowel in het vinden van vrijwilligers als het binden van leden. Inwoners zoeken naar een flexibelere manier van sporten en bewegen. Wanneer er signalen zijn dat er in een kern diverse behoeften en wensen zijn waarin nog niet is voorzien, willen wij verenigingen, als zij hier voor open staan, ondersteunen bij het verbreden van hun (maatschappelijke) rol in de kernen. Dit kan ook de levensvatbaarheid van de verenigingen vergroten.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Een actief faciliterende vergunningenaanpak richting verenigingsleven opzetten.

De verenigingsconsulent is aanspreekpunt voor de verenigingen.

Naast aanspreekpunt is/wordt de verenigingsconsulent het aanspreekpunt voor de verenigingen om meer in te zetten op een verbreding van de maatschappelijke rol. Concreet betekend dit:

- dat bij (complexe) vragen van verenigingen de verenigingsconsulent de verbinder is tussen de verschillende betrokken afdelingen in de gemeente.
- dat de verenigingsconsulent betrokken is bij het maken en realiseren van de plannen die verenigingen op dit punt willen inzetten.
- dat wordt meegedacht en advies wordt ingewonnen, etc. zodat het verenigingen stimuleert en helpt om deze verbreding te realiseren.
- dat er tijdig wordt gesignaleerd en gerapporteerd op o.a. voortgang, resultaten, knelpunten en mogelijkheden.
- samen met de afdeling VVTH+ wordt afgestemd op welke manier de vergunningaanvragen actief gefaciliteerd kunnen worden; in 2023 wordt dit nader uitgewerkt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De verenigingsconsulent heeft vragen van verenigingen uitgezet bij de betrokken afdelingen en waar nodig een integrale samenwerking opgezet voor het oppakken van vraagstukken van verenigingen.

De verenigingsconsulent heeft verenigingen geadviseerd en ondersteund bij het opstellen van plannen.

De consulent heeft hierbij actief verenigingen bezocht. Tijdens deze bezoeken bespreekt de consulent met de vereniging hoe zij ervoor staan en waar verdere ondersteuning kan worden geboden.

Bij vergunningaanvragen heeft de verenigingsconsulent afstemming gezocht met de afdeling VVTH+.

Ondersteunen verenigingen bij verbreden maatschappelijke rol in kernen

De verenigingsconsulent:

- voert de scan "Vitale Club" uit.
- ondersteunt verenigingen wanneer zij vragen hebben op het gebied van bijv. aanpassing accommodaties, aanbieden activiteiten en de mogelijkheden van het verbreden van hun (maatschappelijke) rol.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De verenigingsconsulent heeft actief verenigingen bezocht om accommodatie-, vrijwilligers- en anders bestuurszaken te bespreken en hierbij passende ondersteuning te bieden.

De verenigingsconsulent heeft de vitale tool uitgezet onder verenigingen. De tool wordt in 2024 opnieuw uitgezet (dit dient jaarlijks te gebeuren).

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6540011 Culturele activiteiten (subsidies)	-98.000,00	-75.928,00	22.072,00	22,52
6560021 Wielersport- en recreatie	-10.000,00	-7.089,36	2.910,64	29,11
Resultaat	-108.000,00	-83.017,36	24.982,64	23,13

Toelichtingen afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.00 en > 10%

6540011 Culturele activiteiten (Subsidies)

De aan het budget toegevoegde middelen door het raadsbesluit zijn in 2023 nog niet besteed omdat er nog geen nieuwe subsidieregeling is. In 2024 wordt deze opgesteld waarna de gelden conform doel zullen worden besteed.

1.3 Toekomstbestendig onderwijs

1.3 Toekomstbestendig onderwijs

Alle kinderen in onze gemeente moeten, ongeacht hun achtergrond en omstandigheden, dezelfde ontwikkelkansen hebben en opgroeien in een veilige en gezonde omgeving. De eerste levensjaren zijn cruciaal in de ontwikkeling van kinderen op het gebied van taal, cognitieve vaardigheden, sociale emotie en motoriek. We investeren derhalve in een doorgaande leerlijn om daarmee de ontwikkelingsachterstanden zoveel mogelijk te verkleinen. Dat gebeurt, vanuit preventie, via de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Naast de professionele inspanningen die gedaan worden in de ontwikkeling van een kind zal de komende jaren door het onderwijsveld een beweging gemaakt worden naar "ouderverantwoordelijkheid". Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid in de ontwikkeling en opvoeding van het kind.

Naast het investeren in de Voor- en Vroegschoolse Educatie wordt geïnvesteerd in kwalitatief goed onderwijs en passende huisvesting.

Uitgangspunt vormt het behoud van scholen en kinderopvang in de kernen, mits kwaliteit van het onderwijs gegarandeerd kan worden en voldoende draagvlak aanwezig is voor de voorziening. Vanuit het aanbieden van kwalitatief onderwijs zullen we naast het kritisch blijven volgen van de groepsgrootte van klassen ook ontwikkelingen in de omgeving monitoren, zodat voor wat betreft de huisvesting tijdig geanticipeerd kan worden op overvolle klassen.

Met kwalitatief goede onderwijslocaties die in het lesprogramma verbindingen legt met de lokale gemeenschap (gewoontes en tradities, cultuur, ondernemerschap en maatschappelijke vraagstukken) wordt tevens bijgedragen aan de attractiviteit van de kernen om er te gaan wonen.

Gezien onze grensligging en het bieden van een steviger toekomstperspectief voor onze kinderen, wordt naast Nederlandstalig onderwijs meertalig onderwijs met Frans en dialect in het basisonderwijs gestimuleerd.

In het kader van gezondheid en vitaliteit wordt ingezet op het concept van het Middengebied, de "Gezonde Groene School". Naast het stimuleren van gezonde voeding op school wordt ook het bewegen op scholen gestimuleerd. Hiermee wordt bijgedragen aan het leggen van een basis voor een gezonde leefstijl en wordt de motorische ontwikkeling bevorderd.

Bij elke basisschool een tiny forest realiseren

In 2023 word op de school in Oost-Maarland een Tiny Forest aangelegd, daarnaast worden er in 2023 in Mheer en Eijsden op de schoolpleinen in samenwerking met de scholen plannen uitgewerkt mbt vergroening van de schoolpleinen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op het schoolterrein van BS St. Jozef is een Tiny Forest aangelegd. De planvorming om de basisschool in Eijsden en Mheer te vergroenen is opgestart en deels uitgevoerd. De vergroening van de basisscholen is een proces dat we hebben ingezet en de komende jaren aandacht blijft houden.

De campagne "Kal Plat" een impuls geven.

Samen met maatschappelijke partners stellen we in 2023 een plan van aanpak op voor de campagne "Kal Plat".

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De Kal Plat Rompertje-actie voor pasgeborenen is uitgebreid met een nieuwe sociale media campagne en een verbeterd cadeaupakket. Bovendien is een samenwerking opgestart met het Hoes veur t Limburgs. Als onderdeel hiervan is een subsidie toegekend aan het Hoes veur t Limburgs. Daarnaast is er een subsidie verstrekt voor de ontwikkeling van een 8-delige podcastserie genaamd KEENDERBEUK. Elke aflevering bevat een interview met een schrijver over een kinderboek in het Limburgs dialect. Ieder bijbehorende kinderboek is vervolgens omgezet naar een luisterboek.

De ontwikkeling van aantallen leerlingen in klassen kritisch volgen.

In het kader van het IHP worden 1 keer per 2 jaar nieuwe leerling prognoses opgesteld door Pronexus. Op deze manier wordt gevolgd hoe het leerlingenaantal per school zich ontwikkelt. Tevens zal het leerlingenaantal per school ook een terugkerend bespreekpunt zijn tijdens het bestuurlijk overleg met het schoolbestuur.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De ontwikkeling leerlingaantallen waren in 2023 een vast gespreksonderwerp gedurende de bestuurlijke overleggen (2 maandelijks overleg) met de bestuurder van Kom-Leren. Tevens stond in 2023 de ontwikkeling van de leerlingaantallen vast op de agenda van zowel de integrale projectgroep als bij de stuurgroep. Ook is er een nieuwe prognose opgesteld die als basis dient bij de uitvoering van de businesscases.

Een integraal huisvestingsplan voor het basisonderwijs opstellen

Samen met de Stichting kom Leren en de kindpartners (peuter- en kinderopvang) is een Integraal HuisvestingsPlan onderwijs (IHP) opgesteld en een bijbehorende uitvoeringsplan. Met het IHP wordt mede antwoord gegeven op de huidige huisvestingsvraagstukken in Eijsden, Margraten en Cadier & Keer en eventuele toekomstige uitdagingen waar het basisonderwijs vanuit demografisch oogpunt

alsmede vanuit vernieuwde onderwijsconcepten voor komt te staan. Dit plan vormt de basis voor een integrale en planmatige investeringsaanpak voor de periode 2022-2037.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In mei 2023 is het Integraalhuisvestingsplan primair onderwijs vastgesteld door de gemeenteraad. Direct na de vaststelling zijn we aan de slag gegaan met het formeren van een stuurgroep, een integrale projectgroep. Tevens zijn we gestart met het uitwerken van de business case die opgenomen zijn in de uitvoeringsparagraaf.

Hierbij zijn de volgende 3 business cases per direct opgepakt:

1. Nieuwbouw kindcentrum Cadier en Keer (Keerkring)
2. Op de Cour Eijsden (Tangram en Cramignon)
3. Uitbreiding Maurice Rose Margraten.

Investeren in Voor- en Vroegschoolse Interventie (VVE)

In 2022 is er samen met de kindpartners gewerkt aan een Onderwijsachterstandenbeleid Eijsden-Margraten, hierin zijn diverse onderdelen samen uitgewerkt waaronder het VVE Beleid en hoe we de ontvangen rijksgelden hierbij willen inzetten. Dit plan wordt na de zomer voorgelegd aan het college en ter informatie naar de gemeenteraad gestuurd, waarna uitvoering in 2023 conform plaatsvindt.

Binnen het Onderwijsachterstandenbeleid gaan we in 2023 samen met de kind partners aan de slag met de volgende thema's: Doorgaande lijn, ouderbetrokkenheid, toeleiding & bereik en monitoring & evaluatie.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 zijn we samen met de kindpartners aan de slag gegaan met de ambities die opgenomen zijn in het onderwijsachterstandenbeleid. Samen met de partners is ervoor gekozen om eerst aan de slag te gaan met de doorgaande lijn/knooppunt 0-4 jaar. Concreet hebben we in 2023 met een werkgroep de realisatie van het knooppunt 0-4 opgepakt, dit knooppunt wordt in 2024 geïmplementeerd. Tevens hebben we in 2023 een gemeentelijk overdrachtsformulier ontwikkeld tbv de warme overdracht van voorschoolse naar vroegschoolse ontwikkeling (van Peuteropvang naar basisschool).

Inzetten op het thema Gezonde groene school

We ontwikkelen vanuit het programma van het Middengebied "Vitale Samenleving; Gezonde groene basisschool" voor minimaal 3 scholen in 2023 een plan van aanpak voor de inrichting van een groene omgeving.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In 2023 zijn we aan de slag gegaan met vergroening van de schoolpleinen op de basisscholen in Mheer, en Eijsden (2). Gezonde voeding is op alle scholen een relevant thema, dit is onder de paraplu van JOGG Eijsden-Margraten opgepakt.

Meertalig onderwijs in het basisonderwijs stimuleren.

Samen met het schoolbestuur bespreken we in 2023 de mogelijkheden van het meertalig onderwijs op de scholen en welke rol de gemeenten hierbij kan invullen om dit mogelijk te maken.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Diverse basisscholen in onze gemeente bieden meertalig onderwijs aan, dit betreft zowel Frans als Engels.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6420001 GOAB (Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid)	0,00	0,22	0,22	0,00
6420002 NPO (Nationaal Programma Onderwijs)	0,00	0,00	0,00	∞
6480000 Leerlingenvervoer	-343.282,00	-327.361,56	15.920,44	4,64
6480010 Leerplicht	-158.319,00	-158.318,71	0,29	0,00
6650000 Kinderopvang	-263.900,00	-263.902,44	-2,44	0,00
6650001 Gastouderopvang	-50.000,00	-49.998,64	1,36	0,00
Resultaat	-815.501,00	-799.581,13	15.919,87	1,95

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

Er zijn geen financiële afwijkingen toe te lichten.

1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern

Wat willen we bereiken?

Ontmoetingsruimten in elke kern

Ontmoeten vinden we een belangrijke factor voor het bevorderen van de vitaliteit en geluk van onze inwoners. Behoeften en vraagstukken van onze inwoners kunnen daarmee preventief in een vroegtijdig stadium in beeld komen en opgepakt worden. Voor het stimuleren van betrokkenheid, het tegengaan van eenzaamheid, het met elkaar in contact zijn, samen activiteiten doen en het faciliteren van een gezond verenigingsleven is het van belang dat er in de directe nabijheid goed toegankelijke ruimten zijn waar onze inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Vanuit deze optiek wordt ingezet op behoud van de huidige gemeenschapshuizen en wordt het uitgangspunt gehanteerd dat in elke kern een gemeenschapshuis of ontmoetingsruimte aanwezig is en gefaciliteerd wordt, zonder daarbij als gemeente de exploitatie daarvan zelf ter hand te nemen. De "Hoeskamers" blijven we derhalve financieel waarderen en stimuleren. De transformatie van het voormalige voetbalcomplex Oranje Boys tot ontmoetingsplek, wordt verder geformaliseerd en vormgegeven.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

In elke kern een gemeenschapshuis of ontmoetingsruimte faciliteren.

In 2023 ondersteunen we de gemeenschapshuizen middels de subsidieregeling maatschappelijke accommodaties met betrekking tot groot onderhoud.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Van de subsidieregeling maatschappelijke accommodaties is ook in 2023 gebruik gemaakt. In 2023 betrof het voornamelijk sportaccommodaties die in eigendom zijn van een vereniging zelf.

Stimuleren en ondersteunen Hoeskamers

Wij continueren het beleid en zorgen voor faciliteiten van de huiskamers, ons uitgangspunt is: 1 huiskamer per dorpskern. Een en ander dient binnen de beschikbare middelen te worden gerealiseerd.

Wij ondersteunen vrijwilligers, die de huiskamers runnen. De ondersteuning bestaat uit subsidiering van de stichting Vrijwillige Hulpdienst Eijsden-Margraten en inzet van professionele ondersteuning (gemiddeld 8 uur per week) van een opbouwwerker van de Stichting Trajekt.

Voor het voormalige voetbalcomplex Oranje Boys wordt een plan van aanpak opgezet om hier een jongeren inlooppunt te realiseren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben de huiskamers in 11 dorpskernen gefaciliteerd. Wij hebben een subsidie verstrekt aan de stichting Vrijwillige Hulpdienst Eijsden-Margraten waaronder de huiskamers vallen en hebben gemiddeld 8 uur per week een opbouwwerker van Trajekt beschikbaar gesteld voor professionele ondersteuning van de vrijwilligers.

Bij Oranje Boys is een jongeren inlooppunt (JIP) geopend, waar in samenwerking met Trajekt wekelijks jongeren elkaar ontmoeten.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6670100 Overig maatschappelijk werk	-29.458,00	-29.648,00	-190,00	-0,64
6670200 Gemeenschapshuizen	0,00	-589,80	-589,80	0,00
6670201 Nota gemeenschapshuizen	-82.200,00	-82.189,06	10,94	0,01
Resultaat	-111.658,00	-112.426,86	-768,86	-0,69

Toelichting financiële afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > €10.000 en > 10%

Er zijn geen financiële afwijkingen toe te lichten.

1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud

1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud

Buiten spelen, sporten en bewegen – waar mogelijk in een natuurlijke omgeving - en daarmee werken aan een gezonde levensstijl draagt bij aan de vitaliteit en gezondheid van onze inwoners. In dat licht wordt het accommodatiebeleid gecontinueerd en blijven we buiten spelen en bewegen faciliteren. Dit betekent dat we in de kernen Eijsden, Gronsveld, Cadier & Keer, Margraten en Mheer toekomstgericht blijven investeren in de sportaccommodaties en in de overige kernen het onderhoudsniveau van de accommodaties op peil houden.

Om de effecten van afname van beschikbaarheid van vrijwilligers bij (sport)verenigingen op te vangen, wordt budget vrijgemaakt. Dit budget is bedoeld voor het beschikbaar stellen van materieel dan wel het bieden van tijdelijke ondersteuning.

We zetten daarnaast in op behoud van een zwembad in Eijsden en wordt – mede vanuit de verduurzamingsopgave - in deze bestuursperiode onderzoek uitgevoerd naar een toekomstbestendige exploitatievorm.

Het stimuleren van collectief georganiseerde sport alsmede ook de individuele sport en beweegactiviteiten worden via het sportakkoord verder doorontwikkeld. Hierbij wordt in beeld gebracht

welke behoeften er binnen de gemeente bestaan. Innovatieve ideeën van inwoners en gebruikers worden gestimuleerd en gefaciliteerd.

Door de structurele voortzetting van het programma "Jeugd aan zet" blijven we participatie en ontmoeting voor jongeren stimuleren. Jongeren zijn letterlijk aan zet om samen met de gemeente ideeën te ontplooien.

Het accommodatiebeleid continueren.

We voeren het vastgestelde accommodatiebeleid uit. Voor 2023 is in deze geen concrete actie voorzien.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bij de behandeling van aanvragen van verenigingen was het vastgestelde accommodatiebeleid in 2023 leidend.

Het Sportakkoord verder verdiepen en uitvoeren.

Samen met de gemeenten Gulpen-Wittem en Valkenburg aan de Geul voeren we het sportakkoord uit.

Voor 2023 betekent dit concreet dat we samen met onze partners (verenigingen, GGD, Envida etc) werken aan vier thema's:

- sportief en gezond opgroeien
- meedoen door bewegen
- sterk en vitaal verenigen
- ruimte om te bewegen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 hebben we o.a. geïnvesteerd in het versterken van de motorische vaardigheden van kinderen in de leeftijd van 2 tot en met 12 jaar, beweegprogramma's voor volwassenen voor wie bewegen niet vanzelfsprekend is en informatieve bijeenkomsten georganiseerd voor verenigingen.

We hebben een MQ scan uitgevoerd. deze test motorische vaardigheden van kinderen. Er zijn in totaal 1306 kinderen getest. Daarvan scoorden 26% van de kinderen bovengemiddeld, 55% gemiddeld en 19% onder gemiddeld. In vervolg hierop hebben de kinderen die onder gemiddeld scoren mee kunnen doen aan het Beweeg Beter programma.

Op de scholen (in acht groepen 7/8) zijn kinderen opgeleid tot junior sportcoaches. Zij organiseerden op de scholen beweegactiviteiten voor de kinderen in de pauze.

Voor de vakdocenten gym zijn Heuvelland breed inspiratiesessies georganiseerd, rond o.a. thema bewegend leren.

We voerden het programma Peuter- & kleutergym uit, waarbij pedagogisch medewerkers en leerkrachten gecoacht worden in het geven van beweegactiviteiten voor peuters en kleuters.

Voor volwassenen investeerden we in het programma In Beweging. Een programma voor inwoners die om redenen niet kunnen bewegen. Het is een op maat programma. In 2023 hebben 29 inwoners deelgenomen. Van deze 29 deelnemers zijn er 4 nog bezig aan het programma en zijn er 20 doorgestroomd naar regulier beweegaanbod. Twee deelnemers zijn vanwege persoonlijke omstandigheden gestopt.

Onderzoek uitvoeren naar een toekomstbestendige exploitatievorm voor een zwembad in Eijsden.

Gezien de maatschappelijke inzet en betrokkenheid van SWEM worden de ambities van de gemeente op het sport- en beweegbeleid ruimschoots waargemaakt. De gemeente ervaart de samenwerking met SWEM als zeer positief en heeft dan ook de intentie om de samenwerking in 2023 te continueren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De exploitatieovereenkomst met SWEM is eind 2023 , met de duur van 5 jaar, verlengd. SWEM exploiteert niet alleen het zwembad in Eijsden voor onze gemeente. Het is ook een belangrijke speler op maatschappelijk gebied. Onder meer op het gebied van meer bewegen voor ouderen.

Sportverenigingen ondersteunen bij het vergroten van hun levensvatbaarheid en hun maatschappelijke rol.

De verenigingsconsulent:

- is aanspreekpunt voor de verenigingen.
- ondersteunt verenigingen bij vragen op het gebied van (aanpassing) accommodaties
- voert de scan "Vitale club" uit. Deze scan meet de vitaliteit en wensen / mogelijkheden van de verenigingen in de gemeente.

In 2023 continueren we middels de inzet van de verenigingsconsulent de ondersteuning bij vragen en oplossingen rondom accommodaties.

In lijn met het bestuursakkoord gaan we inventariseren wat verenigingen willen doen/ nodig hebben om (nog) meer bij te dragen aan maatschappelijke betrokkenheid. Dit in relatie tot de inventarisatie van behoeften hieraan binnen onze gemeente. Op basis van alle ideeën en innovaties gaan we concreet aan de slag met plannen maken en plannen.

In het licht van het financieel sluitend krijgen van de begroting wordt verder afgezien van het oppakken van hetgeen in deze laatste alinea is geschreven.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

1 De verenigingsconsulent is het aanspreekpunt voor de verenigingen en zet indien nodig vragen en actiepunten uit bij betrokken afdelingen.

2 De verenigingsconsulent heeft (samen met de portefeuillehouder accommodaties) actief accommodaties van verenigingen bezocht. Vragen over de toekomst, het onderhoud en behoud van accommodaties werden hierbij opgepakt. Daarnaast heeft de consulent energiescans door Stantec laten uitvoeren bij de accommodaties van Sport- & Cultuurverenigingen.

3 De Vitale Tool is in januari 2023 uitgezet onder verenigingen. Deze is vanwege de energiecrisis aangevuld met vragen over duurzaamheid en de energierekening. De tool dient elk jaar opnieuw te worden uitgezet onder verenigingen om een goed beeld te ontwikkelen. In 2024 actualiseert de verenigingsconsulent de tool en wordt deze opnieuw uitgezet.

Stimuleren participatie en ontmoeting van jongeren.

Uitvoering geven aan het programma "jeugd aan zet". Voor 2023 betekent dit concreet dat er 10 activiteiten georganiseerd worden i.s.m. de jeugd. Jongeren worden uitgenodigd om ideeën te ontplooiën gericht op participatie en ontmoeting.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn in 2023 in het kader van Jeugd aan Zet uitgevoerd:

1. Foto's maken met je telefoon workshop
2. Bike clinics (3x)
3. CNME activiteit: dieren sporten zoeken
4. Dikke banden race (samenwerking met Volta Limburg classic)
5. Triathlon clinics
6. Lente games Mheer
7. DJ workshop (week van de ontmoeting)
8. Stop motion (week van de ontmoeting)
9. Dropping (week van de ontmoeting)
10. Free run clinic (2x, voorjaar en najaar)
11. Skate park activiteit
12. Aquagames
13. Handbal middag
14. VR activiteit
15. Ontbijt workshop

In de voormalige accommodatie van de Oranjeboys (Oost-Maarland) is een Jongeren Inlooppunt (JIP) geopend. Dit JIP voorziet als een ontmoetingsplek voor jongeren, daarnaast is er ruimte voor het organiseren van activiteiten. Dit gebeurt onder begeleiding van Trajekt. Het JIP is ook op preventie gericht, de jeugd kan er terecht voor informatie, advies en voorlichting over maatschappelijke thema's. De jongeren komen hier elke week bij elkaar.

Stimuleren vrijwilligerswerk.

In overleg met betrokken partijen stellen we in 2023 een plan op, gericht op het stimuleren van vrijwilligerswerk.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In samenspraak met de betrokkene partijen hebben wij een lokaal Uitvoeringsplan Wmo 2024-2026 opgesteld. Het uitvoeringsplan is onder meer gericht op het stimuleren van vrijwilligerswerk in het Sociaal Domein.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6530000 Bevordering sportdeelname	-82.488,00	-84.414,54	-1.926,54	-2,34
6530001 Bevordering sportdeelname (subsidies)	-85.000,00	-83.500,00	1.500,00	1,76
6530099 Spuk Gala Sport en bewegen-component	0,00	0,00	0,00	0,00
6531000 Groene sportvelden	-694.405,00	-683.427,67	10.977,33	1,58
6670300 Buurtcoach	-15.000,00	-7.346,20	7.653,80	51,03
6670400 Jeugd- / jongerenwerk	-16.479,00	-16.479,12	-0,12	0,00
6670401 Jeugd- /jongerenwerk (ov subsidies)	-36.000,00	-35.249,50	750,50	2,08
6670500 Ouderenwerk	-12.500,00	-11.700,00	800,00	6,40
Resultaat	-941.872,00	-922.117,03	19.754,97	2,10

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten

Wat willen we bereiken?

Trendbreuk Eijsden-Margraten

Samen met de GGD zetten we in op een gezondere leefstijl. Hiertoe is een Preventie-akkoord Zuid-Limburg overeengekomen, dat bestaat uit een regionaal akkoord en 16 lokale preventie-agenda's. In het regionale akkoord zijn afspraken gemaakt met regionale partners met als doel lokale gezondheidswinst te boeken. Binnen de lokale preventie-agenda's hebben de gemeenten afspraken gemaakt op lokaal niveau.

In Eijsden-Margraten zetten we de komende jaren in op het terugdringen van alcoholgebruik, roken en overgewicht. We doen dit via een aantal lijnen: (a) bevorderen van bewegen en gezonde voeding op scholen waarbij we er naar streven om alle scholen te kunnen aanmerken als Gezonde School met beweegvriendelijke pleinen, (b) terugdringen overgewicht en obesitas bij kinderen via de Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)-aanpak, (c) realiseren van meer rookvrije kind-omgevingen en (d) realiseren van meer gezonde sportomgevingen.

De preventieagenda van Eijsden-Margraten wordt verbonden met de uitvoering van al bestaande structuren rondom het Sportakkoord en JOGG Heuvelland. Hierdoor wordt op een integrale wijze duurzaam invulling gegeven aan positieve gezondheid voor al onze inwoners.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Inzetten op positieve gezondheid en uitvoering geven aan preventie-akkoord.

We ontwikkelen een plan van aanpak voor het terugdringen van middelengebruik, we zetten in op bewustwording.

We continueren de JOGG (Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst) aanpak en samenwerking binnen JOGG Heuvelland. We geven uitvoering aan het plan van aanpak JOGG Heuvelland en stellen deze bij.

We ontwikkelen een omgeving die bewegen en gezonde voeding bevorderen. We geven uitvoering aan de actiepunten uit de Preventieagenda 2021-2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben uitvoering gegeven aan ons actieplan Rookvrij Eijsden-Margraten en hebben met alle Zuid-Limburgse gemeenten ingezet op het uitdragen van de boodschap NIX18. We hebben uitvoering gegeven aan JOGG Eijsden-Margraten en onze samenwerking JOGG Heuvelland gecontinueerd. Daarnaast hebben we uitvoering gegeven aan de actiepunten uit de Preventieagenda 2021-2023.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6480020 Preventieve logopedie	-37.522,00	-37.521,75	0,25	0,00
6714000 Basisgezondheidszorg	-689.007,00	-692.830,82	-3.823,82	-0,55
6714001 Basisgezondheidszorg (subsidies)	-9.000,00	-7.421,00	1.579,00	17,54
6715000 Jeugdgezondheidszorg uniform deel	-921.137,00	-921.118,81	18,19	0,00
6715001 Regionale en lokale preventieagenda 2021-2023	0,00	0,00	0,00	0,00
6715099 Spuk Gala Gezondheid-component	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultaat	-1.656.666,00	-1.658.892,38	-2.226,38	-0,13

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

Er zijn geen financiële afwijkingen toe te lichten.

1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing

Wat willen we bereiken?

Zorg op maat met focus op kostenbeheersing

Vroeg of laat krijgen we allemaal met zorg te maken. We streven naar een kwalitatief goede, passende en liefdevolle ondersteuning dat zo dicht mogelijk bij de inwoner is georganiseerd zodat zij

of hij zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Iedereen heeft recht op de hulp en ondersteuning die hij/zij nodig heeft.

In lijn met de landelijke trend stijgen ook in onze gemeente de kosten voor Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en rond de Jeugdzorg. Vanaf de decentralisatie in 2015 is het aantal meldingen per jaar gestegen van 1.000 naar ca 2.300 in 2021. Vergrijzing, demografische ontwikkelingen, een toenemende vraag naar specialistische jeugdhulpverlening en verhoging van tarieven zijn hiervan de belangrijkste oorzaken. De kostenontwikkeling wordt uiteraard maandelijks geanalyseerd, gemonitord en gecontroleerd. Door de jaren heen en ook nu vinden er actualisaties van beleidskaders plaats.

De belangrijkste knop die van invloed is op de kostenontwikkeling lijkt en blijkt de inzet op preventie en vroegsignalering: het voorkomen dan wel minimaliseren dat zorg nodig is. In dat licht wordt ingezet op en geïnvesteerd in algemeen toegankelijke welzijns- en zorgvoorzieningen, het “voorliggende veld” en de inzet van de consulent Welzijn WMO en consulent Welzijn Jeugd. Het doel is (en blijft) om alleen maatwerk voorzieningen aan te bieden indien de algemene voorzieningen geen of onvoldoende oplossing bieden.

Aandacht wordt ook gegeven op de (planologische) sturing op woonzorg-initiatieven voor huisvesting van jeugdigen.

In het licht van preventie en vroegsignalering werken we integraal (één aanspreekpunt per gezin en een goed ontsloten en herkenbare toegang voor vragen en voorzieningen). Tevens hebben we de hulpvraag binnen de gemeente goed in beeld, bouwen we (door) aan een sterk netwerk van lokale hulpverleners en overige deskundigen. Hierbij speelt de Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) een belangrijke rol die we in 2023 verder (moeten) gaan verstevigen. Daarnaast streven we de inzet van jongerenwerkers te verhogen en ingezet op verhoging van activiteiten en voorlichtingen.

We bevorderen en ondersteunen de informele zorg- en mantelzorg. Mantelzorg blijven we waarderen en ondersteunen.

Daarnaast wordt ingezet op “normalisering” van de jeugdzorg. Dit betekent dat het product-denken wordt losgelaten en de leefwereld van het kind en het gezin centraal komt te staan. We doen dit zoveel als mogelijk lokaal en daar waar noodzakelijk regionaal.

Ondanks de focus op preventie en kostenbeheersing, blijven we te allen tijde ondersteuning bieden aan inwoners die hulp of een vangnet nodig hebben.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Bevorderen huisvesting voor jeugdige hulpvragers.

Er wordt aandacht gegeven aan de (planologische) sturing op woonzorg-initiatieven voor huisvesting van jeugdigen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 zijn er enkele nieuwe woonzorg initiatieven voor jeugdigen zoals gezinshuizen gestart binnen onze gemeente.

De vorm gezinshuis past binnen de visie die beleid jeugd, ook voor de komende jaren voor ogen heeft als een passende vorm van een woon-zorg initiatief. Deze woonvorm gaat uit van een relatief kleine groep (tot 6 jeugdigen) welke meer een gezinssituatie nabootst dan bijvoorbeeld grotere groepen binnen een instelling.

Deze gezinshuizen zijn echter niet alleen bestemd voor jeugdigen afkomstig van onze eigen gemeente, maar ook voor kinderen van onze hele jeugdregio zuid Limburg en zelfs daarbuiten (afhankelijk van de zorgvraag waarop een woonzorg vorm zich richt). Hierover zijn regionaal en landelijk afspraken gemaakt.

Onze afdeling ruimtelijk ordening heeft in 2023 meegewerkt met de vragen die komen vanuit jeugd van de centrumgemeente Maastricht.

Continueren en versterken jongerenwerk via Trajekt

Jongerenwerk vormt een belangrijke schakel binnen het voorliggend veld van de gemeente. Middels jongerenwerk staan we in contact met de jongeren in onze samenleving, weten we wat er speelt en kunnen we proactief acteren op signalen. Om de rol van jongerenwerk te verstevigen, gaan we in 2023 actief aan de slag met evaluatie en doorontwikkeling, e.e.a. vanuit de context van hoe kunnen we het jongerenwerk nog meer, beter en gericht benutten om meer effect te realiseren gericht op specifieke leeftijdsgroepen en problematiek.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is sedert 2023 een vaste accommodatie in de kern Eijsden waar wekelijks gebruik van werd gemaakt door groepen jongeren onder begeleiding van ambulante jongerenwerkers van Trajekt. Zij bezochten tevens de vaste hangplekken van onze jeugd in alle kernen en organiseerden voor diverse groepen activiteiten met diverse thema's. Daarnaast hebben zij intensief samengewerkt met onze consulent welzijn en jeugd en de afdeling OOV en politie. Daarnaast namen ze deel aan het jeugdgroepenoverleg binnen onze gemeente.

De kosten voor WMO en Jeugd scherp monitoren en beleidskaders actualiseren.

Vier keer per jaar stellen wij een kostenanalyse op voor de ontwikkelingen op het gebied van WMO en Jeugd. In 2023 actualiseren wij tevens de beleidskaders.

We investeren in algemeen toegankelijke ondersteuningsvoorzieningen voor kwetsbare inwoners. Met het oog op een open eind-karakter van verstrekking en financiering van de Wmo-maatwerkvoorzieningen, buigen wij een deel van het budget voor de Wmo-maatwerkvoorzieningen (Begeleiding Groep en Begeleiding Individueel) om in het budget voor algemeen toegankelijke ondersteuningsvoorzieningen.

Wij investeren in onafhankelijke cliëntenondersteuning. Onafhankelijke cliëntenondersteuning wordt verruimd met een waakvlamfunctie om individuele begeleiding via maatwerkvoorziening verantwoord af te bouwen en een specifieke taak gericht op ondersteuning van mantelzorgers. Daarmee zetten wij meer op preventie in en verlagen wij de druk op zwaardere maatwerkvoorzieningen

Ten aanzien van Jeugd bouwen we aan een versteviging van de regionale samenwerking en zorgen we voor goed samenspel tussen onze eigen lokale situatie en de regionale dynamiek en ontwikkelingen. Om een toekomstbestendige financiële situatie te behouden, is goed samenspel in sturing en inkoop binnen de regio van groot belang. Nieuwe aanbestedingen zorgen ervoor dat we bouwen aan partnership waarin gemeente meer regie kunnen voeren en gemeente en zorgaanbieders samen in positie komen om de transformatie vorm te geven.

Daarnaast zetten we lokaal nog meer in op preventie door de dienstverlening in het voorliggend veld uit te breiden en door te ontwikkelen, willen we de samenwerking met verwijzers intensiveren en zetten we in op een doorontwikkeling van onze eigen toegang. Hiermee willen we meer grip krijgen op de in- en uitstroom van kostbare maatwerkvoorzieningen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben 4 keer per jaar gerapporteerd over de kostenontwikkeling van op het gebied van de Wmo en Jeugd.

Het nieuwe beleidsplan Wmo Maastricht-Heuvelland 2023-2026 is vastgesteld.

Wij hebben ingezet op preventie en verruiming van de dienstverlening in het voorliggende veld. Daarmee hebben we de druk op de maatwerkvoorzieningen verlaagd. Een deel van het budget voor maatwerkvoorzieningen Begeleiding Groep en Begeleiding Groep Ouderen hebben wij omgebogen in een vast budget voor een algemeen toegankelijke dagbesteding voor ouderen. Wij hebben een algemeen toegankelijke cliëntenondersteuning van stichting MEE Zuid-Limburg uitgebreid met een waakvlamfunctie en ondersteuning voor mantelzorgers.

Voor jeugd is het lokaal actieplan in 2023 geëvalueerd. Dit heeft ertoe geleid dat de inzet van de Praktijkondersteuner Huisarts (POH)Jeugd is verdubbeld en dat er binnen onze gemeente een consulent welzijn Jeugd begonnen is. Door de komst van onze consulent welzijn jeugd zijn er preventief meerdere overlegvormen, samenwerking met diverse partijen en activiteiten voor onze jeugdigen ontstaan. Ook voor jeugd verzorgt MEE cliëntondersteuning.

In 2023 is er vanuit de centrumgemeente Maastricht opnieuw aanbesteed voor deeltijd pleegzorg en is het ambulante ontwikkeltraject gegund. We streven ernaar om meer grip op de ingezette jeugdzorg te krijgen d.m.v. gebruik maken van minder gecontracteerde partijen en meer sturing vanuit contractregieteams die in 2023 gestart zijn per segment in de jeugdzorg. Deze contractregieteams worden aangestuurd vanuit de centrumgemeente Maastricht. Gezien de positie van de gemeente Eijsden-Margraten in de stuurgroep jeugd binnen de jeugdregio Zuid-Limburg, zijn wij ambtelijk vertegenwoordigd binnen het contractregieteam ambulante, maar ook bij het financieel overleg en de programmagroep. Hierdoor kunnen we vaak in eerste lijn meedenken met nieuwe ontwikkelingen en daarmee invloed uitoefenen.

Evalueren en vernieuwen lokaal jeugdbeleid

Het lokale actieplan jeugd vormt een verzameling van acties waarbij we inzetten op preventie, vroeg signalering en een integrale aanpak. Dit lokaal actieplan loopt af en wordt geëvalueerd. Vervolgens zullen we integraal tot een nieuw actieplan komen waarin we in lijn met dezelfde doelen actiegericht aan de slag gaan. Enkele van de belangrijke ingrediënten hiervoor, landen ook binnen deze begroting. Het plan zal een bijdrage moeten leveren aan onze ambitie om nog meer in te zetten op preventie en het voorliggend veld, het doorontwikkelen van onze toegang en het grip krijgen op de kostenontwikkeling van de maatwerkvoorzieningen.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Het lokaal actieplan 2019-2022 is in 2023 geëvalueerd met positieve resultaten op alle onderdelen en heeft in 2023 geleid tot extra inzet op POH jeugd en de introductie van de consulent welzijn en jeugd. Het jaar 2023 heeft dus in het teken gestaan van het inventariseren van de taken en doelen voor de komende beleidsperiode 2024-2026.

Het jaar 2023 heeft tot de inzichten geleid dat we willen we sturen op meer regie en monitoring op ingezette jeugdzorg en waar mogelijk eerder afschalen naar voorliggende voorziening of naar eigen netwerk. Leidend hierbij is de ontwikkelopdracht ambulant, het regionale beleidskader en de hervormingsagenda.

Investeren in inzet consulent welzijn jeugd

Om onze ambitie gericht op preventie van zorgvraag te realiseren, kiezen we voor een consulent welzijn jeugd. Doel van deze consulent is om vroegtijdig bij beginnende hulpvragen jeugdigen te kunnen begeleiden, adviseren en verwijzen naar voorzieningen in het voorliggend veld en de directe omgeving van de jeugdige. Zo zorgen we ervoor dat zij vroegtijdig en laagdrempelig geholpen worden, voorkomen we een verergering van de hulpvraag en realiseren we een reductie in de instroom in maatwerkvoorzieningen. Hiertoe hanteren we 2023 als pilot jaar. Doel hierbij is om de consulent in positie te brengen, te leren, te evalueren en door te ontwikkelen. Daarbij dient uiteindelijk getoetst te worden of deze interventie een reducerend dan wel dempend effect heeft op de instroom in de maatwerkvoorziening.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Onze consulent Welzijn Jeugd is gestart op 01-06-2023. Inmiddels heeft onze consulent welzijn jeugd een breed netwerk opgebouwd binnen onze gemeente met diverse partijen die zich richten op preventie en welzijn. Stichting Trajekt, Stichting Mee, Buurtgezinnen, POH jeugd, Leerplicht, Jeugdreclassering, Veiligheidshuis Maastricht-Heuvelland, politie en diverse verenigingen binnen onze gemeente zijn partijen waarmee een intensieve samenwerking is opgebouwd. Inmiddels heeft dit ertoe geleid dat er binnen 6 maanden 10 jeugdigen geholpen zijn middels een trajekt bij een voorliggende voorziening, i.p.v. directe doorverwijzing naar geïndiceerde jeugdzorg. Ook zijn in het kader van bevorderen welzijn en positieve gezondheid diverse creatieve en sportieve activiteiten georganiseerd voor jongeren binnen verschillende kernen van onze gemeente.

Naast de externe partijen heeft onze consulent welzijn jeugd nauw contact met de klantmanagers en overige consulenten binnen de afdeling mens en samenleving. Wekelijks worden meldingen verdeeld waarbij de consulent welzijn jeugd aansluit om de mogelijkheden voor hulp in het voorliggende veld te inventariseren. Er is tevens contact met het team OOV (openbare orde en veiligheid) in het kader van preventie en reguleren overlast hangjongeren. Tweewekelijks organiseert onze consulent welzijn jeugd een risico overleg met afdeling OOV, het Veiligheidshuis, wijkagent en Trajekt met als doel in kaart brengen en monitoren van de risicogroepen en hangjeugd binnen onze gemeente. Er is door onze consulente welzijn jeugd een intensieve samenwerking met onze consulent welzijn volwassenen, waarbij zo nodig de casuïstiek gezamenlijk wordt opgepakt. Problematiek binnen een gezin wordt systemisch bekeken en al naar gelang de hulpvraag (bijvoorbeeld armoede en schuldenproblematiek) wordt er geschakeld met de geschikte afdeling.

Daarnaast is er een jongeren inloop punt gestart in de kern Eijsden, waarbij onze consulent welzijn jeugd deze plek als vindplek gebruikt om vervolgens jongeren te ondersteunen bij individuele hulpvragen. Naast deze vindplek maakt onze consulent welzijn jeugd gebruik van meerdere vindplekken zoals verenigingen (voetbal, fitness, handboogschieten) en bekende hangplekken in de openbare ruimte.

Doorontwikkeling van de activiteiten van onze consulent welzijn jeugd staan voor 2024 op de agenda.

Stimuleren mantelzorg en maximeren het budget op € 100.000 per jaar

We voeren het mantelzorg compliment uit conform de verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2021 (een geldbedrag van maximaal € 200 per jaar wordt uitbetaald aan zorgvragers om zijn/haar mantelzorger te complimenteren).

Wij herijken mantelzorgondersteuning: mantelzorgondersteuning wordt een specifieke taak binnen onafhankelijke cliëntenondersteuning van stichting MEE Zuid-Limburg.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben een bedrag van 200 euro per uitbetaald aan 360 zorgvragers (één bedrag per huishouden) om hun mantelzorgers te complimenteren.

Wij hebben mantelzorgondersteuning herijkt. Mantelzorgondersteuning is een specifieke taak geworden binnen onafhankelijke cliëntenondersteuning van stichting Mee Zuid-Limburg.

Versterken Praktijkondersteuning Huisartsen

Om jeugdigen met hulpvragen bij de huisarts te ondersteunen, zet de gemeente Eijsden-Margraten al enkele jaren in op een praktijkondersteuner huisartsen (POH). Deze POH helpt jeugdigen die bij de huisarts terecht komen met hulpvragen en verwijst indien nodig door naar de juiste zorgaanbieder. Hiermee worden de huisartsen ondersteund met specifieke zorgvragen en het indien nodig vinden van het juiste zorgaanbod. De rol van deze POH gaan we in 2023 verder verstevigen en uitbouwen. Zo zijn we in staat onze jeugdigen hulpvragers meer en passende hulp te bieden en tegelijkertijd overbodige maatwerkvoorzieningen te voorkomen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 zijn de uren inzet van onze POH jeugd verdubbeld van 10 naar 20 uren per week. Dit heeft ertoe geleid dat we binnen onze gemeente meer ruimte hebben om verwijzingen die via de huisartsenroute lopen, eerst nader voorliggend via onze POH jeugd op te pakken en zo nodig meer specifiek door te verwijzen naar geïndiceerde jeugdzorg. Daarnaast is er meer ruimte om aan te sluiten bij knooppuntoverleggen op school en met onze gemeentelijke toegang. Hiermee willen we voorkomen dat verwijzingen rechtstreeks de geïndiceerde zorg ingaan, maar dat de verwijzingen of voorliggend kunnen worden opgepakt, of gericht worden doorverwezen. De huisartsen zijn zeer tevreden over de inzet van de POH Jeugd in de praktijken.

In 2023 zijn er 103 unieke cliënten gezien door onze POH jeugd met een gemiddelde van 4,2 consulten per cliënt. Hiervan is 53,2 procent afgesloten met positief effect, zonder doorverwijzing. 26 Procent is specifiek doorverwezen naar de jeugd-GGZ, 13 procent is doorverwezen naar jeugdhulp aanbieders. 5,2 procent is afgebroken door het gezin zelf en 2,6 procent is verwezen naar team jeugd.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6661000 WMO Hulpmiddelen	-492.500,00	-460.326,76	32.173,24	6,53
6662002 WMO algemene voorzieningen	-345.079,00	-319.498,38	25.580,62	7,41
6662004 WMO Beschermd Wonen	0,00	0,00	0,00	0,00
6662010 WMO maatwerk 18+	-5.235,00	-1.968,27	3.266,73	62,40
6662011 WMO Hulp bij de Huishouding	-2.469.210,00	-2.469.123,32	86,68	0,00
6662012 WMO Dagbesteding	-471.021,00	-285.784,00	185.237,00	39,33
6662013 WMO Begeleiding	-760.536,00	-673.238,81	87.297,19	11,48
6662099 Spuk Gala WMO-component	0,00	0,00	0,00	0,00
6667000 Eigen bijdrage WMO maatwerk	134.000,00	173.178,65	39.178,65	-29,24
6668010 St. MEE / WMO	-226.867,00	-217.381,78	9.485,22	4,18
6670010 3d's algemeen	-92.000,00	-93.003,47	-1.003,47	-1,09
6670011 3d's algemeen (opbrengsten)	85.000,00	89.050,00	4.050,00	-4,76
6670600 Collectieve vervoersvoorziening	-520.242,00	-677.531,01	-157.289,01	-30,23
6670700 WVGZ	-32.800,00	4.532,87	37.332,87	113,82
6671001 Sociaal team	-20.000,00	-13.066,66	6.933,34	34,67
6682000 Consultatie en advies	-9.107,00	-9.669,62	-562,62	-6,18
6682001 Jeugdzorg uitvoering	0,00	0,00	0,00	0,00
6682002 Lokaal jeugdbeleid	-48.600,00	-48.697,10	-97,10	-0,20
6682003 Jeugd aan zet	-10.000,00	-7.135,26	2.864,74	28,65
6682010 Jeugdzorg (beleid)	-310.000,00	-339.796,68	-29.796,68	-9,61
6682100 Jeugdzorg	0,00	0,00	0,00	0,00
6682101 Jeugdzorg begeleiding	-1.333.967,00	-1.090.996,22	242.970,78	18,21
6682102 Jeugdzorg behandeling	-2.599.000,00	-2.428.623,11	170.376,89	6,56
6682103 Dyslexie	-70.000,00	-79.088,32	-9.088,32	-12,98
6682104 Jeugdzorg	-15.000,00	4.761,31	19.761,31	131,74

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
overig zonder verblijf				
6682105 Pleegzorg	-77.000,00	-54.133,67	22.866,33	29,70
6682106 BOR	-21.000,00	-1.184,18	19.815,82	94,36
6682200 Jeugd Bescherming	-143.000,00	-126.173,50	16.826,50	11,77
6682201 Jeugd Reclassering	-59.000,00	-65.587,68	-6.587,68	-11,17
6682300 Crisis	-96.000,00	-97.810,11	-1.810,11	-1,89
6682301 Landelijk Transitiearrangement	-71.500,00	-115.952,72	-44.452,72	-62,17
6682400 GIKJ	-1.085.000,00	-918.680,47	166.319,53	15,33
6682401 Verblijf	-104.000,00	-162.421,00	-58.421,00	-56,17
Resultaat	-11.268.664,00	-10.485.349,27	783.314,73	6,95

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6662011 Hulp in de Huishouding, 6662012 WMO Dagbesteding, 6662013 WMO

Begeleiding, 6667000 Eigen Bijdrage PGB

Sinds 2023 dient de verantwoording van de kosten WMO gesplitst te worden naar specifieke onderdelen conform de IV3 indeling zoals voorgeschreven door het rijk. Om een juist beeld te krijgen van de ontwikkelingen in de WMO dient het cluster van WMO maatwerkvoorzieningen als geheel te worden gezien en niet op de individuele onderdelen aangezien WMO een vraaggestuurd product is en de kosten over de verschillende producten en jaren kunnen variëren.

Per saldo is in 2023 222K minder uitgegeven aan WMO dan voorzien in de primaire begroting, dit is inclusief de ingeboekte "minder meer" opgave.

De onderuitputting wordt met name veroorzaakt door de wachtlijsten bij de Huishoudelijke Hulp, deze blijven onverminderd aanwezig, echter bij begroten houden we hier geen rekening mee. Immers wanneer deze oplossen dienen we als gemeente de inwoners die een indicatie hebben en op de wachtlijst staan te voor zien van huishoudelijke hulp.

Daarnaast is de ingecalculerde indexatie en verhoging van tarieven pas in de loop van het jaar ingegaan wat ook een effect heeft op de kosten voor 2023.

6670600 Collectieve vervoersvoorziening (Omnibuzz)

Omnibuzz heeft in 2023 twee keer een afslag toegepast (2023-1 en 2023-2) ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2023. In de begrotingen 2023, 2023-1 en 2023-2 hield Omnibuzz geen rekening met de situatie van individuele gemeenten. De algeheel toegepaste extra afslag van 7,5% paste niet voor Eijsden-Margraten. In Eijsden-Margraten steeg de vervoersvraag. Door een verlaagd voorschot over 2023 dient onze gemeente een bedrag van € 125.415 bij te betalen aan de voorgestelde winstbestemming 2023.

6682400 GIKJ, 6682106 BOR, 6682101 Jeugdzorg begeleiding, 6682104 Jeugdzorg overig zonder verblijf, 6682105 Pleegzorg, 6682200 Jeugd Bescherming, 6682301 Landelijk Transitiearrangement, 6682401 Verblijf en 6682102 Jeugdzorg Behandeling

Sinds 2023 dient de verantwoording van de kosten Jeugdhulp gesplitst te worden naar specifieke onderdelen conform de IV3 indeling zoals voorgeschreven door het rijk. Om een juist beeld te krijgen van de ontwikkelingen in de Jeugdhulp dienen de maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp als geheel te worden gezien en niet op de individuele onderdelen aangezien Jeugdhulp een vraag-gestuurd product is en de kosten over de verschillende producten en jaren kunnen variëren.

Per saldo is er in 2023 177K minder uitgegeven aan Jeugdhulp dan primair begroot. Dit is inclusief de ingeboekte "minder meer" opgave.

De onderuitputting wordt met name veroorzaakt door minder uitgaven in ambulante maatwerkvoorzieningen. In de categorie Zwaar verblijf is er afgelopen jaar net een forse stijging te zien. Over het algemeen valt te concluderen dat hoewel de aantallen jeugdigen die jeugdhulp nodig hebben in onze gemeente iets afneemt, de kosten t.o.v. 2022 wel stijgen. Dit impliceert dat er een verzwaaring van de zorg plaats vindt. In het licht van de uitdagingen in financiële middelen voor gemeenten de komende jaren is het van belang dit de komende jaren goed te monitoren en op regionaal en lokaal gebied hier voldoende preventieve maatregelen te nemen.

Daarnaast zijn niet alle middelen voor lokaal jeugdbeleid uitgegeven als gevolg van een late invulling van de functie van lokaal jeugdbeleidsmedewerker (sept).

6670700 WVGZ (Wet verplichte GGZ)

Voor de verplichte WVGZ zijn we penvoerder voor de collega gemeenten Gulpen-Wittem en Vaals. In 2023 heeft de afrekening voor 2022 en 2023 plaats gevonden waardoor deze kosten per saldo negatief zijn. Echter zijn deze in 2022 en 2023 wel gemaakt.

1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners

Wat willen we bereiken?

Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners

We zijn trots op ons materieel en immaterieel erfgoed, waarbij we grensoverschrijdende samenwerkingen stimuleren. De gemeente neemt de rol op zich van beschermer en hoeder, die faciliteert, financiert en stimuleert. Maar onze gemeente is geen openlucht museum. Het is de plek waarbinnen het cultureel erfgoed opgemerkt en gekoesterd wordt. Het dient als inspiratie in het dagelijks leven, in hoe we met elkaar willen leven en omgaan met onze ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkelingen. We zetten in op het beschermen, zichtbaar en beleefbaar maken van monumenten en karakteristiek erfgoed.

Veel waarde wordt gehecht aan kunst, cultuur en cultuureducatie. Dit geeft kleur aan onze gemeenschappen, verbindt en ontwikkelt talenten.

We koesteren ook de rijkdom aan kunst en cultuur binnen onze gemeente en willen dit dan ook graag delen met toekomstige generaties, inwoners en bezoekers van onze gemeente. Daarnaast juichen we nieuwe kunst toe op een manier die inwoners inspireert, verrast en verrijkt. Hierbij is kunst dus niet alleen een element in de openbare ruimte maar ook een verbindende factor tussen inwoners.

Wij moedigen kunst en cultuur aan, bij jongeren in het bijzonder, om daarmee de kunst en bovenal de rijke cultuur waar we trots op zijn toekomst te geven. We zetten daarbij in op het actief betrekken van inwoners, organisaties en bezoekers bij kunst- en cultuurprojecten. Dit alles ondersteund en geïnspireerd door het platform Kunst In Eijsden-Margraten (KIEM).

Cultuur ontwikkeling begint bij de basis en wordt vorm gegeven met een breed educatief programma op de basisscholen. Kinderen leren zo spelenderwijs in contact komen met onze cultuur enerzijds en anderzijds komen ze op een creatieve en inspirerende wijze in contact met maatschappelijke thema's zoals respect, duurzaamheid, landschap en natuur.

Ons bibliotheekwerk is toe aan herijking. Het is niet alleen de plek van het uitlenen van boeken. We zien om ons heen dat Bibliotheken zich ontwikkelen tot ontmoetingsplekken waar kennis, persoonlijke ontwikkeling, advies, contact en cultuur bij elkaar wordt gebracht. Daarom zetten we, lerend van anderen, in op innovatie samen met partners, vrijwilligers, organisaties en betrokken inwoners binnen. We koersen op een bibliotheekwerk dat aantrekkelijk is en uitnodigend is voor alle leeftijden.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Het bibliotheekwerk herijken.

Met alle betrokken partijen ontwikkelen we in 2023 een nieuwe visie op bibliotheekwerk.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De toekomstige bibliotheek is meer dan alleen een plek om boeken uit te lenen. Het is een cultuurhuis en het hart van de gemeenschap waar mensen samenkomen om te leren, te delen en te creëren. Het biedt gelijke kansen voor mensen van alle leeftijden en achtergronden om zichzelf te ontwikkelen en te groeien, wat bijdraagt aan sociale cohesie en maatschappelijke vorming. Door het herijken van het bibliotheekwerk kunnen we onze samenleving dus verrijken en versterken en samen naar de zorgplicht in 2025 toewerken.

Het ontwikkelingstraject voor een nieuwe visie is voltooid en omvat de volgende hoofdlijnen:

- De bevindingen van het herijkingsonderzoek onder inwoners, uitgevoerd door Moventem.
- De uitkomsten van een ontwikkelingstraject met alle belanghebbende partijen: een gezamenlijke strategie, visie & plan van aanpak richting zorgplicht in 2025.
- De maatschappelijke functies of taken van bibliotheekwerk, zoals vastgelegd in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (WSOB) / Zorgplicht 2025.

Naast deze kerntaken, die uitgevoerd worden door Stichting Heuvelland Bibliotheken, zijn gemeentespecifieke projecten op het gebied van laaggeletterdheid, leesvaardigheid en maatschappelijke vorming gerealiseerd, waaronder twee taalcafé's, twee camouflagecursussen laaggeletterdheid, het project Bieb op School en het IDO loket.

Inzetten op beschermen, zichtbaar en beleefbaar maken van materieel en immaterieel erfgoed

We ontwikkelen en ondersteunen projecten die de culturele identiteit van de gemeente versterken. Denk hierbij aan structurele cultuureducatie op basisscholen.

We maken immaterieel erfgoed (tradities / living heritage) zichtbaar en beleefbaar, en zetten het in als inspiratiebron m.b.t. het dagelijkse leven en/of gebiedsontwikkeling. Denk hierbij o.a. aan "De Bronck beleving" en nationale themadagen.

We gaan door met de ontwikkeling van culturele routes. Vanaf 2023 is iedere Cultuurmuur-expositie verbonden met een tijdelijke culturele fiets- of wandelroute door de gemeente. De Cultuurmuur brengt

tweemaandelijks culturele onderwerpen in beeld via interactieve exposities. De bijbehorende routes worden ontwikkeld i.s.m. VisitZL waardoor een breed publiek wordt bereikt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Erfgoed vormt niet alleen ons verleden, maar ook onze toekomst. Het biedt nieuwe generaties inspiratie, helpt bij het vormen van identiteit en creëert een gevoel van verbondenheid met de wereld om hen heen. Het is dus van cruciaal belang om ons erfgoed levendig te houden.

Door dit te doen, zullen zowel oude als jonge inwoners van onze gemeente zich meer betrokken voelen bij hun erfgoed en er meer over leren. Op deze manier kunnen we ons erfgoed behouden en tegelijkertijd laten evolueren, wat de toekomst van onze gemeente zal versterken. Binnen onze programmalijn hebben we ons zowel op levend materieel erfgoed als immaterieel erfgoed gericht.

We hebben immaterieel erfgoed tastbaar gemaakt en toegankelijk voor beleving, waarbij we het gebruikten als inspiratiebron voor het dagelijks leven en/of gebiedsontwikkeling. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de integratie van kunst in de openbare ruimte, zoals muurschilderingen met Broonk- en Cramignon-thema's, en de structurele samenwerking met het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed. Daarnaast hebben we de themadag 'Dag van de Cramignon' georganiseerd, gevolgd door de presentatie van de Cramignon in het Nationale Openluchtmuseum in Arnhem.

Verder zijn we gestart met het project 'Erfgoed Spotten', waardoor immaterieel erfgoed het hele jaar door zichtbaar en beleefbaar blijft. Tot slot behoort ook de campagne ter bevordering van de streektaal 'Kal Plat' thuis in dit overzicht, welke in deze jaarrekening nog separaat wordt belicht.

Kunst en Cultuurprojecten verbinden met onze jongere inwoners en organisaties.

We continueren het platform (KIEM) Kunst In Eijsden-Margraten en daarmee projecten als "kunst in de brievenbus" en een project om culturele aanbieders aan elkaar te verbinden.

We realiseren kunst- en cultuurprojecten met een verbindende en/of maatschappelijke boodschap. Denk aan de beschilderingen rond en aan viaducten, Kunst O Maat en Kunstfietsen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Kunstprojecten die onze inwoners verbinden zijn belangrijk voor de maatschappelijke ontwikkeling. Ze helpen mensen om meer te leren over verschillende standpunten en achtergronden, en ze bouwen bruggen tussen mensen met diverse ervaringen en verhalen. We hebben hierbij samengewerkt met andere beleidsvelden, hebben burgerparticipatie gestimuleerd en jongeren betrokken. Dit heeft de vitaliteit van onze gemeenschap en de band tussen mensen versterkt, en heeft inwoners een gevoel van trots en verbondenheid met hun omgeving gegeven.

Cultuur gaat over het beleven en beoefenen van cultuuruitingen zoals muziek, kunst en theater, en over het genieten van erfgoed. Maar het gaat ook over hoe we samen in het leven willen staan. Daarom hebben we culturele projecten ingezet als middel om maatschappelijke doelstellingen te bereiken.

Zo lanceerden we het culturele online KIEM-platform. Projecten die kunst verbinden met onze inwoners, zoals de kunst-o-maat en kunst in de brievenbus, hebben we verder ontwikkeld. Een voorbeeld van burgerparticipatie is het in 2023 opgestarte project 'Culturele invulling van het Ireneplein in Cadier en Keer'. Daarnaast hebben we kunst- en cultuurprojecten met een maatschappelijke boodschap gerealiseerd. Voorbeelden hiervan zijn de beschildering nabij de uitkijktoren in Mesch en het kunstproject omtrent dementie, in samenwerking met de Appelgaard. Tenslotte hebben we culturele projecten gesteund die de culturele identiteit van onze gemeente versterken. Dit omvatte onder andere het verstrekken van incidentele culturele subsidies.

Uitvoering geven aan een breed educatief programma kunst en cultuur.

Doorontwikkeling en uitbreiding van SKEM (Structurele kunst en cultuureducatie Eijsden-Margraten), het basis- en randprogramma. Dit betekent voortzetting en doorontwikkeling van cultuureducatie aan ca 1.700 basisschool leerlingen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Cultuureducatie is de ruggengraat van kunst en cultuur en maatschappelijke vorming. We hebben daarom een breed educatief programma ontwikkeld voor onze basisscholen. Dit bood in 2023 -naast wekelijkse lessen op het gebied van muziek, drama en beeldend- inspirerende randprogramma's die spelenderwijs de link hebben gelegd naar maatschappelijke thema's. Naast creativiteit en verbeeldingskracht, leerde dit kinderen belangrijke vaardigheden zoals samenwerken, kritisch denken en probleemoplossing. Het hielp kinderen om uit hun comfortzone te stappen waardoor ze hun potentieel beter konden ontplooiën.

We hebben SKEM (Structurele Kunst- en Cultuureducatie Eijsden) uitgebreid door het aanscherpen van het curriculum voor het basisprogramma en het verder ontwikkelen van het randprogramma. Ook hebben we diverse live presentatiemomenten georganiseerd. Samenvattend hebben we cultuureducatie voortgezet en doorontwikkeld voor ongeveer 1.700 basisschoolleerlingen en 8 basisscholen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6510000 Bibliotheek	-440.122,00	-414.328,10	25.793,90	5,86
6511000 Muziek(onderwijs)	-225.640,00	-224.397,50	1.242,50	0,55
6511001 Emancipatie	-10.772,00	-9.450,00	1.322,00	12,27
6540000 Kunst	-50.442,00	-55.508,28	-5.066,28	-10,04
6540001 Kunst (subsidies)	-7.500,00	-6.262,50	1.237,50	16,50
6540002 Kunstroute	-10.000,00	-8.796,64	1.203,36	12,03
6540010 Culturele activiteiten	-71.500,00	-82.498,53	-10.998,53	-15,38
6541101 Archeologie	-3.690,00	-4.982,86	-1.292,86	-35,04
6580010 Mediazaken	-17.800,00	-17.230,86	569,14	3,20
6723280 Natuur-milieu-educatie	-6.800,00	-6.799,75	0,25	0,00
6723290 Zwerfafval	-27.500,00	-27.560,00	-60,00	-0,22
6821000 Erfgoed	-62.743,00	-53.683,77	9.059,23	14,44
Resultaat	-934.509,00	-911.498,79	23.010,21	2,46

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6540010 Culturele Activiteiten

Het tekort op Culturele activiteiten wordt veroorzaakt door een onderuitputting van de staat B op dit punt. Er wordt een externe projectmedewerker ingehuurd om de niet ingevulde uren van de buurtcoach Kunst en Cultuur in te vullen.

1.9 Mutaties reserves programma 1

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6980001 Mutaties reserves prg. 1	365.469,00	365.469,00	0,00	0,00

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

Er zijn geen financiële afwijkingen toe te lichten.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren Programma 1: Mens & Samenleving					
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde	Waarde	Waarde
			E-M	25.000 - 50,000	NL
Verwijzingen halt	Aantal per 1.000 jongeren	Halt	14 2022	8 2022	8 2022
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,77 2023	14,16 2023	25,18 2023
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,10 2023	3,00 2023	4,30 2023
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	6 2022	4,2 2022	4,2 2022
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	6 2022	18 2022	24 2022
Voortijdige schoolverlaters totaal (vo MBO)	%	DUO/Ingrado	1,9 2022	2,1 2022	2,4 2022
Niet-sporters	%	CBS	45,2 2022	47,9 2022	46,4 2022
Banen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	540,8 2022	726,1 2021	825,4 2022
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	2% 2022	1% 2022	1% 2022
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	3,0 2022	4,0 2022	6,0 2022
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	71,6% 2023	73,4% 2023	73,1% 2023
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	1,00% 2022	1,00% 2022	1,00% 2022
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS	149,4 2023	230,3 2023	344,8 2023
Personen met een lopend re-integratietraject	Aantal per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	CBS	3,2 2023	11,8 2023	12,2 2023
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	9,6% 2023	11,1% 2023	11,4% 2023
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,70% 2023	1,00% 2023	1,00% 2023
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,30% 2023	0,30% 2023	0,30% 2023

Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	CBS/MSD/WMO	650	629	650
--	----------------------------	-------------	-----	-----	-----

Kaderstellende documenten

Programma 1: kwaliteit van Leven

- Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht Heuvelland 2022.
- Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Eijsden-Margraten 2022.
- Verordening Jeugdhulp Eijsden-Margraten 2019.
- Centrumregeling verwerving Jeugdhulp Zuid-Limburg 2019.
- Nadere regels jeugdhulp 2022.
- Subsidieregeling innovatiemiddelen niet vrij toegankelijke jeugdhulp.
- Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024.
- Centrumregeling verwerving WMO-ondersteuning en beschermd wonen.
- Regionale toekomstagenda informele ondersteuning en zorg.
- De nota Gezondheidsbeleid Zuid-Limburg 2020-2023 'Zuid Springt Eruit'
- Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet Maastricht Heuvelland 2017.
- Uitvoeringsbesluit boetes participatiewet MH 2017.
- Beleidsnota schuldhulpverlening Eijsden-Margraten 2022-2025.
- Beleidsregels Bijzondere bijstand 2022
- Regeling tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering 2018.
- Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ 2016.
- Uitvoeringsbesluit individuele inkomenstoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015.
- Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet 2015.
- Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016.
- Beleidsregel subsidies maatschappelijke accommodaties (in eigendom van vereniging of stichting) gemeente Eijsden-Margraten 2018.
- Verordening GR leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland gemeente Eijsden-Margraten 2014.
- Perspectief dienstverlening rondom het kind.
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Eijsden- Margraten 2015.
- Verordening Wet Kinderopvang Eijsden-Margraten 2011.
- Uitvoeringsbesluit Kinderopvang op basis van Sociaal medische indicatie (SMI)
- Verordening ruimte en inrichtingseisen Peuterspeelzaal werk.
- Verordening kwaliteitseisen peuterspeelzaal werk.
- Beleidsplan bibliotheekwerk heuvelland gemeenten 2008-2011.
- Algemene Subsidieverordening Welzijn gemeente Eijsden-Margraten met ingang van 1 januari 2017
- Kadernota accommodatiebeleid 2017.

- Meerjarenonderhoudsplan Sportaccommodaties 2015.
- Verordening materiële en financiële gelijkstelling onderwijs Eijsden-Margraten 2012.
- Verordening leszwemmen gemeente Eijsden-Margraten 2018.
- Beleidsplan Cultureel Erfgoed 2018-2021
- Subsidieverordening Cultureel Erfgoed.
- Erfgoedverordening Eijsden-Margraten eerste wijziging 2016.
- Subsidieverordening Kerkelijke Rijksmonumenten Cultureel Erfgoed.
- Nota bouwstenen kunst en cultuur 2014-2018.
- Regeling adviescommissie Kunst en Cultuur.
- Sportakkoord Heuvelland in beweging gemeente Eijsden-Margraten.
- Lokaal actieplan jeugd (2023-2026).
- Regionaal beleidsplan jeugd (2023-2026).
- Regionaal uitvoeringsplan jeugd (2023).
- Beleidskader Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015.
- Beleidsregels social return arbeidsmarktregio Zuid-Limburg 2020.
- Beleidsregels terug- en invordering bedrijfskapitaal TOZO.
- Uitvoeringsbesluit individuele studietoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016.
- Uitvoeringsbesluit aanvullende bijzondere bijstand levensonderhoud jongeren 18-20 jaar Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2019 e.v.
- Uitvoeringsbesluit gesubsidieerde arbeid Maastricht-Heuvelland 2015.
- Uitvoeringsbesluit hoogwaardig handhaven en debiteuren Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2020.
- Uitvoeringsbesluit inkomensvrijlating Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016.
- Uitvoeringsbesluit krediethypotheek Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016.
- Uitvoeringsbesluit vermogensvaststelling Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het programma Mens & Samenleving :

- Centrumregeling inkoop Jeugd.
- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD Zuid Limburg).
- Omnibuzz.
- MTB Regio Maastricht NV.
- Stichting Podium24.
- Annex BV / Stichting Re-integratie Inbesteding Maastricht en Mergelland (SRIMM).
- Anti Discriminatie Voorziening Limburg.
- Regionale samenwerking leerplicht RMC.
- Regionale samenwerking leerlingenvervoer.

Voor nadere informatie over deze verbonden partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het programma gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023
Lasten			
1.1000 Een inclusieve samenleving	-11.517.907,00	-10.525.254,53	992.652,47
1.2000 Een gezond verenigingsleven	-108.000,00	-83.017,36	24.982,64
1.3000 Toekomstbestendig onderwijs	-865.501,00	-855.661,13	9.839,87
1.4000 Ontmoetingsruimten in elke kern	-111.658,00	-112.426,86	-768,86
1.5000 Sporten en bewegen voor jong en oud	-1.289.046,00	-1.194.762,89	94.283,11
1.6000 Trendbreuk Eijsden-Margraten	-1.769.956,00	-1.758.962,08	10.993,92
1.7000 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	-11.639.329,00	-10.910.976,01	728.352,99
1.8000 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	-959.400,00	-937.148,87	22.251,13
1.9000 Mutatie reserves programma 1	-130.000,00	-130.000,00	0,00
Totaal Lasten	-28.390.797,00	-26.508.209,73	1.882.587,27
Baten			
1.1000 Een inclusieve samenleving	7.029.243,00	7.311.429,20	282.186,20
1.3000 Toekomstbestendig onderwijs	50.000,00	56.080,00	6.080,00
1.5000 Sporten en bewegen voor jong en oud	347.174,00	272.645,86	-74.528,14
1.6000 Trendbreuk Eijsden-Margraten	113.290,00	100.069,70	-13.220,30
1.7000 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	370.665,00	425.626,74	54.961,74
1.8000 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	24.891,00	25.650,08	759,08
1.9000 Mutatie reserves programma 1	495.469,00	495.469,00	0,00
Totaal Baten	8.430.732,00	8.686.970,58	256.238,58
Resultaat	-19.960.065,00	-17.821.239,15	2.138.825,85

Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie

Gemeente Eijsden-Margraten is uniek. We herbergen welgeteld vier natura 2000 gebieden, te weten het Hoogbos-Noorbeemden, Eijsderbeemden, Bemelerberg-Schiepersberg en het Savelsbos.

Daarnaast beschikt Eijsden-Margraten over een omvangrijk en prachtig buitengebied. De landschappelijke kwaliteiten die gekenmerkt worden door fijnschaligheid, diversiteit en het cultuur historisch erfgoed vormen de unieke waarden van ons buitengebied. Het landschap vormt het basiskapitaal voor een gezond leef- en verblijfsklimaat en bepaalt de belevingswaarde voor inwoner en bezoeker.

We zijn trots op dit authentieke landschap en de vele natuur die we rijk zijn. Het landschap en de natuur staan steeds meer onder druk. Middelen voor beheer nemen af. We zien een toename van het toerisme en recreatie, schaalvergroting in de landbouw en een toename van leegstaand vastgoed in het buitengebied (stallen, schuren en/of erfgoed). Daarnaast zien we de biodiversiteit afnemen en de effecten van stikstofvraagstukken toenemen. Ook klimaatverandering vormt een aandachtspunt: extremere neerslag en droogteperiodes vereisen maatregelen om voedsel- en drinkwaterproductie, bodemerrosie en wateroverlast te beheersen.

Het is zaak dat we de kwaliteiten van ons landschap ook naar de toekomst toe goed borgen. Dit vraagt om een adequate aanpak rondom beheer en ontwikkeling van landschappelijke en natuurlijke waarden in het buitengebied waarin ruimte blijft voor toerisme, recreatie en de agrarische sector. Voorwaarde is wel dat hun activiteiten de aanwezige kwaliteiten duurzaam versterken en in harmonie met het landschap plaatsvinden. De basis voor ons handelen vormt de vastgestelde visie Buitengewoon Buitengebied en de daaraan gekoppelde richtinggevende uitspraken.

2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten

Wat willen we bereiken?

2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten

Ons landschap, een afwisseling van natuurgebieden, cultuurlandschap, de graften en holle wegen, de beekdalen, de Maas, maar ook de vele monumenten en de hoogstambomen maakt onze gemeente bijzonder en wordt door velen, zowel inwoners als bezoekers, gewaardeerd en gekoesterd. Dit landschap, onderdeel van het Nationaal landschap Zuid-Limburg, is een belangrijke drager van onze identiteit en onze economie.

Onze natuurgebieden maken onderdeel uit van Natuurnetwerk Limburg. Ze hebben een belangrijke functie voor de biodiversiteit, maar zorgen ook, samen met ons cultureel erfgoed en ons landschap,

voor een gebied waar het zowel voor inwoner als bezoeker goed toeven is. Daarnaast kent onze gemeente het Maasdal, landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones en verbindingzones tussen bestaande natuurgebieden (landbouwgebieden met kleine landschapselementen, waterlopen e.d.). In deze groenblauwe gebieden zijn er kansen om natuurwaarden en landschapskwaliteiten te laten samen gaan met andere functies. De herontwikkeling van het Noordal, groeve 't Rooth en de Zuidelijke Maasdalvisie zijn daarvan voorbeelden.

Biodiversiteit en landschappelijke attractiviteit hangen samen met een goed beheer van het landschap. Door het wegvallen van middelen voor beheer en de afname van de agrarische sector, zijn nieuwe verdienmodellen nodig om het landschap duurzaam te kunnen onderhouden. In dat licht wordt ingezet op het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen rondom beheer van het landschap, waarbij op innovatieve wijze op zoek gegaan wordt naar inbreng van ondernemers en de bezoekers alsmede onze eigen inwoners.

We zetten tevens in op het vergroten van de biodiversiteit en vergroening in het buitengebied. We passen ecologisch bermenbeleid toe en bevorderen het bijenwelzijn. Tevens leggen we flora en faunastroken aan en planten we hagen, (fruit)bomen en (pluk)bossen. Hierdoor ontstaan nieuwe leefgebieden voor bijvoorbeeld vogels en insecten, worden bestaande leefgebieden met elkaar verbonden en wordt de biodiversiteit versterkt. Mede door in te zetten op strategische grondaankopen wordt onder andere bijgedragen aan het realiseren van ecologische verbindingzones en natuurontwikkeling. Daarnaast wordt hiermee de belevingswaarde van ons landschap voor inwoner en bezoeker verhoogd.

Op plekken geven we ruimte voor aanplant van de fijnspar, zodat het immaterieel cultureel erfgoed "denhalen" ook in de toekomst als traditie behouden blijft in onze dorpen. Lokale initiatieven die bijdragen aan bomen-, hagen- en bosaanplant alsmede bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit en het bijenwelzijn, stimuleren we. Tevens ondersteunen we, vanuit het gedachtegoed "renderend landschap", nieuwe ontwikkelingen indien deze versterkend zijn voor het beheer en ontwikkeling van het landschap en passend zijn in de omgeving. Hierbij hanteren we het principe dat in ruil voor de baat die het project of ontwikkeling heeft vanwege het landschap, een bijdrage geleverd wordt aan de ontwikkeling en bescherming er van.

Daarnaast zetten we in op bescherming, herstel en uitbreiding van authentieke landschapselementen. Juist de kleine landschapselementen (zoals hagen, bosjes, graften, bomenrijen) vormen, naast de functie die ze hebben voor dier- en plantensoorten, ook een visueel aantrekkelijk element in ons landschap en benadrukken de fijnschaligheid.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

De herontwikkeling van het Noordal faciliteren.

Vorbereiden en onderzoeken om een optimalisatie te realiseren van de Droog Weer Afvoer (DWA) naar het bergbezinkbassin (BBB) de Wesch. Dit project wordt samen opgepakt met Stichting Natuurmonumenten, Waterschap Limburg en de provincie Limburg ter bescherming van de ecologische kwaliteit van de Noor en instandhouding van de Noor. E.e.a. wordt als een gebiedsplan opgepakt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is een samenwerkingsovereenkomst aangegaan tussen de het Waterschap, Natuurmonumenten, LLTB en de gemeente Eijsden-Margraten om gezamenlijk het waterprobleem in het Noordal aan te pakken. Het project Liquid Commons Noordal is tevens in 2023 aangemeld als koploperproject in het kader van het LPLG. In 2023 is gezamenlijk gewerkt aan een offerte uitvraag voor de aanbesteding van de planvoorbereiding om gezamenlijk te komen tot en integraal ontwerp van de wateropgave in het Noordal, voor zowel het landelijke als het stedelijke wateren mogelijke Boerenbuffers. Aanbesteding van de planvoorbereiding is voorzien voor voorjaar 2024.

Ecologisch bermenbeheer toepassen en stimuleren van lokale initiatieven.

Het vastgesteld bermbeleid continueren. Daarnaast heeft er een aanpassing plaatsgevonden naar aanleiding van gesprekken met het groene middenveld. Sommige bermen worden nog maar 1x per jaar gemaaid, (in het voorjaar). Uitgangspunt is dat de bermen worden gemaaid indien de verkeersveiligheid in gedrang komt. Het maaien en afvoeren van het maaisel heeft eveneens een duidelijk positief effect op de kruidenrijkdom.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De werkzaamheden zoals voorzien in de begroting 2023 zijn uitgevoerd en worden de komende jaren gecontinueerd. Samen met de Provincie Limburg is tevens gewerkt aan een ecologisch ontwikkelplan om de mogelijkheden te onderzoeken verbindingen te leggen tussen de Natura2000 gebieden via de bermen.

Een vervolg geven aan de Zuidelijke Maasdalvisie.

Samen met de partners Provincie Limburg, Waterschap, Rijkswaterstaat, het Rijk en de gemeente Maastricht wordt er verder gewerkt aan de MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport)-verkenning voor het Zuidelijk Maasdal. Dit is een verdere uitwerking van de ontwikkelvisie en het onderzoeksrapport. De voorbereiden voor de MIRT-verkenning gaan eerst via een zogenaamde startbeslissing ter voorbereiding op de mogelijke verkenning. De Stuurgroep DeltaMaas neemt hierover een verdere beslissing. De doelstelling is om in 2023 met de MIRT-verkenning te starten. In deze verkenning worden de verschillende maatregelen voor het Zuidelijk Maasdal, voor Eijsden de groene geul bij de Oosterplas/Pieterplas, verder inhoudelijk onderzocht op o.a. haalbaarheid en impact voor de omgeving.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De MIRT-verkenning is voorgezet. Dit heeft geleid tot een MIRT-startdocument. De minister heeft in juni ingestemd met dit startdocument. Na dit akkoord is de verkenning in de volgende fase gekomen. In deze nieuwe fase worden de mogelijke maatregelen voor Eijsden-Margraten en de bijbehorende financiële inzichten verder onderzocht. Eind december zijn er informatiebijeenkomsten geweest voor bestuurders en inwoners van de deelnemende gemeenten.

Een dergelijke verkenning heeft een doorlooptijd van circa 3 jaar.

Het project Bloemrijke Akkerranden voortzetten en uitbreiden.

De bestaande bloemrijke akkerranden in stand houden door middel van een samenwerking met Stichting Limburg Bloeit op. De jaarlijks bijdrage wordt gecontinueerd. De stichting zet volop in op uitbreiding van het areaal.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De samenwerking met Stichting Limburg Bloeit Op heeft in 2023 jaar plaatsgevonden en is naar tevredenheid verlopen. In 2020 is de stichting gestart met 2800 meter akkerrand, in 2021 is dit uitgebreid naar 3100 m. Met het beschikbare budget is een toename van areaal niet te bereiken. In 2022 is het areaal dan ook gelijk gebleven. In 2023 zijn de percelen opnieuw ingezaaid. Het areaal is

niet toegenomen. In 2024 wordt gekeken of middelen vanuit het landschapsfonds een uitbreiding kunnen stimuleren.

Instellen landschapsfonds

Landschap is een van de prioritaire thema's. Landschapsbeheer is kostbaar en ook voor landschapsontwikkeling zijn middelen noodzakelijk. Binnen de perspectievennota van de minister van landbouw wordt de mogelijkheid geboden aan agrariërs om mede het landschap te beheren en daar een vergoedingssystematiek tegenover te stellen.

Er is reeds een bestemmingsreserve landschap ingesteld in onze begroting, welke ingezet kan worden voor klimaatadaptatie, het beheer en onderhoud van het landschap, de vergroening van het landschap en het bomenplan. Deze reserve wordt gevoed middels een jaarlijkse dotatie van € 100.000 en vanuit de meeropbrengsten toeristenbelasting van 0,30 eurocent per overnachting.

Er wordt, conform afspraak met de raad, in 2023 een plan uitgewerkt waarbij de bestedingsrichtingen en omvang vanuit de bestemmingsreserve landschap nader worden bepaald, het zogenaamde landschapsfonds. Hierbij zal naast het beheer van het landschap ook aandacht zijn voor ontwikkeling van het landschap, versterken van verbindingzones tussen de Natura 2000 gebieden. Een en ander gericht op versterking van de biodiversiteit, het bijeenwzijn, het vergroenen op basis van lokale initiatieven als ook het stimuleren om nieuwe kleine landschapselementen te realiseren en uitvoering te geven aan het bomenplan.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het landschapsfonds is in september door de raad vastgesteld en momenteel operationeel.

Kleine landschapselementen in beeld brengen en handhaven op behoud hiervan.

In Q1 van 2023 is de inventarisatie van de landschapselementen afgerond en op kaarten vastgelegd. Deze kaarten vormen input voor het omgevingsplan waarin de beschermde status geborgd dient te worden. Na vaststelling van het plan door de raad kan op instandhouding gehandhaafd worden. Tot die tijd vormen de huidige kaarten met beschermde landschapselementen in het vigerende bestemmingsplan het uitgangspunt voor handhaving.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De inventarisatie is in 2023 afgerond. De elementen zijn in kaart gebracht. Echter de gegevens zijn nog niet geschikt voor publicatie. Om de landschapselementen op te nemen in het omgevingsplan is een nadere onderbouwing vereist. Deze volgt in 2024.

Nieuwe verdienmodellen ontwikkelen rondom beheer van het landschap.

1. Agrariërs kunnen door het uitvoeren van beheermaatregelen aan landschapselementen bijdragen aan het in standhouden van het cultuurlandschap. De provincie heeft hiertoe een subsidiestelsel opgetuigd. In relatie tot de stikstofdiscussie is de kans reëel dat de mogelijkheden tot verruiming van de regeling voor de hand liggen. Dit biedt kansen voor onze agrariërs. Als gemeente volgen we de ontwikkelingen op de voet, inspireren en faciliteren we de agrariërs om maximaal in te zetten op behoud en beheer van het landschap.

2. Daarnaast heeft de minister van Landbouw een perspectievennota gemaakt. Waar gewenst kunnen we agrariërs hiermee helpen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het ontwikkelen, inspireren en faciliteren van nieuwe verdienmodellen wordt opgenomen in het actieplan transformatie van de landbouw.

Samen met de Provincie bezien hoe invulling te geven aan het bomenplan.

We geven verdere uitvoering aan het bomenplan 2020-2024. Het bomenplan is gebaseerd op 6 activiteiten namelijk:

- Aanplant hoofdgroenstructuur,
- aanplant groene dorpsranden
- stimuleringsregeling vergroenen van tuinen
- het realiseren van Tiny Forests
- de actie herdenkingsboom
- bosaanplant

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Aanplant hoofdgroenstructuur en Aanplant groene dorpsranden:

Op basis van het bomenplan is een verordening aanleg landschapselementen opgezet. Bewoners en grondeigenaren binnen de gemeente Eijsden Margraten kunnen gebruik maken van deze mogelijkheid en tegen gereduceerd tarief bomen en struiken kopen. Het CNME beoordeeld of de beoogde aanleg bijdraagt aan de hoofdgroenstructuur of groene dorpsrand. In 2023 zijn 10.861 st bosplantsoen en 508 st. bomen aangeplant.

Stimuleringsregeling vergroenen van tuinen: in 2023 zijn 19 aanvragen gehonoreerd.

Het realiseren van Tiny Forests: in 2023 zijn de laatste Tiny Forests aangelegd. Alle scholen hebben nu een Tiny Forest met uitzondering van Basisschool de Den. Voor Basisschool de Den is afgelopen jaar een plan gemaakt om het speelplein te vergroenen.

De actie herdenkingsboom: deze actie is opgenomen in het felicitatieprotocol van de gemeente Eijsden- Margraten.

Bosaanplant: begin 2023 is een bos van ca. 5.000 m2 aangelegd in Cadier en Keer. Het bosgebied sluit aan op het Savelsbos en is tevens potentieel leefgebied van de Eikelmuis.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6240000 Waterkering, afwatering en landwinning	-5.000,00	-4.132,23	867,77	17,36
6550000 Natuurbescherming	-2.367,00	-2.577,12	-210,12	-8,88
6550001 Natuurbescherming (subsidies)	-4.000,00	-3.550,00	450,00	11,25
6550002 Landschapsbeheer	-140.600,00	-146.685,80	-6.085,80	-4,33
6550005 Landschap, kunst en recreatie	-25.000,00	-15.548,75	9.451,25	37,81
6560002 Landschapsontwikkeling	-51.000,00	-53.186,43	-2.186,43	-4,29
6723030 Bodembescherming	-6.500,00	6.300,00	12.800,00	196,92
6810300 Gemeentelijk kwaliteitsmenu	19.300,00	18.434,50	-865,50	4,48
6821002 Onderzoek Unesco status	-5.000,00	0,00	5.000,00	100,00
Resultaat	-220.167,00	-200.945,83	19.221,17	8,73

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6723030 Bodembescherming

Het voordeel is het gevolg van de vrijval van de post nog te betalen 2022 in combinatie met het niet inzetten van het budget 2023. Tot en met 2021 hebben alle Limburgse gemeenten jaarlijks per inwoner € 0,25 bijgedragen aan de nazorg van de voormalige stortplaatsen ; de zogenaamde solidariteitsbijdrage. Eind 2021 is besloten deze bijdrage te beëindigen omdat Bodemzorg Limburg over voldoende financiële middelen beschikt om de nazorg te kunnen continueren.

2.2 Transformatie van de landbouw

2.2 Transformatie van de landbouw

De agrarische sector binnen onze gemeente staat de komende jaren voor grote inspanningen. Regelgeving op het gebied van stikstof, grond- en gewasbewerking, vergrijzing binnen de sector, de wereldeconomie en landschappelijke beperkingen zijn aspecten die hiervoor zorgdragen. Steeds meer agrarische bedrijven combineren de productie van voedsel met andere functies zoals zorg en recreatie.

Wij streven voor Eijsden-Margraten een vitale, toekomstbestendige en duurzame agrarische sector na, in harmonie met milieu, natuur en landschap. We streven naar een agrarische sector die bijdraagt aan het behoud van de unieke waarden in onze gemeente, hetgeen gekenmerkt wordt door fijnschaligheid in plaats van grootschaligheid, diversiteit in plaats van monocultuur en waarbij weidegronden en fruitteelt boven akkerland gaat. Verschraling van het landschap wordt door de sector zelf ook als onwenselijk ervaren. Landbouw en natuurontwikkeling kunnen goed met elkaar samen gaan in deze omgeving. Derhalve ondersteunen we initiatieven die hierin passen.

We staan constructief tegenover uitbreiding van bestaande bedrijven, mits deze uitbreiding leidt tot versterking van de gebiedskwaliteiten, de bedrijfsvoering op een duurzame wijze plaatsvindt en bebouwing noodzakelijk is voor de eigen bedrijfsvoering.

Multifunctionele landbouw heeft potentie die kansrijk is, mede ook vanwege het meer verbinden van boer en burger. Ook ten aanzien van andere vormen van landbouw zoals wijnbouw, paardenhouderij, agroforestry en streekgebonden productie zien wij kansen, mits deze passen binnen het streefbeeld. (agroforestry ofwel boslandbouw genaamd betreft landgebruiksystemen waarbij het planten en/of actief beheren van bomen wordt gecombineerd met landbouw of veeteelt).

Gezien de toename van het aantal stoppers in de landbouwsector wordt meegedacht en meegewerkt aan het wijzigen van agrarische kavels als die functie past binnen het landschap en de directe omgeving. Dit ter voorkoming van leegstand, verloedering en ongewenste ontwikkelingen.

Om de transformatie in de landbouw in goede banen te leiden, wordt samen met de sector – binnen de reeds vastgestelde kaders van Buitengewoon Buitengebied - op lokaal niveau een actieplan uitgewerkt. Ingezet wordt op een toekomstbestendige natuurinclusieve landbouw, waarin letterlijk en figuurlijk ruimte geboden wordt voor diversiteit en nieuw ondernemerschap. E.e.a. zoals ook voorzien is in de uitwerking van de gebiedsvisie Middenerras Bemelen-Mesch. Daarnaast zal in het actieplan antwoord gegeven worden op het tegengaan van verschraling van het landschap en ongewenst grondgebruik waarbij inzet van actieve grondpolitiek niet uitgesloten wordt. De gebiedsdifferentiatiekaart die opgesteld wordt geeft richting waar in welke mate ruimte is voor behoud

en ontwikkeling van de landbouw alsmede voor teeltondersteunende voorzieningen (b.v. hagelnetten). Hiermee kan tevens antwoord gegeven worden op de vraag hoe vrijkomend vastgoed herin te vullen.

In het contact met individuele bedrijven streven wij zoveel mogelijk naar één gemeentelijk aanspreekpunt en faciliteren actief, via het netwerk van mede-overheden, kennisinstellingen, belangenorganisaties en maatschappelijke en financiële instellingen, de agrariërs die willen transformeren. Gezien het belang van de landbouwsector binnen onze gemeente specifiek en voor Zuid-Limburg algemeen blijven we onze vooraanstaande rol op het beleidsterrein landbouw en landschap binnen de regio voortzetten.

Op lokaal niveau stimuleren wij de bewuste productie en consumptie van duurzaam voedsel. Wij nemen het voortouw hierin door bij gemeentelijke activiteiten hieraan invulling te geven. Daarnaast zetten we in op de consument van de toekomst. Dit doen we door op scholen aandacht te vragen voor gezond en duurzaam lokaal voedsel en reductie van voedselverspilling. Dit past geheel binnen het concept van de Gezonde basisschool. Tevens faciliteren we initiatieven om de consument bewust te maken zodat “Koop Lokaal” ook omgezet wordt in daden. In dat licht wordt het burgerinitiatief Korte Keten Zeker (w)Eten verder ondersteund. Het doorontwikkelen van het stroop stoken binnen de gemeente als nationaal cultureel immaterieel erfgoed en initiatieven die bijdragen aan bewust produceren van duurzaam voedsel worden ondersteund.

De schooljeugd bewust maken van duurzaam lokaal voedsel en reductie van voedselverspilling.

In samenwerking met o.a. het burgerinitiatief Korte Keten Zeker (W)eten en lokaal onderwijs wordt o.a. een lesbrief ontwikkeld.

Daarnaast beschikt elke school over een Tiny Forest, waarbij educatie over voedsel en natuur aan de hand van het Tiny Forest aan de basisschoolkinderen wordt gegeven

Op de basisscholen wordt aandacht gegeven aan gezonde voeding, waaronder het EU-project fruit op scholen en in samenwerking met lokale fruittelers wordt fruit beschikbaar gesteld aan scholen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is EU-fruit, lokaal fruit wederom onder de aandacht gebracht en scholen hebben zich hiervoor aangemeld, namelijk: Obs Mesch, Maurice Rose Margraten, VSO St Jozef, basisschool de Keerkring, St Martinus Gronsveld, St Jozef Oost Maarland en De Den Mheer.

Tevens hebben er ook scholen gebruik gemaakt van de van het lokaal fruit initiatief van 'Met fruit er op uit': Tangram Eijsden , Cramignon Eijsden , De Den Mheer, OBS Mesch, VSO St Jozef

Gezonde voeding is een structureel thema op alle scholen, onder begeleiding van JOGG. Alle scholen hebben op hun eigen manier hier aandacht aan besteed.

Alle scholen beschikken op of in nabijheid van het schoolplein over een Tiny Forest.

De trekkersrol van het programma Landbouw en Landschap in het Middengebied continueren.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk vervullen we in 2023 voor het programma-onderdeel Landbouw en Landschap binnen het samenwerkingsverband Middengebied de trekkersrol.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Zowel ambtelijk als bestuurlijk vervulden we in 2023 voor het programma-onderdeel Landbouw en Landschap binnen het samenwerkingsverband Middengebied de trekkersrol. In 2023 is het project verkenning agrarische bouwkavels dat in 2022 is opgestart voortgezet en wordt in 2024 opgeleverd. Daarnaast hebben we gezamenlijk met het middengebied de input voor het LPLG willen oppakken. Bestuurlijk werd ervoor gekozen om dit niet alleen met het middengebied op te pakken, doch als 16 Zuid-Limburgse gemeenten hier gezamenlijk invulling aan te geven. Er zijn andere projecten binnen het programma landbouw en landschap binnen het middengebied opgepakt in 2023.

Een aanspreekpunt voor de agrarische sector instellen.

Gezien alle landelijke ontwikkelingen rondom stikstof, natuur en water en de impact hiervan voor de landbouwsector binnen onze gemeente enerzijds en anderzijds de behoefte om een aanspreekpunt te organiseren zal voor 2023, na goedkeuring voorliggende begroting, een vacature regisseur landbouw opengesteld worden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op basis van de opengestelde vacature is in juli 2023 de nieuwe adviseur Landbouw in dienst getreden.

Een lokaal actieplan 'transformatie van de landbouw' uitwerken.

Voor 1 juli 2023 dient de provincie vanuit het Rijk een gebiedskaart op te stellen hoe zij de stikstofcrisis wil aanpakken. Daarna weten wij wat de consequenties zijn voor de agrarische sector binnen onze gemeente en zal indien nodig een actieplan voor 2024 ontwikkeld worden:

- In 2023 wil de gemeente een gebiedsdifferentiatiekaart opstellen,
- een landschapsfonds inrichten om agrariërs en landschapsbeheerder te helpen het landschap te beheren
- beleid formuleren ten aanzien van de toeristische verblijfsaccommodaties.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

- Momenteel zijn wij bezig met het ontwikkelen van een actieplan ten aanzien van de transitie van de landbouw.
- In 2023 is een eerste concept van de gebiedsdifferentiatie kaart opgesteld, in 2024 wordt deze afgerond.
- Het landschapsfonds en de bijbehorende verordening, aanleg landschapselementen, is in september 2023 door de raad vastgesteld.
- Een aanzet tot een beleidsplan verblijfsreactie is opgestart.

Het project Korte Keten Zeker (w)eten continueren en doorontwikkelen.

Het project Korte Keten wordt samen met het burgerinitiatief Korte Keten Zeker (W)eten gecontinueerd en doorontwikkeld. De gemeente vervult hierin een faciliterende rol.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ook in 2023 heeft het burgerinitiatief Korte Keten Zeker (W)eten haar activiteiten gecontinueerd en verder doorontwikkeld. Als gemeente vervullen we een faciliterende rol en stelden we ook in 2023 een werkbudget beschikbaar. Daarnaast vindt er waar nodig regelmatig afstemming plaats tussen gemeente en de werkgroep en wordt er waar nodig/mogelijk verbinding gemaakt intern (diverse domeinen) en extern met andere betrokken partijen.

Het burgerinitiatief Korte Keten Zeker (W)eten is vooral zelf ook actief geweest op het gebied van verbinding maken met lokale partners en heeft o.a. inzet gepleegd op bewustwording en communicatie, deelname in events (Limburgs Landmarkt, Cittsaslowmaand etc.), organiseerde themagerichte lezingen en een mini-symposium, onderzocht mogelijkheden en betrok partijen voor mogelijke realisatie van localtuinen in Eijsden-Margraten (hetgeen niet gemakkelijk blijkt), maakte verdere verbinding met partijen in Lijn-50.

Het stroopgedachtegoed en initiatieven rondom 'koop lokaal' ondersteunen.

Via ondersteuning van ondernemers en instellingen (o.a. Presidium Limburgse Stroop, Korte Keten Zeker (W)eten en continueren promotiecampagne Koop Lokaal in het Uitvoeringsplan Plattelands- en Vrijetijdseconomie 2023) wordt Koop Lokaal verder ondersteund.

Concreet betekent dit:

- dat het stroopgedachtegoed (als immaterieel erfgoed) in samenwerking met lokale partners, regionale partners en het presidium Limburgs stroopstoken verder vorm en inhoud wordt gegeven.
- De gemeente bevordert ook in 2023 de campagne ontdek, proef en Koop Lokaal, mede ondersteund door initiatieven vanuit de coöperatie met fruit erop uit, de werkgroep Korte Keten zeker (w) eten en de Citta Slow ambassadeurs.
- Daarnaast zal worden deelgenomen in de ontwikkeling van een regionaal voedsel economie in Zuid-Limburg, waaraan ook ondernemers uit onze gemeente deel van uit maken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is door initiatiefnemer (ambachtelijk stroopstoker) PuurvandeWall in Bruisterbosch (later dan voorzien) begonnen met de verbouw/bouw van een bestaand boerderijcomplex tot een belevings- en kenniscentrum Stroop (inclusief stokerij). Het initiatief kwam eerder in aanmerking als LEADER-project. De gemeente is co-financier van dit project. Wegens vertraging in de werkzaamheden zijn er nog geen (in 2023 begrote) middelen beschikbaar gesteld. Deze dienen door RVO te worden gedeclareerd bij de gemeente.

Bewustwording en bevordering van ontdek, proef en koop lokaal was ook in 2023 een continu proces waar we als gemeente waar mogelijk op inzetten door communicatie en o.a. het faciliteren van initiatieven zoals Korte Keten Zeker (W)eten.

In 2023 hebben we de activiteiten van het Regionaal Voedselsysteem Zuid-Limburg gevolgd en heeft er afstemming plaatsgevonden met de organisatie over verdere stimulering en ontwikkeling. Het initiatief laat inmiddels zien dat door samenwerking nieuwe, regionale verdienmodellen en afzetmarkten kunnen ontstaan. In het streven naar financiële onafhankelijkheid wordt van de Zuid-Limburgse gemeenten de komende 2/3 jaar wel nog een financiële bijdrage gevraagd (mede in het licht van een aanvraag RegioDeal Zuid-Limburg).

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6310002 Stoppende agrarische bedrijven	-25.000,00	-12.005,11	12.994,89	51,98
6341002 Bloemrijke akkerranden	0,00	0,00	0,00	0,00
6550003 Uitvoeringsplan Middengebied	-25.000,00	-4.982,00	20.018,00	80,07
6810012 Middenterras	-5.000,00	-5.000,00	0,00	0,00
Resultaat	-55.000,00	-21.987,11	33.012,89	60,02

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6310002 Stoppende agrarische bedrijven

Het budget was bestemd voor het aandeel van Eijsden-Margraten in de kosten van het Middengebied project scans agrarische bedrijven / vitaliteitsmanager).

Het project scan agrarische bedrijfskavels is een meerjarenopgave die binnen 8 gemeenten van het middengebied plaatsvindt. Per gemeente zijn de agrarische bedrijven aangeschreven, benaderd en geïnterviewd. Per gemeente wordt een rapportage geschreven over de bevindingen en de individuele ondernemer krijgt van zijn eigen bedrijfskavel een rapportage. De werkzaamheden waren eind 2023 nog niet volledig uitgevoerd. De verwachting is dat het project in Q3 2024 wordt afgerond waarna de eindafrekening wordt opgesteld.

6550003 Uitvoeringsplan Middengebied

Het voordeel is ontstaan omdat er - in het kader van deelname en ondersteuning ontwikkeling Middengebied - voor de voorbereiding van het Landschapspark Grenzeloos Bocageland slechts beperkte kosten zijn gemaakt in 2023.

2.3 Vrijetijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving

2.3 Vrijetijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving

Vrijetijdseconomie is een belangrijke economische motor voor onze samenleving. De sector is goed voor circa 8% van het totaal aantal banen in de regio. Eijsden-Margraten is als het gaat om overnachtingen een kleine(re) speler in het Heuvelland. In 2021 kende onze gemeente bijna 400.000 overnachtingen die goed waren voor een opbrengst aan toeristenbelasting van ca. 650.000 euro.

Het streven is dat ook in 2030 onze gemeente nog steeds gastvriendelijk, authentiek en bourgondisch is, waar bewoners, recreanten en ondernemers tot rust komen, met respect voor elkaar. We ontvangen dan ook graag gasten die de manier van "slow living" waarderen, genieten van fijnschaligheid en van onze lokale producten die duurzaam worden geproduceerd.

Vanuit deze optiek nemen we een positieve grondhouding aan rondom initiatieven en innovatieve ontwikkelingen van reeds gevestigde en nieuwe ondernemers in de vrijetijdseconomie. Samen met hen en in afstemming met de buurgemeenten in Nederland én België brengen we in beeld hoe hieraan invulling te geven.

We zullen echter waken voor toeristisch, recreatieve overdruk. Te veel bezoekers, te veel toeristisch verkeer, te veel evenementen legt een druk op de leefbaarheid van de kernen maar legt ook een druk op het landschap. Derhalve zetten we in op kwaliteit en spreiding.

Grootschalige ontwikkelingen worden uitgesloten. We faciliteren wel kwalitatief goede kleinschalige ontwikkelingen, passend bij het DNA van Eijsden-Margraten. Vanuit kwaliteitsoogpunt zetten we in op het faciliteren van ondernemers met verblijfsaccommodaties die willen doorontwikkelen en investeren in kwaliteitsverbetering. Dit wordt ondersteund via de aanpak 'Innovatief Investeren'. Daarnaast wordt het ambassadeurschap rondom Cittaslow verder uitgebouwd.

Om overdruk in het Heuvelland tegen te gaan geven we actief invulling aan het programma Verantwoord op Weg. Daarnaast sturen we in samenwerking met het Huis van de Sport op het doseren en spreiden van het aantal toertochten binnen de gemeente. Daarbij zullen we gebieden in onze gemeente ontzien waar de druk op de leefomgeving en het landschap groot is. In dit licht houden we het aantal wielerevenementen dat wij faciliteren en ondersteunen ook beperkt.

We zijn en willen een aantrekkelijke wandel- en fietsgemeente blijven. Hierbij wordt ingezet op kwaliteit en niet op kwantiteit. Op het gebied van de wandelinfrastructuur wordt derhalve het Knopen Lopen geïntroduceerd. Hiermee wordt de kwaliteit van het wandelnetwerk sterk verbeterd. Uitbreiding van de wandel-infrastructuur wordt beperkt tot het realiseren van zgn. ommetjes in en rondom de kernen. Verder wordt geïnvesteerd in veilige fiets- en wandelverbindingen (zie programma Wonen en Leefomgeving).

Het MKB is dé banenmotor van onze gemeente. De coronacrisis heeft onze ondernemers hard geraakt. Zij hebben een moeilijke tijd achter de rug. En hoewel deze crisis nu voorbij lijkt, moeten we de lokale economie juist blijven stimuleren. Zo dragen we bij aan werkgelegenheid voor onze inwoners en innovatie voor de toekomst. In dit licht zal het vestigingsklimaat verder versterkt worden door op zoek te gaan naar het bieden van ruimte voor vestiging van (nieuw) ondernemerschap. Ook zal ingezet worden op een intensievere samenwerking tussen de gevestigde ondernemers binnen de gemeente als met de gemeente zelf.

De aanpak 'Innovatief Investeren' doorontwikkelen.

Het ondersteuningsproject Strategisch Innoveren (gericht op kwaliteit en verbreding) wordt gecontinueerd in het Uitvoeringsplan Plattelands- en Vrijtijdseconomie 2023. Dit doen we in het kader van de bestemming Zuid-Limburg 2030 als green destination dat we samen met 16 gemeenten en Visit Zuid-Limburg hebben ontwikkeld. Projecten zijn bijvoorbeeld knopen-lopen, zuid-limburg magazine en kwaliteitsimpuls verblijfsaccommodaties

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

- In 2023 hebben we samen met bureau voor Ruimte & Vrije Tijd het proces om te komen tot een gemeentelijk beleids- ontwikkelkader voor vestiging van verblijfsaccommodaties opgestart samen met een interne ambtelijke klankbordgroep vanuit diverse domeinen, waaronder Vrijtijds- en Plattelandseconomie, Ruimtelijke Ordering, Toezicht & Handhaving en Natuur & Landschap. We hebben vanuit de interne klankbordgroep (bestuurlijk via college en de klankbordgroep Buitengewoon Buitengebied) verschillende stakeholders uit de regio (HISWA RECRON, Visit Zuid-Limburg en KHN en de provincie Limburg) betrokken (externe klankbordgroep) bij de totstandkoming van dit beleidskader. Er is deskresearch uitgevoerd. Belangrijke toets is geweest het provinciale beleid op het gebied van vrijetijdseconomie, want de ruimtelijke ambities van de gemeente dienen te stroken met de ruimte die de provincie Limburg biedt voor vrijetijdseconomie. Tevens is een onderzoek uitgevoerd naar de aantrekkingskracht van de verblijfsaccommodaties op verschillende doelgroepen, aan de hand van de methodiek van de Leefstijlvinder (een doelgroepsegmentatie die in de vrijetijdsector veel wordt gebruikt). Ondernemers uit de verblijfssector van gemeente Eijsden-Margraten zijn tevens betrokken via een online vragenlijst. Vooraleer het beleids- en ontwikkelkader vast te stellen in 2024 dient nog te worden afgestemd met de Gebiedsdifferentiatie in ontwikkeling.
- In 2023 heeft Eijsden-Margraten samen met de gemeente Voeren, Gulpen-Wittem, Vaals, Aubel, Dalhem en Plombières de erkenning van de Vlaamse overheid gekregen van een

Landschapspark Grenzeloos Bocageland. Hiermee kan de grensregio (partners en stakeholders) met co-financiering gemeenten, provincies, Vlaamse overheid en Regiodeal Zuid-Limburg de landschappelijke identiteit en landschapskwaliteit van het gebied vanuit een integrale visie op erfgoed, natuur, landbouw, wonen, bedrijvigheid, recreatie en toerisme verder versterken en integraal, duurzaam ontwikkelen.

Met het ontwikkelen van het Landschapspark kan in het aanbieden van een unieke beleving van het landschap en de streek aan zowel lokale inwoners als binnen- en buitenlandse bezoekers worden voorzien en kunnen uitdagingen gezamenlijk en meer efficiënt worden opgepakt. Het project kent een looptijd van 6 jaar en start in 2024 met de organisatie en invulling van het Parkbureau (governance). Voor het deelgebied Lijn-50 zal vanuit de gezamenlijke projectmiddelen een regionale gebiedscoördinator worden aangesteld.

- In 2023 is het project Grenspark Jeker & Maas gelanceerd. Het project is (als opvolger van het Sint Pietersbergproject) gericht op duurzame ontwikkeling van toerisme & recreatie tussen Jeker & Maas in België en Nederland. Nadruk ligt op fietsen en wandelen, beleving natuur en erfgoed en verdere verbinding Nederland en België. Eijsden-Margraten participeert in dit project (en is vanuit Sint Pietersbergproject van meet af aan betrokken, mede via de verbinding van het voet- en fietsveer bij Eijsden). Het samenwerkingsverband bestaat uit het Regionaal Landschap Haspengouw & Voeren, de gemeenten Riemst, Maastricht, Eijsden-Margraten, Visé, Oupeye en Bassenge en de natuurorganisaties Natuurpunt, Natuurmonumenten en Natagora. In 2024 zal in dit kader een Interreg-aanvraag worden voorbereid.
- Ondersteuning startende ondernemers Eijsden-Margraten via subsidiebijdrage Starterscentrum Limburg.
- We namen deel aan het Regionaal Voedsel Systeem Zuid-Limburg. Dit betreft een systeem dat bestaat uit een geïntegreerd en coöperatief netwerk met een focus op lokale productie, verwerking en verkoop van voedingsmiddelen, passend in een circulaire economie. Enkele ondernemers uit Eijsden-Margraten participeren hierin.
- We hebben ingezet op bevorderen van netwerkvorming en samenwerking (ook grensoverschrijdend, deelname in Nederlands Waalse Business Club en One-two-Go, het ondernemersnetwerk van beide Limburgen). Tevens organiseerden we in 2023 onze jaarlijkse Netwerkbijeenkomst Ondernemers Eijsden-Margraten.
- We hebben uitvoering gegeven aan het regionaal project upgrading Zuid-Limburgse Wandelinfranetwerk (realisatie Knopen Lopen), middels het doorlopen van een aanbestedingstraject. Tevens is gestart met de voorbereiding van de uitvoering ervan.
- Het regionale project DataHUB Limburg is opgestart. Dit project heeft als doel sturingsinstrumentarium te ontwikkelen voor doelgroepenbereik en regulering toerismedruk (o.a. bij hotspots en events).
- Binnen de samenwerking van de Zuid-Limburgse gemeenten en Visit Zuid-Limburg (en Midden- en Noord-Limburg) is het Limburg Magazine op de markt gebracht. Deze gids is een product in het kader van storytelling (vrijtijdseconomie) Limburg waarin de bezoeker en/of

regiobewoner aan de hand van thema's (met bijbehorende verhalen) tal van tips, ideeën en adressen voor een geslaagde vakantie of een dagje uit kan vinden. Het Limburg Magazine is gratis verkrijgbaar bij de VVV-winkels in de regio en bij diverse ondernemers in Limburg.

De evenementendruk rondom toertochten doseren en spreiden.

Spreiding en dosering vindt op regionaal niveau plaats via het Grensoverschrijdend Wielerbeleid i.s.m. Limburg Cycling, hiervoor zijn afspraken gemaakt in aantal per jaar en naar grootte.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Spreiding en dosering van de wielertoertochten vindt op regionaal niveau plaats via het Grensoverschrijdend Wielerbeleid ism Limburg Cycling. Dit betekende voor 2023 dat de wielertoertochten werden afgestemd en verspreid over de regio. Zo zijn er afspraken over het aantal wielertoertochten naar grootte categorie die kunnen plaatsvinden. Op het gebied van de georganiseerde wielertoertochten is een dalende tendens van het aantal deelnemers waarneembaar. Daar staat een toename van het aantal (onorganiseerde) recreanten (wandelaars, hardlopers, wielrenners maar ook e-bikers) tegenover. Een groot deel van deze recreanten is inwoner van de regio. Hoewel deze groep minder goed is te sturen, is te verwachten dat zij, niet gebonden aan dag en tijd, hierdoor zorgen voor spreiding.

Een lokaal actieplan vrijetijdseconomie uitwerken.

Het door de raad vastgesteld toeristisch operationeel programma is vertaald in een Uitvoeringsplan Plattelands-, en Vrijetijdseconomie 2023. We bouwen voort op de kanskaart die door de raad is vastgesteld en we volgen de vijf pijlers uit de visie vrijetijdseconomie. Concreet besteden we in 2023 aandacht aan de volgende thema's:

- regioprofilering en marketing via Visit Zuid-Limburg
- ondersteuning startende ondernemers Eijsden-Margraten en ondernemersbijeenkomsten
- ondersteuning routenetwerk zoals fietsnetwerk als wandelnetwerk
- verbindingen maken in de thema's landschap, kunst en recreatie

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Naast het op project- en activiteitenbasis uitvoeren van de genoemde 4 thema's is in 2023 met name ook ingezet op:

- Ontwikkelen van een gemeentelijk ontwikkel- en beleidskader voor vestiging verblijfsaccommodaties (nog vast te stellen en af te stemmen met Gebiedsdifferentiatiekaart in 2024)
- Doorontwikkeling Cittaslow waaronder activering Cittaslow Ambassadeurs en organisatie Cittaslowmaand 2023
- Doorontwikkeling fiets- en wandelinfrastructuur o.a. project Knopen Lopen en Grenspark Jeker & Maas
- Deelname in Landschapspark Grenzeloos Bocageland (erkenning status verkregen in 2023)
- Doorontwikkelen Korte Keteneconomie waaronder deelname in Regionaal Voedselsysteem Zuid-Limburg en ondersteuning burgerinitiatief Korte Keten Zeker (W)eten
- Bevordering van een gezond en veilig ondernemersklimaat waaronder Dienstenservice Verduurzaming bedrijven Eijsden-Margraten en Veiligheid bedrijventerreinen en winkelcentra en versterking dialoog en netwerkvorming met lokale ondernemers(vertegenwoordigers)
- In Regionaal Zuid-Limburgverband (Visie Vrijtijdseconomie) organiseren van programmamanagement en verder inzetten op beleving en innovatie (DNA-verhalen ZL i.s.m. Visit Zuid-Limburg), aanpak bezoekersdruk, focus op duurzame ontwikkeling/vernieuwing Zuid-Limburg als Green Destination
- Continu: Integrale afstemming van initiatieven in Eijsden-Margraten (casussen) (afstemming zowel lokaal als regionaal (o.b.v. bestuurlijke afspraken VTE-ZL)

Het ambassadeurschap Cittaslow verder uitbouwen.

In 2023 wordt samen met de Cittaslow ambassadeurs opnieuw een ondersteunend jaarprogramma Cittaslow ontwikkeld. Tevens worden op basis van criteria nieuwe ambassadeurs toegelaten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In oktober 2023 heeft het college vijf nieuwe Cittaslow Ambassadeurs benoemd op basis van een benoemingsprocedure (criteria). Bij de benoemingsprocedure is een vertegenwoordiging van de bestaande ambassadeurs betrokken geweest. De vijf 5 nieuwe Cittaslow Ambassadeurs Eijsden-Margraten in 2023 zijn: 1. Restaurant De Pastory – Cadier en Keer, 2. Eetcafé Riékelt – Rijckholt, 3. Mergelland Ei – Eckelrade, 4. Landgoed Kasteel - Hotel Oost – Oost-Maarland en 5. Van Tienhovenmolen – Bemelen.

De uitreiking vond plaats op 27 oktober 2023 in Cittaslowmaand 'Beleef Eijsden-Margraten, Cittaslow' die voor de tweede maal samen met onder andere Cittaslow Ambassadeurs én in Lijn-50-verband samen met Gulpen-Wittern en Vaals werd georganiseerd. De Cittaslowmaand is een programma met activiteiten en events op het gebied van ontmoeting, kunst & cultuur, vrijetijd, korte keten, streekgastronomie en positieve gezondheid. Tal van ambassadeurs en andere organisaties en ondernemers dragen hiermee bij aan het verder uitdragen van het gedachtegoed Cittaslow.

In 2023 hebben er weer een aantal bijeenkomsten met de Cittaslow Ambassadeurs plaatsgevonden waarbij de gemeente het netwerk stimuleert om zelf initiatief te nemen en vorm en inhoud te geven aan hoe het netwerk, de individuele ambassadeurs en het collectief, kan helpen doelen te stellen en deze te bereiken. Als gemeente luisteren wij naar de behoefte en denken pro-actief mee over wat het netwerk zou kunnen betekenen voor de individuele ambassadeurs als wel voor de gemeente c.q. gemeenschap. Vanuit de gemeente is er een vast aanspreekpunt beschikbaar via de bedrijvencontactfunctionaris. Vanuit deze functie en rol worden de contacten onderhouden met de ambassadeurs en vindt verbinding plaats, faciliteert de gemeente waar mogelijk en worden Cittaslow Ambassadeurs-bijeenkomsten mee georganiseerd (inspiratie en verbinding). Verder worden acties mee opgepakt, vindt er in- en externe afstemming plaats en wordt de relatie met de Lijn-50-gemeenten (Cittaslow) onderhouden.

Ondersteuning geven aan wielerevenementen.

De wielerevents Volta Limburg Classic, Jeugdwieler criterium, Bart Brentjens Challenge en Gravel Series worden ondersteund in 2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De wielerevents Volta Limburg Classic, Jeugdwieler criterium, Bart Brentjens Challenge en Gravel Series zijn ondersteund conform de Algemene Subsidieverordening Welzijnswerk

Samenwerking bevorderen tussen ondernemers onderling en met de gemeente

In 2023 worden in deze de volgende acties ondernomen:

1. Ondersteunen van de overkoepelende Stichting Ondernemers Eijsden-Margraten
2. Structureel overleg voeren met ondernemers (verenigingen)
3. Organiseren van bedrijfsbezoeken voor college en betrokken ambtenaren

4. Eens per jaar wordt door de gemeente een ondernemersavond georganiseerd, waarbij actuele thema's op de agenda komen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Vanuit bedrijvencontact is in 2023 inzet gepleegd op de voorgenomen acties, te weten:

1. Ondersteunen van de overkoepelende Stichting Ondernemers Eijsden-Margraten
2. Er is regelmatig (structureel) overleg gevoerd met ondernemers (verenigingen)
3. Organiseren van bedrijfsbezoeken voor college en betrokken ambtenaren
4. In 2023 werd door de gemeente een ondernemersavond georganiseerd, waarbij actuele thema's op de agenda kwamen. Daarnaast had de ondernemersavond weer een nuttige netwerkfunctie.

Uitbreiding van Knopen lopen en de wandelinfrastructuur beperken tot realisatie van Ommetjes.

In 2023 wordt gestart met de feitelijke aanleg van de Knopen Lopen infrastructuur, kwaliteitsvolle toevoegingen in de zin van gethematiseerde ommetjes worden meegenomen. In 2023 wordt de Vuursteenroute ontwikkeld en aangelegd en wordt de geologieroute voorbereid om in 2024 te realiseren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De feitelijke aanleg van de Knopen Lopen infrastructuur in Zuid Limburg heeft in 2023 nog niet plaatsgevonden. Reden is dat er tijdens het aanbestedingstraject vertraging is opgelopen. In het najaar van 2024 / begin 2025 zal uitvoering wel gaan plaatsvinden. Rondom de presentatie van het nieuwe systeem zullen ook verschillende routes extra worden gepromoot.

De Vuursteenroute is in 2023 gepresenteerd tijdens de opening van het infocentrum Mijn Rijckholt. Aangezien er een rijk vuursteen verleden in onze gemeente is zal deze worden uitgebreid met minimaal nog 1 vuursteenroute. Tevens wordt een Geologieroute voorbereid.

Verdere uitvoering geven aan het programma Verantwoord op Weg.

Instellen van regioregie, opstarten van een druktemonitor en het aanleggen van een parkeerplaats aan het natura 2000 gebied Geuldal, nabij Scheulder.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Regioregie en het opzetten van de druktemonitor heeft onderdeel uitgemaakt van de agenda van het Regionaal mobiliteitsoverleg Maastricht en Heuvelland en wordt nu Zuid-Limburg breed opgepakt. Het aanleggen van parkeervoorzieningen bij natura 2000 gebieden zijn nog niet gerealiseerd, omdat de eigendommen ter plaatse ontbreken en in overleg met de beheerders van de Natura 2000 grond verworven moet worden.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6223000 Voetveer	-2.187,00	-1.841,15	345,85	15,81
6310000 Economisch beleid	-33.402,00	-30.479,86	2.922,14	8,75
6310001 Lokale economie en bewuste productie	-18.400,00	-14.383,79	4.016,21	21,83
6310003 Cameratoezicht bedrijventerreinen	-40.000,00	-30.423,94	9.576,06	23,94
6311000 Baten marktgelden	-500,00	-1.164,26	-664,26	-132,85
6330000 Nutsbedrijven	749.018,00	745.489,48	-3.528,52	0,47
6560020 Evenementen	-66.250,00	-73.806,49	-7.556,49	-11,41
6560030 Toerisme	-114.493,00	-97.234,08	17.258,92	15,07
6560031 Plattelands- en Vrijtijdseconomie	-73.500,00	-71.907,59	1.592,41	2,17
6560032 Knopen lopen, onderhoud en ontwikkeling	-16.750,00	-11.277,79	5.472,21	32,67
6560035 Visitor Centre +	0,00	0,00	0,00	0,00
6560050 Kosten lopend jaar XBMob EU Eijsden-Margraten	-17.469,00	21.081,64	38.550,64	220,68
6936000 Toeristenbelasting	878.793,00	943.133,99	64.340,99	-7,32
Resultaat	1.244.860,00	1.377.186,16	132.326,16	-10,63

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6560030 Toerisme

Het voordeel is ontstaan doordat er in 2023 geen declaratie is ontvangen voor de co-financiering van het LEADER-project Stroopstoken. Dit project is opgestart in 2023 en wordt - naar verwachting - in 2024 opgeleverd. Dan wordt ook de declaratie voor de co-financiering ingediend.

6560050 Kosten lopend jaar XBMob EU Eijsden-Margraten

Het project Cycling Connects (grensoverschrijdend fietsnetwerk) is in 2023 opgeleverd. Gemeente Eijsden-Margraten stond met name aan de lat voor de projectcoördinatie en -communicatie. Het

aandeel van Eijsden-Margraten in de kosten werd - op € 17.469 na - afgedekt door subsidies van de Euregio Maas-Rijn en de provincie Limburg en de bijdragen van diverse andere partners.

De werkelijke kosten van Eijsden-Margraten vielen lager uit en werden voor 80% gedekt door de subsidies (Euregio en provincie Limburg). De bijdragen van de andere partners bestonden uit vaste vergoedingen waardoor het project afgesloten is met een voordeel van € 21.082 in plaats van een nadeel van € 17.469.

2.4 Mutaties reserves programma 2

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6980002 Mutaties reserves prg. 2	-332.831,00	-332.831,00	0,00	0,00

Toelichtingen afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

Er zijn geen financiële afwijkingen toe te lichten.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren						Programma 2: Landschap & Natuur					
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde	Waarde	Waarde						
			E-M	25.000 - 50,000	NL						
Funciemenging	%	CBS	42,2 2022	50,2 2022	53,8 2022						
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	176,4 2022	167,6 2022	174,1 2022						

Kaderstellende documenten

Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie.

- Wijziging Gemeentelijk Kwaliteitsmenu Eijsden-Margraten 2013.

- Landschaps Ontwikkelings Plan.
- Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Wabo 2022
- Beleidsnotitie bed and breakfast 2012.
- Beleidsnotitie paardenbakken hobbymatig 2012.
- Beleidsnotitie veldschuren en schuilgelegenheden 2012.
- Rampenbestrijdingsplan Hoogwater Maas.
- Ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal.
- Bestuursopdracht buitengewoon buitengebied.
- Bestuursopdracht buitengewoon buitengebied – agrarische bouwkavels.
- Toeristisch-recreatieve nota 2008-2015 van Maas en Mergel.
- Toeristisch Recreatieve gebiedsvisie “beleef Eijsden-Margraten, knooppunt van Maas tot Mergelland 2015-2019.
- Verordening op de heffing en invordering (water)toeristenbelasting 2022.
- Gewijzigde Verordening winkeltijden Eijsden-Margraten 2017.
- Economische activiteiten in algemeen belang.
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid Limburg.
- Wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2021-2024
- Beleidsnotitie bermenbeheer “maaien wat moet, bloei waar mogelijk”.
- Uitvoeringplan Openbare verlichting Eijsden-Margraten 2019-2026.
- Parkeerverordening Eijsden-Margraten 2015.
- Telecommunicatieverordening Eijsden-Margraten.
- Gladheidsbestrijdingsplan.
- Beeldkwaliteitsplan Bloesemgaard.
- Bomenverordening Eijsden-Margraten 2015.
- Verordening op de heffing en invordering van marktgelden Eijsden-Margraten 2013.

Verbonden partijen

Het programma Landschap, natuur en water kent geen verbonden partijen.

Wat heeft het programma gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023
Lasten			
2.1000 Behoud en versterken landschapskwaliteiten	-284.217,00	-255.367,86	28.849,14
2.2000 Transformatie van de landbouw	-55.000,00	-21.987,11	33.012,89
2.3000 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	-434.250,00	-367.600,66	66.649,34
2.4000 Mutatie reserves programma 2	-489.300,00	-489.300,00	0,00
Totaal Lasten	-1.262.767,00	-1.134.255,63	128.511,37
Baten			
2.1000 Behoud en versterken landschapskwaliteiten	64.050,00	54.422,03	-9.627,97
2.3000 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	1.679.110,00	1.744.786,82	65.676,82
2.4000 Mutatie reserves programma 2	156.469,00	156.469,00	0,00
Totaal Baten	1.899.629,00	1.955.677,85	56.048,85
Resultaat	636.862,00	821.422,22	184.560,22

Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering

Omschrijving

Als gemeente Eijsden-Margraten staan wij vanwege het zeer grote aandeel particulier vastgoed en ons kwetsbare landschap voor een grote uitdaging op het gebied van duurzaamheid en klimaat. We doen het momenteel al best goed voor wat betreft het aantal woningen die voorzien zijn van zonnepanelen (27% in EM versus 16% in NL). Willen we echter in 2050 energieneutraal, volledig aardgasvrij en circulair zijn, zullen we de komende jaren veel energie moeten steken in het invullen van deze opgaven. Afwachten is derhalve geen optie, we zullen aan de slag moeten. Maar los van deze landelijke doelstellingen vinden wij het belangrijk dat we investeren in duurzaamheid en het inspelen op vraagstukken rondom klimaatverandering. Dat zijn wij immers verplicht aan onze huidige en toekomstige inwoners en generaties van onze prachtige gemeente Eijsden-Margraten.

3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst

Wat willen we bereiken?

3.1 Meerjaren uitvoeringsprogramma klimaat- en energieopgaven

Gezien de wereldwijde ontwikkelingen, de stijgende energieprijzen en de klimaatopgaven komen energievraagstukken in een stroomversnelling. Dit vraagt, in het licht van behoud van de kwaliteiten van ons waardevolle landschap en het tegengaan van energiearmoede bij onze inwoners, om het maken van keuzes, het treffen van maatregelen en het doen van investeringen.

Op weg naar een energieneutrale gemeente zetten we naast het opwekken van energie in op het verminderen van gebruik van energie.

In de basis houden we vast aan het genomen raadsbesluit, waarbij zonne- en windenergie in het buitengebied is uitgesloten. We staan open voor en stimuleren innovatieve ontwikkelingen mits deze geen afbreuk doen aan het landschap en ons woon- en leefklimaat.

De focus voor de komende jaren komt te liggen op het aardgasloos maken en isoleren van vastgoed alsmede het verder stimuleren van zonnepanelen op daken. Hierin nemen wij als gemeente onze verantwoordelijkheid en zullen wij het voorbeeld geven. Andere partijen zoals schoolbesturen, stichtingen en woningcorporaties proberen we te verleiden om versneld hun vastgoed te verduurzamen.

Ten aanzien van de Transitievisie Warmte die in 2021 is vastgesteld wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld dat beschrijft hoe en wanneer inwoners en bedrijven van het aardgas afgaan. Voor wat betreft de Regionale Energie Strategie (RES) werken we samen met de RES-regio aan de RES 2.0. Daarnaast verstrekken we actief informatie aan onze inwoners en ondernemers en organiseren we bijeenkomsten. Met als doel onze inwoners meer bewust te maken van de kansen en mogelijkheden, zowel in financiële als in technische zin. We sporen onze inwoners aan, om op individueel dan wel collectief niveau, tot het treffen van energiemaatregelen. Dit alles wordt ondersteund door een breed

pakket aan stimuleringsmaatregelen inclusief het aanbieden van financiële instrumenten.

Naast het bevorderen van het integreren van duurzaamheidsmaatregelen bij nieuwbouw, gaat extra aandacht uit naar het verzilveren van kansen rondom duurzaamheid bij verbouw. De mogelijkheden rondom het stimuleren en verantwoord verduurzamen van monumentale panden of panden die in een beschermd stads- en dorpsgezicht liggen, worden verkend.

Actief stimuleren en ondersteunen we lokale initiatieven, zoals het oprichten van energie-corporaties en het realiseren van groen gas. We zien hierin kansen om wijken en kernen lokaal van energie te voorzien en delen van de agrarische sector energieneutraler te maken.

We bevorderen het verduurzamen van mobiliteit. In dat licht stimuleren we het (elektrisch) fietsen. Als gemeente geven we hierin het voorbeeld en gaan dit actief promoten. Ook het elektrisch rijden stimuleren we. Op dit moment is het aantal laadpunten binnen de gemeente nog zeer beperkt. Gezien de verwachte groei van het aantal elektrische auto's en e-bikers is behoefte aan een integraal laadpalenbeleid; een toekomstgericht beleid dat aansluit bij de behoeften op recreatief en toeristisch gebied alsmede bij de mobiliteitsontwikkelingen binnen onze gemeente.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Aansluiten bij een regionaal duurzaamheidsloket.

Deelname aan online Energieloket WoonWijzerWinkel Limburg (pilotjaar).

Aan de WoonWijzerWinkel Limburg is opdracht verstrekt voor de inrichting en het invullen van een online Energieloket. Daar kunnen huishoudens uit Eijsden-Margraten terecht met vragen over de energietransitie en verduurzaming. In het geval van inkomende vragen hierover bij het KCC van de gemeente, wordt nu doorgeschakeld naar de WoonWijzerWinkel. In 2023 vindt een evaluatie plaats van de samenwerking met de WoonWijzerWinkel. Daarbij wordt beoordeeld of voortzetting van de opdracht en de eventuele uitbreiding met een fysiek pakket wenselijk is. In deze afweging wordt de mogelijke beschikbaarheid van alternatieven meegenomen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Waar inwoners van Eijsden-Margraten al eerder gebruik konden maken van het fysieke duurzaamheidsloket via de WoonWijzerWinkel, is vanaf 2023 ook het online energieloket beschikbaar. Omdat het gebruik van het online duurzaamheidsloket sterk verschilt van maand tot maand is, om een meer reëel/ betrouwbaar beeld te krijgen, besloten de evaluatie uit te stellen tot Mei '24; wanneer er ook inzicht is in gebruikersdata van een heel jaar.

Hiernaast wordt de mogelijkheid/ wenselijkheid tot het uitbreiden van het fysieke duurzaamheidsloket met een tweede locatie (te Maastricht, naast Kerkrade nu) meegenomen in deze evaluatie.

De projecten 'zorgeloos zonnepanelen', 'plus je huis', en 'dubbel duurzaam' voortzetten.

Op grond van de Verordening Duurzaamheidslening en het mandaatbudget van € 18 miljoen, worden huishoudens uit Eijsden-Margraten ook in 2023 ontzorgd om zonnepanelen op daken en duurzaamheidsmaatregelen in huis te kunnen realiseren tegen financieel gunstige voorwaarden. De projecten Zorgeloos Zonnepanelen, Plus je Huis en Dubbel Duurzaam worden voortgezet op basis van een positief evaluatieresultaat. Over actuele ontwikkelingen en voorwaarden wordt actief naar betrokken partijen gecommuniceerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De projecten Zorgeloos Zonnepanelen en Plus je huis zijn per 2 februari 2023 beëindigd. Voor beide projecten werkte de gemeente samen met Volta Solar als exclusieve serviceprovider. Wegens schaarste van materiaal en personeel kon Volta Solar de afspraken uit de overeenkomst tussen gemeente en Volta Solar niet meer nakomen, met als gevolg dat deelnemers van de projecten hier hinder van ondervonden. Om deze reden is er een beëindigingsovereenkomst gesloten. Alleen lopende aanvragen op moment van ondertekening van de beëindigingsovereenkomst zijn nog in behandeling genomen. Nieuwe aanvragen worden sindsdien niet meer in behandeling genomen. Hierover is ook gecommuniceerd.

De gemeente heeft ervoor gekozen om destijds geen nieuwe particuliere leningsmogelijkheid op te richten, aangezien de provincie Limburg de Duurzaam Thuis regeling had lopen. Per 1 oktober is deze regeling stopgezet. Momenteel is er geen particuliere lening beschikbaar ten behoeve van verduurzaming die aangeboden wordt door de gemeente en provincie. Dit betekent niet dat er geen enkel alternatief beschikbaar is. Landelijk biedt het Nationaal Warmtefonds leningsmogelijkheden aan partijen, waaronder particulieren, ten behoeve van verduurzaming. Ook zijn er landelijk subsidiemogelijkheden beschikbaar, zoals de ISDE-subsidie van de RVO. Om deze reden is er gekozen om momenteel geen eigen lening aan te bieden, aangezien er landelijke alternatieven zijn en de gemeente al de stimuleringslening zakelijk ter beschikking heeft gesteld.

Het project dubbel duurzaam is beëindigd vanwege te weinig animo.

Een aanpak 'bevorderen duurzaam bouwen' uitwerken.

Gemeente Eijsden-Margraten heeft samen met Valkenburg a/d Geul, Meerssen, Gulpen-Wittem en Vaals een subsidieaanvraag ingediend bij de Provincie Limburg voor financiële ondersteuning bij het aanjagen van de verduurzaming van woningen. Onder voorwaarde van de toekenning van deze ondersteuning, wordt in 2023 een gericht maatwerkprogramma ontwikkeld en aangeboden voor het verantwoord verduurzamen van o.a. monumenten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Naast het bieden van een subsidievoorziening voor het verduurzamen van bestaand woningaanbod is de gemeente Eijsden-Margraten in 2023 gestart met onderzoeken hoe nieuwbouwprojecten op een meer duurzame manier gerealiseerd kunnen worden. Hierbij wordt o.a. gekeken naar het gebruik van duurzame bouwmaterialen, meer circulair bouwen en het integreren van voorzieningen t.b.v. duurzame energieopwekking en -verbruik in de verkenning- en planningsfasen van bouwplannen. De weg naar een 'nieuwe manier' van bouwen kent nog uitdagingen doordat de hele keten van partners betrokken bij bouwprojecten naar een nieuw businessmodel moet groeien. In 2023 is gestart met het integraal benaderen van nieuwbouwprojecten doordat de teams van Wonen en Duurzaamheid al in vroeg stadium integraal samenwerken rondom te realiseren bouwplannen

Een integraal laadpalenbeleid opstellen voor auto's en fietsen.

In 2023 willen we beleid ten aanzien van het plaatsen van laadpalen in onze gemeente laten vaststellen. Vattenfal wil de komende jaren graag ruim 300 laadpunten laten plaatsen. Het streven is om deze ruim 300 laadpunten voor 2030 geplaatst te hebben. Een en ander wordt opgesteld en uitgevoerd om de laadinfrastructuur zo optimaal mogelijk te krijgen zodat dit uitnodigt om sneller over te stappen een elektrische voertuigen.

Voor 2023 betekent dit dat Vattenfal ongeveer 35-40 autolaadpunten plaatst en dat de gemeente de daarbij behorende verkeersbesluiten neemt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In maart 2023 is het integraal laadpalenbeleid per raadsbesluit geaccordeerd. Begin 2023 heeft de gemeente via een verkeersbesluit besloten tot plaatsing van 28 laadpalen. Over geheel 2023 zijn

uiteindelijk 8 laadpalen ook daadwerkelijk geplaatst. Hoewel dit aantal achterblijft bij de beoogde 35 stuks, is er geen reden tot aanpassing van de werkwijze. Plaatsing van de palen kende een langer dan voorziene aanlooptijd.

Een rentevoorstel uitwerken voor duurzaamheidsleningen.

Op grond van de bestaande Verordening Duurzaamheidslening heeft de gemeente de mogelijkheid om duurzaamheidsleningen te verstrekken tegen gunstige voorwaarden. Handhaving van het tot nu toe gehanteerde rentepercentage van 1% is evenwel niet meer mogelijk vanwege het gewijzigde renteklimaat. Daarom wordt een rentevoorstel uitgewerkt, waarbij de balans gezocht wordt tussen het stimuleren van verduurzaming versus de renterisico's die de gemeente loopt. Om een gewijzigd rentepercentage te kunnen toepassen bij het verstrekken van nieuwe duurzaamheidsleningen vindt tevens de voorbereiding van besluitvorming plaats met betrekking tot de duurzaamheidsverordening.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De duurzaamheidsverordening is ingetrokken. De door deelnemers aangegane leningsovereenkomsten hebben een vast rentepercentage. Hiermee is het actiepunt dat voorzien was in de begroting niet langer meer aan de orde.

Een RES 2.0 opstellen.

Met de subRES gemeenten is in 2022 afgestemd of RES 2.0 een nieuw document of voortgangsdokument wordt. Insteek is om een voortgangsdokument op te stellen. Daarbij is het streven om conclusies en aanbevelingen uit een landschappelijke verdiepingsstudie in 2023 mee te nemen in het traject om te komen tot een RES 2.0. In de samenwerking met gemeenten binnen het RES-gebied Zuid-Limburg, wordt de voortgang van de landschappelijke verdiepingsstudie gemonitord en het resultaat geëvalueerd. Mede op basis daarvan vindt beoordeling plaats over de document-status van RES 2.0. Bij de keuze voor een voortgangs-dokument is een evaluatie aan de orde en eventuele bijstelling van de ambities, die zijn vastgelegd in de RES 1.0. Actuele ontwikkelingen met betrekking tot transportschaarste op het elektriciteitsnet in Limburg worden hierbij betrokken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op RES-niveau is besloten niet over te gaan tot het opstellen van een nieuw document RES2.0, maar om de voortgangrapportages op de ambities van RES 1.0 te formuleren in een voortgangrapportage RES 1.0.

Deze voortgangrapportage is in februari 2024 opgeleverd en gecommuniceerd naar de raad.

Een uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte opstellen.

Gestart wordt met het opstellen van een uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte, dat een uitvloeisel is van de door de raad vastgestelde Transitievisie Warmte. In het totstandkomingsproces van het uitvoeringsprogramma wordt mede bezien in hoeverre onderzoek wenselijk is naar de potentie om wijken aardgasloos te gaan maken. Over de voortgang van dit proces wordt de raad eind 2023 in kennis gesteld.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Vanwege de aard van het bestaande woningbestand i.c.m. bepaalde geografische kenmerken, is het volledig aardgas-loos maken van woonwijken, evenals het aanleggen van lokale warmtenetten, momenteel geen haalbaar alternatief binnen onze gemeente.

Mede hierom zet de gemeente Eijsden-Margraten met name in op het verduurzamen van het bestaande woningbestand door het aanbieden van verschillende stimuleringsregelingen ter verduurzaming van particulier vastgoed. In 2023 is hiernaast de aanpak energiearmoede gestart, welke financieel kwetsbare huishoudens (zowel koop als huur) ondersteunt bij het verduurzamen van wonen en het terugdringen van de energierekening.

In navolging hiervan zijn in 2023 additioneel middelen aangevraagd (en verkregen) ter verduurzamen van woningen met een slecht energielabel in het kader van het Nationaal Isolatie Programma.

Hiernaast is tevens een opdracht geformuleerd voor een extern bureau om de bestaande transitievisie warmte verder te concretiseren en te integreren in andere beleidsthema's. Tevens was een update naar de huidige (en snel veranderende) dynamiek in de energietransitie nodig, dit is in deze opdrachtformulering ook meegenomen.

Het fietsgebruik binnen de organisatie promoten.

In 2023 gaan we aan de slag met de uitkomsten van een mobiliteitsonderzoek onder het gemeentelijk personeel, dat is uitgevoerd door Zuid-Limburg Bereikbaar. Aandachtspunten daarbij zijn het hybride werken en verduurzaming van de mobiliteit.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Voor wat betreft het aandachtspunt hybride werken, dat is reeds mogelijk voor medewerkers binnen de organisatie. Voor wat betreft verduurzaming van de mobiliteit, is het stimuleren/ ondersteunen van fietsgebruik door medewerkers als vervoersmiddel van/naar werk onderwerp van onderzoek, hetgeen vanuit het team HRM in 2024 verder vorm en inhoud gaat krijgen.

Het gemeentelijk vastgoed verduurzamen en sturen op verdere verduurzaming van scholen, gemeenschapsaccommodaties en huurwoningen.

In 2023 wordt een plan van aanpak opgesteld voor de verdere verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en maatschappelijke accommodaties, waarbij rekening wordt gehouden met de opgave en extra middelen uit de Septembercirculaire Gemeentefonds 2023.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Voor een duurzame instandhouding van ons gemeentelijk vastgoed is het cruciaal om een actueel en integraal inzicht te hebben in noodzakelijke en gewenste maatregelen en kosten op korte en lange termijn. Door een meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) op te stellen voor onze gemeentelijk vastgoed kunnen we de investeringen en onderhoud sturen.

Een adviesbureau heeft de opdracht gekregen om voor elk pand een energiescan en een maatwerkrapport op te stellen voor het verduurzamen van ons vastgoed. Deze stukken zijn noodzakelijk om tot komen tot een meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) voor de komende jaren. In 2024 zullen we dit aan het bestuur voorleggen.

Informatie- en kennisoverdracht organiseren

Over de lopende projecten en ondersteuningsmogelijkheden van de gemeente ter verduurzaming van gebouwen worden periodiek informatiebijeenkomsten georganiseerd. In het geval van nieuwe ontwikkelingen wordt daarover actief gecommuniceerd via de gebruikelijke communicatiekanalen. De beschikbaarheid van een digitaal duurzaamheidsloket voor burgers en ondernemers wordt voortgezet onder voorwaarde van een positieve evaluatie ervan. Dat geldt ook voor de beschikbaarheid van een aardgasvrijchecker, die voor inwoners op pandniveau in Eijsden-Margraten laat zien welke maatregelen genomen kunnen worden om richting aardgasvrij te gaan.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In samenwerking met de Heuvellandgemeenten is de VvE-balie opgericht. Deze balie helpt verenigingen van eigenaren met de verduurzamingsopgave van hun gebouw. Hiervoor organiseert de balie onder andere informatiebijeenkomsten, cursussen, en individuele adviesgesprekken op aanvraag. Hierover wordt gecommuniceerd via de nieuwsbrief, etalage en social mediakanalen. Particuliere woningeigenaren kunnen bij de WoonWijzerWinkel Limburg (WWWL), het duurzaamheidsloket van de gemeente, advies krijgen voor het nemen van verduurzamingsmaatregelen. Het instrument van de aardgasvrijchecker is gecontinueerd. Op de website van de WWWL is deze raadpleegbaar.

Lokale initiatieven actief stimuleren en ondersteunen.

Om de realisatie van een lokaal initiatief m.b.t. groen gas mogelijk te maken, wordt onderzocht in hoeverre de gemeente dit op verantwoorde wijze kan ondersteunen. Daarbij worden de kansen en randvoorwaarden betrokken die de Verordening Duurzaamheidslening biedt. Aan de hand hiervan wordt de raad meegenomen in een traject van kennismaking met het initiatief tot en met besluitvorming over mogelijke ondersteuning.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

De verordening Duurzaamheidslening is per 10 maart 2023 ingetrokken en vervangen met de Verordening Stimuleringslening zakelijk. Deze leningsmogelijkheid is ook opengesteld voor initiatieven gerelateerd aan groen gas. Sinds deze leningsmogelijkheid er is, is er echter nog geen aanvrager geweest voor een groen gas initiatief.

Verduurzamen openbare verlichting.

We onderzoeken of we de verlichting duurzamer kunnen maken, door verlichting slimmer te laten branden in het buitengebied op school-thuis-routes. Als dit mogelijk is maken we een investeringsplan om de komende jaren deze extra verduurzamingsstap te zetten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op 14 februari 2023 heeft de gemeenteraad het besluit genomen om de gehele openbare verlichting te verleden. Aansluitend aan dit raadsbesluit zijn drie fases uitgewerkt:

- a. de traditionele verlichting vervangen door LED
- b. de designverlichting in de centra en in de beschermde dorpsgezichten vervangen door LED.
- c. de grondspots vervangen door LED

Inmiddels is fase A afgerond en zijn 2.177 armaturen vervangen. In fase B, de meer designarmaturen in beschermde dorpsgezichten en centra, worden in het voorjaar 2024 de conventionele armaturen vervangen door Led. Tevens zullen in 2024 de conventionele grondspots vervangen worden door ledspots.

Omdat de werkzaamheden nog niet in 2023 zijn afgerond is de indicator op rood geplaatst.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6820002 Duurzaamheid	-97.045,00	-102.756,33	-5.711,33	-5,89
6820003 Duurzaamheid verkeer (laadpalen)	-151.500,00	-105.905,16	45.594,84	30,10
Resultaat	-248.545,00	-208.661,49	39.883,51	16,05

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6820003 Duurzaamheid

In Q4 2023 is in het kader van de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed opdracht verstrekt voor een onderzoek naar de energiekwaliteit van het gemeentelijk vastgoed . De werkzaamheden zijn in 2023 gestart en liepen over naar 2024. Mede hierdoor is het budget 2023 niet volledig besteed.

3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie

3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie

Verdroging en vernatting zijn vraagstukken waarop we de komende periode nadrukkelijk een antwoord moeten geven. Samen met onze waterpartners geven we op een dusdanige manier invulling aan de waterketen dat daarmee de volksgezondheid wordt beschermd, een goede leefomgeving wordt bevorderd en schade aan het milieu wordt voorkomen.

Middels het opstellen van een Waterplan voor de periode 2023 – 2027, maken we het watersysteem klimaatadaptief en duurzaam. In de basis zal dit betekenen dat we meer water gaan bergen en infiltreren, minder verhard en meer gaan vergroenen. Knelpunten ten aanzien van wateroverlast en droogte worden inzichtelijk gemaakt en worden aangepakt. Hiertoe worden de resultaten uit de klimaatstresstesten vertaald in een uitvoeringsprogramma Hitte en Droogte.

We blijven daarnaast inzetten op het scheiden van hemel- en afvalwater. Hierbij, wordt waar mogelijk, het hemelwater zolang mogelijk vastgehouden op de plekken waar deze valt en wordt gedoseerd afgevoerd naar bedoelde voorzieningen.

Klimaatadaptatie vraagt daarnaast bij onze inwoners en ondernemers om bewustwording en maatregelen die de gevolgen beperken. Afkoppelen van hemelwater wordt derhalve gestimuleerd. Het aanbieden van regentonnen en het ontsteden en vergroenen van tuinen alsmede het vergroenen van daken geven we een impuls, zowel bij bestaande woningen als bij nieuwbouw. Aansluiting wordt in deze gezocht bij Stichting Steenbreek. Instrumenten zoals 'Water in Balans' worden nader onder de aandacht gebracht.

Een uitvoeringsprogramma Hitte en Droogte opstellen.

Hitte en droogte zijn vraagstukken waarop we de komende periode nadrukkelijk een antwoord op moeten geven. Samen met onze waterpartners geven we op een dusdanige manier invulling aan de waterketen dat daarmee de volksgezondheid wordt beschermd. De beleidsuitgangspunten ten aanzien van de thema's Hitte en Droogte zijn vastgelegd in de klimaatadaptatiestrategie en het Waterplan die eind 2022 door de raad zijn vastgesteld.

In 2023 zullen we:

- een regenwaterstructuurvisie opstellen als onderlegger voor de aanleg van groenblauwe structuren;
- aanhaken op de limburgse droogtestrategie samen met provincie en waterschap;
- aanvullende risicodialogen organiseren samen met lokale en regionale stakeholders (bewoners, woningcorporaties, bedrijven(terreinen) etc);
- de bluswatervoorziening aan de Fremme herinrichten;
- de hoofdpst vervangen van de computergestuurde rioolgemaal en pompmaal.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

De regenwaterstructuurkaart, de Limburgse droogtestrategie en de risicodialogen worden gezamenlijk georganiseerd door het samenwerking verband Maas en Mergelland met de andere waterpartners. De bluswatervoorziening aan de Fremme is aanbesteed en de uitvoering is in 2023 gestart, deze werkzaamheden lopen door in 2024 en is naar verwachting eind maart gereed. De vervanging van de hoofdpst van onze 90 rioolgemalen en pompvoorzieningen is voorbereid en zal in 2024 worden uitgevoerd.

Het afkoppelen van hemelwater stimuleren: impuls geven aan regentonnenactie, ontsteden/vergroenen tuinen en Water in Balans.

Binnen onze gemeente zijn 2 regelingen van kracht die onze burgers bewust moeten maken van hun bijdrage aan het klimaat, namelijk:

- de stimuleringsregeling vergroenen tuinen
- de stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater

Regelmatig attenderen we onze burgers op beide regelingen. Daarnaast werken we als samenwerkingsverband Maas & Mergelland aan het communicatienetwerk Waterklaar waarin we burgers inzicht geven in de mogelijkheden om hun perceel waterklaar te maken. Dit kan door opvang van regenwater, hergebruik van regenwater, vergroenen van tuinen en daken etc.

Ook het waterschap doet middels Water in Balans aandacht schenken aan vergroenen en afkoppelen middels een Toolbox om burgers op eigen terrein maatregelen te laten treffen om wateroverlast op het perceel of in de woning te voorkomen.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater:

29 aanvragen waarvan er 24 zijn toegekend. in totaal is 3.162,5 m2 afgekoppeld in 2023 en is een subsidie toegekend van € 54.003, waarvan het waterschap € 27.888 betaald heeft.

Stimuleringsregeling vergroenen tuinen:

20 aanvragen zijn toegekend. Er is € 4.882,66 aan subsidie uitgekeerd. In 7 situaties is het maximale bedrag uitgekeerd en derhalve meer vergoend.

Regelmatig is afgelopen jaar via de gemeentelijke-info kanalen geïnformeerd over de beide regeling. Ook via het communicatiekanaal Waterklaar.nl zijn de regelingen onder de aandacht van de bewoners in onze gemeente gebracht.

Het Waterplan 2023 – 2027 opstellen.

Concrete acties voor Eijsden-Margraten voor de komende planperiode 2023-2027 zijn:

1. Terugdringen van risico op wateroverlast op de Groenerein en Keerberg te Cadier en Keer en het klimaatadaptief maken van dit gebied;
2. Terugdringen van risico op wateroverlast in Termaar/Sprinkstraat/Holstraat/Aan de Fremme;
3. Verbeteren waterkwaliteit oppervlakte water in Noorbeek (project Noorbeemden);
4. Verminderen bestaande verharding en meer groen en schaduw in de openbare ruimte;
5. We organiseren aanvullende verdiepende risicodialogen met lokale (regionale) stakeholders.

Gezamenlijk met de partners uit de samenwerking Maas & Mergelland wordt concreet voor de komende planperiode 2023-2027 de volgende acties uitgevoerd:

1. Regenwaterstructuurvisie opstellen als onderlegger voor de aanleg van groenblauwe structuren;
2. Aanhaken op de Limburgse droogtestrategie;
3. Opstellen van bouwstenen voor de omgevingswet voor klimaatadaptieve nieuwbouw en herinrichting op openbaar en particulier terrein;
4. We organiseren aanvullende verdiepende risicodialogen met (lokale) regionale stakeholders;
5. Opstellen standaardmethode maatschappelijke kosten-batenafweging bij uitvoeringsprojecten;
6. Evalueren verdeling van verantwoordelijkheden wateroverlast landelijk en stedelijk gebied;
7. Gezamenlijk onderzoek naar personele capaciteit en kwetsbaarheid in de regio volgens de branchestandaard;
8. Uitvoeren maatregel bij de geselecteerde KRW-overstorten (kaderrichtlijn water);
9. Opstellen meetplan voor het meten in de afvalwaterketen;
10. Actualiseren van riolerings- watermodellen Maas en Mergelland;

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het volgende is opgepakt in 2023:

1. Terugdringen van risico op wateroverlast aan de Groenerein en Keerberg te Cadier en Keer en het klimaatadaptief maken van dit gebied; de regenwaterbuffer aan de Keerberg is gerealiseerd en in

gebruik genomen. Het project Cadier en Keer Noord (waarvan de Groenerein deel uitmaakt) is aanbesteed. De werkzaamheden zullen in 2024 starten en ongeveer 1,5-2 jaar duren.

2. Terugdringen van risico op wateroverlast in Termaar/Sprinkstraat/Holstraat/Aan de Fremme; uitvoering staat gepland voor 2025
3. Verbeteren waterkwaliteit oppervlakte water in Noorbeek (project Noorbeemden); Zie voor nadere toelichting het kopje herontwikkeling Noordal (Liquid Commons)
4. Verminderen bestaande verharding en meer groen en schaduw in de openbare ruimte; is en wordt per project opgepakt.
5. We organiseren aanvullende verdiepende risicodialogen met lokale (regionale) stakeholders. Dit actiepunt is nog niet opgepakt, ivm prioritering.

Gezamenlijk met de partners uit de samenwerking Maas & Mergelland wordt concreet voor de komende planperiode 2023-2027 de volgende acties uitgevoerd:

1. Regenwaterstructuurvisie opstellen als onderlegger voor de aanleg van groenblauwe structuren; Trekker van dit project is de gemeente Maastricht. Gemeente Maastricht voert een pilot uit. De eerste resultaten zijn ontvangen, maar betreft nog niet het gewenste resultaat. Terugkoppeling in overleg Maas & Mergelland wordt verwacht maart/april 2024. Hierna wordt afgestemd of het product ook inzetbaar is voor de andere gemeenten.
2. Aanhaken op de Limburgse droogtestrategie; Onderzoeken lopen. Bevindingen worden verankerd in Waterconvenant (2025), waarna een monitoring start en een evaluatie volgt. Op basis van de evaluatie worden nadere afspraken gemaakt over aanvullende maatregelen of doelaanpassing (2027). Het Waterschap is trekker.
3. Opstellen van bouwstenen voor de omgevingswet voor klimaatadaptieve nieuwbouw en herinrichting op openbaar en particulier terrein; dit is nog niet opgepakt ivm prioritering.
4. We organiseren aanvullende verdiepende risicodialogen met (lokale) regionale stakeholders; dit is nog niet opgepakt ivm prioritering.
5. Opstellen standaardmethode maatschappelijke kosten-batenafweging bij uitvoeringsprojecten; dit wordt binnen het samenwerkingsverband Maas en Mergelland opgepakt. Ivm prioritering van werkzaamheden is dit nog niet opgestart.
6. Evalueren verdeling van verantwoordelijkheden wateroverlast landelijk en stedelijk gebied; is nog niet opgepakt door waterschap Limburg.
7. Gezamenlijk onderzoek naar personele capaciteit en kwetsbaarheid in de regio volgens de branchestandaard; dit wordt binnen het samenwerkingsverband Maas en Mergelland nader opgepakt. Trekker hiervoor is de gemeente Eijsden-Margraten. In 2023 heeft een aanbesteding plaatsgevonden ten aanzien van deze opdracht. Na opdrachtverlening heeft het adviesbureau diverse gesprekken gevoerd met de partners en is onderzoek gedaan naar verbeterpunten. In het 2e kwartaal van 2024 wordt dit advies opgeleverd.
8. Uitvoeren maatregel bij de geselecteerde KRW-overstorten (kaderrichtlijn water); dit wordt binnen het samenwerkingsverband Maas en Mergelland opgepakt.
9. Opstellen meetplan voor het meten in de afvalwaterketen: WBL is trekker van dit project. De meetresultaten vormen input voor het op te stellen basisrioleringsplan.

10. Actualiseren van riolerings- watermodellen Maas en Mergelland: het actualiseren van de BRP-en zal plaatsvinden per stroomgebied (Meerssen-West, Heugem-Limmel en Wijlre). Gestart wordt met spoor 1 - waterkwaliteit, waarbij de stand van zaken van de KRW-opgave in beeld wordt gebracht. Aansluitend zal spoor 2 - waterkwantiteit starten, waarbij traditionele berekeningen aan het rioolstelsel (1D) worden uitgevoerd in combinatie met afstroming over maaiveld (2D).

3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten

Wat willen we bereiken?

Optimaliseren luchtkwaliteiten

De kwaliteit van het milieu is een belangrijke factor hoe mensen de leefomgeving waarderen en de kwaliteit van leven ervaren. Lucht, water, bodem en geluid vervullen hierin een voorname rol. Daarom investeren we in een leefomgeving waarin de milieucondities op orde zijn. In deze bestuursperiode zetten we vanuit milieu-oogpunt naast klimaatadaptatie nadrukkelijk in op het verbeteren van de luchtkwaliteit.

Stikstof is een vraagstuk dat veel impact heeft op onze inwoners en hun leefomgeving. Ook bepaalt de omvang van stikstof de ontwikkelmogelijkheden binnen onze gemeente. Te veel stikstof heeft ook een nadelige invloed op onze gezondheid via de verontreiniging van de lucht en het grond-, oppervlakte- en drinkwater. De komende bestuursperiode gaan we inzetten op een aantal pijlers: het versterken van stikstofgevoelige natura 2000 gebieden, het aanpakken van stikstof bij de bron en het blijven bieden van ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Tevens bevorderen we richting medeoverheden dat zij de bronnen, die luchtverontreiniging binnen onze gemeentegrenzen veroorzaken, aanspreken om de vervuiling aan te pakken. Via voorlichtingscampagnes worden de veroorzakers van gegronde overlast van houtstook en kachels bewust gemaakt van de schadelijke effecten. Op grond van de APV (Algemene Plaatselijke Verordening) zal hierop gehandhaafd worden

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

De luchtmetingen monitoren en vertalen in te nemen maatregelen.

De meetsystemen zijn in het 2e kwartaal van 2022 aangesloten en worden voor een periode van 2 jaar gemonitord. Tussentijds worden de resultaten geëvalueerd, met aanbevelingen voor het treffen van maatregelen indien nodig. Nadat de metingen twee jaar hebben plaatsgevonden, worden definitieve conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan waarop kan worden geacteerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Eind 2023 is de eerste rapportage opgeleverd waarin de meetresultaten voor een periode van een jaar opgenomen zijn. Omdat luchtkwaliteit en -verontreiniging sterk samenhangt met menselijk gedrag en meteorologische invloeden, zijn deze jaargegevens een eerste ijkpunt. Op grond hiervan kan een doorkijk gegeven worden over de lokale staat van de luchtkwaliteit en bronnen van verontreiniging. De opgeleverde data wordt in een samenwerkingsverband met Universiteit Maastricht vertaald naar stuurinformatie welke naar verwachting in Q2 2024 wordt opgeleverd.

Tegelijkertijd zijn voorbereidingen getroffen ter aansluiting bij het Schone Lucht Akkoord en is een eerste inhoudelijke invulling van dit akkoord voor Eijsden-Margraten geformuleerd. Aansluiting bij het SLA wordt voorzien voor Q2'24.

De samenwerking en lobby met de Provincie en buurgemeenten over de grens verstevigen.

We gaan in 2023 een Bestuurlijk overleg instellen, dat is gericht op relevante ontwikkelingen in het grensgebied. Uitgangspunten daarbij zijn:

- onderlinge informatie en kennisuitwisseling;
- integrale (grensoverschrijdende) benadering van ontwikkelingen in het kader van de fysieke leefomgeving en het milieu;
- lobbyvoering.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 heeft in het kader van actuele en toekomstige ontwikkelingen in de grensregio (kansen, bedreigingen/uitdagingen) vooral bestuurlijk overleg plaatsgevonden op dossierniveau (o.a. duurzaamheid, milieu, (vrijtijds)economie). Daarnaast volgde Eijsden-Margraten samen met o.a. Maastricht Voeren en Riemst en de provincies Limburg (NL en B) vanuit een ambtelijke taskforce dossiers op (vergunningaanvragen) van nieuw te vestigen bedrijven in en rond Visé/Lixhe (B) en bijvoorbeeld Liège Airport. Uitgangspunt was opkomen voor het belang van de fysieke leefomgeving en het milieu in de grensregio in relatie tot verwachte cumulatie van (milieu) effecten. Daarnaast werd zowel vanuit de gemeente als ook vanuit de provincie op ministerieel niveau aandacht gevraagd voor de ontwikkelingen en uitdagingen van de grensregio.

Vanuit de samenwerkende gemeenten Eijsden-Margraten en Maastricht is het nieuwe college van GS van de provincie opnieuw verzocht een coördinerende rol te vervullen pakken bij de duurzame ontwikkeling van de grensregio c.q. in genoemde dossiers. De provincie heeft hier nog geen definitief standpunt over ingenomen.

Een aanpak stikstof-reductie uitwerken.

De aanpak van stikstof reductie is een bevoegdheid van het rijk waarbij de opdracht is gegeven aan de provincie om voor 1 juli 2023 een gebiedsgerichte aanpak te formuleren. Wij hebben als gemeente vooralsnog hierin geen besluitvormende of beleidsmatige rol. We zullen wel gevraagd en ongevraagd deel gaan uitmaken van de beleidstafels bij de provincie inzake het stikstofdossier. We zijn ons bewust van de mogelijke gevolgen van de aanpak van de centrale overheden voor onze gemeente. De maatregelen kunnen namelijk gevolgen hebben voor landschap, activiteiten in het buitengebied, vastgoed in het buitengebied en de transitie van de landbouw. Om hier voldoende op te kunnen inspelen wordt vanuit Eijsden-Margraten ingezet op:

- opstellen gebiedsdifferentiatiekaart;
- inrichten landschapsfonds, waarbij geld beschikbaar is voor beheer van het landschap;
- behoud, beheer en ontwikkeling van landschapselementen en ontwikkeling van het landschap;
- uitwerken visie ten aanzien van toeristisch recreatieve accommodatie.

Daarnaast willen we indien mogelijk vanuit het middengebied gezamenlijk optrekken naar de provincie om hun gevraagd en ongevraagd van advies te voorzien in dit complexe dossier.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 zijn we als gemeente actief betrokken bij de planvorming van het LPLG waarin de provincie beschrijft hoe ze de stikstofreductie wil gaan bereiken en hoe men wil werken aan natuurherstel van de natura2000 gebieden. Het plan is te vinden onder:

<https://www.limburg.nl/actueel/nieuws/nieuwsberichten/2023/juni/limburg-verbindt-partijen-conceptplan/>.

Verder is gewerkt aan de gebiedsdifferentiatiekaart. Deze zal in 2024 worden afgerond.

Het landschapsfonds is ingesteld net zoals de verordening aanleg landschapselementen.

Beheer en ontwikkeling van de gemeentelijke landschapselementen is uitgezet en wordt uitgevoerd.

De toeristische recreatieve visie is opgesteld en wordt in 2024 aan de Gemeenteraad voorgelegd.

Voorlichtingscampagnes organiseren rondom houtstook en kachels en handhaven daarop.

In 2023 wordt gezien welke vorm van voorlichting wenselijk is en aan de hand daarvan wordt gericht gecommuniceerd. Op grond van de APV handhaaft de gemeente in voorkomende gevallen als sprake is van gegronde overlast.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 heeft de gemeente op grond van de APV gehandhaafd in voorkomende gevallen als sprake was van gegronde overlast.

De voorlichtingscampagne rondom houtstook heeft in 2023 bestaan uit communicatie via onze website met daarop verwijzingen naar waarom en hoe om te gaan met het stoken van hout. In 2024 komen, met de aansluiting bij het Schone Lucht Akkoord, communicatiecampagnes beschikbaar die we dat jaar willen uitrollen. Daarbij willen we deze voorlichting breder trekken dan enkel het stoken van hout, maar richten op luchtkwaliteit in bredere zin. Daarnaast wordt gezien in hoeverre handhaafbare regels in de Algemene verordening kunnen worden opgenomen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6723010 Luchtkwaliteit	-54.000,00	-32.287,89	21.712,11	40,21
6723040 Geluidssanering	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultaat	-54.000,00	-32.287,89	21.712,11	40,21

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6723010 Luchtkwaliteit

Het voordeel is ontstaan doordat er in 2023 slechts geringe kosten zijn gemaakt in het kader van de aanpak vliegoverlast vliegveld Bierset (voordeel € 10.000) : de reden hiervoor is de invoering van Standard Instrument Departure (SID) : vertrekkende vliegtuigen vliegen standaard op een vooraf bepaalde route waarbij bewoonde gebieden zoveel mogelijk worden gemedend (www.lvn.nl).

In het kader van de aanpak luchtkwaliteit zijn juridische procedures opgestart tegen vervuillende bedrijven aan de Belgische zijde (Luik). Hiervoor zijn in 2023 minder kosten gemaakt (voordeel ca. € 12.000).

3.4 Van afval tot grondstof

Wat willen we bereiken?

Van afval tot grondstof

Zoals is vastgelegd in het grondstoffenplan gaan we ons ervoor inzetten om, vanuit de circulaire economie gedachte, steeds meer richting te geven aan het beheer van grondstoffen en afval. In dit kader gaan we afvalscheiding en de vermindering van restafval verder bevorderen.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

De gewijzigde ophaalfrequentie en het functioneren van ondergrondse containers monitoren en evalueren

Zowel de gewijzigde ophaalfrequentie alsook het functioneren van ondergrondse containers wordt in 2023 gemonitord en geëvalueerd. Daarbij wordt onderzocht of het aanbod van ondergrondse containers op voldoende locaties is voorzien dan wel moet worden uitgebreid. Nieuwbouwlocaties worden in deze evaluatie meegenomen. Over de evaluatieresultaten wordt de raad in kennis gesteld, waarbij tevens terugkoppeling plaatsvindt over de gerealiseerde bijdrage aan de doelen uit het gemeentelijke grondstoffenplan.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De gewijzigde ophaalfrequentie en het functioneren van ondergrondse containers is in samenwerking met Rd4 continue gemonitord en geëvalueerd. De aangepaste ledigingsfrequentie leverde efficiëntiewinst. Er worden minder traditionele ledigingen uitgevoerd en containers worden beter gevuld. De ondergrondse inzamelfaciliteiten dragen hier aan bij; ze verhogen de acceptatiegraad van deze maatregel. Het aanbod van ondergrondse containers is op voldoende locaties voorzien. Voor wat betreft nieuwbouwlocaties worden ondergrondse containers daar waar relevant meegenomen in de planning.

Uitvoering geven aan het Grondstoffenplan.

De doelen in het vastgestelde grondstoffenplan zijn gericht op het bereiken van meer afvalscheiding en minder restafval per jaar per burger. Om daaraan een bijdrage te leveren, wordt in 2023 gewerkt met een lagere ophaalfrequentie van restafval teneinde zodoende het beter scheiden van restafval te stimuleren. In de samenwerking met Rd4 wordt ook ingezet op informatieoverdracht hierover richting burgers en bewustzijns campagnes.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Rd4 continueert en verbetert jaarlijks de informatieoverdracht richting burgers m.b.t. grondstoffenplan gerelateerde thema's in samenspraak met de Rd4 gemeenten. Dit om verdere actieve bewustwording betreffende afvalscheiding en grondstoffenpark te realiseren.

In 2023 is uitvoering gegeven aan het vastgestelde grondstoffenplan. De verlaging van de ophaalfrequentie is succesvol doorgevoerd. Inmiddels is een scheidingspercentage van 80% bereikt en is het volume van restafval hierdoor wederom verlaagd. Concrete initiatieven die hieraan hebben bijgedragen zijn o.a.:

- de doorontwikkeling van de Rd4-app, waarbij buurten met veel vervuiling pushberichten ontvangen.
- informatievoorziening nieuwe bewoners.
- scheiding van opblaasbare plastics op milieu-parken.
- nadruk op circulariteit door herinrichting en communicatie rondom de transitie van milieu-parken naar grondstoffenparken.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6560101 Afvalverwijdering plantsoenen	-30.000,00	-32.372,04	-2.372,04	-7,91
6721000 Beleid- voorlichting afval	191.328,00	191.668,38	340,38	-0,18
6721010 Restafval en GFT	-1.273.550,00	-1.399.161,62	-125.611,62	-9,86
6721020 Kringloopgoederen	-96.872,00	-86.735,24	10.136,76	10,46
6721030 Papier afval	-23.207,00	-15.245,12	7.961,88	34,31
6721040 Glas afval	0,00	0,00	0,00	0,00
6721060 Grof huishoudelijk afval	-18.127,00	-15.776,76	2.350,24	12,97
6721070 Milieupark	-2.892,00	0,00	2.892,00	100,00
6721085 Grondstoffenparken	-423.150,00	-371.345,60	51.804,40	12,24
6721090 Deconstructiemateriaal	-1.350,00	-260,00	1.090,00	80,74
6721110 Bijdrage ASL	-6.000,00	445,24	6.445,24	107,42
6721130 Inzameling kunststofverpakkingen	-196.238,00	-186.624,45	9.613,55	4,90
6721140 Hondenpoep	-10.000,00	0,00	10.000,00	100,00
6721190 Bedrijfsvoering Rd4	-404.049,00	-365.055,25	38.993,75	9,65
6723000 Milieu algemeen	-153.270,00	-153.947,47	-677,47	-0,44
6723020 Handhaving milieu	-5.000,00	-10.658,50	-5.658,50	-113,17
6725000 Reinigingsrechten	2.982.105,00	3.017.926,20	35.821,20	-1,20
Resultaat	529.728,00	572.857,77	43.129,77	-8,14

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6721010 Restafval en GFT

Het nadeel is het gevolg van de storting van het positief / voordelig resultaat Rd4 2023 in de voorziening Afvalstoffenheffing.

Deze storting in de voorziening was niet begroot omdat het resultaat Rd4 2023 bij de 2de

bestuursrapportage 2023 nog niet bekend was.

De niet-begrote storting in de voorziening is aldus een nadeel voor de exploitatie maar een voordeel voor de voorziening.

Dit voordeel kan in de toekomst worden ingezet om tegenvallers op Afval op te vangen zodat de tarieven niet of minder verhoogd hoeven te worden.

6721020 Kringloopgoederen

Het voordeel is ontstaan door de verwerking van de (niet-begrote) concept eindafrekening van Rd4 over 2023 ; de omzet van de kringloopwinkels was hoger dan begroot.

6721085 Grondstoffenparken

Het voordeel is ontstaan door de verwerking van de (niet-begrote) concept eindafrekening van Rd4 over 2023: de omzet van de milieuparken was in 2023 hoger dan begroot, m.n. doordat het aantal bezoekers hoger was dan geraamd.

6721140 Hondenpoep

Geraamde bedrag was opgenomen voor de realisatie van een losloopgebied in Cadier een Keer. Dit is door omstandigheden (weerstand in de buurt) niet gerealiseerd.

3.5 Mutaties reserves programma 3

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6980003 Mutaties reserves prg. 3	54.000,00	54.000,00	0,00	0,00

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

Er zijn geen financiële afwijkingen toe te lichten.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren		Programma 3: klimaat & Energie			
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde E-M	Waarde 25.000 - 50,000	Waarde NL
Totaal huishoudelijk afval	KG per inwoner	CBS	542 2022	499 2022	457 2022
Percentage bekende hernieuwbare energie	%	Berekening	17,7 2021	geen data 2021	33,1 2021
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BAG/ABF	3,3 2022	8,3 2022	9,3 2022
Demografische druk	%	CBS	85,8 2023	79,1 2023	70,3 2023

Kaderstellende documenten

Programma 3: Duurzaamheid en klimaatverandering.

- Wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2021-2024
- Beleidsnotitie bermenbeheer “maaïen wat moet, bloei waar mogelijk”.
- Beleidsplan Openbare verlichting Eijsden-Margraten 2013-2017.
- Parkeerverordening Eijsden-Margraten 2015.
- Gladheidsbestrijdingsplan.
- Beeldkwaliteitsplan Bloesemgaard.
- Bomenverordening Eijsden-Margraten 2015 (onderdeel APV).
- Verordening naamgeving en nummering gemeente Eijsden-Margraten 2011.
- Uitvoeringsvoorschriften huisnummering gemeente Eijsden-Margraten 2011.
- Regionale woonvisie 2010-2020.
- Kadernota woningbouwprogramma 2012-2022.
- Lokale woonvisie Eijsden-Margraten “samen bouwen aan de toekomst 2019-2025.
- Bouwverordening Eijsden-Margraten 2018.
- Kadernota accommodatiebeleid 2017.
- Brandbeveiligingsverordening Eijsden-Margraten 2012.
- Integraal omgevingsbeleidsplan Vergunningverlening, toezicht en handhaving Wabo 2017-2021.
- Verordening Starterslening Eijsden-Margraten 2012.
- Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in schade.
- Welstandsnota Eijsden-Margraten 2013.
- Beleidsnotitie bijbehorende bouwwerken.
- Uitvoeringsprogramma VTH Wabo 2022.

- Beleidsregel subsidies maatschappelijke accommodaties Eijsden-Margraten 2018.
- Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg.
- Nota grondbeleid 2012.
- Gemeentelijk Rioleringsplan Eijsden –Margraten 2018-2022.
- Beleidsnota Duurzaamheid 2015-2018.
- Verordening duurzaamheidslening Eijsden-Margraten 2016, eerste wijziging.
- Gemeentelijk klimaat- en energiebeleidsplan 2018-2040 met bijbehorend uitvoeringsprogramma 2018.
- Afvalstoffenverordening Eijsden-Margraten 2022.
- Subsidieverordening oud papier Eijsden-Margraten 2012.
- Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening gemeente Eijsden-Margraten 2012.
- Gemeentelijk milieubeleidsplan 2019-2022.
- Milieu Uitvoeringsprogramma 2017.
- Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening Eijsden-Margraten 2022
- Bodembeheernota Eijsden-Margraten 2017.
- Beleidsnotitie inzameling textiel en kleding gemeente Eijsden-Margraten 2017.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het programma Klimaat & Energie:

- Sanering afvalwaterlozingen buitengebied.
- Reinigingsdiensten Rd4 (GR en NV).
- Regionale Uitvoeringdienst (RUD) Zuid-Limburg.
- Bodemzorg Limburg BV.
- RES (Regionale Energie Samenwerking Zuid Limburg)

Voor nadere informatie over deze verbonden partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het programma gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023
Lasten			
3.1000 Op weg naar een energieneutrale toekomst	-587.545,00	-445.119,26	142.425,74
3.3000 Optimaliseren luchtkwaliteiten	-79.000,00	-66.731,31	12.268,69
3.4000 Van afval tot grondstof	-2.969.262,00	-2.952.192,92	17.069,08
3.5000 Mutatie reserves programma 3	-259.100,00	-259.100,00	0,00
Totaal Lasten	-3.894.907,00	-3.723.143,49	171.763,51
Baten			
3.1000 Op weg naar een energieneutrale toekomst	339.000,00	236.457,77	-102.542,23
3.3000 Optimaliseren luchtkwaliteiten	25.000,00	34.443,42	9.443,42
3.4000 Van afval tot grondstof	3.498.990,00	3.525.050,69	26.060,69
3.5000 Mutatie reserves programma 3	313.100,00	313.100,00	0,00
Totaal Baten	4.176.090,00	4.109.051,88	-67.038,12
Resultaat	281.183,00	385.908,39	104.725,39

Programma 4: Wonen en Leefomgeving

Eijsden-Margraten is gezien haar ligging in de directe nabijheid van het stedelijk gebied, de landschappelijke kwaliteiten en aanwezige voorzieningen een aantrekkelijke woonomgeving en wil dat graag blijven. Wij streven naar een woningvoorraad met passende woningen voor onze inwoners in een leefomgeving die gezond, veilig en prettig is om in te wonen. Kwaliteit en duurzaamheid zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.

Passende woningen zoeken we niet alleen in nieuwbouw maar ook in de transformatie van cultuur-historische waardevolle panden en vrijkomend agrarisch vastgoed. Door op innovatieve en creatieve wijze betreffend vastgoed te herbestemmen worden deze panden behouden voor de toekomst. Vanuit de gedachte dat we een inclusieve gemeente willen zijn, wordt in het programma Wonen en Leefomgeving de komende jaren hierop verdere invulling geven. De basis is dat woningbouwplannen, waaraan medewerking wordt verleend, moeten passen bij de behoefte.

Volgens diverse modellen blijft het aantal huishoudens tot 2030 stijgen. De meeste groei wordt verwacht in de groep alleenstaande 65-plussers. De groep tweepersoonshuishoudens 65-plussers groeit beperkt. De groep 23-65 jarigen neemt naar verwachting beperkt af. De verwachting is tevens dat in elk segment van de koopsector de behoefte toeneemt. Met name in de prijsklasse 325.000 tot 450.000 euro en boven de 450.000 euro.

Uit het recentelijk uitgevoerde woningbehoefteonderzoek volgt een opgave tot 2030 van ca. 710 woningen, waarvan 610 koopwoningen en 100 huurwoningen. Rekeninghoudende met een wenselijke schaarste dient uitgegaan te worden van het realiseren van in totaal circa 600 woningen waarvan ca. 465 (78%) koopwoningen en ca. 135 (22%) huurwoningen. Opvallend is dat de toename in de huursector veroorzaakt wordt door een groeiende behoefte aan zorgwoningen (ca. 140 stuks) en woningen die noodzakelijk zijn voor woonurgente en aandachtsgroepen. Jaarlijks krijgt de gemeente taakstellend een huisvestingsopgave vanuit het Rijk opgelegd om statushouders te huisvesten. Daarnaast is er in Eijsden-Margraten een opgave rondom de huisvesting van aandachtsgroepen. Voor deze laatste doelgroep dienen de komende jaren ook extra investeringen gedaan te worden. Dit sluit aan bij het Rijksbeleid dat voorbereid wordt waarin gemeenten antwoord geven op de huisvestingsvraagstukken van deze mensen.

Verwacht wordt dat hiertoe een visie en een verordening dient te worden opgesteld waarmee een passende woningtoewijzing voor deze doelgroep wordt georganiseerd. Per saldo betekent e.e.a. dat in de huursector sprake is van afbouw van huurwoningen voor de reguliere doelgroepen en huisvesting nodig is voor voornoemde specifieke doelgroepen. In dat licht staan de corporaties binnen onze gemeente voor een transformatie-opgave. De opgave wordt versterkt indien op Rijksniveau ingezet wordt op het hanteren van een norm van 30% sociale huur in elke gemeente.

Een goede en veilige infrastructuur is een belangrijk onderdeel voor een prettig woon- en leefklimaat binnen onze gemeente. Op het gebied van mobiliteit zetten we de komende jaren derhalve in op een veilige en duurzame infrastructuur met goed toegankelijke kernen waarin het parkeren goed geregeld is voor onze eigen inwoners als voor onze bezoekers. Onverkort wordt uitvoering gegeven aan het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan, waarbij de accenten gelegd zullen worden op een drietal thema's: veiligheid, parkeren en bereikbaarheid. Tussentijds vindt hierop monitoring en zo nodig bijsturing plaats.

4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern

Wat willen we bereiken?

4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern

De grote vraag naar woningen vraagt om een versnelling van nieuwbouw in de hele gemeente. Wij streven daarbij naar een gevarieerd aanbod in alle kernen dat aansluit bij de behoeften. Insteek is het behoud van vitale kernen en dat onze inwoners zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Focus komt primair te liggen op het realiseren van betaalbare en duurzame woningen voor starters. Daarnaast wordt middels nieuwbouw ingezet op het bevorderen van de doorstroming in de woningmarkt door levensloopgeschikte woningen te realiseren.

Op basis van een integraal woningbouwprogramma wordt in kwantitatieve zin op integrale wijze antwoord gegeven hoe invulling te geven aan de woonopgaven tot 2030 inclusief de reguliere opgaven rondom huisvesting van woonurgente en aandachtsgroepen. Jaarlijks zal de voortgang gemonitord worden en verantwoord worden richting raad.

In kwalitatieve zin hechten we veel waarde aan de instandhouding van de karakteristieken van onze kernen. We zetten dan ook in op realisatie van nieuwbouwplannen die niet alleen aansluiten bij de behoeften van onze inwoners maar die ook goed aansluiten bij de dorpse structuren en waarbij vraagstukken vanuit duurzaamheid, klimaatverandering en dit programma op passende wijze geïncorporeerd worden in de planvorming.

Om bij te dragen aan de transformatie-opgaven in de landbouw en verloedering van leegstaande panden te voorkomen, gaan we ruimhartig om met initiatieven die woonruimten realiseren in leegstaande en/of vrijkomende boerderijen en historische panden. Belangrijke voorwaarde blijft dat het initiatief past bij de plek en de omgeving.

Om de versnelling in de woningbouw kracht bij te zetten wordt buiten de gebaande paden gehandeld. Instrumentarium dat voorhanden is om te kunnen versnellen, wordt ingezet. Hierbij moet gedacht worden aan actieve strategische grondverwerving en overige planologische instrumenten die beschikbaar zijn. Ook worden ontwikkelingen op rijksniveau in deze nauw gevolgd. Dit alles om op alle

mogelijke manieren versnelling in de woningbouw te effectueren. Actief zal ook gestuurd worden op het maken en naleven van concrete prestatie-afspraken met woningcorporaties.

Door krapte op de woningmarkt, het kunnen (blijven) wonen in de eigen leefomgeving en het realiseren van betaalbare woningen worden nieuwe flexibele woonvormen verkend. De mogelijkheden rondom zelfbewoningsplicht en het instellen van een huisvestingsverordening worden eveneens verkend. Ruimte wordt geboden voor het realiseren van mantelzorgwoningen.

Voor het realiseren van betaalbare starterswoningen wordt gekeken hoe een aantrekkelijk startersarrangement aangeboden kan worden voor wat betreft typologie woning alsook in ondersteunende zin vanuit financieel oogpunt. Gestreefd wordt naar het realiseren van starterswoningen voor een bedrag van 265.000 euro. De starterslening wordt derhalve gecontinueerd. Instrumenten vanuit het grondbeleid zoals erfpacht worden in deze verkend. Als ook concepten die elders in het land worden gehanteerd zoals b.v. het Westland-model.

De vele wetten en regels die aan een omgevingsvergunning ten grondslag liggen zorgen voor een complexe situatie die bij inwoners vaak tot frustraties leiden. In combinatie met de grote omvang aan principe-verzoeken en vergunningaanvragen, wordt naast het versnellen van planvorming ingezet op het versnellen van het vergunningenproces en bestemmingsplanprocedures. Sturen op hoofdlijnen is het uitgangspunt en sturen op detailniveau waar noodzakelijk. Hiermee wordt niet alleen bijgedragen aan de dienstverleningsopgave en de versnelling van de woningbouw maar ook in het meer beheersbaar maken van de werkdruk in de organisatie.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

De mogelijkheden tot zelfbewoningsplicht en het instellen van een huisvestingsverordening verkennen.

In de loop van 2022 wordt de mogelijkheid van zelfbewoningsplicht bij nieuwe woningbouwontwikkelingen onderzocht, zodat deze vanaf 2023 en volgende jaren kan worden toegepast waar dit juridisch mogelijk en feitelijk wenselijk is.

Eind juli jl. is de raad via een Raadsinformatiebrief in kennis gesteld van de uitkomsten van het Woonbehoefte-onderzoek. Hieruit blijkt dat er geen grondslag is voor het instellen van een huisvestingsverordening. De zelfbewoningsplicht bij nieuwbouwplannen willen we via een anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar regelen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Zoals de raad in de raadsinformatiebrief van Q3-2023 is meegedeeld, kan de zelfbewoningplicht wettelijk alleen op nieuwbouw worden toegepast . Bij nieuwbouwprojecten zullen met de ontwikkelaar privaatrechtelijke afspraken hierover vastgelegd worden in een anterieure overeenkomst.

De starterslening continueren / Nieuwbouw van starterswoningen stimuleren en faciliteren middels een starters-arrangement

De verordening voor de startersleningen, vastgesteld in september 2022, zal voor de periode 2023-2026 worden voortgezet (gecontinueerd) en waar nodig en mogelijk worden geactualiseerd, met als doel koopwoningen voor starters binnen onze gemeente zo bereikbaar mogelijk te maken.

De stimulerings- en faciliteringsmogelijkheden worden in 2023 nader onderzocht en indien mogelijk zo spoedig mogelijk toegepast.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De in september 2022 vastgestelde verordening was in 2023 ongewijzigd van kracht. In 2023 is geen noodzaak gebleken om een actualisatie/wijziging van deze verordening aan de raad voor te leggen.

In 2023 zijn geen nieuwbouwplannen voor starterswoningen ontwikkeld waar eventuele stimulerings- en faciliteringsmogelijkheden zijn toegepast, zoals bijvoorbeeld het aanbieden van grond voor de bouw van starterswoningen tegen goedkopere grondprijzen.

Een TaskForce wonen instellen.

In het bestuursakkoord is opgenomen dat een Taskforce Wonen wordt ingesteld. Deze Taskforce zal het integraal woningbouwplan voorbereiden dat vóór 1 juli 2023 aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd. In dit woningbouwplan zal een match gemaakt worden tussen onze woningbouwopgave op basis van het woonbehoefte onderzoek en de reeds lopende woningbouwplannen.

Hieruit zal blijken in welke kernen nog woningbouwlocaties extra ontwikkeld moeten worden, aanvullend op de reeds lopende woningbouwplannen.

De Taskforce zal, na vaststelling van het integraal woningbouwplan door de raad, ook de feitelijke voortgang van de woningbouwprojecten monitoren en waar nodig maatregelen treffen om een tijdige realisatie mogelijk te maken.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Zoals reeds medegedeeld in de Raadsinformatiebrief van 15 september 2022 is een Taskforce Wonen ingesteld. Op 4 april 2023 werd met de raad van gedachten gewisseld over onze woningbouwopgave tot en met 2030 en op 26 oktober 2023 werd een ateliersessie met de raad gehouden over de integrale woningbouwopgave ter voorbereiding op de gewenste besluitvorming. Op basis van de besluitvorming door uw Raad op 20 februari 2024 over de *Vaststelling (richtinggevende) kader om invulling te geven aan de woningbouwopgave Eijsden-Margraten 2030*, zal de Taskforce de ontwikkeling van de benodigde woningbouwlocaties verder gaan uitvoeren.

Instrumentarium inzetten dat bijdraagt aan versnelling woningbouw

In 2022 wordt onderzocht welk instrumentarium hiervoor het best kan worden ingezet, zodat eind 2022 dan wel vanaf 2023 en volgende jaren dit instrumentarium kan worden gebruikt om de woningbouw versneld te realiseren.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Verwijzend naar de raadsinformatiebrief van Q3-2023 zijn de wettelijke mogelijkheden onderzocht als ook besproken met de Ministerie van BZK. Tot concrete versnellingsmogelijkheden heeft dit nog niet geleid, omdat deze er (wettelijk) niet zijn.

Nieuwe flexibele woonvormen verkennen.

De inzet en haalbaarheid van nieuwe flexibele woonvormen zullen de komende jaren actief worden verkend met de woningcorporaties en er zal open worden gestaan voor ruimtelijke verantwoorde (particuliere) initiatieven voor deze woonvormen waarmee invulling wordt gegeven aan een noodzakelijke woonbehoefte.

Gelet op de extra opgave voor de huisvesting van statushouders als gevolg van de zogenaamde 'asieldeal' gaan we ook als gemeente zelf op zoek naar geschikte locaties voor het plaatsen van tijdelijke woonunits. Deze kunnen dan dienen voor de huisvesting van statushouders en overige woonurgente.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Zoals afgesproken staan wij open voor ruimtelijke verantwoorde en haalbare particuliere initiatieven.

Vanwege onze huisvestingstaakstelling voor statushouders in relatie tot onze beperkte woningvoorraad sociale huur, hebben wij in 2023 de haalbaarheid van een aantal locaties onderzocht om hierop tijdelijke woningen te realiseren. Met Bureau Berenschot, het Ministerie van BZK, de provincie en de woningcorporaties hebben gesprekken plaatsgevonden over wettelijke, faciliterende en financiële mogelijkheden hiervoor. In 2024 zal uitvoering volgen rondom het plan van aanpak huisvestingsopgave statushouder waarvan een deel ingevuld zal worden met flexibele woonvormen.

Op basis van integraal woningbouwplan vastgestelde omgevingsplannen voorleggen aan de raad.

Waar nodig zullen de voorbereidingen voor de omgevingsplannen, benodigd voor de ontwikkeling van de gewenste woningbouwlocaties zoals voorzien in het integraal woningbouwplan dat medio 2023 wordt opgeleverd, in 2023 of anders in 2024 worden opgepakt.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In 2023 zijn de bestemmingsplannen op grond van de Wet ruimtelijke ordening voor de benodigde woningbouwplannen vormgegeven. In 2024 wordt dit vervolgd onder nieuwe Omgevingswet.

Opstellen en uitvoering geven aan prestatieafspraken

De sturing op prestatieafspraken wordt de komende jaren voortgezet en zal via een gezamenlijk met de betrokken woningcorporaties op te stellen meerjarenplan 2023-2026 worden geconcretiseerd.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In 2023 is sturing en uitvoering geven aan de prestatieafspraken 2023-2026 en het hieraan gekoppelde meerjarenplan.

Transformeren leegstaande en/of vrijkomende boerderijen en historische panden.

Voor de periode 2023-2026 wordt hieraan uitvoering gegeven, als sprake is van een ruimtelijke verbeterde en gewenste (her)ontwikkeling en hiermee tegemoet wordt gekomen aan de woonbehoefte. Dit beperkt zich dan niet alleen tot de 'reguliere' doelgroepen die gehuisvest moet worden, maar hierbij wordt zeker ook gekeken naar mogelijkheden voor de realisatie van de noodzakelijke woon-zorg-woningen en woningen voor specifieke doelgroepen, zoals statushouders en andere woonurgente.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is samen met de initiatiefnemer gekeken naar een mogelijke gedeeltelijke herontwikkeling en uitbreiding van het monumentale Ursulinenconvent in Eijsden ten behoeve van met name woonzorgwoningen. In deze kern is bovendien een plan in voorbereiding voor de herontwikkeling van de locatie van de voormalige boerderij aan de Breusterstraat 20 en is een plan opgesteld voor de herontwikkeling van een voormalige bedrijfslocatie aan de Kapelkesstraat 9-11. In de kern Gronsveld worden plannen uitgewerkt voor de voormalige basisschool aan het Gronsvelder Kerkplein en aan de Slakweg (voormalig tuincentrum).

Uitvoering geven aan de gebiedsontwikkelingen Poort van het Heuvelland, de stationsomgeving Eijsden en de kern Cadier & Keer.

Poort van het Heuvelland:

Op basis van de concept-visie hebben gesprekken plaatsgevonden met mede overheden, stakeholders en met raads- en burgerleden (d.d. 2 november 2021). Van de zijde van de gemeente Maastricht en de provincie is aangegeven dat zij graag samen met de gemeente Eijsden-Margraten de mogelijkheden en onmogelijkheden van het gebied willen verkennen. Zij opteren ervoor om deze samenwerking een basis te geven in de vorm van een intentieovereenkomst. Streven is om eind 2022 begin 2023 deze intentieovereenkomst met de betrokken partijen vorm en inhoud te geven. Op basis hiervan zal het traject voortgezet worden, met als doel om eind 2023 een visie ter vaststelling voor te leggen aan de raad.

Stationsomgeving Eijsden:

In Q4 2022 heeft uw raad het college opdracht gegeven om middels de aanpak zoals verwoord in de Bestuursopdracht te komen tot een Gebiedsvisie voor het Stationsgebied Eijsden en omgeving. In 2023 zal hiertoe een bureau geworven worden dat ons begeleidt in dit proces, zullen voorbereidende

werkzaamheden plaatsvinden en gesprekken gevoerd worden met betrokkenen in het gebied zodat eind 2023 een eerste concept visie gereed is. In 2024 zal deze conceptvisie aangepast worden tot een ontwerp visie. Vaststelling door de raad is voorzien voor eind 2024.

Cadier en Keer:

Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat de gebiedsontwikkeling voor deze kern in 2024 zal worden opgepakt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Gebiedsvisie Poort van het Heuvelland

De totstandkoming van deze Gebiedsvisie heeft vertraging opgelopen. Geconstateerd is dat er sprake is van een grote complexiteit en vaak tegengestelde belangen. Dit vraagt om keuzes en richting. In 2023 is besloten tot een herstart en is een externe procesbegeleider in de persoon van Carla Brugman aangetrokken. Zij is in de tweede helft van 2023 van start gegaan. Doel is om de raad in september 2024 een Uitgangspuntendocument ter vaststelling aan te bieden.

Stationsomgeving

Aan BRO is in 2023 de opdracht gegund om het proces te begeleiden om te komen tot een Gebiedsvisie. Het proces is opgestart. Een gebiedsanalyse is gereed. De vaststelling van de Gebiedsvisie is voorzien Q1-Q2 2025.

Cadier en Keer

Het oppakken van de gebiedsontwikkeling Cadier & Keer is voorzien in 2024.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6550004 Poorten van het Heuvelland	-22.135,00	-3.736,67	18.398,33	83,12
6810014 Gebiedsontwikk. C&K / Stationsomgeving Eijsden	-30.000,00	-18.165,96	11.834,04	39,45
6810030 BP kern Margraten	-26.956,00	-26.955,60	0,40	0,00
6810130 Poelveld	0,00	0,00	0,00	0,00
6820001 Woningbouwprogramma	-37.840,00	-25.104,50	12.735,50	33,66
6820004 Woningbehoefte	-25.000,00	-18.708,75	6.291,25	25,17
6822300 Woonwagencentra	-23.654,00	-23.654,16	-0,16	0,00
6830000 Bouwgrondexploitatie	-18.880,00	-13.480,84	5.399,16	28,60
6830014 Expl best.pln. Mheerderweg Banholt RO	0,00	0,00	0,00	0,00
6830015 Expl best.pln. Mheerderweg Banholt Infra	0,00	0,00	0,00	0,00
6830016 Expl best.pln. Mheerderweg Banholt verkoop	0,00	5.600,00	5.600,00	0,00
6830017 Expl best.pln Karreweg St. Geertruid NW RO	0,00	0,00	0,00	∞
6830018 Expl best.pln Karreweg St. Geertruid NW infra	0,00	0,00	0,00	0,00
6830019 Expl best.pln Karreweg St. Geertruid NW verkoop	0,00	0,00	0,00	0,00
6830050 BP Karreweg Sint Geertruid oorspr RO	0,00	0,00	0,00	0,00
6830051 BP Karreweg Sint Geertruid oorspr infra	0,00	0,00	0,00	0,00
6830052 BP Karreweg Sint Geertruid oorspr verkoop	0,00	0,00	0,00	0,00
6830080 Exploitatie bestemmingsplan Heiligerweg	-3.222,00	0,00	3.222,00	100,00

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6830090 Expl best.pln. Noorbeek Bogmanplein	0,00	0,00	0,00	0,00
6830120 Exploit. bp. Noorbeek Septemberlaan	10,00	12,48	2,48	-24,80
6830170 Centrumplan Eijsden	1.830.231,00	1.770.192,14	-60.038,86	3,28
6830180 Exploitatie BP Partounstraat	-903,00	-1.989,24	-1.086,24	-120,29
6830190 Veldje	-1.618.330,00	-1.558.290,14	60.039,86	3,71
6830191 Veldje infra	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultaat	23.321,00	85.718,76	62.397,76	-267,56

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6550004 Poorten van het Heuvelland

Geraamde kosten procesbegeleiding zijn niet gerealiseerd omdat in het plan van aanpak oorspronkelijk was opgenomen dat eind december een Uitgangspuntennotitie zou worden opgesteld: tijdens het proces is gebleken dat er sprake was van een grotere complexiteit en bleek het niet mogelijk alle gesprekken die nodig waren om te komen tot een Uitgangspuntennotitie in een kort tijdsbestek in te plannen. Om die reden schoof een gedeelte van de werkzaamheden op naar 2024. Afronding is nu voorzien in september 2024.

6810014 Gebiedsontwikkelingen Cadier en Keer / Stationsomgeving Eijsden

De Gebiedsvisie Stationsomgeving Eijsden is een meerjarig project ; gestart in 2023 en eindigend in 2025. Doordat de participatie is verschoven van Q4 2023 naar Q1 2024 / maart zijn de kosten 2023 lager dan geraamd.

6820001 Woningbouwprogramma

De onderschrijving is het gevolg van de ontvangen rente over het saldo rekening-courant bij Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (startersleningen) en omdat het budget controle- en advieskosten niet volledig is ingezet.

4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet

4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de wet private kwaliteitsborging (Wpkb) is voorzien per 1 januari 2023. Beide wetten hebben grote impact op het werken van de gemeente. Zowel in de voorbereidende zin alsmede in de verdere uitvoering worden deze bestuursperiode belangrijke stappen gezet rondom de toekomstrichting van onze leefomgeving en de wijze waarop vanuit gemeentewege ontwikkelingen oppakken. We zorgen dan ook voor een zorgvuldig implementatietraject van de Omgevingswet. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van een daarvoor opgestelde routeplanner Omgevingswet.

Op het moment dat de Omgevingswet inwerking treedt, worden de vigerende bestemmingsplannen automatisch omgezet in omgevingsplannen. In het licht van de verplichting dat we uiterlijk eind 2029 voor de gehele gemeente moet beschikken over een of meerdere omgevingsplannen, wordt in 2023 de ambitie bepaald hoe hieraan invulling te geven.

Als gevolg van de Wpkb gaat de toetsing van bouwaanvragen aan het bouwbesluit naar de private sector. De gemeente beoordeelt of dit goed gebeurt en treedt waar nodig handhavend op. Door deze wijziging vervalt een voorname grondslag voor het heffen van legesinkomsten. Dit betekent dat gemeente minder baten krijgen terwijl de lasten niet navenant verminderen. Hierop is reeds begrotingstechnisch geanticipeerd. De daadwerkelijke (financiële) effecten zullen worden gemonitord en bezien wordt welke mogelijkheden er zijn om het financiële effect te dempen.

Betrekken raad bij implementatie Omgevingswet.

Dit gebeurt o.a. via de Raadsinformatiebrieven, via de raadswerkgroep Omgevingswet en waar nodig zullen er ook extra informatiebijeenkomsten en evt. opleidingen/cursussen worden aangeboden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Conform plan van aanpak is de raad meegenomen bij de implementatie van de Omgevingswet. Dit is gebeurd via de vaste raadsinformatiebrieven, de raadswerkgroep Omgevingswet en rondom de besluitvorming in december 2023 via een extra informatieavond.

Het vergunningenproces versnellen en het nieuwe werken op grond van de Omgevingswet vorm en inhoud geven.

Dit gebeurt via verschillende opleidingen en cursussen voor de medewerkers en ook via het verbeterplan VVTH+. Het verbeterplan hoort bij de algemene doorontwikkeling van de afdeling Ruimte en meer specifiek het onderdeel VVTH+. In het verbeterplan gaat het o.a. om afstemming, de nieuwe manier van werken, doorlooptijden en het verbeteren van integrale toetsingen. Hierbij vindt aansluiting plaats met het traject rondom dienstverlening.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Conform het verbeterplan is het vergunningenproces doorontwikkeld. De doorlooptijden zijn verkort. Een ontvankelijke aanvraag omgevingsvergunning (op grond van de Wabo) wordt ingediend (reguliere procedure) en wordt binnen 33 dagen vergund. Dit terwijl de wettelijke termijn 56 dagen is. Dit is mede een gevolg van het toepassen van kwaliteitsborging binnen de processen van VVTH+. Team RO heeft in 2023 gewerkt aan de achterstanden van de beantwoording van de principe-verzoeken. Deze inhaalslag is ingezet en heeft geleid tot een duidelijk overzicht van lopende zaken en afgehandelde verzoeken.

Bij o.a. vooroverleggen, concept-aanvragen of principeverzoeken wordt er gewerkt in de geest van de aankomende Omgevingswet: de 'ja, mits benadering' en niet meer 'nee, tenzij'.

Impact Omgevingswet en Wpkb monitoren.

De capaciteit in het licht van de werkzaamheden van de Omgevingswet en lopende vergunningstrajecten worden in 2023 nauwgezet gevolgd. Ook het effect van de Omgevingswet op inning van leges zal nauwgezet gevolgd worden. Bijsturing vindt plaats aan de hand van kwartaalrapportages. De effecten van de Wet private kwaliteitsborging (Wpkb) zullen in 2023 eveneens worden gemonitord. De raad zal periodiek op de hoogte worden gebracht van de ontwikkelingen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De processen zijn omgebouwd naar de Omgevingswet en verwerkt in de Legesverordening 2024. Via de kwartaalverslagen is de raad op de hoogte gehouden.

Implementatie Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie wordt - door extra participatie ronden - later vastgesteld. Hierdoor vindt vaststelling plaats in de eerste helft van 2023. Het streven is om begin 2023 een concept-visie aan de drie raden voor te leggen. Met deze vaststellingsdatum wordt nog steeds voldaan aan de wettelijke termijn. (Begin september 2022 is de raad hierover via een raadsinformatiebrief nader geïnformeerd).

De voorbereidingen voor de "nieuwe manier" van werken loopt door in 2023. Zowel op visie als op casus niveau. De komende jaren wordt dit in navolging van de Omgevingsvisie en in voorbereiding op het definitieve Omgevingsplan verder geïmplementeerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De omgevingsvisie is in 2023 conform plan van aanpak verder vormgegeven. Op verzoek van de drie raden zijn de extra participatie-momenten ingericht en meegenomen bij het opstellen van de concept-ontwerpvisie.

De landelijke wetgever heeft de datum voor het vaststellen van de omgevingsvisie uitgesteld. Gemeenten moeten nu op 1 januari 2027 hun omgevingsvisie hebben vastgesteld. Door de landelijke en provinciale ontwikkelingen m.b.t. de woonbehoeften, stikstof etc. en de daarbij aangekondigde aanpassingen van landelijk beleid en de provinciale omgevingsvisie en verordening, is besloten om de omgevingsvisie Lijn50 te temporiseren. In 2024 worden de drie raden via een aantal werksessies bijgesproken over nieuwe ontwikkelingen. In 2025 wordt dan inhoudelijk verder gewerkt aan de vaststelling van de nieuwe visie. In dit proces wordt eveneens het proces van participatie verder opgevolgd. De vaststelling is nu voorzien in de tweede helft van 2025 (zoals ook aangegeven in de RIB van eind 2023).

In 2023 is de nieuwe manier van werken verder opgepakt en geïmplementeerd. Dit via cursussen, trainings- en praktijkdagen en via de positieve manier van het toetsen van verzoeken en aanvragen op grond van de "Ja, mits" benadering anders dan voorheen "Nee, tenzij." In de toekomstige Omgevingsvisie en het Omgevingsplan worden deze uitgangspunten ook als leidraad gebruikt.

Investeren in kennis en kunde rondom de Omgevingswet zowel bij de organisatie als het bestuur als de raad.

In het licht van alle ontwikkelingen en voorbereidingen die getroffen worden rondom de Omgevingswet en de rol die de gemeenteraad hierin krijgt is een raads werkgroep Omgevingswet ingesteld. De raad en het bestuur zullen op basis van de routeplanner Omgevingswet en de raadsinformatiebrieven

periodiek worden meegenomen in de ontwikkelingen en de stappen die gezet worden. In eerste instantie wordt informatie gedeeld via de raads werkgroep. Daarnaast wordt geïnvesteerd in kennis en kunde rondom de Omgevingswet zowel bij de organisatie, het bestuur als bij de raad.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De raads werkgroep is via diverse overleggen/werksessies meegenomen bij de voorbereiding van besluitvormende beleidsstukken van de december vergadering. Ook is een extra informatie-avond hierover georganiseerd.

Voor de organisatie zijn er verschillende opleidingstrajecten geweest. Via online-modules en fysieke praktijkdagen is dit ingevuld.

Vorbereiden totstandkoming Omgevingsplan.

In 2022 is er een handboek Omgevingsplan opgesteld. In 2023 en 2024 wordt verder de ambitie bepaald voor het Omgevingsplan. Dit zal gebeuren op grond van praktijk ervaringen, het werken met de nieuwe wet en de ambities van onze gemeente.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het handboek omgevingsplan is verder vormgegeven en afgerond. De huidige bestemmingsplannen, de landelijke bruidsschat en een deel van de Algemene verordening vormen vanaf 1 januari 2024 het tijdelijk omgevingsplan. De voorbereidingen vóór 2024 zijn daarmee afgerond. In de tweede helft van 2024 wordt gekeken naar het vormgeven van een plan van aanpak voor het opstellen van een nieuw omgevingsplan in de aankomende jaren. De landelijk wetgever heeft de termijn voor het opstellen van een nieuwe omgevingsplan verlengd, de nieuwe datum is nu 1 januari 2032.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6810010 Bestemmingsplannen	-3.675,00	-6.623,81	-2.948,81	-80,24
6810011 Omgevingswet	-48.938,00	-41.270,68	7.667,32	15,67
6822010 Bouw- en woningtoezicht	-14.975,00	-7.286,38	7.688,62	51,34
6822030 Welstand	-35.400,00	-57.927,26	-22.527,26	-63,64
6822040 Geo-informatie	-294.847,00	-278.493,69	16.353,31	5,55
6822120 Planschade	-24.405,00	-24.034,48	370,52	1,52
6823000 Vergunningen (WABO)	775.749,00	718.810,99	-56.938,01	7,34
Resultaat	353.509,00	303.174,69	-50.334,31	14,24

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6822030 Welstand

De reden voor de overschrijding is m.n. gelegen in de hogere kosten van de Monumentencommissie. Deze bedroegen € 48.500. Het aantal behandelde plannen was 118. De redenen voor de hogere kosten zijn de CAO verhoging van de loonkosten en een stijging van de overhead met 25%.

4.3 Veilige fiets- en wandelverbindingen

Wat willen we bereiken?

4.3 Veilige fiets- en wandelverbindingen

Eijsden-Margraten wil een aantrekkelijke wandel- en fietsgemeente zijn. Dit sluit goed aan bij onze duurzaamheids- en gezondheidsdoelstellingen om inwoners en bezoekers te verleiden om meer te bewegen, het autogebruik te verminderen en het elektrisch fietsen te stimuleren. Voorop hierin staat het bieden van meer veiligheid aan de kwetsbare verkeersdeelnemers, fietsers, wandelaars, mensen met een beperking en schoolgaande kinderen.

We streven naar een betere scheiding tussen gemotoriseerd en langzaam verkeer. Daar waar mogelijk worden vrijliggende fietspaden gerealiseerd dan wel krijgen fietsers voorrang op het gemotoriseerd verkeer door straten autoluw te maken. Indien noodzakelijk zal vanuit

veiligheidsoogpunt het fietsnetwerk worden uitgebreid. Bij wegen gaat in dergelijke situaties de voorkeur uit naar het aanbrengen van open waterdoorlatende verharding.

Een toename van het fietsgebruik alsmede nieuwe vormen van fietsgebruik vragen om een veilig fietsnetwerk met bijbehorende faciliteiten. Een eenduidige aanpak ontbreekt.

Naast een veilig fietsnetwerk wordt – in samenspraak met de scholen – uitvoering gegeven aan veilige school-thuis-routes en veilige schoolomgevingen. Speciale aandacht gaat uit naar de oversteek Termaar in de kern Margraten.

Voor de wandelaar wordt in samenwerking met de Zuid-Limburgse gemeenten het Knopen-Lopen geïntroduceerd.

Extra aandacht gaat uit naar mensen met een beperking. Ook voor hen streven wij een gebruiksvriendelijke, veilige en comfortabele leefomgeving na.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Opstellen en uitvoering geven aan fietsplan.

In het gemeentelijke Beleidsplan Verkeer en Vervoer dat in december 2021 is vastgesteld door de raad is opgenomen om een fietsplan te laten opstellen. Het fietsplan is in 2022 opgesteld en besproken in de verkeerscommissie. Het fietsplan is tot stand gekomen in overleg met bijna 20 stakeholders. Het fietsplan wordt in Q1 2023 ter vaststelling aangeboden aan het college.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het gemeentelijke Beleidsplan Verkeer en Vervoer dat in december 2021 is vastgesteld door de raad is opgenomen om een fietsplan te laten opstellen. Het fietsplan is in 2022 opgesteld en besproken in de verkeerscommissie. Het fietsplan is tot stand gekomen in overleg met bijna 20 stakeholders. In het fietsplan zijn beleidsuitgangspunten opgenomen die volgen uit het project Team Heuvelland.

Echter op 14 februari 2023 heeft de raad - mede vanwege enkele cruciale uitgangspunten die meegenomen zijn in het Fietsplan - besloten het raadsvoorstel Team Heuvelland van de agenda te halen. Dit betekent dat het fietsplan heroverwogen dient te worden. Vanwege diverse langdurige vacatures binnen de cluster openbare ruimte, is er binnen dit cluster in 2023 geen ruimte geweest dit verder uit te werken. Het fietsplan wordt in 2024 wel verder opgepakt en ter vaststelling aangeboden aan het college.

Samen met scholen invulling geven aan veilige school-thuis-routes en veilige schoolomgevingen.

Voor de basisschool Mheer en de basisschool in Eijsden hebben we VVN opdracht gegeven om samen met ouders, schoolbestuur, handhaving en gemeente te kijken naar een optimalisatie van de verkeerssituatie op het schoolplein en de omgeving.

Voor de basisschool in Gronsveld, en Oost-Maarland vindt overleg plaats met de schoolleiding om een aanpak te formuleren ten aanzien van:

- voorlichting aan de ouders en leerling,
- waar nodig treffen van infrastructurele maatregelen
- eventueel inzet van handhaving (als sluitstuk van te heffen maatregelen).

Mocht inzet op andere basisscholen noodzakelijk zijn, wordt maatwerk geleverd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 hebben we een toolbox ontwikkeld voor de basisscholen om aandacht aan de schoolgaande kinderen en ouders te geven ten aanzien van de verkeersveiligheid op en rond de basisschool. Bij enkele basisscholen, zoals in Mheer, zijn ook infrastructurele maatregelen getroffen. In Gronsveld is tekenwedstrijd ontwikkeld voor een schoolzonebord. Het ontwerp van de winnaar van het bord wordt afgedrukt op een verkeersbord en geplaatst bij de school.

Uitvoering geven aan het Convenant Platform Zorgvragers: toegankelijkheid van de openbare ruimte voor minder validen verbeteren

Tijdens de voorbereiding van reconstructies van wegen wordt overleg gevoerd met het platform Zorgvragers. Daarnaast neemt een afvaardiging van het platform zorgvragers deel aan de verkeerscommissie waarbij zij gevraagd en ongevraagd het college kunnen adviseren ten aanzien van maatregelen in de openbare ruimte om de openbare ruimte voor minder validen beter toegankelijk te krijgen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Tijdens de voorbereiding van reconstructies van wegen is overleg gevoerd met het platform Zorgvragers. Daarnaast nam een afvaardiging van het platform zorgvragers deel aan de verkeerscommissie waarbij zij gevraagd en ongevraagd het college konden adviseren ten aanzien van maatregelen in de openbare ruimte om de openbare ruimte voor minder validen beter toegankelijk te krijgen.

Uitvoering geven aan het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan.

In het meerjarenuitvoeringsprogramma behorende bij het vastgestelde gemeentelijke verkeers- en vervoersplan zijn diverse thema's opgenomen waaraan in 2023 uitvoering wordt gegeven, namelijk:

- verkeersveiligheid: zoals kleine maatregelen, aanpassen van belijning, wensbeeld wegcategorisering etc;
- doorstroming: zoals verkeersveiligheidsmaatregelen in diverse civieltechnische projecten bijvoorbeeld Bruisterbosweg, Trichterweg etc; maatregelen aan landbouwverkeerroutes in overleg met VVN en LLTB; vrachtverkeer rondom Margraten; consequenties van een eventuele geplande tolheffing door het rijk voor vrachtverkeer;
- duurzaamheid: zoals autolaadpaalsystemen, alternatieve wandel- en fietsroutes etc;
- educatie en voorlichting, bij scholen, voor motorrijders en ouderen in het verkeer.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het meerjarenuitvoeringsprogramma behorende bij het vastgestelde gemeentelijke verkeers- en vervoersplan zijn diverse thema's opgenomen waaraan in 2023 uitvoering zijn gegeven, namelijk:

- verkeersveiligheid: zoals kleine maatregelen, aanpassen van belijning, wensbeeld wegcategorisering etc.;
- doorstroming: zoals verkeersveiligheidsmaatregelen in diverse civieltechnische projecten bijvoorbeeld Bruisterbosweg, Trichterweg etc;
- maatregelen aan landbouwverkeerroutes in overleg met VVN en LLTB, zoals bijvoorbeeld Bruisterbosch, maar oom de planvoorbereiding van de verkeersveiligheidsopgave op de Kampweg;
- vrachtverkeer rondom Margraten; in 2024 wordt gestart met een haalbaarheidsstudie voor een ringweg om de kern Margraten.
- duurzaamheid: in 2023 is het autolaadpalenbeleid door de raad vastgesteld en zijn er in 2023 autolaadpalen geplaatst door Vattenfal.

- Daarnaast is er periodiek gecommuniceerd via de gemeentelijke informatiekkanalen over verkeersregels, verkeersgedrag etc.

Veilige oversteek Termaar - Margraten realiseren.

Op alle punten op de N278 bij de aansluitingen tussen Termaar en de kern Margraten zijn oversteekvoorzieningen gerealiseerd, waarvan 6 oversteken voorzien van een opstelstrook in de middenlijn en 3 stuks voorzien van kanalisatiestrepen in het wegvak tussen de rotonde de Fremme en het stoplicht thv de Pastoor Brouwersstraat. De weg is in eigendom van de provincie Limburg. De provincie Limburg zorgt voor beheer en onderhoud. Periodiek wordt de belijning voor de wintermaanden opnieuw aangebracht, zodat de zichtbaarheid optimaal is. De weg voldoet hiermee aan de richtlijnen die voor deze categorie wegen is vastgesteld: gebiedsontsluitingsweg.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In overleg met de vraagsteller bleek dat slechts de oversteek aan het Ronckersplein-Termaar verkeersveiliger gemaakt zou kunnen worden. Ten aanzien van de overige oversteken waren geen vraagpunten/opmerkingen.

Ten aanzien van de oversteek ter hoogte van het burgemeester Ronckersplein en Termaar is met de provincie Limburg geschouwd. De provincie is van mening dat de oversteek voldoet aan de eisen. Daarnaast is het verzoek aan de provincie gedaan ten aanzien van de hellingshoek van de invalidenoversteek. Hierop is nog geen reactie ontvangen.

4.4 Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten

Wat willen we bereiken?

4.4. Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten

De parkeerproblematiek in een aantal kernen neemt toe. Met name doet zich dat voor in de historische kern Eijsden. In mindere mate is dat aan de orde in de kern Margraten. Vanwege de aanwezige voorzieningen in deze centra is hier sprake van een grote parkeervraag. Bovendien blijkt uit de opgehaalde reacties binnen het GVVP dat in beide kernen de bewoners en bezoekers aangeven dat het huidige parkeerbeleid hier onduidelijk is en voor verbetering vatbaar is.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Parkeeronderzoeken uitvoeren in de kern Margraten en Eijsden.

In 2023 worden de uitkomsten van het parkeeronderzoek Eijsden dat in 2022 is gehouden vertaald in parkeerbeleid en verkeerscirculatiebeleid. Concrete maatregelen, worden in 2023 uitgevoerd. Ten aanzien van de beleidsuitgangspunten zijn enquêtes en interviews gehouden. Ten aanzien van de verkeersbesluiten is de gebruikelijke inspraak en bezwaarprocedure mogelijk.

Voor de kern Margraten zullen wij in 2024 de parkeersituatie rondom het Amerikaplein nader laten bestuderen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De fractie EML heeft op 13 juli 2021 een motie ingediend om de Vroenhof autovrij te maken, die door de raad is aangenomen. Er zijn eind 2021 een aantal informatieavonden gehouden om de wensen van de bewoners, gebruikers en omwonenden op te halen. Uit deze bijeenkomsten bleek dat er een parkeerprobleem is in de oude kern van Eijsden dat eerst opgelost moet worden alvorens de Vroenhof autovrij gemaakt kan worden.

Om gehoor te geven aan een grote groep bewoners is voorjaar 2022 in overleg met de gemeenteraad opdracht verstrekt aan verkeerskundigadviesbureau Grenspaal12 om een parkeeronderzoek in de oude kern van Eijsden uit te voeren. Diverse scenario's zijn bedacht en hebben de revue gepasseerd. Uit de enquête die is gehouden, is niet echt een voorkeursscenario naar voren gekomen. In het najaar 2023 hebben weer gesprekken plaats gevonden met bewoners van de Diepstraat-Spauwenstraat, bewoners van de Kerkstraat en de ondernemers en in januari 2024 is met het kerkbestuur Breust-Eijsden gesproken. We willen dit proces uiterst zorgvuldig aanpakken.

We concluderen op basis van de reacties dat er geen breed draagvlak is voor een van de scenario's. Een van de groepen werkt nu een "vijfde scenario" uit. We willen graag gelet op de zorgvuldigheid in dit proces het 5e alternatief afwachten, om te zien of dit een oplossend vermogen heeft voor de oude kern van Eijsden.

Uitvoering geven aan een verkeerscirculatieplan in de kern Eijsden.

Het verkeerscirculatieplan is in het voorjaar 2022 in het college uitvoerig besproken. De bepaalde maatregelen zijn voor de zomervakantie uitgevoerd. Mocht uit de enquêtes en interviews ten aanzien van het parkeeronderzoek nog maatregelen of aanvullingen ten aanzien van de verkeerscirculatie noodzakelijk zijn, zullen deze overwogen worden en waar nodig worden geïmplementeerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De fractie EML heeft op 13 juli 2021 een motie ingediend om de Vroenhof autovrij te maken, die door de raad is aangenomen. Er zijn eind 2021 een aantal informatieavonden gehouden om de wensen van de bewoners, gebruikers en omwonenden op te halen. Uit deze bijeenkomsten bleek dat er een parkeerprobleem is in de oude kern van Eijsden dat eerst opgelost moet worden alvorens de Vroenhof autovrij gemaakt kan worden.

Om gehoor te geven aan een grote groep bewoners is voorjaar 2022 in overleg met de gemeenteraad opdracht verstrekt aan verkeerskundigadviesbureau Grenspaal12 om een parkeeronderzoek in de oude kern van Eijsden uit te voeren. Voorjaar 2022 hebben metingen plaatsgevonden, hebben diverse overleggen plaatsgevonden en is een enquête gehouden najaar 2022. Diverse scenario's zijn bedacht en hebben de revue gepasseerd. Uit de enquête die is gehouden, is niet echt een voorkeursscenario naar voren gekomen. In het najaar 2023 hebben weer gesprekken plaats gevonden met bewoners van de Diepstraat-Spauwenstraat, bewoners van de Kerkstraat en de ondernemers en in januari 2024 is met het kerkbestuur Breust-Eijsden gesproken. We willen dit proces uiterst zorgvuldig aanpakken. Als er consensus zou zijn over een van de scenario's zouden we graag dit verder willen uitwerken en met alle bewoners willen bespreken. Als er geen consensus zou zijn, zouden we terug naar de tekentafel moeten gaan.

We concluderen op basis van de reacties dat er geen breed draagvlak is voor een van de scenario's. Een van groepen belanghebbenden werken nu een "vijfde scenario" uit. We willen graag het alternatief, "het 5e scenario" afwachten, om te zien of dit een oplossend vermogen heeft voor de oude kern van Eijsden.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6214000 Parkeervoorzieningen	-121.819,00	-106.711,51	15.107,49	12,40

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6214000 Parkeervoorzieningen

Het voordeel is ontstaan doordat de kosten voor het opstellen van de parkeervisie kern Eijsden en voor de afwerking van de parkeerplaats Stiegel lager uitvielen dan geraamd.

4.5 Optimalisatie bereikbaarheid kernen

Wat willen we bereiken?

Optimalisatie bereikbaarheid kernen

Het toenemende auto- en vrachtverkeer tussen Aken en Maastricht, het recreatief verkeer op de Mergellandroute en het landbouwverkeer zorgen voor druk op onze infrastructuur met sluiptverkeer tot gevolg. Ook grens-overschrijdend sluiptverkeer via grensovergang "Withuis" van zwaar vrachtverkeer en autoverkeer via "de Schans" vraagt om onderzoek en oplossingen.

Het leefklimaat en de bereikbaarheid van de kern Margraten staat onder druk door zwaar- en toeristisch verkeer komende en gaande vanuit Valkenburg a/d Geul. In het kader hiervan wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de doorstroming van het verkeer te verbeteren en daarmee de verkeersveiligheid in en rondom de kern te verbeteren.

Het openbaar vervoer is een provinciale aangelegenheid. We blijven ons inzetten voor een goed functionerend vervoersnetwerk binnen onze gemeente. Dit betekent dat naast het reguliere openbaar vervoer bezien wordt welke alternatieven er zijn om de bereikbaarheid en ontsluiting van onze kernen te optimaliseren.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Continueren uitvoering plan Verantwoord op Weg.

Het instellen van regioregie, opstarten van een druktemonitor, aanleggen van een parkeerplaats aan het natura 2000 gebied Geuldal, nabij Scheulder.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In februari 2023 heeft in navolging van de gemeente Vaals ook de gemeenteraad van Gulpen-Wittem besloten om uit het project Team Heuvelland te stappen. Op grond hiervan heeft onze gemeenteraad besloten het raadsvoorstel van de raadsagenda te halen. In april van 2023 is nader verkend wat onze gemeenteraad nog wil met deze opgave. Tevens is er een verzoek om uitdaagrecht ontvangen van de werkgroep Verkeersleefbaarheid Heuvelland. Hierover hebben diverse gesprekken plaatsgevonden die mogelijk in 2024 tot verdere samenwerking zal leiden. Als gevolg van het voorgaande is hetgeen in de begroting 2023 was voorzien niet gerealiseerd.

Regelmatig hebben de wethouders verkeer van de gemeenten Gulpen-Wittem, Valkenburg aan de Geul, Vaals en Eijsden-Margraten elkaar in 2023 bijgesproken over de activiteiten die zij ten aanzien van dit onderwerp uitvoeren. Binnen het regionaal mobiliteitsoverleg Maastricht en Heuvelland, maakte dit onderwerp onderdeel uit van de agenda.

De verkeersproblematiek Keerderberg via de 'Poort van het Heuvelland' aanpakken.

De gemeente is met de provincie in gesprek over de Poort van het Heuvelland, waarbij de oversteekbaarheid en verkeersveiligheid van deze weg belangrijke aandachtspunten zijn. Het is de bedoeling om langere termijnoplossingen in dit kader te bespreken en hierover afspraken te maken.

Als korte termijnmaatregel heeft de Provincie Limburg eind 2022 groot onderhoud aan het asfalt uitgevoerd op het deel vanaf de gemeentegrens bij Maastricht tot aan de rotonde in Cadier en Keer. Tijdens deze werkzaamheden zijn ook enkele verkeersmaatregelen getroffen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De totstandkoming van deze gebiedsvisie heeft vertraging opgelopen. Geconstateerd is dat er sprake is van een grote complexiteit en vaak tegengestelde belangen. Dit vraagt om keuzes en richting. In 2023 is besloten tot een herstart en is een externe procesbegeleider in de persoon van Carla Brugman aangetrokken, Zij is in de tweede helft van 2023 van start gegaan. Diverse gesprekken hebben plaatsgevonden evenals een werksessie met de werkgroep van de raad. Doel is om de raad in september 2024 een uitgangsdokument ter vaststelling aan te bieden.

In 2023 is een aanvraag ingediend in het kader van de regiodeal voor een externe bijdrage door het rijk op dit project.

Onderzoek uitvoeren naar betere en veiligere verkeersdoorstroming in en rondom de kern Margraten.

In 2023 zal opdracht worden gegeven om diverse onderzoeken te laten uitvoeren om inzicht te krijgen in de problematiek, de mogelijke oplossingen, het oplossend vermogen en een haalbaarheidsonderzoek of betreffende oplossing haalbaar is. Hiermee zouden we in 2023 de initiatieffase kunnen afsluiten en de raad adviseren al of niet een definitieve projectopdracht te laten vaststellen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 zou opdracht worden gegeven om diverse onderzoeken te laten uitvoeren om inzicht te krijgen in de problematiek, de mogelijke oplossingen, het oplossend vermogen en een haalbaarheidsonderzoek of betreffende oplossing haalbaar is. Hiermee zouden we in 2023 de initiatieffase kunnen afsluiten en de raad adviseren al of niet een definitieve projectopdracht te laten vaststellen. In verband met het personeelstekort binnen de cluster openbare werken is in 2023 hier geen uitvoering aangegeven. Op dit moment zijn diverse vacatures die langdurig hebben opgestaan ingevuld. Dit project staat nu gepland voor 2024.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6212000 Openbaar Vervoer	-55.000,00	-53.925,36	1.074,64	1,95
6212001 Subsidie openbaar vervoer	-2.000,00	-2.300,00	-300,00	-15,00
Resultaat	-57.000,00	-56.225,36	774,64	1,36

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

Er zijn geen financiële afwijkingen toe te lichten.

4.6 Openbare ruimte als visitekaartje

Wat willen we bereiken?

Openbare ruimte als visitekaartje

De inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte, onze leefomgeving, dragen in hoge mate bij aan de kwaliteit van leven van onze inwoners. Op dit moment vormt de openbare ruimte een belangrijk visitekaartje van onze gemeente. Dit willen we ook zo houden naar de toekomst. We zijn er trots op hoe de eigen buitendienst mede hieraan invulling geeft.

Daarbij komt nog dat de coronacrisis er mede voor heeft gezorgd dat inwoners en bezoekers de openbare ruimte meer zijn gaan waarderen. Het buitenleven in de vorm van wandelen, sporten en ontmoeten is toegenomen.

Het is evenwel een grote financiële opgave om de openbare ruimte en meer specifiek de kwaliteit van de infrastructuur op niveau te houden. Zeker in het licht van de stijgende kosten.

Onverkort wordt uitvoering gegeven aan het wegenbeleidsplan. Achterstallig onderhoud op wegen wordt voor 2025 weggewerkt.

We streven naar een openbare ruimte die de gevolgen van de klimaatverandering kan opvangen. Groen vermindert hittestress en helpt bij het afvoeren van regenwater. We zetten derhalve in op een openbare ruimte die qua inrichting bestand is tegen de effecten van de klimaatverandering en de impact van langdurige droogte en hevige neerslag zo beperkt mogelijk is. We bevorderen het verminderen van verharding en de aanplant van meer bomen en groen (dus meer biodiversiteit). Ook het realiseren van voorzieningen om het water zoveel mogelijk vast te houden en te kunnen infiltreren in de bodem bevorderen we.

Vergroening van de kernen is een manier om hiermee om te gaan en draagt bovendien bij aan het goede leefklimaat dat we nastreven.

Actief wordt ingezet op het inrichten van bloemrijke stroken of percelen in en rondom de kernen. Hiermee wordt niet alleen de biodiversiteit versterkt, maar wordt ook meer kleur gegeven aan de kernen, hetgeen bijdraagt aan onze ambitie "openbare ruimte als visitekaartje".

Ook willen we een openbare ruimte met meer ruimte voor beweging, ontspanning en ontmoeting. Dat bevordert de gezondheid van jong en oud. Bij nieuwbouwplannen en reconstructies van wegen wordt op integrale wijze bezien hoe op voornoemde onderdelen de kwaliteit van de openbare ruimte verder versterkt kan worden.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Bij nieuwbouwplannen en bij reconstructie van wegen vergroening en ruimtes voor ontspanning/ontmoeting integreren.

Tijdens de planvorming van reconstructies van wegen en nieuwbouwplannen wordt in samenspraak met de omgeving gezocht naar mogelijkheden om vergroening en ruimte voor beweging, ontspanning en ontmoeting te realiseren. Te denken aan de groenstructuur in het her in te richten gedeelte van Cadier en Keer (Groenrein, Irenestraat, Margrietstraat etc) .

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Tijdens de planvorming van reconstructies van wegen en nieuwbouwplannen is in samenspraak met de omgeving gezocht naar mogelijkheden om vergroening en ruimte voor beweging, ontspanning en ontmoeting te realiseren. Voor Cadier en Keer is met name het gebied rondom de Irenestraat en Margrietstraat samen met de bewoners ontworpen en meegenomen in de aanbesteding van het gehele gebied.

Bloemrijke stroken of percelen in en rondom de kernen realiseren.

In 2024 zullen we een plan van aanpak formuleren om gazons aan of nabij kernen deels om te vormen naar kruidenrijke groenstroken. Het groenstructuurplan binnen de bebouwde kom zal hiertoe de kaders scheppen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zullen we een plan van aanpak formuleren om gazons aan of nabij kernen deels om te vormen naar kruidenrijke groenstroken. Het groenstructuurplan binnen de bebouwde kom zal hiertoe de kaders scheppen.

Onverkort uitvoering geven aan het wegenbeleidsplan en verankeren het MIP en MOP meerjarig in de begroting.

Met Meerjaren Investeringsplan Wegen/Riool/Verkeer en het Meerjaren onderhoudsplan Wegen wordt conform vastgesteld beleid uitgevoerd. In de nota kapitaalgoederen wordt dit uitvoerig toegelicht.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Het Meerjaren Investeringsplan Wegen/Riool/Verkeer en het Meerjaren onderhoudsplan Wegen is eind 2022 vastgesteld en in 2023 uitgevoerd. Het voorgenomen onderhoudsplan 2023 is in zijn geheel uitgevoerd binnen het budget, met uitzondering van het wegvak Aan de Fremme, waar we op een rioolprobleem zijn gestuit.

De LDV (Levensduur verlengende) projecten 2023 zijn in zijn geheel uitgevoerd. Binnen de MIP-projecten is enige vertraging ontstaan, vanwege het langdurig vacant zijn van vacatures. In 2024 wordt gestart met de planvoorbereiding van Withuis en Catharinastraat. In de nota kapitaalgoederen treft u nadere achtergrond informatie aan.

Ruimte scheppen voor het adopteren van de inrichting en/of het beheer van de openbare ruimte.

Daar waar zich initiatieven voordoen worden bewoners of bewonersgroepen gefaciliteerd om openbaar groen te adopteren of gezamenlijk her in te richten. Voor 2023 hebben we geen concrete initiatieven in procedure, mogelijk dat deze zich lopende het planjaar aandienen.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Voor 2023 zijn geen concrete initiatieven ingediend en dus niet in procedure gebracht, mogelijk dat deze zich lopende het planjaar 2024 wel aandienen.

Uitvoering geven aan GRP.

In 2023 zullen wij het rioolsysteem onderhouden en waar nodig rioolreparaties uitvoeren. Periodiek worden de kolken en zandvangsers gereinigd en wordt 10% van ons rioolsysteem geïnspecteerd en gereinigd. Op basis van deze inspectie wordt een reparatie en renovatiebestek gemaakt. In 2023 zullen we de hoofdpomp van onze telemetrie (computeraansturing van de riool- en pomp gemalen) vervangen en zullen we de blusvijver aan de Fremme renoveren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 hebben we de nodige onderhoudsmaatregelen uitgevoerd aan ons rioolstelsel. Desondanks hebben zich in de zomer 2023 een aantal wateroverlastsituatie voorgedaan. Op plaatsen viel 40 mm in 30 minuten. Deze hoeveelheid valt normaliter in 2 weken. Op drie locaties is een concentratie van overlastsituaties bekend. Deze drie locaties zijn nader onderzocht en worden maatregelen ter verbetering aangedragen.

In 2023 hebben we de mutatie van de hoofdpomp van onze telemetrie (computeraansturing van de riool- en pomp gemalen) voorbereid en is hiertoe opdracht verstrekt. Voorjaar 2024 wordt deze hoofdpomp vervangen.

In 2023 is de blusvijver ontworpen besteksgereed gemaakt en aanbesteed. Opdracht is verstrekt aan de aannemer om de blusvijver aan de Fremme te renoveren, de werkzaamheden zullen in het 2e kwartaal van 2024 worden opgeleverd.

Verdere uitvoering geven aan het groenbeleidsplan en stellen een groenstructuurplan op.

In 2023 voeren we onderhoud uit aan ons groenareaal, zoals plantsoenen, bermen, hagen en landschapselementen. In 2023 willen we een groenstructuurplan binnen de bebouwde kom laten opstellen, met als doel om de komende jaren onze groenvoorziening om te gaan bouwen naar een toekomstbestendige en klimaatadaptieve groenvoorziening, met mogelijk hoogwaardige accenten op bepaalde plekken.

In 2023 willen we het plantsoen rondom het gemeentehuis fasegewijs herinrichten en gaan we de groenvoorziening op het voormalige voetbalcomplex in Scheulder omvormen, hiertoe hebben we in 2022 een participatieproces uitgevoerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het groenstructuurplan is in 2023 niet opgepakt en doorgeschoven naar 2024. De planvorming is op het moment van schrijven uitgezet. Vooral nog vormt het groenbeleidsplan het kader bij iedere aanbesteding van groenonderhoud. Het gazon voor het gemeentehuis is omgevormd tot het Wigginspark. Het voormalige voetbalveld in Scheulder is opgewaardeerd door met name een toevoeging van beplanting. Bomen en struiken zijn aangeplant en natuurlijke speelaanleidingen zijn gecreëerd. De bewoners van Scheulder hebben bij de aanplant meegeholpen.

Vergroening door inwoners stimuleren.

De raad heeft in 2021 de vergroeningsregeling tuinen vastgesteld, in 2021 hebben bewoners een half jaar gebruik gemaakt van deze regeling met als doel stenen eruit en groen erin, een alternatief op de initiatieven van de stichting Steenbreek. In 2022 is de regeling gecontinueerd en neemt het aantal deelnemers toe. In 2023 wordt de regeling eveneens gecontinueerd.

Daarnaast wordt reeds jaren de aanplantregeling van hagen en bomen gepropageerd wat in onze gemeente een groot succes is. Deze regeling wordt eveneens gecontinueerd.

Tijdens diverse memorabele momenten in een mensen leven, geboorte en 50/60 jarige huwelijksfeesten stellen wij als gemeente een herdenkingsboom te beschikking. Ook deze regeling wordt gecontinueerd in 2023.

Middels deze regelingen worden bewoners gestimuleerd en bewust gemaakt van de bijdrage aan hun welzijn, door een steeds groenere omgeving.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

De vergroeningsregeling is gecontinueerd. In 2023 zijn er 19 initiatieven gehonoreerd.

De verordening aanleg landschapselementen is sinds september 2023 van kracht. In het plantseizoen september-februari zijn 10.861 stuks bosplantsoen en 508 bomen aangeplant.

De herdenkingsbomenactie is eveneens uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6210010 Gladheidsbestrijding	-53.740,00	-114.471,82	-60.731,82	-113,01
6210020 Openbare verlichting	-635.322,00	-491.163,86	144.158,14	22,69
6210030 Bermen	-130.918,00	-187.601,72	-56.683,72	-43,30
6210040 Straatreiniging	-226.074,00	-231.596,02	-5.522,02	-2,44
6210100 Wegen	-1.392.175,00	-1.297.928,09	94.246,91	6,77
6210101 Wegen klein onderhoud	-98.800,00	-127.317,68	-28.517,68	-28,86
6210200 Verkeersregelinstallaties	-25.043,00	-26.473,22	-1.430,22	-5,71
6210300 Overige verkeersmaatregelen	-112.149,00	-101.231,99	10.917,01	9,73
6210301 Verantwoord op weg	-22.900,00	-17.374,24	5.525,76	24,13
6210302 Glasvezelproject	0,00	11,00	11,00	0,00
6560000 Openbaar groen	-893.814,00	-1.036.237,07	-142.423,07	-15,93
6560001 Openbaar groen	0,00	0,00	0,00	0,00
6560003 Openbaar groen, riool	-46.700,00	-46.723,00	-23,00	-0,05
6560004 Openbaar groen / tuinen	-20.000,00	-4.882,66	15.117,34	75,59
6560010 Recreatievoorzieningen	-81.000,00	-98.250,96	-17.250,96	-21,30
6580000 Speelvoorzieningen	-43.351,00	-60.869,30	-17.518,30	-40,41
6722000 Riolen en rioolgemalen	-2.659.412,00	-2.638.863,72	20.548,28	0,77
6722001 Onderhoud riolen en rioolgemalen	-125.000,00	-165.936,62	-40.936,62	-32,75
6722002 Onderhoud riolen en rioolgemalen, ICT	-53.000,00	-53.000,00	0,00	0,00
6723050 Ongediertebestrijding	-69.005,00	-41.583,90	27.421,10	39,74
6726000 Baten rioolrechten	3.516.062,00	3.521.355,00	5.293,00	-0,15
Resultaat	-3.172.341,00	-3.220.139,87	-47.798,87	-1,51

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6210010 Gladheidsbestrijding

De gladheidsbestrijding 23/24 is opnieuw aanbesteed. In het nieuwe bestek is een vaste vergoeding van € 20.000 / jaar opgenomen voor het ter beschikking stellen van het materieel, wachtdienstvergoeding en opslag van zout op eigen terrein. Dit is een standaardregeling die overal wordt toegepast.

Verder is het nadeel het gevolg van hogere dan wel niet-geraamde kosten voor strooibeurten (€ 32.000 ; want weersafhankelijk), voor het weerbureau (€ 3.000) en voor communicatie over het strooibeleid (€ 6.000).

De overschrijding wordt deels gedekt door de inzet van de volledige reserve Gladheidsbestrijding ad. € 40.000.

6210020 Openbare verlichting

Het voordeel is met name het gevolg van het besluit om de openbare verlichting te vervangen door LED-verlichting (armaturen en lampen). Hierdoor zijn er in 2023 geen kosten gemaakt voor projectmatige vervanging. Daarnaast was een incidenteel voordeel van ca. € 22.000 door het vrijvallen van een post nog te betalen energie 2022.

6210030 Bermen

In 2023 is het maaien van de bermen aanbesteed waarna € 49.000 is bijgeraamd. Echter, hierbij is geen rekening gehouden met diverse andere structurele werkzaamheden (buiten bestek) en de daarmee gepaard gaande storkosten van het maaisel.

6210101 Wegen klein onderhoud

In 2023 is € 5.000 meer uitgegeven voor de vervanging van straatmeubilair ; dit door diefstal van verkeersborden en ongevallen waarbij komportalen worden omvergereden. In de meeste gevallen was de dader niet bekend en kon de schade niet worden verhaald.

Ook hebben wij de natuursteenbestrating voor de kerk in Oost-Maarland moeten vervangen, dit omdat het grootste gedeelte van de natuursteentegels gebroken was hetgeen gevaarlijke situaties opleverde. De kosten voor de nieuwe bestrating bedroegen € 9.000 en waren niet begroot.

Tot slot hebben de extreme hoosbuien in 2023 diverse veldwegen dermate uitgespoeld dat het gevaar opleverde voor gebruikers. Omdat de gemeente aansprakelijk gesteld kan worden bij eventuele ongevallen was het noodzakelijk om deze gevaarlijke situaties op korte termijn te herstellen. Dit heeft geleid tot extra kosten van ca. € 14.000.

6560000 Openbaar groen

Het nadeel is het gevolg van diverse factoren / oorzaken :

* In 2023 hebben we de verplichte boomveiligheidscontrole uitgevoerd. Deze heeft € 35.000 gekost en was niet begroot. Uit deze inspectie bleek ook dat acuut nader onderzoek noodzakelijk was. De noodzakelijke werkzaamheden uit dit onderzoek hebben € 30.000 gekost en waren eveneens niet begroot.

* Verder is er € 30.000 meer uitgegeven aan onkruidbestrijding.

Hier staat tegenover dat er minder is uitgegeven aan de bestrijding van ongedierte. Dit voordeel wordt hieronder toegelicht bij 6723050 Ongediertebestrijding.

* In 2023 zijn we gestart met het up to date brengen van ons areaal aan groen. Omdat intern de benodigde uren niet beschikbaar waren hebben we deze werkzaamheden uitbesteed. De kosten hiervan waren € 29.000.

* In 2023 is er € 10.000 extra uitgegeven aan de bestrijding van exoten. Wij zijn wettelijk verplicht om deze exoten te bestrijden. Vooraf was niet aan te geven wat de exacte kosten zouden zijn.

* In 2023 is € 10.000 meer uitgegeven aan inboet en nieuwe aanplant van bomen.

Tot slot was bij het opstellen van de begroting 2023 op voorhand geen rekening gehouden met prijsindexeringen. Ook dit heeft deels bijgedragen aan de overschrijding.

6560004 Openbaar groen / tuinen

Dit betreft de Stimuleringsregeling vergroenen tuinen. Het budget is niet volledig omgezet omdat er niet meer aanvragen zijn ingediend.

6560010 Recreatievoorzieningen

Het nadeel is voornamelijk veroorzaakt doordat de valondergrond van speelvoorzieningen is ververst en bijgevuld met Franse boomschors ; dit omdat Franse boomschors het langst houdbaar is. De kosten hiervan waren € 14.925.

6580000 Speelvoorzieningen

In 2023 heeft de jaarlijkse inspectie van speelvoorzieningen (toestellen en terreinen) plaatsgevonden. De overschrijding is het gevolg van de werkzaamheden (onderhoud / reparatie) die naar aanleiding van deze inspectie zijn uitgevoerd.

6722001 Onderhoud riolen en rioolgemalen

De reden voor de overschrijding is 3-ledig :

1. Het grote aantal rioolproblemen dat zich in 2023 heeft voorgedaan, heeft geleid tot extra onderhoud- en reparatiekosten van ca. € 18.000.

2. In 2023 zijn we begonnen met het opsporen van foutieve huisaansluitingen in het gebied Keerberg. Het grootste gedeelte van de foutaansluitingen is gevonden en opnieuw aangesloten op het goede riool. Deze kosten ad € 12.000 waren niet opgenomen in de begroting van 2023.

3. Verder hebben de hevige hoosbuien waarmee we in 2023 te maken hebben gehad ervoor gezorgd dat enkele watervoerende veldwegen extreem zijn uitgespoeld hetgeen gevaar opleverde voor gebruikers van deze wegen. De kosten voor herstel waren € 10.925.

6723050 Ongediertebestrijding

Het betreffende budget is bedoeld voor de (biologische) bestrijding van diverse soorten ongedierte (o.a. ratten, wespen, luizen en eikenprocessierups). De bestrijding is deels weersafhankelijk : hoe droger / warmer het weer des te groter is de overlast. Het natte weer in 2023 heeft ervoor gezorgd dat er minder overlast was waardoor de de kosten voor de bestrijding lager uitvielen.

4.7 Vastgoed

Wat heeft het gekost

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6040002 Huisvesting	-816.636,00	-754.325,53	62.310,47	7,63
6120010 Brandweerkazerne	30.659,00	34.392,83	3.733,83	-12,18
6341000 Overige agrarische zaken	43.676,00	75.940,72	32.264,72	-73,87
6421000 Basisonderwijs, onderwijshuisvesting	-206.553,00	-212.903,68	-6.350,68	-3,07
6421001 MFA Eijsden	-439.125,00	-511.664,53	-72.539,53	-16,52
6421002 MFA Gronsveld	2.000,00	0,00	-2.000,00	100,00
6431000 Bijzonder voortgezet onderwijs	-68.849,00	-43.289,64	25.559,36	37,12
6441000 Huisv. voortgezet onderwijs	-15.384,00	-15.384,12	-0,12	0,00
6530101 Sporthal 't Vroendel	-57.162,00	-57.162,12	-0,12	0,00
6530107 Tennisaccommodaties	-71.628,00	-62.942,40	8.685,60	12,13
6530108 Sporthal de Hoven	0,00	0,00	0,00	0,00
6530109 Binnensportaccommodaties	-26.398,00	-25.648,40	749,60	2,84
6530110 Buitensportaccommodaties	-81.736,00	-78.080,03	3.655,97	4,47
6530111 Binnensportaccommodaties (exploitatie)	-415.189,00	-423.563,27	-8.374,27	-2,02
6530112 Buitensportaccommodaties (exploitatie)	81.751,00	75.856,00	-5.895,00	7,21
6530300 Zwembad de Treffer	-147.655,00	-152.704,56	-5.049,56	-3,42
6662003 Huiskamers	-39.490,00	-43.013,27	-3.523,27	-8,92
6810060 MFA Margraten	-246.498,00	-247.562,16	-1.064,16	-0,43
6822260 Gemeentegebouwen	-377.186,00	-371.210,59	5.975,41	1,58
Resultaat	-2.851.403,00	-2.813.264,75	38.138,25	1,34

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6341000 Overige agrarische zaken

Het voordeel bestaat uit (niet-begrote) baten / meeropbrengsten voor incidentele grondverkoop, huur zendmasten en pachten.

6421001 MFA Eijsden

De budgetten 2023 voor de MFA Eijsden zijn niet geïndexeerd. De stijging van de energiekosten in combinatie met de niet-verrekenbare kosten voor de gymzaal hebben per saldo geleid tot het nadeel van € 72.500.

6431000 Bijzonder voortgezet onderwijs

Het voordeel is het gevolg van het niet inzetten van het budget huurkosten Stichting Alterius SOVSO St. Jozef voor de leslokalen Pater Kustersweg. De betreffende lokalen zijn verkocht dan wel gesloopt voor 2023.

4.8 Mutaties reserves programma 4

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6980004 Mutaties reserves prg. 4	-70.682,00	-36.282,00	34.400,00	48,67

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6980004 Mutaties reserves prg. 4

De afwijking is veroorzaakt doordat er in 2023 een 3-tal niet-begrote stortingen in reserves hebben plaatsgevonden:

* Storting in de reserve Bestemmingsplannen / grex van € 5.600 in verband met tussentijdse winstneming Mheerderweg-Noord Banholt.

* Aanwending van de reserve Gladheidsbestrijding van € 40.000 in verband met hogere kosten dan begroot voor gladheidsbestrijding.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren		Programma 4: Wonen & Mobiliteit			
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde	Waarde	Waarde
			E-M	25.000 - 50,000	NL
Verwijzingen halt	Aantal per 1.000 jongeren	Halt	14 2022	8 2022	8 2022
Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	0,77 2023	14,16 2023	25,18 2023
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,10 2023	3,00 2023	4,30 2023
Diefstallen uit woning	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	14,24 2023	10,98 2023	12,78 2023
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	22,32 2023	30,51 2023	39,32 2023

Verbonden partijen

Het programma Wonen & Mobiliteit kent geen verbonden partijen.

Kaderstellende documenten

Programma 4: Wonen en Leefomgeving

- Lokale woonvisie Eijsden-Margraten “samen bouwen aan de toekomst 2019- 2025” (vastgesteld door de Raad 23-4-2019)
- Beleidsregel Ruim baan voor goede woningbouwplannen 2021
- Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg
- Bouwverordening Eijsden-Margraten 2018 (vastgesteld door de Raad 30-10-2018)
- Kadernota accommodatiebeleid 2017
- Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in schade
- Beleidsregel subsidies maatschappelijke accommodaties Eijsden-Margraten 2018
- Nota grondbeleid 2012
- Verordening starterslening gemeente Eijsden-Margraten 2022
- Parkeerverordening Eijsden-Margraten 2015
- Bomenverordening Eijsden-Margraten 2015 (onderdeel APV)
- Verordening naamgeving en nummering gemeente Eijsden-Margraten 2011

- Wegsleefverordening Eijsden-Margraten 2023
- Integraal omgevingsbeleidsplan Vergunningverlening, toezicht en handhaving Wabo 2022

Wat heeft het programma gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023
Lasten			
4.1000 Woningbouw naar behoefte in elke kern	-2.126.197,00	-1.842.879,58	283.317,42
4.2000 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	-469.740,00	-453.118,37	16.621,63
4.4000 Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten	-129.469,00	-114.780,41	14.688,59
4.5000 Optimalisatie bereikbaarheid kernen	-57.000,00	-56.225,36	774,64
4.6000 Openbare ruimte als visitekaartje	-6.908.077,00	-7.149.128,22	-241.051,22
4.7000 Vastgoed	-3.614.440,00	-3.851.301,77	-236.861,77
4.8000 Mutatie reserves programma 4	-468.804,00	-480.004,00	-11.200,00
Totaal Lasten	-13.773.727,00	-13.947.437,71	-173.710,71
Baten			
4.1000 Woningbouw naar behoefte in elke kern	2.149.518,00	1.928.598,34	-220.919,66
4.2000 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	823.249,00	756.293,06	-66.955,94
4.4000 Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten	7.650,00	8.068,90	418,90
4.6000 Openbare ruimte als visitekaartje	3.735.736,00	3.928.988,35	193.252,35
4.7000 Vastgoed	763.037,00	1.038.037,02	275.000,02
4.8000 Mutatie reserves programma 4	398.122,00	443.722,00	45.600,00
Totaal Baten	7.877.312,00	8.103.707,67	226.395,67
Resultaat	-5.896.415,00	-5.843.730,04	52.684,96

Programma 5: Bestuur en dienstverlening

Het programma Bestuur en Dienstverlening richt zich op de relatie inwoner, organisatie, College en Raad. De thema's Financiën, Regionale Samenwerking, Digitalisering en Openbare Orde & Veiligheid maken eveneens deel uit van dit programma.

De uitdaging voor de komende jaren vormt het herstellen van vertrouwen in het bestuur en het verbeteren van de dienstverlening. Dit alles met het oogpunt op het vergroten van de tevredenheid van onze inwoners en het verbeteren van het imago.

Er wordt een beweging in gang gezet waarbij vanuit de organisatie als het bestuur gezamenlijk de interne gerichtheid omgebogen wordt naar een externe georiënteerdheid, waarbij met een open en verbindende houding actief naar buiten getreden wordt.

Hierbij wordt fors ingezet op vernieuwing van de democratische cultuur, waarbij onze inwoners serieus worden genomen en ruimte wordt geboden om invloed te hebben op hetgeen hen direct aangaat.

Centraal hierin staat het verder investeren in de dienstverlening, de communicatie, de informatievoorziening (analoog en digitaal) en archivering. Maar ook het adequaat betrekken van onze inwoners, maatschappelijke instellingen en organisaties bij beleidsvorming en planuitvoering alsmede het ruimte bieden aan burgerinitiatieven waarin eigenaarschap getoond wordt, krijgt in deze nadrukkelijk aandacht.

5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten.

5.1. De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten.

Dicht bij mensen, dat is het motto van onze dienstverlening. We zetten ons continu in om dit merkbaar en zichtbaar te maken voor onze inwoners. Het contact met onze inwoners is altijd persoonlijk en professioneel. De dienstverlening is gericht en afgestemd op het perspectief van de inwoner, ondernemer, vereniging, organisatie of de bezoeker. Hierbij wordt een houding ingenomen van wat is wél mogelijk in plaats van wat is niét mogelijk. Kernbegrippen bij de servicegerichtheid zijn: tijdig, begripvol, deskundig, eerlijk en duidelijk.

Uitgangspunt is dat onze gemeente gemakkelijk bereikbaar blijft; zowel digitaal als telefonisch als ook fysiek. Tevens wordt georganiseerd dat elke burger binnen vijf werkdagen voorzien wordt van een reactie waarin weergegeven wordt wie contactpersoon is, hoe het behandelproces verder gaat verlopen en het voorziene tijdpad van afhandeling. Om dit alles te bewerkstelligen wordt doorgepakkt op de in 2020 vastgestelde dienstverleningsvisie en het organisatie-ontwikkeltraject dat lopende is. Middelen en menskracht worden beschikbaar gesteld om verbetering van de dienstverlening ook daadwerkelijk mogelijk te maken. Tevens wordt de waardering van onze inwoner rondom de

dienstverlening middels periodieke metingen gemonitord, zodat de ontwikkelingen in de klanttevredenheid goed in beeld komen.

Communiceren op het niveau van B1, hetgeen de standaard wordt.

We zetten in op het begrijpelijk communiceren en wel op het niveau van B1. Taalniveau B1 staat voor eenvoudig Nederlands. Een tekst op B1-niveau bestaat uit makkelijke woorden die bijna iedereen gebruikt. De huidige aanpak wordt geëvalueerd en zo nodig vindt bijstelling plaats.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De verbeterslag om duidelijkere taal (B1) te gebruiken had ook in 2023 onze volle aandacht. Taalniveau B1 staat voor eenvoudig Nederlands. Een tekst op B1-niveau bestaat uit makkelijke woorden die bijna iedereen gebruikt. Het digitale hulpmiddel dat de organisatie hierbij inzet is de Word-applicatie Klinkende Taal.

In 2023 is veel energie en tijd gestoken in de uitbreiding van het aantal gebruikers (licenties), verdere borging van het actieve gebruik van de Word-applicatie Klinkende Taal, de coaching van nieuwe gebruikers, het toegankelijker maken van teksten op de website, in het weekblad de Etalage, de digitale nieuwsbrieven en op social media

De advies- en relatiekracht van de ambtelijke organisatie versterken.

In Q1 2023 wordt de 1e tranche van de training advieskracht afgerond en geëvalueerd, waarna bezien wordt of en op welke wijze een vervolg hieraan wordt gegeven. Deze training is gericht op het versterken van het bestuurlijk- ambtelijk samenspel. In vijf modules worden adviseurs begeleid op het gebied van invloedrijk adviseren, professioneel handelen, overtuigingen en zelfmanagement, krachtenvelden herkennen en bevorderen van het samenspel en worden handreikingen gedaan om zich te ontwikkelen tot meer een effectievere, wendbaardere ambtenaar.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De training advieskracht die is ingezet voor de adviseurs van onze organisatie is in 2023, na een positieve evaluatie van de eerste groep, verder uitgerold en ondertussen zijn reeds 4 groepen adviseurs opgeleid. De deelnemers zijn positief over deze training. De betrokkenheid van het college

bij de trainingen werd zeer gewaardeerd en de adviesvaardigheden zijn mede door deze trainingen versterkt. Eind 2023 is gestart met de pilottraining persoonlijk leiderschap. Een aparte begeleidingsgroep volgt deze ontwikkeling op de voet.

De visie op dienstverlening updaten en verder tot uitvoering brengen.

Op basis van de dienstverleningsvisie werken we een projectplan "dienstverlening" uit. Dit projectplan is er op gericht dat elke burger binnen vijf werkdagen een bericht ontvangt waarin weergegeven wordt wie contactpersoon is, hoe het behandelproces gaat verlopen en inzicht krijgt in het voorziene tijdpad van afhandeling.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Vorbereidingen rondom het projectplan Dienstverlening hebben in 2023 plaatsgevonden. Concretisering hiervan is voorzien in 2024.

De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten binnen de thema 's vergroten.

Er wordt in 2023 een actieplan opgesteld hoe hieraan uitvoering te geven.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is geen nieuw actieplan burgerparticipatie opgesteld. Dit doordat de vacature pas per augustus is ingevuld. Er werd in 2023 wel op de diverse beleidsterreinen reeds heel actief en ook verschillend samengewerkt met onze inwoners.

Er is intern een afwegingskader burgerparticipatie geïntroduceerd. Dit vormt een handreiking voor medewerkers ten aanzien van het optimaal inzetten van participatie bij beleidsvoornemens en projecten.

Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart met het organiseren van een aantal zaken die de betrokkenheid onder onze inwoners op het vlak van burgerparticipatie moeten helpen vergroten, zoals een Burgerbegroting en Jongerenparticipatie. Deze zaken zullen in 2024 verder vorm krijgen.

Inwoners actief betrekken bij verbeterprocessen rondom dienstverlening.

Dit maakt onderdeel uit van het projectplan "dienstverlening". Tevens wordt gebruikt gemaakt van resultaten die voortvloeien uit onderzoeksgegevens zoals ´waar staat je gemeente.nl´ en het in 2022 uitgevoerde ´Telan-onderzoek´ (betreft een onderzoek naar hoe de inwoner het telefonisch contact met de gemeente ervaart).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Door een organisatiebrede projectgroep is het afgelopen jaar gewerkt aan vernieuwing van onze website; een meer klantgericht digitaal dienstverleningskanaal. De ontwikkeling hiervan heeft plaatsgevonden vanuit de invalshoeken van alle inhoudelijke domeinen. Over de voortgang heeft afstemming plaatsgevonden met de burgerredactieraad.

Bovendien is vanuit diverse domeinen gewerkt aan bewustwording en het klantgericht inrichten van processen en werken. In 2023 zijn een 50-tal specifieke klantprocessen in de organisatie geïmplementeerd t.b.v. digitale afhandeling. In samenhang met de invoering van de Omgevingswet heeft in het VTH-domein een herontwerp van onze dienstverleningsprocessen plaatsgevonden. Ook in het sociaal domein is hier een start mee gemaakt.

Dit past bij ons voornemen om binnen diverse teams aan de slag te gaan met verbeterstappen, ten aanzien van het binnen vijf dagen voorzien van een adequate reactie op een klantvraag.

Tevens is binnen diverse teams gewerkt aan het verbeteren van de telefonische bereikbaarheid. De verbeterstappen rondom telefonische dienstverlening zijn gebaseerd op het door Telan uitgevoerde onderzoek naar de telefonische bereikbaarheid. De resultaten zijn nog wisselend en vragen derhalve voor 2024 om verdere verbeteringen rondom de dagelijkse dienstverlening aan onze inwoners door te voeren.

Tweejaarlijks een benchmarkonderzoek uitvoeren.

Uitvoering wordt gegeven aan de verbetervoorstellen voortvloeiende uit de resultaten van de in 2022 uitgevoerde onderzoeken "waar staat je gemeente" en het "Telan-onderzoek (betreft een onderzoek naar hoe de inwoner het telefonisch contact met de gemeente ervaart).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Eind 2023 is opdracht gegeven aan bureau Telan om de telefonische dienstverlening nader te onderzoeken. De doelstelling van dit onderzoek is te komen tot een objectieve beoordeling van de telefonische dienstverlening door middel van mystery onderzoek , waarbij niet alleen gekeken wordt naar de technische bereikbaarheid, maar ook naar de kwaliteit van de dienstverlening. De resultaten worden verwacht in het 2e kwartaal van 2024.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6003000 Burgelijke stand	-4.500,00	-3.232,06	1.267,94	28,18
6003003 Verkiezingen	-109.677,00	-128.636,70	-18.959,70	-17,29
6003010 Rijbewijzen	-15.520,00	-30.655,22	-15.135,22	-97,52
6003030 Naturalisaties	-190,00	-1.121,51	-931,51	-490,27
6003040 Gemeentelijke basisadministratie	-16.480,00	-7.226,74	9.253,26	56,15
6004000 Burgelijke stand opbrengsten	49.000,00	40.790,31	-8.209,69	16,75
6004010 Rijbewijzen opbrengsten	87.710,00	90.547,45	2.837,45	-3,24
6004020 Reisdocumenten	39.896,00	69.100,76	29.204,76	-73,20
6004030 Naturalisaties opbrengsten	1.500,00	5.507,00	4.007,00	-267,13
6004040 Gem. basisadministratie (opbr.)	28.200,00	7.897,65	-20.302,35	71,99
6040003 Domein bedrijfsvoering	-917.235,00	-973.077,96	-55.842,96	-6,09
6040004 Facilitaire zaken	-178.387,00	-176.448,14	1.938,86	1,09
6040006 Domein ruimte	-1.500,00	0,00	1.500,00	100,00
6040007 Openbare werken (buitendienst)	-332.365,00	-347.554,37	-15.189,37	-4,57
6040008 Directie	-35.250,00	-39.637,40	-4.387,40	-12,45
6040011 Dienstverlening en burgerpanel	-16.600,00	-13.453,01	3.146,99	18,96
6040012 DIV/Post	-35.000,00	-36.716,04	-1.716,04	-4,90
6040199 Algemene personeelkosten overig	0,00	0,00	0,00	0,00
6724000 Lijkbezorging	-150.374,00	-158.158,55	-7.784,55	-5,18
6732000 Begraafplaatsrechten	126.000,00	83.190,90	-42.809,10	33,98
Resultaat	-1.480.772,00	-1.618.883,63	-138.111,63	-9,33

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6003003 Verkiezingen

In 2023 zijn er extra verkiezingen geweest voor de tweede kamer ivm de val van het Kabinet. Deze kosten waren derhalve niet opgenomen in de primaire begroting.

6003010 Rijbewijzen

De kosten voor het veilig transporteren van de rijbewijzen naar het servicepunt in Eijsden zijn fors gestegen.

6004020 Reisdocumenten Opbrengsten

Er zijn meer aanvragen geweest derhalve ook meer opbrengsten.

6004040 Gemeentelijke Basisadministratie

Dit betreffen de VOG aanvragen, de opbrengsten worden onder een andere KP geboekt.

6732000 Begraafplaatsrechten

Er is een dalende trend in begrafenissen (meer crematies) waardoor de opbrengsten dalen.

5.2 Een open en transparant Bestuur**5.2 een open en transparant bestuur**

In het door Necker van Naem in 2021 uitgevoerde onderzoek is een aantal aanbevelingen gedaan om te komen tot herstel in vertrouwen in het bestuur. De aanbevelingen van het rapport Necker van Naem vormen input om de komende periode samen samen met de gemeenteraad en het College een nieuwe weg in te slaan.

Om het samenspel met de gemeenteraad te bevorderen wordt de vergaderstructuur aangepast, zodat zaken transparanter zijn, de zichtbaarheid van het bestuur wordt bevorderd en de wijze van overleg efficiënter en effectiever verloopt.

De aanbevelingen van Necker van Naem vertalen in een plan van aanpak.

Met ondersteuning van een externe wordt in 2023 een traject opgestart hoe invulling te geven aan de aanbevelingen van Necker van Naem, gericht op herstel van vertrouwen in de gemeente.

Daarnaast zal de werkgroep "werkwijze raad" in 2023 de gewijzigde vergaderstructuur monitoren, evalueren en zonodig met verbetervoorstellen komen rondom onder meer de opzet van de vergaderstructuur en het reglement van orde.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In januari 2023 is een bijeenkomst geweest van raad, college en ambtelijke organisatie waarin gepolst is wat de actualiteitswaarde van de aanbevelingen van Necker is. Nadien heeft de portefeuillehouder de raad geïnformeerd over de opbrengsten van deze bijeenkomst. Voor wat betreft het vervolgtraject is gewacht, gezien de komst van de nieuwe burgemeester en de tijd die nodig is om zich een beeld te vormen van de gemeente. Eind 2023 zijn de eerste gedachten gevormd om in 2024 te komen tot een midterm tweedaagse voor de raad.

De raad heeft in november 2023 een motie aangenomen om het Reglement van Orde te herijken. Deze motie zal nader met het Presidium worden opgepakt.

Uitvoering geven aan de Wet Open Overheid.

In het kader van de implementatie van de W.O.O. (Wet Open Overheid) is in 2022 een projectplan opgesteld. In 2023 wordt hieraan fasegewijs verdere uitvoering gegeven.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In 2023 is verder uitvoering gegeven aan de borging van tranche 1 van de WOO binnen onze organisatie. Daarnaast zijn wij aangesloten op het landelijke publicatieplatform WOO-index, als vervanger van PLOOI. In de overwegingen ten aanzien van verdere ontwikkeling hebben wij de landelijke ontwikkelingen rondom de WOO en een eventuele tranche 2 nauwgezet gevolgd.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6001000 Raad / commissies	-76.300,00	-55.728,77	20.571,23	26,96
6001001 Burgemeester	-736,00	-150,00	586,00	79,62
6001002 Wethouders	79.706,00	132.191,92	52.485,92	-65,85
6001999 Salarissen Raad en B&W	-1.145.490,00	-1.345.683,39	-200.193,39	-17,48
6002001 Representatie bestuur	-66.500,00	-62.498,90	4.001,10	6,02
6002002 Gemeente- / streekarchief	-116.246,00	-125.793,14	-9.547,14	-8,21
6002003 Representatie algemeen	-36.100,00	-41.936,68	-5.836,68	-16,17
6002010 Voorlichting	-71.208,00	-64.074,17	7.133,83	10,02
6006000 Griffierfunctie	-2.650,00	-450,69	2.199,31	82,99
6006010 Rekenkamer	-20.000,00	-24.396,18	-4.396,18	-21,98
Resultaat	-1.455.524,00	-1.588.520,00	-132.996,00	-9,14

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6001000 Raad/Commissies

De onderschrijding is ontstaan op bij de post bestuurlijke vernieuwing

6001002 Wethouders en salarissen Raad en B&W

De posten die hierop geboekt worden hebben betrekking op de mutaties van de voorziening pensioenen wethouders. In 2023 is meer vrijgevallen dan oorspronkelijk begroot.

5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid

5.3. Inspraak is een vanzelfsprekendheid

Het meepraten en meedoen van inwoners is van groot belang, net als het in een vroeg stadium betrekken van inwoners, verenigingen, ondernemers en organisaties bij onze maatschappelijke opgaven en activiteiten/plannen die we voornemens zijn te gaan oppakken. Ervaringen en signalen zijn cruciaal bij beleidsvorming en zeker bij het verbeteren van de uitvoering. Inspraak dient een vanzelfsprekendheid te zijn. Derhalve wordt bij nieuw beleid maar ook bij de uitvoering iedereen die

het raakt betrokken om draagvlak en beter beleid te realiseren. Signalen, feedback en klachten worden structureel opgehaald en serieus genomen. De opgedane ervaringen met burgerparticipatie in de afgelopen jaren worden verder meegenomen en doorontwikkeld. Hierbij wordt tevens een beweging gemaakt waarin ruimte ontstaat voor vormen van participatie vanuit de overheid; zgn. overheidsparticipatie.

Mede vanuit het oogpunt van inclusiviteit gaat bijzondere aandacht uit naar de doelgroep kinderen tot twaalf jaar. Zij zijn immers ónze toekomst. Bovendien neemt de politiek beslissingen die ook hen nu aangaat. Door het betrekken van jongeren wordt reeds in een vroeg stadium een zaadje geplant op het gebied van actief burgerschap en betrokkenheid nu én later bij het wel en wee in de gemeente, de gemeenschap en de politiek. We gaan dan ook ruimte geven aan hun inbreng. Ook zij hebben recht hierop. Daarbij komt dat kinderen tot twaalf jaar op andere manieren tegen vraagstukken aankijken. Met hun inzichten gaan we nieuw beleid en activiteiten verrijken. Daarnaast krijgen ze ruimte voor het aandragen van ideeën en de verwezenlijking daarvan.

Een vitale gemeente steunt op een vitale lokale gemeenschap. Wij willen dan ook ruimte geven aan inwoners met lokale initiatieven die gericht zijn op het mede vormgeven aan de toekomst van hun dorp en vanuit eigenaarschap hierin hun verantwoordelijkheid nemen.

De inzet rondom burger- en overheidsparticipatie doorontwikkelen.

Vanuit het projectplan "dienstverlening" en de in 2022 vastgestelde participatieverordening wordt het vraagstuk burger- en overheidsparticipatie verder opgepakt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Toelichting

Participatie is niet meer weg te denken uit het dagelijks leven van onze samenleving. Burger- én overheidsparticipatie zijn steeds belangrijker. Inwoners willen meedenken, meebeslissen en vaak ook meedoen. Het gemeentebestuur heeft aangegeven intensiever aan de slag te gaan met participatie. Sinds het vaststellen van de nota burgerparticipatie in 2022 en de aanstelling van een adviseur burgerparticipatie per 1 augustus 2023, is op meerdere dossiers ervaring opgedaan in het intensiever samenwerken met inwoners. Ook is gewerkt aan een opzet om, in lijn met de motie 'versnelling initiatief gemeenschapskracht', te komen tot een zogeheten Burgerbegroting. De uitrol hiervan zal in 2024 plaatsvinden.

Een pilot 'stimuleren gemeenschapskracht' uitwerken en implementeren.

In 2023 wordt ter concretisering hiervan een plan van aanpak uitgewerkt om te komen tot een inwonersbegroting, hetgeen in de vorm van een pilot wordt opgestart. Na twee jaar wordt de pilot geëvalueerd. Voor de periode van vooralsnog twee jaar wordt hiervoor een budget van € 50.000 per jaar vrijgemaakt. Op grond van de evaluatie wordt de omvang van het budget nader gezien.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met ingang van 1 augustus 2023 is de adviseur Participatie gestart. Als gevolg hiervan is slechts een eerste aanzet gemaakt met het plan van aanpak omtrent de inwonersbegroting. De concretisering hiervan is - zoals opgenomen in de begroting 2024 - voorzien in 2024.

Een plan 'kinderinspraak' uitwerken en implementeren.

Om "kinderinspraak" te concretiseren wordt in 2023 een plan uitgewerkt. De activiteiten die hieruit voortvloeien zullen in 2024 worden opgestart.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het plan om kinderinspraak en jongerenparticipatie te concretiseren kon in 2023 nog niet worden uitgewerkt als gevolg van de personele situatie. In aanloop naar het plan dat in 2024 vorm krijgt, zijn diverse verkennende gesprekken met stakeholders gevoerd.

Wat heeft het gekost!

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6001003 Burgerparticipatie	-17.300,00	-22.050,93	-4.750,93	-27,46

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

Er zijn geen financiële afwijkingen toe te lichten.

5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding

Wat willen we bereiken?

5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding

De gemeente Eijsden-Margraten is een financiële gezonde gemeente. Ons weerstandsvermogen ligt met een ratio van 3,65 ruim boven de gestelde norm van 2 en is daarmee als uitstekend te kwalificeren. Met een Algemene Reserve van 7,5 mln euro per 1 januari 2022 groeiende naar 8,5 mln euro op 31 december 2025 is een gezonde buffer voorhanden om eventuele tegenvallers op te vangen. Deze financiële situatie willen we ook naar de toekomst zo behouden.

We zien een aantal ontwikkelingen die een druk op de exploitatie leggen. Het betreft in deze ontwikkelingen op het gebied van de rente, de inflatie en stijgende loonkosten bij organisaties, instellingen en ons personeel. Daarnaast zijn er onzekerheden op het gebied van de zorgkosten (WMO en Jeugd), kosten rondom infrastructurele werken en rondom de verwerkingskosten van het afval. De effecten van de klimaatadaptatie voor ons rioleringsfonds zijn ook nog ongewis. Met ingang van 1 januari 2023 gaat tevens een nieuwe herverdeling van het gemeentefonds in werking.

Een belangrijk uitgangspunt is dat onze financiën structureel op orde blijven en er ruimte blijft om te investeren zodat de kwaliteit van de leefomgeving en de zorg voor onze inwoners op orde blijft. Het OZB-tarief zal in dat licht met maximaal de inflatiecorrectie stijgen en de gemeentelijke producten zullen daarbij kostendekkend zijn.

De uitkomsten van het provinciaal financieel verdiepingsonderzoek zullen in deze bestuursperiode ter hand genomen worden.

Vanaf boekjaar 2023 dient de gemeente te voldoen aan de nieuwe vereisten rondom rechtmatigheid. Dit betekent dat het College zelf verantwoordelijk is voor het afgeven van een rechtmatigheidsverklaring en dat de controleverklaring van de jaarrekening hierdoor verschuift van de accountant naar de gemeente.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Behoud van de ratio van het weerstandsvermogen boven de norm van 2.

Per begrotingsjaar actualiseren we de risicoparagraaf en worden passende maatregelen voorgesteld.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen in februari van 2023 heeft uw raad de norm voor het weerstandsvermogen op 1 gesteld. Per abuis is voor de programmabegroting 2023 de norm 2 opgenomen. De voor 2023 berekende norm voor het weerstandsvermogen voldoet aan de door uw raad vastgestelde norm van 1.

De OZB maximaal laten stijgen met de inflatiecorrectie.

Per begrotingsjaar wordt het inflatiepercentage geactualiseerd en wordt in deze een passend voorstel gedaan.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De geraamde ozb opbrengst is voor 2023 met het inflatiepercentage voor 2023, zijnde 4,1%, verhoogd.

Uitvoering geven aan het provinciaal verdiepingsonderzoek.

Op onderstaande aandachtspunten zoals genoemd in het provinciaal verdiepingsonderzoek zullen de navolgende actie worden uitgevoerd:

- onderhoud kapitaalgoederen: kwaliteitsniveau bewaken;
- tekorten jeugdzorg: inzicht in ontwikkelingen en maatregelen voorstellen;
- compensatie kosten watersnood: onderbouwen en claimen;
- omgevingswet: impact financiële gevolgen en bijsturingmaatregelen voorstellen;
- duurzaamheid: voldoende ruimte in begroting creëren om duurzaamheidopgaven te realiseren;

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bij de kapitaalgoederen is geen sprake van achterstalligonderhoud

Tekorten jeugdzorg: inzicht in ontwikkelingen en maatregelen voorstellen:

Ook in 2023 heeft er monitoring van de kosten en inzicht in de ontwikkelingen plaatsgevonden voor de tekorten in de Jeugdzorg middels maandelijkse dashboards. Deze worden maandelijks verzonden aan de portefeuillehouder en ieder kwartaal besproken met zowel de portefeuillehouder Jeugd als de portefeuillehouder Financiën. Op basis van dashboards vindt monitoring en sturing plaats.

De grote financiële problemen bij het sociaal domein en het doorschuiven van besluiten daarover door het Rijk leiden tot grote onzekerheid bij de gemeenten. Middels de Hervormingsagenda Jeugd is op landelijk niveau een plan gemaakt om de problemen in de jeugdzorg aan te pakken. In juni 2023 is een landelijk implementatieplan vastgesteld waarmee de jeugdregio Zuid-Limburg aan de slag is gegaan. Het beleidskader 2024-2028 sluit hier ook op aan. De kern is dat de samenhang tussen de drie levensdomeinen van de jeugdige centraal wordt gesteld. Thuis, daginvulling (kinderopvang/school/ werk) en vrije tijd vormen de inhoudelijke basis voor de ondersteuning, met normalisering en integraliteit als kompas. Ook in het lokale jeugdbeleid wordt hier rekening mee gehouden, er wordt ingezet op preventie en gestuurd op resultaten.

De compensatie van de kosten van de watersnood zijn in 2024 in zijn geheel afgerond. Met de ontvangen compensatie zijn de gemaakte extra kosten afgedekt.

Ten aanzien van de invoering van de omgevingswet zijn de volgende zaken opgepakt:

- (Nieuwe)Beleidsdocumenten zijn opgesteld, beleidsdocumenten zijn aangepast en aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd: O.a. de Algemene verordening (met daarin bijv. de Nadeelcompensatie), beleidsdocument: Adviesrecht-participatie-delegatie
- Opleidingen (online en praktijkdagen) voor de afdeling
- Systemen aangepast en ingericht (o.a. Rx-Mission)
- Er is een handboek omgevingsplan opgesteld
- Werkprocessen met de ketenpartners ingericht (denk aan provincie, waterschap etc.)
- In 2023 is in Lijn50-verband gewerkt aan het opstellen van de Omgevingsvisie

In de begroting zijn de middelen conform de duurzaamheidsopgaven opgenomen.

Vorbereidingen treffen rondom de nieuwe eisen rondom rechtmatigheid.

De normenkaders worden verder per proces ingevuld. We bepalen waar we staan en formuleren verbeteracties. Dit alles is gericht op het afgeven van een eerste rechtmatigheidsverklaring door het college in 2024 over 2023.

In dat licht zullen ook verdere verbeteringen aangebracht worden in het proces om te komen tot een rechtmatigheidsverklaring.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het normenkader en het controleprotocol zijn op 12 december 2023 door uw raad vastgesteld.

Ten aanzien van de rechtmatigheidsverklaring is op het moment van samenstellen van deze jaarrekening nog onduidelijkheid hoe hiermee omgegaan dient te worden. Doordat de Gemeentewet is aangepast kan de accountant geen direct oordeel geven over de rechtmatigheid van alle baten, lasten en balansmutaties in de gehele jaarrekening, zoals tot en met controlejaar 2022 het geval was. Het BBV (besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten) en het BADO (Besluit accountantscontrole decentrale overheden) zijn hier echter nog niet op aangepast. De VNG heeft het ministerie van BZK opgeroepen de wijziging in de regelgeving van het BBV en BADO zo snel mogelijk tot stand te brengen.

Het advies van de VNG is om de rechtmatigheidsverantwoording toch op te nemen in de jaarrekening 2023. Op die manier kan de controlerend accountant een getrouwheidsoordeel afgeven conform de Gemeentewet. Dit getrouwheidsoordeel ziet ook toe op de rechtmatigheidsverantwoording.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6040010 Verzekeringen	-202.089,00	-209.335,98	-7.246,98	-3,59
6050000 Treasury	80.332,00	137.702,22	57.370,22	-71,42
6913000 Beleggingen deelnemingen	119.597,00	155.131,22	35.534,22	-29,71
6914000 Bespaarde rente	0,00	0,00	0,00	0,00
6921000 Algemene uitkering	41.103.974,00	41.644.074,17	540.100,17	-1,31
6921002 Decentralisatie-uitkering	109.197,00	136.970,02	27.773,02	-25,43
6921003 Decentralisatie-uitkering inburgering	0,00	0,00	0,00	0,00
6922000 Onvoorzien	2.179.509,00	1.999.775,22	-179.733,78	8,25
6922001 Corona algemeen	0,00	0,00	0,00	0,00
6922002 Corona directie	0,00	0,00	0,00	0,00
6922003 Corona Fin&IM	0,00	0,00	0,00	0,00
6922004 Corona Servicebureau	0,00	0,00	0,00	0,00
6922005 Corona Mens&Samenlev	0,00	0,00	0,00	0,00
6922006 Corona Fysiek	0,00	0,00	0,00	0,00
6922008 Corona Buitendienst	0,00	0,00	0,00	0,00
6922012 Wateroverlast Directie	0,00	0,00	0,00	0,00
6922014 Wateroverlast Servicebureau	0,00	0,00	0,00	0,00
6922016 Wateroverlast Fysiek	0,00	0,00	0,00	0,00
6922018 Wateroverlast Buitendienst	0,00	0,00	0,00	0,00
6922980 Coronafonds / Reserve Covid	-20.000,00	-23.052,16	-3.052,16	-15,26
6931000 OZB-gebruikers	490.422,00	481.438,86	-8.983,14	1,83
6932000 OZB-eigenaren	677.647,00	676.807,51	-839,49	0,12
6932001 OZB-eigenaren woningen	4.746.745,00	4.732.280,67	-14.464,33	0,30
6935000 Forensenbelasting	107.000,00	103.631,30	-3.368,70	3,15
6937000 Hondenbelasting	178.000,00	167.702,00	-10.298,00	5,79
6939000	5.000,00	0,00	-5.000,00	100,00

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
Terrasvegoedingen				
6940010 Invordering/heffingkstn belastingen	-5.000,00	-5.265,00	-265,00	-5,30
6942000 Venootschapsbelasting	-50.000,00	-55.998,50	-5.998,50	-12,00
6990000 Saldo na bestemming	0,00	-2.145.238,50	-2.145.238,50	0,00
Resultaat	49.520.334,00	47.796.623,05	-1.723.710,95	3,48

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6050000 Treasury

Op treasury is een voordeel gerealiseerd als gevolg van ontvangen rentevergoedingen op schatkastbankieren. (schatkistbankieren is het verplicht afstorten van overtollige banksaldi naar de rekening van het Rijk de zogenaamde schatksit)

6913000 Beleggingen deelnemingen

Betreft meer ontvangen dividend over 2022 ad. € 36.193

6921000 Algemene uitkering

De hogere inkomsten zijn een gevolg van de bijstelling van de uitkeringsfactor, en de bedragen per eenheid. Een en ander is bekend gemaakt in de decembercirculaire. Dit is de reden dat dit niet meer in de 2e bestuursrapportage is bijgesteld.

6921002 Decentralisatieuitkering

De meeropbrengst is het gevolg van een hoger declaratie btw in verband met een hoger investeringsniveau in sport

6922000 Onvoorzien

Het verschil kan worden verklaard doordat een ingediende declaratie ad. € 132.000 voor de wateroverlast in 2021 welke als nog te ontvangen was geboekt niet is gehonoreerd. Ondanks dat deze declaratie niet is gehonoreerd zijn alle door de gemeente gemaakt kosten vergoed geworden. Verder is nog een bijdrage van € 6.500 aan de gemeente Maastricht betaald als coördinatie gemeente bij de wateroverlast.

5.5 Doelgericht samenwerken

Wat willen we bereiken?

Doelgericht samenwerken

Er is sprake van een toenemende complexiteit van vraagstukken en een toename van opgaven die niet langer alleen op lokaal niveau kunnen worden aangepakt en opgelost. Ook zien we – mede door het feit dat Zuid-Limburg als NOVI-gebied is aangewezen – dat de schaal van Zuid-Limburg een toenemend belang gaat krijgen waarbinnen strategische vraagstukken worden opgepakt.

Momenteel kent de gemeente vele vormen van samenwerken binnen Zuid-Limburg. Naast de samenwerking rondom verbonden partijen, betreft het onder meer de samenwerking binnen Lijn50, het Middengebied en op Zuid-Limburgse schaal. Daarnaast zijn op diverse beleidsterreinen samenwerkingsverbanden op subregionaal niveau (Maastricht-Heuvelland) te onderkennen.

Samenwerken vinden we belangrijk. Immers, samen staan we sterker. Wij geloven in samen werken, mits er voldoende uitvoeringskracht ingezet wordt die doelgericht te werk gaat.

Samenwerken met de burens beoogt – net als dienstverlening – de bestuurskracht van de gemeente en de regio te versterken. Het belang van een krachtige regio Zuid-Limburg met een aantrekkelijk toekomstperspectief en waarbij gezamenlijk antwoord gegeven wordt op (inter)nationale vraagstukken wordt dan ook nadrukkelijk onderkend. De NOVI Zuid-Limburg vormt hierbij een belangrijke impuls. Daarnaast blijven wij derhalve investeren in samenwerking met buurgemeenten en Provincies in binnen- en buitenland, de regio en op Zuid-Limburgse schaal. We schuiven aan bij verschillende samenwerkingstafels; uit belang van onszelf als voor Zuid-Limburg in z'n geheel.

Uitgangspunt voor samenwerken vormt behoud van autonomie en dat de inhoud van samenwerken aansluit bij de identiteit van onze gemeente. Dit vormt de basis voor verdieping en het verder uitbouwen van (eu)regionale samenwerking. Voor het bepalen van het niveau van samenwerken wordt de vuistregel gehanteerd dat bij voorkeur samenwerking dichtbij georganiseerd wordt daar waar dat kan en van toegevoegde waarde is voor onze inwoners en/of ondernemers. Andere vraagstukken worden in een groter verband georganiseerd. Het betreft in deze veelal strategische vraagstukken, die opgepakt worden vanuit het Middengebied dan wel binnen de regio Maastricht-Heuvelland. Veel waarde wordt gehecht aan de relatie en samenwerking met de centrumgemeente Maastricht.

Een nadere verkenning en evaluatie op samenwerking zal uitwijzen op welke wijze de samenwerking binnen Lijn50, het Middengebied en/of Maastricht-Heuvelland verder vorm en inhoud krijgt. Een belangrijk afwegingscriterium betreft de vraag met welke samenwerkingspartner(s) het beoogde doel of effect voor onze inwoners of ondernemers het beste wordt bereikt.

We zetten daarnaast in op een intensievere en constructieve samenwerking met gemeenten aan de andere kant van de landsgrens. Samen met onder meer de gemeenten Voeren, Visé en Riemst worden de uitdagingen op het gebied van milieu als ook de kansen op het gebied van vrijetijdseconomie, cultuur, natuur en landschap nader verkent en verdiept. Initiatieven zoals Unesco Geopark Krijt, het Landschapspark grenzeloos Bocagelandschap, het Grenspark Jeker & Maas en de voorziene Jumelage met Clervaux, worden in het licht van het bovenstaande serieus op hun toegevoegde waarde beoordeeld.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

De samenwerking met de buurgemeenten aan de andere kant van de grens intensiveren.

Mede vanuit de ambtelijke Taskforce Grensontwikkelingen wordt ingezet op samenwerking en lobby gericht op duurzame ontwikkeling van onze grensregio. De samenwerking met de Provincie en buurgemeenten over de grens wordt verstevigd: concreet wordt een grensoverschrijdend bestuurlijk overleg inclusief ambtelijke ondersteuning opgestart gericht op een themabrede agenda. Daarnaast wordt op basis van het besluit van een in 2023 te nemen besluit door de Vlaamse overheid rondom erkenning van het Bocage Landschapspark Voeren bezien op welke wijze de (landschappelijke) grensoverschrijdende samenwerking kan worden versterkt. Op 31 mei 2023 leveren drie Nederlandse en vier Belgische gemeenten hiertoe gezamenlijk een landschapsbiografie, een masterplan inclusief een operationeel plan in bij de Vlaamse overheid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Mede vanuit de ambtelijke Taskforce Grensontwikkelingen is ingezet op samenwerking en lobby gericht op duurzame ontwikkeling van onze grensregio. De samenwerking met de Provincie en buurgemeenten over de grens is verstevigd: er is een grensoverschrijdend bestuurlijk overleg inclusief ambtelijke ondersteuning opgestart gericht op een themabrede agenda.

Voor wat betreft de samenwerking met de Belgische buurgemeenten is aansluiting gezocht bij de (brede) evaluatie en nadere verkenning van de regionale samenwerking die in 2024 zal plaatsvinden.

In oktober 2023 heeft de Vlaamse overheid besloten Grenzeloos Bocageland officieel te erkennen als grensoverschrijdend landschapspark. Grenzeloos Bocageland is onderdeel van de Regiodeal Zuid-Limburg. De Regiodeal zorgt voor een versnelling en versterking van de grensoverschrijdende samenwerking door de opzet en ontwikkeling van het Parkbureau met o.a. een gebiedscoördinator voor het Nederlands gedeelte (Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals) van het landschapspark.

Een nadere verkenning en evaluatie op samenwerking uitvoeren

De vigerende samenwerkingsverbanden binnen Lijn50, het Middengebied en Maastricht-Heuvelland worden geëvalueerd en herijkt op vorm en inhoud op basis van de uitgangspunten van het bestuursakkoord (behoud van autonomie en dat de inhoud van samenwerken aansluit bij de identiteit van onze gemeente).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op regionaal niveau is in 2023 een BRE-onderzoek uitgevoerd (bestuurlijke regionale ecosystemen). Met de evaluatie is gewacht op de uitkomsten van dit rapport met als gevolg dat een evaluatie en heroriëntatie van de samenwerkingsverbanden in 2024 zal plaatsvinden.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6005000 Bestuurlijke samenwerking	-30.500,00	-30.524,70	-24,70	-0,08
6005001 Bestuurlijke samenwerking Zuid Limburg	-6.376,00	1.781,36	8.157,36	127,94
6005002 Middengebied: scan agrarische bouw. en vit.man.	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultaat	-36.876,00	-28.743,34	8.132,66	22,05

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

Er zijn geen financiële afwijkingen toe te lichten.

5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving

Wat willen we bereiken?

Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving

De informatiesamenleving neemt steeds grootsere vormen aan. Onze samenleving vraagt en verlangt dat onze informatie snel, adequaat en digitaal beschikbaar is. De behoeften en mogelijkheden veranderen in een snel tempo. Onze bedrijfsvoering, informatievoorziening en dienstverlening dient zich hierop voortdurend aan te passen. Ook de uitwisseling van persoonlijk dataverkeer neemt toe waardoor onze digitale kwetsbaarheden toenemen. Het borgen van de digitale veiligheid en privacy wordt steeds belangrijker en uitdagender.

Een goed toegankelijke en veilige ICT infrastructuur vinden we cruciaal vanuit het oogpunt van dienstverlening, bedrijfsvoering en informatievoorziening. Dit betekent dat we continu blijven investeren in een goed functionerende ICT-infrastructuur die ingericht is op de nieuwste standaarden en inzichten rond ICT-dienstverlening. Daarnaast dienen we er voor zorg te dragen dat de informatiebeveiliging en privacybescherming aanhaken op de nieuwe ontwikkelingen en kwetsbaarheden.

De Wet Open Overheid (de opvolger van de W.O.B.) is medio 2022 in werking getreden. In het licht hiervan dienen we er voor te zorgen dat de informatie van de gemeente – met inachtneming van de AVG-regels - beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Daarnaast staan we voor de opgaven om ons digitale archief duurzaam te organiseren.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Een ontwikkelagenda ICT/informatiemanagement inclusief een meerjaren investeringsagenda opstellen.

Op basis van een ontwikkel- en investeringsagenda gaan wij aan de slag met de doorontwikkeling van onze informatievoorziening. Hierbij wordt de ontwikkeling van onze dienstverlening gevolgd. Gelijktijdig hieraan waarborgen wij een veilige ICT omgeving die voldoet aan de wettelijke verplichtingen zoals de Wet Open Overheid en de Archiefwet.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is planmatig gewerkt aan het ontwikkelen van onze informatievoorziening. De organisatie loopt op koers ten aanzien van de meerjarenplanning. Belangrijke opgaven waren de invoering van de Omgevingswet en een vernieuwde informatievoorziening in het sociaal domein. Op basis van kwaliteitssystemen is daarnaast gewerkt aan het optimaliseren van het archief- en informatiebeheer en het versterken van informatiebeveiliging.

Onderzoeken wat de impact is van het al dan niet toetreden tot de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (HCL).

In het kader van een duurzame digitale archivering wordt in 2023 onderhandeling opgestart over de mogelijkheid om toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg. Alvorens een eventuele toetreding aan de orde is, zal de raad hierover worden geconsulteerd.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In 2023 heeft een inhoudelijke verkenning plaatsgevonden rondom kaders en afspraken van een nieuwe gemeenschappelijke regeling. Het proces heeft een jaar vertraging opgelopen wegens uitstel van de nieuwe archiefwet en de voorziene uittreding van Het Rijk uit de huidige gemeenschappelijke regeling.

Planmatig uitvoering geven aan de W.O.O.

Nadat in 2022 fase 1 van de WOO is uitgevoerd (invoering contactfunctionaris, openbaar maken 1e tranche informatie categorieën en aanpassing proces) wordt vanaf 2023 meerjarig invulling gegeven aan de vervolgfases van de invoering van de WOO (aansluiting op publicatieplatform PLOOI en aanvullende informatiecategorieën). Hierbij volgen wij de bestuurlijke ambitie in combinatie met de ontwikkelagenda van de VNG.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In 2023 is verder uitvoering gegeven aan de borging van tranche 1 van de WOO binnen onze organisatie. Daarnaast zijn wij aangesloten op het landelijke publicatieplatform WOO-index, als vervanger van PLOOI. In de overwegingen ten aanzien van verdere ontwikkeling hebben wij de

landelijke ontwikkelingen rondom de WOO en een eventuele tranche 2 nauwgezet gevolgd. Gebleken is dat in 2023 de landelijke doorontwikkeling deels is opgeschort. Hierdoor zijn wij in afwachting van de verdere implementatiestrategie vanuit de Rijksoverheid.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6040009 Informatiemanagement	-1.574.256,00	-1.671.113,88	-96.857,88	-6,15

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

Er zijn geen financiële afwijkingen toe te lichten.

5.7 Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid

Wat willen we bereiken?

Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid

In Eijsden-Margraten is het goed wonen, recreëren en ondernemen. Hierbij hoort dat onze inwoners, bezoekers en ondernemers zich veilig voelen. Hiervoor is in Heuvelland-verband een Integraal VeiligheidsPlan 2020 – 2023 opgesteld waaraan verdere uitvoering wordt gegeven.

Veiligheid en het tegengaan van overlast is een grote ergernis van velen. De aanpak hiervan is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Hoe meer inwoners en ondernemers meedoen, hoe groter het preventieve effect en hoe hoger de objectieve (meetbare) en subjectieve veiligheid. Bij de aanpak van veiligheidsopgave willen we daarom de rol van inwoners en ondernemers optimaal inzetten. Want zij kunnen het beste aangeven welke plekken binnen de gemeente als onveilig ervaren worden. In dat licht wordt gestuurd op het gebruik van fixi-app, bewonersplatforms, buurtnetwerken en buurtbemiddeling. Daarnaast moedigen we buurtpreventie aan in de vorm van WhatsApp-groepen of preventieteams. Ook wordt het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op bedrijventerreinen gecontinueerd. Verbreding hiervan richting agrarische sector wordt verkend.

Als gemeente voeren we de regie, brengen partijen bij elkaar, bevorderen en bewaken verbindingen met partners en aanverwant beleid. Bij de aanpak leggen we het accent op preventie, maar zullen krachtig optreden daar waar nodig. Hiervoor zetten we goed uitgeruste BOA's in die in samenwerking met het netwerk van wijkagenten, politie, Openbaar Ministerie, het RIEC, FIOD, belastingdienst en

sociale partners sturen op het voorkomen van recidives. Samen met bewoners benoemen we knelpunten in de leefomgeving en bepalen een aanpak. Dit werkt door in de woonkwaliteit, sociale samenhang en subjectieve (beleefde) veiligheid. Veel sociaal maatschappelijke vraagstukken pakken we integraal op (zoals overlast van personen met verward gedrag, overlastgevende burens, huiselijk geweld, ondermijning, jeugdoverlast).

Overlast in de woonkern wordt deels ook veroorzaakt doordat startende bedrijven (doorgaans ZZP-ers) in de loop van de tijd in omvang zijn gegroeid. Door verkeersbewegingen en toenemende activiteiten vindt aantasting plaats van de leefbaarheid en veiligheid in de wijk. Daar waar deze vorm van overlast aan de orde is wordt bezien hoe dit op te lossen.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Bewonersplatforms, buurtnetwerken en buurtbemiddeling instellen.

In het tweede kwartaal 2022 heeft een meervoudig onderhandse aanbesteding voor buurtbemiddeling plaatsgevonden. Deze heeft echter niet tot het gewenste resultaat geleid. In 2023 wordt onderzocht in hoeverre aangesloten kan worden bij Buurtbemiddeling Maastricht.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Buurtbemiddeling is halverwege 2023 opgestart en zal in 2024 verder worden uitgerold.

Buurtbemiddeling is al verschillende malen ingezet en de eerste resultaten zijn positief. Zelfs bij langdurige burenruzies. Onze partners zijn op de hoogte van de werkwijze en kunnen zelfstandig casuïstiek aandragen. Verder zijn nog steeds diverse buurt whatsapp groepen actief.

Het gebruik van de fixi-app stimuleren voor het melden van onveilige situaties.

Samen met communicatie wordt regelmatig aandacht gevraagd voor het gebruik van de Fixi app. Ten tijde van meldingen van burgers wordt het verzoek gedaan om dit via de Fixi app te doen. Deze strategie houden we vast. In 2023 communiceren de resultaten van Fixi per kwartaal terug aan de samenleving.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is samen met communicatie onder andere via de etalage en social media regelmatig aandacht gevraagd voor het melden via de Fixi app. Burgers weten de app goed te vinden en het lijkt te helpen in het vergroten van de meldingsbereidheid. Alle ontvangen meldingen zijn in 2023 afgehandeld.

In beeld brengen van overlastgevende bedrijven in de wijk en ondernemers die willen verplaatsen. Tevens aanpak uitwerken.

Vanuit deze optiek wordt een onderzoek ingesteld naar overlastgevende bedrijven in de wijk en de verplaatsingsbehoefte van ondernemers naar elders in de gemeente. Op grond van dit onderzoek wordt een nadere (verplaatsings)strategie bepaald hoe hiermee om te gaan.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Signalen van overlast door bedrijven in woonwijken zijn opgepakt en afgehandeld. Bij 1 bedrijf is verplaatsing voorgesteld. Dit kan echter alleen op vrijwillige basis en de eigenaar wil hier vooralsnog niet aan meewerken. Op overlast wordt gehandhaafd.

Inzet van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op bedrijventerreinen continueren.

KVO gaat onverminderd door. De begeleiding van het proces is sinds 1-1-2022 voor de bedrijventerreinen te Eijsden, Gronsveld en Margraten ondergebracht bij een en dezelfde organisatie. Daarnaast is in september 2022 een aanvang gemaakt met KVO Retailpark Gronsveld en wordt nog onderzocht in hoeverre KVO in het Buitengebied kan worden opgezet.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In 2023 zijn 3 bijeenkomsten Keurmerk Veilig Ondernemen geweest. Hierbij heeft een schouw op drie bedrijventerreinen plaatsgevonden. Tevens zijn voorbereidingen getroffen voor de aansluiting bij het Keurmerk Veilig Ondernemen van retailpark Gronsveld in 2024.

Enkele blinde vlekken in de camerabewaking zijn opgelost. Daarnaast is aanvulling van camerabewaking met ANPR (kentekenherkenning) in gebruik genomen.

De startbijeenkomst Keurmerk Veilig Buitengebied met ondernemers, bewoners, politie, brandweer en andere netwerkpartners heeft plaatsgevonden op 15 mei 2023. In het derde kwartaal is een enquête

uitgezet welke in het vierde kwartaal is geanalyseerd en het vertrekpunt is voor het programma voor 2024.

Uitvoering geven aan Integraal VeiligheidsPlan 2020 - 2023.

Op grond van het in 2020 vastgestelde Integraal Veiligheidsplan Heuvelland 2020-2023 zijn in het daaraan gekoppelde Uitvoeringsplan 2020-2023 voor 2023 de prioriteiten nader bepaald. Naast diverse doorlopende activiteiten op de strategische thema's wordt in 2023 op onderdelen extra aandacht gegeven. Planning is om in 2023 extra aandacht te geven aan voorlichting/bewustwording cybercrime (criminaliteit met de moderne communicatiemiddelen), Keurmerk veilig buitengebied, aanpak ondermijning en brandveilig leven/wonen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is flink geïnvesteerd in de volgende zaken:

- De komst van een nieuwe Domus locatie van het Leger des Heils in Rijkholt. Er is samen met inwoners, het Leger des Heils en de politie gewerkt aan afspraken over de leefbaarheid rondom deze locatie.
- Er is samen met de heuvellandgemeenten en veiligheidspartners gewerkt aan het opstellen van een nieuw IVP voor de periode 2024-2027. Dit stuk zal begin 2024 aan de colleges en gemeenteraden ter vaststelling worden voorgelegd.
- Buurtbemiddeling Eijsden-Margraten is van start gegaan. De verdere uitrol zal in 2024 plaatsvinden.
- Gedurende 2023 is er gewerkt aan het oprichten van het ACT! Interventieteam voor de regio Heuvelland-Maastricht. Eind 2023 is er met rijksmiddelen een regionale coördinator aangesteld. Gulpen-Wittert treedt hiervoor op als beheergemeente. De eerste handhavingsacties staan het eerste kwartaal van 2024 gepland.
- Om de bewustwording over cybercriminaliteit te vergroten zijn er, met ondersteuning van de gemeente, door Seniorweb bijeenkomsten voor ouderen georganiseerd waarin een interactieve film is bekeken rondom deze problematiek.
- De startbijeenkomst Keurmerk Veilig Buitengebied met ondernemers, bewoners, politie, brandweer en andere netwerkpartners heeft plaatsgevonden op 15 mei 2023. In het derde kwartaal is een enquête uitgezet welke in het vierde kwartaal is geanalyseerd en het vertrekpunt is voor het programma voor 2024.
- De aanpak van ondermijning in 2023 is in paragraaf 5.8 toegelicht.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6120000 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	-2.028.292,00	-2.029.033,00	-741,00	-0,04
6120020 Pro-actie	-24.000,00	-24.826,67	-826,67	-3,44
6120030 Bedrijfshulpverlening	-2.350,00	-1.945,38	404,62	17,22
6140000 Veiligheidsbeleid	-345.386,00	-355.688,22	-10.302,22	-2,98
6140004 Vergunningverlening bijzondere wetten	5.500,00	15.338,02	9.838,02	-178,87
6140010 Dierenbescherming	-34.619,00	-45.016,10	-10.397,10	-30,03
Resultaat	-2.429.147,00	-2.441.171,35	-12.024,35	-0,50

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

6140010 Dierenbescherming

In 2023 waren met name de kosten van de Dierenambulance hoger dan geraamd. Dit is het gevolg van indexering in combinatie met een stijging van het aantal uitgevoerde ritten ten opzichte van 2022 (+162 / +45%).

5.8 Ondernijning een halt toeroepen

Wat willen we bereiken?

Ondernijning een halt toeroepen

De precieze aard en omvang van drugshandel en -productie, fraude en witwassen, mensenhandel, arbeidsuitbuiting en cybercrime binnen onze gemeente is niet bekend. Door de grensligging, het grote buitengebied en de goede ontsluiting is onze gemeente interessant voor dit soort activiteiten.

Drugscriminaliteit en ondernijning roepen we een halt toe. In samenwerking met het RIEC, en op basis van Integrale Ondernijningsbeelden wordt de problematiek steeds beter inzichtelijk gemaakt en de strategie rondom de aanpak aangescherpt, zodat daadkrachtig opgetreden kan worden.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Bewustwordingscampagnes rondom ondermijning opzetten.

Met bewustwordingscampagnes wordt in 2023 verder ingezet op herkenning en bewustwording van risico's die inwoners en ondernemers rondom ondermijning lopen. Daarbij bevorderen wij het vergroten van de meldingsbereidheid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wij zijn aangesloten bij landelijke en provinciale campagnes. Zo ook bij de campagne 'horen, zien en melden' die als doel heeft de meldingsbereidheid te vergroten. Deze campagne zal in 2024 doorlopen.

Om de bewustwording over cybercriminaliteit te vergroten zijn er, met ondersteuning van de gemeente, door Seniorweb bijeenkomsten voor ouderen georganiseerd waarin een interactieve film is bekeken rondom deze problematiek.

De integrale ondermijningsbeelden verdiepen en de aanpak ondermijning hierop afstemmen.

Voor wat betreft de aanpak van ondermijning is op Heuvelland schaal een tijdelijke medewerkster aangetrokken. Zij zorgt voor de afstemming en eenduidige aanpak in het Heuvelland. Dit wordt onverminderd voortgezet.

In 2023 wordt de informatiepositie van de gemeente rondom vakantieparken en het buitengebied verder verbeterd. Daar waar nodig worden nadere acties ondernomen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Door de eenduidige aanpak en afstemming in het Heuvelland te laten verlopen via de ondermijningstafel is en wordt casuïstiek breder opgepakt en maakten we gebruik van elkaars kennis.

De coördinator van de ondermijningstafel is in 2023 nog betaald uit incidentele rijksmiddelen. Voor 2024 hebben alle Heuvellandgemeenten budget in de begroting vrijgemaakt voor het behoud van deze coördinator.

Om de informatiepositie rondom vakantieparken en het buitengebied te vergroten heeft er op 15 mei 2023 een startbijeenkomst Keurmerk Veilig Buitengebied met ondernemers, bewoners, politie, brandweer en andere netwerkpartners plaatsgevonden. In het derde kwartaal 2023 is een enquête uitgezet welke in het vierde kwartaal is geanalyseerd en het vertrekpunt is voor het programma voor 2024.

Flankerend beleid (zoals bibob, damocles, drank- en horecaregels etc.) actief inzetten.

Genoemd beleid wordt daar waar nodig onverkort ingezet.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn in 2023 diverse Bibob onderzoeken uitgevoerd. Het damoclesbeleid is in beide gevallen toegepast. De 2 procedures zijn in 2023 in gang gezet en zullen in 2024 verder worden afgehandeld. Verder wordt genoemd beleid daar waar nodig onverkort ingezet.

Gerichte acties met inzet van Flexteams uitvoeren.

Flexteam acties zijn en blijven een middel om inzicht en grip te krijgen op ongewenste situaties. Met de actieve inzet van o.a. flexteams gaan we de ondermijning te lijf.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Vanwege ziekte en capaciteitsproblemen heeft er in 2023 maar 1 flexactie plaatsgevonden. Met de oprichting van het regionale ACT! interventieteam wordt in 2024 en verder de impact van eventuele ziekte of capaciteitsproblemen beter opgevangen waardoor de continuïteit van acties beter wordt gewaarborgd.

5.9 Jeugdproblematiek in de greep

Wat willen we bereiken?

Jeugdproblematiek in de greep

Jeugd kan zowel veroorzaker zijn van onveiligheid als slachtoffer ervan. Bij het veroorzaken van onveiligheid gaat het om overlast en soms om criminaliteit. Dit kan zich concentreren op specifieke plaatsen.

Om de jeugdproblematiek te beteugelen zorgen we er voor dat jongerenwerkers, Boa's en wijkagenten in nauw contact staan met de jeugd, de ouders en omwonenden. Samen met hen en partners in het sociaal domein wordt de koers bepaald en uitgevoerd. De focus ligt op preventie, vroegtijdig signaleren en oplossen. Zo nodig wordt handhavend opgetreden en wordt opgeschaald bij ernstige problemen.

Scholen zijn bij uitstek 'vindplaatsen' van problematiek. Derhalve zetten we de bestaande samenwerking met het onderwijs voort en vernieuwen waar nodig.

Alcohol en drugs zijn stevige risicofactoren voor gezondheid en veiligheid. Preventievoorlichting, controle en handhaving zetten we voort. Hierbij werken we samen met instellingen, horeca- en toerisme ondernemers, onderwijs, verenigingen, ouders en uiteraard de jongeren zelf.

Wat hebben we ervoor gedaan in 2023?

Inzetten op een gezamenlijke aanpak van de jeugdproblematiek.

Eind 2022/begin 2023 zal een integraal voorstel bestaande uit maatregelen om de jeugdoverlast in te perken vastgesteld worden door het college. In 2023 zal de uitvoering van deze maatregelen plaatsvinden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Per 1 juni 2023 is een consulent welzijn met het aandachtgebied jeugd in dienst gekomen bij de gemeente Eijsden-Margraten. Onder zijn leiding heeft een "jeugdoverleg" plaatsgevonden, met een twee wekelijkse frequentie, waarin o.a. de meldingen van jeugdoverlast werden besproken. Buiten de consulent namen de volgende partijen deel aan dit overleg, jongerenwerker Trajekt, het Zorg en Veiligheidshuis Maastricht en Heuvelland, wijkagent, BOA en de ambtenaar openbare orde en

veiligheid. Door deze samenwerking kon snel en adequaat gehandeld worden door o.a. met de overlastveroorzakers in gesprek te gaan door de jongerenwerker, wijkagent of BOA.

Ook is er een jongereninlooppunt (JIP) ingericht in de kantine van de voormalige voetbalkantine van Oranje Boys waar de jeugd iedere donderdagavond naar toe kan. De jongerenwerkers van Trajekt verzorgden samen met de aanwezige jongeren een programma of bespraken een actueel thema.

Preventievoorlichting, controle & handhaving rondom alcohol en drugs voortzetten.

Ook in 2023 vinden preventievoorlichtingen plaats, alsmede controles en handhaving rondom alcohol en drugs.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is in samenwerking met Mondriaan ingezet op de bewustwording van verantwoord alcohol- en drugsgebruik. Er heeft een derde nalevingsonderzoek plaatsgevonden in het kader van het Preventie en Handhavingsplan Jeugd en alcohol.

5.10 Personeel

Personeel

In deze kerntaak geven we inzicht in de personele ontwikkeling. Een goede personele invulling is van groot belang voor de realisatie van de doelen van de organisatie. Er wordt inzicht geboden in de personele inzet op de programma's 1 tot en met 4 en de personele inzet die tot de overhead wordt gerekend. Binnen de personele inzet is een onderverdeling te maken naar overhead en direct toewijsbare personele inzet.

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Tot de overhead horen alle functies die dit doel dienen. De overheadfuncties staan derhalve niet rechtstreeks ten dienste van de (externe) klant. Dat betekent dat in ieder geval de kosten in verband met de volgende elementen tot kosten van overhead worden gerekend en moeten worden opgenomen:

- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie;

- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning (excl. griffie)
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening en
- managementondersteuning primaire proces.

Verdeling personele kosten en inzet van personeel naar Overhead.

Gemeenten dienen een apart overzicht van de kosten van de overhead op te nemen in het programmaplan. Dat is afgesproken om de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en haar meer zeggenschap te geven over die kosten.

	Totaal		Directe personeelslasten		Overhead		Overhead per inwoner	
	begroting 2023 NW	Rekening 2023	begroting 2023 NW	Rekening 2023	begroting 2023 NW	Rekening 2023	begroting 2023 NW	Rekening 2023
Salarislasten (incl. griffie exc. Raad en college)	€ 12.815.098	€ 13.143.999	€ 7.240.440	€ 7.460.590	€ 5.574.658	€ 5.683.409		
Overige overhead					€ 8.534.235	€ 8.703.616		
Totaal	€ 12.815.098	€ 13.143.999	€ 7.240.440	€ 7.460.590	€ 14.108.893	€ 14.387.025	€ 544	€ 555

Overhead

	Personeel 2023	Begrotig 2023 na wijziging	realisatie 2023	Verschil	
1 Salarissen Raad en B&W			€ 982.932	€ 935.472	€ 47.460
2 Salarislasten personeel			€ 12.815.098	€ 13.143.999	-€ 328.901
Totaal personele lasten			€ 13.798.030	€ 14.079.471	-€ 281.441
3 Inhuur			€ 3.908.654	€ 3.740.399	€ 168.255
Totaal			€ 17.706.684	€ 17.819.870	-€ 113.186

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6003998 Vergoeding BABS Burgerzaken	-14.000,00	-14.062,70	-62,70	-0,45
6003999 Salaris Burgerzaken	-366.799,00	-370.188,19	-3.389,19	-0,92
6006999 Salaris Bestuur (griffie)	-264.180,00	-275.474,68	-11.294,68	-4,28
6040001 Algemene personeelkosten	-1.109.242,00	-1.174.635,19	-65.393,19	-5,90
6040399 Salaris Financien en informatiemanagement	-2.563.357,00	-2.659.007,59	-95.650,59	-3,73
6040499 Salaris Servicebureau	-1.764.399,00	-1.749.964,91	14.434,09	0,82
6040599 Salaris Mens en samenleving	-1.936.442,00	-1.945.600,63	-9.158,63	-0,47
6040699 Salaris Fysieke leefomgeving	0,00	0,02	0,02	0,00
6040799 Salaris Openbare ruimte	-2.336.081,00	-2.461.593,08	-125.512,08	-5,37
6040899 Salaris Directie en HRM	0,00	0,00	0,00	0,00
6210999 Salaris Verkeer en vervoer	-571.117,00	-568.418,89	2.698,11	0,47
6341999 Salaris Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-234.539,00	-218.318,28	16.220,72	6,92
6560998 Salaris Openbaar groen en openlucht recreatie	-1.131.922,00	-1.157.472,69	-25.550,69	-2,26
6560999 Salaris Economische promotie	-168.792,00	-171.241,76	-2.449,76	-1,45
6610899 Salarissen SEM	-299.010,00	-272.036,13	26.973,87	9,02
6623999 Salaris Participatie	-168.189,00	-164.624,18	3.564,82	2,12
6662999 Salaris Samenkracht en burgerparticipatie	0,00	0,00	0,00	0,00
6670999 Salaris Samenkracht en burgerparticipatie	-705.538,00	-637.038,23	68.499,77	9,71
6671999 Salaris Wijkteams	-293.323,00	-305.707,91	-12.384,91	-4,22
6721999 Salaris Afval	-297.006,00	-297.006,00	0,00	0,00

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6722999 Salaris Riolering	-611.949,00	-611.949,00	0,00	0,00
6810999 Salaris Ruimtelijke ordening	-593.016,00	-651.785,42	-58.769,42	-9,91
6820999 Salaris Wonen en bouwen	-210.299,00	-250.437,74	-40.138,74	-19,09
6822999 Salaris vastgoed	-1.202.448,00	-1.265.562,16	-63.114,16	-5,25
Resultaat	-16.841.648,00	-17.222.125,34	-380.477,34	-2,26

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

Voor de analyse van de salarissen wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering

5.11 Mutaties reserves programma 5

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023	Procentuele afwijking 2023
6980005 Mutaties reserves prg. 5	-746.376,00	-746.376,00	0,00	0,00

Toelichting afwijkingen

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 anders afwijking > € 10.000 en > 10%

Er zijn geen financiële afwijkingen toe te lichten.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren	Programma 5: Bestuur & Bedrijfsvoering				
		Bron	Waarde E-M	Waarde 25.000 - 50.000	Waarde NL
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,4	geen data	geen data
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,7	geen data	geen data
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	758	geen data	geen data
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	26,57%	geen data	geen data
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	19,69%	geen data	geen data
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	920	geen data	823
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	1023	geen data	905
Verwijzingen halt	Aantal per 1.000 jongeren	Halt	12 2021	7 2021	8 2021
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,32	12,1	22,82
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,39	0,33	0,53
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,0	4,8	1,4
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,9	4,8	6

Kaderstellende documenten

Programma 5: Bestuur & Bedrijfsvoering

- Algemene Plaatselijke Verordening Eijsden-Margraten 2015 vijfde wijziging
- Beleidslijn wet BIBOB
- Beleidsvisie externe veiligheid

- Beleidsregels hulpacties/ hulp bij rampen
- Gemeentelijk Verkeersveiligheidsplan Eijsden-Margraten
- Integraal Veiligheidsplan Heuvelland 2020-2023, vastgesteld 29-9-2020
- Verordening Gegevensverstrekking Basisregistratie Personen gemeente Eijsden-Margraten 2020, vastgesteld 27-10-2020
- Reglement Burgerlijke Stand Eijsden-Margraten 2020
- Verordening gemeentelijke onderscheidingen Eijsden-Margraten
- Regeling van tarieven openbaarheid van bestuur
- Verordening interne klachtenbehandeling gemeente Eijsden-Margraten
- Nota reserves en voorzieningen Eijsden-Margraten 2023
- Nota waarden en afschrijven Eijsden-Margraten 2023
- Controleverordening Eijsden-Margraten 2023
- Financiële verordening Eijsden-Margraten 2023
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Eijsden-Margraten 2023
- Verordening op de commissie Planning en Control Eijsden-Margraten
- Controleprotocol 2020 inclusief normenkader (vastgesteld door de raad 22-10-2020)
- Verordening Duurzaamheidslening Eijsden-Margraten
- Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2023 Eijsden-Margraten
- Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting 2022
- Verordening forensenbelasting Eijsden-Margraten 2023
- De verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2023
- Legesverordening en tarieventabel Eijsden-Margraten 2023
- Verordening afvalstoffenheffing Eijsden- Margraten 2023
- Verordening wet Onroerende Zaakbelasting Eijsden-Margraten 2023
- Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten Eijsden-Margraten 2015 en bijbehorende tarieventabel, (vastgesteld door de raad 18-11-2020)
- Verordening rechten voor van gemeentewege verleende diensten onder, in of op de openbare weg Eijsden-Margraten 2020 en bijbehorende tarieventabel (10-12-2019)
- Treasurystatuut Eijsden-Margraten 2017
- Budgethoudersregeling 2020
- Mandaat en machtigingsregeling tweede wijziging Eijsden-Margraten 2017
- Verordening op de elektronische bekendmaking en kennisgeving Eijsden-Margraten
- Aanbestedingsbeleid 2016
- Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het programma Bestuur & Bedrijfsvoering :

- NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank).
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

- Waterleiding Maatschappij Limburg NV.
- Enexis Holding NV.
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV.
- Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen.
- GR Gegevenshuis.

Voor nadere informatie over deze verbonden partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het programma gekost?

Exploitatie	Begroting 2023 na wijz.	Werkelijk 2023	Afwijking jaarrekening 2023
Lasten			
5.1000 Dienstverlening: 'Dichtbij Mensen'	-1.995.152,00	-2.083.995,36	-88.843,36
5.10000 Personeel	-17.212.970,00	-17.584.665,65	-371.695,65
5.11000 Mutatie reserves programma 5	-1.813.269,00	-3.947.037,74	-2.133.768,74
5.2000 Een open en transparant Bestuur	-1.648.947,00	-1.866.168,06	-217.221,06
5.3000 Inspraak is een vanzelfsprekendheid	-17.300,00	-22.050,93	-4.750,93
5.4000 Een gezonde en solide financiële huishouding	-296.757,00	-2.437.674,88	-2.140.917,88
5.5000 Doelgericht samenwerken	-52.772,00	-41.123,34	11.648,66
5.6000 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving	-1.574.256,00	-1.672.864,04	-98.608,04
5.7000 Veiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid	-2.437.347,00	-2.462.357,07	-25.010,07
Totaal Lasten	-27.048.770,00	-32.117.937,07	-5.069.167,07
Baten			
5.1000 Dienstverlening: 'Dichtbij Mensen'	514.380,00	465.111,73	-49.268,27
5.10000 Personeel	371.322,00	362.540,31	-8.781,69
5.11000 Mutatie reserves programma 5	1.066.893,00	3.200.661,74	2.133.768,74
5.2000 Een open en transparant Bestuur	193.423,00	277.648,06	84.225,06
5.4000 Een gezonde en solide financiële huishouding	49.817.091,00	50.234.297,93	417.206,93
5.5000 Doelgericht samenwerken	15.896,00	12.380,00	-3.516,00
5.6000 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving	0,00	1.750,16	1.750,16
5.7000 Veiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid	8.200,00	21.185,72	12.985,72
Totaal Baten	51.987.205,00	54.575.575,65	2.588.370,65
Resultaat	24.938.435,00	22.457.638,58	-2.480.796,42

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

In dit overzicht lichten wij de algemene dekkingsmiddelen toe. Dit zijn inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel hebben. Voor een aantal algemene dekkingsmiddelen verwijzen we voor een meer uitvoerige toelichting naar de paragraaf lokale heffingen van deze begroting.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Begroting nw 2023	Realisatie 2023	Afwijking	Voordeel/ Nadeel
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	€ 7.078.607,00	€ 7.108.598,00	€ 29.991,00	Voordeel
Algemene uitkering	€ 41.213.171,00	€ 41.708.956,00	€ 495.785,00	Voordeel
Dividend	€ 908.914,00	€ 941.579,00	€ 32.665,00	Voordeel
Saldo van de financieringsfunctie	€ -226.285,00	€ -135.760,00	€ 90.525,00	Voordeel
Overige dekkingsmiddelen	€ 955.472,00	€ 956.130,00	€ 658,00	Voordeel
Totaal	€ 49.929.879,00	€ 50.579.503,00	€ 649.624,00	Voordeel

Lokale heffingen

Van de lokale heffingen maken de Ozb, hondenbelasting, (water)toeristenbelasting, en forensenbelasting deel uit van de algemene dekkingsmiddelen. Deze heffingen hebben geen specifiek bestedingsdoel.

In de paragraaf Lokale Heffingen wordt uitgebreid ingegaan op alle lokale heffingen.

Algemene uitkering

De uitkering uit het gemeentefonds bestaat uit drie onderdelen: de algemene uitkering, de decentralisatie-uitkeringen en de integratie-uitkeringen. In dit overzicht is de volledige uitkering vermeld.

In het overzicht opbouw algemene uitkering wordt gedetailleerd ingegaan hoe de gemeentefondsuitkering is berekend.

Dividenden

In de begroting hebben we dividend van de BNG en van Enexis

Financieringsfunctie

Met de financieringsfunctie wordt het resultaat bedoeld dat gehaald wordt op het financieren van onze activiteiten. Hierbij gaat het om het resultaat tussen de rentekosten (lang en kort) en opbrengsten van uitgezette gelden.

In de paragraaf Financiering wordt nader ingegaan op het financieringsresultaat.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder de overige algemene dekkingsmiddelen is een opbrengst uit compensabele BTW meegenomen. Bij de tariefbepaling van de Afvalstoffenheffing en rioolheffing is – bij de invoering van het BTW-compensatiefonds – bepaald dat gemeenten hun tarieven inclusief BTW mogen bepalen. De

feitelijke BTW-druk op beide beleidsvelden mag echter via het BTW-compensatiefonds teruggevorderd worden. Het derhalve optredende verschil, zijnde de BTW, mag als “overig algemeen dekkingsmiddel” ingezet worden.

Onvoorziene uitgaven

Onvoorziene uitgaven 2023

In de primaire begroting 2023 is een bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven van € 26.200. Dit bedrag is bestemd voor de dekking van uitgaven die onoverkomelijk, onvermijdbaar en onvoorzien zijn. De post onvoorziene uitgaven is duidelijk ter dekking van incidentele uitgaven en mag geen structureel karakter hebben.

In 2023 is € 13.000 aangewend ten behoeve van Giro 555 "aardbeving Turkije, Syrie" . Het overige gedeelte ad. € 13.200 is niet aangewend en derhalve in de 2e bestuursrapportage 2023 afgeraamd.

Paragrafen

Paragraaf 1: Lokale heffingen

De lokale heffingen vormen na de algemene uitkering de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Deze heffingen kunnen worden gesplitst in:

- heffingen die dienen als algemeen dekkingsmiddel van de gemeentelijke uitgaven;
- heffingen waartegenover een aanwijsbare prestatie staat die door de gemeente ten dienste van de inwoner wordt uitgevoerd.

Alle heffingen zijn gebaseerd op door de raad vastgestelde verordeningen, met de daarbij behorende tarieventabellen. Met betrekking tot het tarievenbeleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De gemeentelijke belastingen stijgen niet hoger dan de inflatie.
- Een kostendekkende afvalstoffenheffing en rioolheffing.
- We gaan uit van het profijtbeginsel: diegene die van een gemeentelijke dienst of voorziening gebruik maakt, betaalt voor de daarmee gemoeide kosten.
- Over de hoogte van het tarief van de toeristenbelasting vindt zoveel als mogelijk afstemming plaats met de Lijn 50 gemeenten.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de heffingen die door onze gemeente worden opgelegd en de bijbehorende opbrengsten.

(bedragen in duizenden)	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Onroerende zaakbelasting (OZB)	€ 5.625	€ 5.915	€ 5.891
Afvalstoffenheffing	€ 2.852	€ 2.982	€ 3.018
Rioolheffing	€ 3.474	€ 3.516	€ 3.521
Hondenbelasting	€ 178	€ 178	€ 168
Toeristenbelasting	€ 771	€ 879	€ 943
Forensenbelasting	€ 82	€ 107	€ 104
Totaal	€ 12.982	€ 13.577	€ 13.645

Paragraaf 1: Lokale heffingen

Onroerende zaakbelastingen

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belastingen dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Wie is belastingplichtig?

De Ozb wordt geheven van:

- de eigenaren van alle woningen en
- de eigenaren en gebruikers van alle bedrijfspanden, overige gebouwen en bouwgrond binnen de gemeentegrenzen.

Grondslag van de heffing

De grondslag voor de heffing is de WOZ-waarde (waarde volgens de Wet Onroerende Zaken). De tarieven voor de Ozb zijn mede afhankelijk van de op grond van de WOZ getaxeerde waarden.

Tarieven

Voor de Ozb worden verschillende tarieven gehanteerd voor woningen en niet-woning. De tarieven zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Onroerende zaakbelasting (ozb)	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Eigenaren woning	0,1260%	0,1095%	0,1095%
Eigenaren niet-woning	0,1668%	0,1752%	0,1752%
Gebruikers niet-woning	0,1437%	0,1505%	0,1505%

Rioolheffing**Doel van de belasting/heffing**

De opbrengsten van deze belasting worden specifiek benut ter dekking van de uitgaven voor het in standhouden van de riolering.

Wie is belastingplichtig?

Belastingplichtig zijn:

- a) de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering (eigenarendeel) en
- b) de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd (gebruikersdeel), zie ook grondslag van de heffing.

Grondslag van de heffing

Het eigenarendeel wordt geheven naar een vast bedrag per perceel en het gebruikersdeel wordt geheven naar een vast bedrag per perceel voor zover het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd uitgaat boven 300 m³.

Rioolheffing	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Vast bedrag per woning/eigendom	€ 280	€ 285	€ 285
Vast bedrag per niet-woning/eigendom	€ 280	€ 285	€ 285
Vast bedrag per gebruik > 300m ³	€ 125	€ 127	€ 127

Rioolheffing	
	Jaarrekening 2023
Lasten taakvelden (incl. omslag)rente)	
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	51.606
7.2 Riolering	3.624.039
-/- Correctie BTW-compensatiefonds	-444.000
Totale lasten	3.231.645
Baten taakvelden (excl. heffingen en mutatie voorziening)	
7.2 Riolering	-3.675.645
-/- Correctie rioolheffing	3.513.347
-/- Mutatie voorziening	154.290
Totale baten	-8.008
Netto kosten	3.223.637
Overig toe te rekenen kosten	
BTW-compensatiefonds	444.000
A. Totale kosten	3.667.637
Opbrengst heffingen	
Rioolheffing	3.513.347
B. Totale opbrengsten	3.513.347
C. Mutatie voorziening (= A -/- B)	-154.290
Dekkingspercentage (= B / A * 100%)	96%

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Doel van de belasting/heffing

De opbrengsten van deze belasting worden specifiek benut ter dekking van de uitgaven voor het verwijderen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen.

Wie is belastingplichtig?

De gebruiker van een perceel waar huishoudelijke afvalstoffen kunnen ontstaan is belastingplichtig. Dit kan een woning zijn, maar ook bijvoorbeeld een vakantiehuis naast een woonhuis.

Grondslag van de heffing

Voor de afvalstoffenheffing gelden twee grondslagen.

Op de eerste plaats wordt er een vastrecht gehanteerd.

Daarnaast is er een prijs per kilo aangeboden afval.

Tarieven

Uitgangspunt bij de bepaling van de tariefstelling is kostendekkendheid. Om schommelingen in de tariefstelling te voorkomen is een voorziening ingesteld.

Afvalstoffenheffing	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Vast recht per jaar 1-persoonshuishouden	€ 133,50	€ 141,00	€ 141,00
Vast recht per jaar meerpersoonshuishouden	€ 180,00	€ 188,50	€ 188,50
Prijs per lediging restafval & GFT :			
• 40 liter	€ 0,75	€ 0,90	€ 0,90
• 140 liter	€ 2,10	€ 2,25	€ 2,25
• 240 liter	€ 2,75	€ 2,90	€ 2,90
Prijs per kilo :			
• GFT	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
• Restafval	€ 0,27	€ 0,33	€ 0,33
Ondergrondse straatvoorziening restafval :			

• Restafval per lediging (50 liter)	€ 1,60	€ 2,05	€ 2,05
-------------------------------------	--------	--------	--------

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	
	2023
<i>Lasten taakvelden (incl. (omslag)rente)</i>	
2.1 Verkeer en vervoer	479.130
7.3 Afval	3.051.321
-/- Correctie BTW-compensatiefonds	-512.130
-/- Mutatie voorziening	-132.686
7.4 Milieubeheer	-6.300
<i>Totale lasten</i>	2.879.335
<i>Baten taakvelden (excl. heffingen)</i>	
7.3 Afval	-3.524.151
-/- Correctie reinigingsrechten	3.017.926
-/- Mutatie voorziening	0
<i>Totale baten</i>	-506.224
Netto kosten	2.373.110
<i>Overig toe te rekenen kosten</i>	
BTW-compensatiefonds	512.130
A. Totale kosten	2.885.240
<i>Opbrengst heffingen</i>	
Reinigingsrechten	3.017.926
B. Totale opbrengsten	3.017.926
C. Mutatie voorziening (= B -/- A)	132.686
Dekkingspercentage (= B / A * 100%)	104,60%

(Water)toeristenbelasting

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Daarnaast wordt een deel van de opbrengst aangewend voor de revitalisering van het (water)toerisme en de recreatie in onze gemeente.

Wie is belastingplichtig?

Belastingplichtige is die persoon die verblijft (overnacht) in de gemeente zonder in het bevolkingsregister van de gemeente te zijn opgenomen.

Grondslag van de heffing

Op grond van de verordening is per persoon per overnachting een bedrag verschuldigd.

Tarieven

In de tariefstelling is een differentiatie aangebracht. De tarieven zijn opgenomen in onderstaande tabel.

(Water)toeristenbelasting	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Watertoeristenbelasting: bedrag per persoon per etmaal.	€ 1,70	€ 2,20	€ 2,20
Toeristenbelasting: bedrag per persoon per overnachting op camping of kampeerboerderij.	€ 1,70	€ 2,20	€ 2,20
Toeristenbelasting: bedrag per persoon per overnachting op overige verblijfsaccommodaties.	€ 1,70	€ 2,20	€ 2,20

In 2023 wordt voorgesteld de toeristenbelasting te verhogen tot € 2,20. Vanaf 2023 zal € 100.000 van de meeropbrengst worden ingezet t.b.v. landschapsfonds/natuurontwikkeling.

Hondenbelasting

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Wie is belastingplichtig?

Deze belasting wordt geheven van de binnen de gemeentegrenzen wonende houder van één of meerdere honden.

Grondslag van de heffing

De heffing heeft een fiscaal karakter en is gebaseerd op het aantal honden dat door een belastingplichtige wordt gehouden.

Tarieven

De tarieven zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Overige informatie

De aanslag hondenbelasting wordt tegelijkertijd met de onroerende zaakbelastingen en rioolheffing opgelegd.

Hondenbelasting	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
1ste hond	€ 80,00	€ 80,00	€ 80,00
2de hond	€ 85,00	€ 85,00	€ 85,00
3de en volgende hond	€ 90,00	€ 90,00	€ 90,00
Kennel	€ 600,00	€ 600,00	€ 600,00

Forensenbelasting

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Wie is belastingplichtig?

Deze belasting wordt geheven van personen die niet binnen onze gemeente wonen, maar wel een gemeubileerde woning voor zichzelf of hun gezin ter beschikking houden gedurende meer dan 90 dagen van het belastingjaar.

Grondslag van de heffing

Als maatstaf voor de heffing geldt de waarde van de onroerende zaak zoals deze op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken is vastgesteld.

Tarieven

De tarieven zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Overige informatie

De aanslag forensenbelasting wordt achteraf per jaar opgelegd.

Forensenbelasting	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Vast bedrag per woning	€ 533,00	€ 533,00	€ 533,00
Percentage van de WOZ waarde	1,07%	0,89%	0,89%

Lokale lastendruk

Hieronder is de gecombineerde aanslag voor 2023 voor een gezin met 2 kinderen in een woning met een WOZ waarde van € 319.000 en bij een afvalaanbod van 200 kg restafval en 22 ledigingen.

Belastingsoort	Aanslag 2023
Ozb eigenaar woning	€ 414
Rioolheffing	€ 285
Afvalstoffenheffing	€ 304
Totaal	€ 1.003

Kwijtschelding

Wij hanteren de zogenaamde 100% norm voor de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen. Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding wordt beoordeeld aan de hand van een inkomens- en/of vermogenstoets. Bij deze toets worden de kosten van bestaan conform de bijstandsnorm voor 100% meegenomen. Kwijtschelding kan alleen worden verleend voor het vastrecht gedeelte van een aanslag afvalstoffenheffing.

Beleidslijnen van termijnen en invordering

Met ingang van 2015 zijn de heffingen en invorderingen van belastingen overgedragen aan de BsGW. De heffing en invordering verloopt dan ook via de BsGW. De termijnen van heffing zijn vastgesteld in de betreffende belastingverordeningen.

Kaderstellende documenten

- Verordening wet Onroerende Zaakbelastingen Eijsden-Margraten 2023.
- Verordening rioolheffing Eijsden-Margraten 2023.
- Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Eijsden-Margraten 2023.
- Verordening toeristenbelasting Eijsden-Margraten 2023.
- Verordening hondenbelasting Eijsden-Margraten 2022.
- Verordening forensenbelasting Eijsden-Margraten 2023.
- Legesverordening en tarieventabel Eijsden-Margraten 2023.

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In artikel 11 van het BBV staat dat het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;

Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Verder bepaalt dit artikel dat de paragraaf ten minste bevat:

Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;

Een inventarisatie van de risico's;

Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het BBV omschrijft de weerstandscapaciteit als zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit betrekken we:

de algemene reserves;

de stille reserves;

de post onvoorziene uitgaven;

de onbenutte belastingcapaciteit.

We maken onderscheid tussen de incidentele weerstandscapaciteit en de structurele weerstandscapaciteit. Incidentele weerstandscapaciteit staat voor het vermogen calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de taken op het gewenste niveau. Hiertoe kunnen in zijn algemeenheid de reserves worden gerekend. Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Tot de structurele weerstandscapaciteit behoren de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorziene uitgaven. Hoewel onderstaand een toelichting wordt gegeven, is van belang te constateren dat de weerstandscapaciteit in 2023 toereikend was om risico's op te vangen.

De algemene reserve

Jaar	stand per 1 januari (* 1mln)	stand per 31 december (* 1mln)
2023	€ 7.918	€ 10.925

De bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een afgezonderd vermogensbestanddeel waaraan uw gemeenteraad een specifieke bestemming voor bepaalde doeleinden heeft gegeven. Dit betekent dat een groot gedeelte van de bestemmingsreserve niet zondermeer vrij inzetbaar is. Uiteraard kunt u altijd een bestemming c.q. het te bereiken doel door de inzet van een reserve wijzigen. Het totaal van de bestemmingsreserves in 2023 is als volgt:

Jaar	stand per 1 januari (* 1mln)	stand per 31 december (* 1mln)
2023	€ 9.908	€ 9.789

Totaal overzicht reserves

Voor nadere toelichting verloop zie verloopoverzicht reserves voorzieningen.

Jaar	stand per 1 januari (* 1mln)	stand per 31 december (* 1mln)
2023	€ 17.826	€ 20.714

Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2023 heeft u een post onvoorziene uitgaven opgenomen van € 26.200. De aanwending van de post onvoorzien in 2023 is weergegeven in het hoofdstuk 'Onvoorziene uitgaven en incidentele baten en lasten'.

De onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente heeft om nog extra eigen inkomsten via belastingen en heffingen te genereren. De onbenutte belastingcapaciteit kan bepaald worden aan de hand van de norm die het rijk hanteert voor het bepalen van de artikel 12-status Financiële verhoudingen wet. Volgens deze norm zijn de eigen ozb inkomsten op peil als het rekentarief 0,0890% voor de eigenaren van woningen bedraagt (bron: meicirculaire gemeentefonds 2023). De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt derhalve voor het jaar 2023 € 1.716.178. In 2023 hoefde deze onbenutte

belastingcapaciteit niet ingezet te worden om onverwachte tegenvallers op te vangen. De afvalstoffenheffing en het rioolrecht zijn in principe kostendekkend en worden dus bij het bepalen van de onbenutte belastingcapaciteit buiten beschouwing gelaten.

Een inventarisatie van de risico's

Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd. Risico's die in het kader van de weerstandsvermogen wel relevant zijn kunnen – volgens het BBV – onderverdeeld worden in:

- A. financiële risico's;
- B. risico's op eigendommen;
- C. risico's die samenhangen met de interne organisatie.

A. Financiële risico's

Structurele risico's zijn financieel vertaald en in de meerjarenbegroting verwerkt. Ons weerstandsvermogen is ten opzichte van eerdere begrotingen afgenomen maar is nog steeds gezond te noemen. Door de stagnerende economie en door de voornemens van de regering zullen de risico's voor de gemeente sterk toenemen. De rijksoverheid is niet langer de voorspelbare partner. Wet- en regelgeving veranderen in een hoog tempo zonder dat duidelijkheid bestaat over de beleidsvrijheid en de financiële gevolgen ervan voor ons. Dit is een handicap gebleken bij het opstellen van deze begroting.

Garantieverplichtingen

Bij een garantieverplichting staan we borg voor een door een stichting of vereniging aangegane geldlening. Door deze borgstelling kan de stichting of vereniging in het algemeen gunstigere voorwaarden bedingen. Per 1 januari 2023 staan we voor Woonpunt garant voor 2 leningen:

- een 7-jarige geldlening ter grootte van € 17.000.000 aan Woonpunt bestemd voor de financiering van woongelegenheden. Aflossing vindt geheel plaats aan het einde van de looptijd in 2028. Voor de onderliggende woongelegenheden geldt dat ze volledig eigendom zijn van Woonpunt en dat de gemeente het eerste recht van hypotheek gevestigd heeft.
- een 10-jarige geldlening ter grootte van € 9.500.000 aan Woonpunt bestemd voor de financiering van woongelegenheden. Aflossing vindt plaats aan het einde van de looptijd in 2024. Voor de onderliggende woongelegenheden geldt dat ze volledig eigendom zijn van Woonpunt en dat de gemeente het eerste recht van hypotheek gevestigd heeft.

De WOZ-waarde van de onderliggende panden van beide leningen bedraagt € 65.000.000.

De overige garantstellingen per 31 december 2023 betreffen:

- een resterende garantstelling ter grootte van € 190.750 inzake het restant van een door Stichting gemeenschapshuis “Oos Heim” uitgegeven obligatielening ter grootte van € 250.000. De gemeente heeft als onderpand een hypothecair recht op de opstallen (gemeenschapshuis) verkregen ad € 250.000.
- eind jaren 80 zijn de risico's van hypothecaire geldleningen met gemeentegarantie ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale woningbouw (WSW) tegen een eenmalige betaling. Per 31 december 2023 staan we garant voor € 519.291.
Leningen verstrekt aan derde partij in het kader van de publieke taak:
- In het kader van de publieke taak heeft de gemeente een lening verstrekt aan de Koninklijke Oude Harmonie te Eijsden ad. € 185.000. De lening bedraagt per 31-12-2023 € 157.764. Als onderpand is het recht van eerste hypotheek gevestigd op het pand. De executiewaarde na verbouwing is € 365.000.
- In het kader van de publieke taak heeft de gemeente in 2018 een lening van € 400.000 verstrekt aan het Cultureel Centrum te Eijsden. De lening bedraagt per 31-12-2023 € 365.556. Als onderpand is het recht van eerste hypotheek gevestigd op het pand. De marktwaarde bedraagt € 629.000 en de executiewaarde van de marktwaarde bedraagt € 440.300.
- In het kader van de publieke taak heeft de gemeente in 2017 een lening ad € 208.600 verstrekt aan het Dorpshuis te Mheer. De lening bedraagt per 31-12-2023 € 170.936. Als onderpand is het recht van eerste hypotheek gevestigd op het pand. Conform het taxatierapport bedraagt de marktwaarde in verhuurde staat € 298.000. De executiewaarde is 70%, zijnde € 208.600.
- Lening Stichting Sociaal Centrum Eijsden: In 2019 is een lening van € 433.300 verstrekt in het kader van de publieke taak aan de Stichting Sociaal Centrum Eijsden. De gemeente heeft als onderpand het pand gelegen aan de Prins Hendrikstraat 21 te Eijsden. Per 31-12-2023 bedraagt het openstaande saldo van deze lening € 373.420.
- Lening Stichting Gemeenschapshuis Cadier & Keer: In 2021 is een lening van € 250.000 verstrekt in het kader van de publieke taak aan de Stichting Gemeenschapshuis Cadier & Keer. De gemeente heeft als onderpand het pand gelegen aan de Limburgerstraat 78 te Cadier en Keer. Conform het taxatierapport bedraagt de marktwaarde € 620.000. De executiewaarde is 70%, zijnde € 434.000. Per 31-12-2023 bedraagt het openstaande saldo van deze lening € 250.000. De eerste aflossingen zijn i.v.m Corona uitgesteld. De looptijd van de lening wordt hierdoor verlengd.
- In het kader van de publieke taak Lening is per 30 november 2020 een lening van € 1.871.465 verstrekt aan Enexis. De lening dient ter financiering van extra investeringen in het kader van de verduurzaming van de energievoorziening. De lening is in de vorm van een converteerbare hybride aandeelhouderslening op verzoek van Enexis aan de aandeelhouders. De aflossing van de lening kan eenzijdig door Enexis plaatsvinden, voor het eerst na 10 jaar (per 30-11-2030) en vervolgens jaarlijks.

Overige leningen

In 2021 is een lening van € 134.050 verstrekt aan de Stichting Ir. D.C. Van Schaik in het kader van het project "Realisatie infocentrum archeologie en kwaliteitsimpuls vuursteenmijn Savelsbos". Per 31 december 2023 bedraagt het openstaande saldo van deze lening € 0. De lening is gedurende 2023 volledig terugbetaald.

Algemene uitkering

De algemene uitkering vormt een belangrijke risicofactor binnen de begroting. Bij het gemeentefonds is de normeringsystematiek van toepassing. Dit betekent dat de groei van het gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de gecorrigeerde netto rijksuitgaven. Dalen de rijksuitgaven dan daalt ook het volume van de gemeentefondsuitkering en andersom. Aangezien de definitieve vaststelling van de netto rijksuitgaven achteraf plaatsvindt, bestaat de mogelijkheid dat een gedeeltelijke verrekening van de algemene uitkering, in zowel positieve als negatieve zin, kan plaatsvinden.

Sociaal Domein

Het sociaal domein omvat een breed scala aan diensten en voorzieningen die essentieel zijn voor het welzijn van onze inwoners. De gemeente is nu ruim acht jaar verantwoordelijk voor de Jeugdwet, nieuwe taken binnen de Wmo en de Participatiewet. De uitdagingen zijn echter nog steeds groot. Per 01-07-2021 voeren we hierbij ook zelf de Participatiewet uit. Hierdoor is steeds beter zicht op welke zorginhoudelijke en financiële risico's er zijn en hoe groot de kans is dat deze zich voordoen. We monitoren maandelijks middels dashboards en acteren zoveel als mogelijk n.a.v. de geconstateerde bevindingen. Bij het beheren van deze complexe portefeuille worden diverse risico's onderkend die van invloed kunnen zijn op de financiële situatie van onze gemeente.

Toenemende zorgvraag en kostenstijging:

De vraag naar zorg en ondersteuning binnen het sociaal domein blijft groeien, onder meer als gevolg van vergrijzing, complexere zorgvragen en maatschappelijke ontwikkelingen. Deze stijgende zorgvraag kan leiden tot een druk op de beschikbare budgetten en het risico van overschrijdingen binnen specifieke budgetposten.

Kwetsbaarheid van samenwerkingsverbanden:

De gemeente werkt vaak samen met andere organisaties binnen het sociaal domein, zoals zorginstellingen of welzijnsorganisaties. Deze samenwerkingsverbanden brengen risico's met zich mee, zoals afhankelijkheid van de prestaties van partners, financiële risico's van partners of verstoringen in de samenwerking.

Onzekerheden door externe factoren:

Externe factoren zoals economische ontwikkelingen, maatschappelijke trends of geopolitieke

gebeurtenissen kunnen een onvoorspelbare impact hebben op het sociaal domein. Het is belangrijk om deze externe risico's te monitoren en waar mogelijk te mitigeren.

Financiële onzekerheden door veranderingen in wet- en regelgeving:

Het sociaal domein wordt sterk beïnvloed door veranderingen in landelijke wet- en regelgeving. De continue aanpassingen in bijvoorbeeld de financieringssystematiek, zoals de invoering van nieuwe verdeelsleutels of bezuinigingen, kunnen leiden tot onzekerheid over de beschikbare middelen en de financiële positie van de gemeente. Daarnaast zijn ook de voorgenomen bezuinigingen door het rijk in 2025-2028 sterk van invloed op de financiële gezondheid van onze gemeente.

Daarnaast vloeit nog een financieel risico voort uit de Hervormingsagenda Jeugd. De Hervormingsagenda Jeugd is opgelegd vanuit een samenwerking tussen het Rijk en de VNG naar aanleiding van bestuurlijke afspraken en heeft 2 doelen. Deze zijn nadrukkelijk aan elkaar gekoppeld: Betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is en een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel. Uit deze doelen is een taakstelling naar voren gekomen samen met extra middelen voor de gemeenten. Aangezien deze nog niet definitief zijn vastgesteld kan hier nog een bijstelling op plaatsvinden, zowel negatief als positief. De verwachte extra inkomsten zijn wel reeds opgenomen in de begroting of de instructies van Rijk en Provincie.

In de begroting 2024 is er zowel op Jeugd als WMO een kostenbeheersingsmaatregel ingezet, hiervoor wordt voor zowel Jeugd als Wmo een actieplan ontwikkeld. In eerste denklijnen wordt er met name ingezet op preventie, verzakelijking en een verdere efficiency-slag. Hierbij dient wel op gemerkt te worden dat autonome factoren zoals wachtlijsten, demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing en wijzigende wet en regelgeving sterk van invloed kunnen zijn op de resultaten van deze inspanningen.

In de maandelijkse monitoring wordt ook dit effect nauwlettend in de gaten gehouden. In de begroting is de meest realistische inschatting van de uitgaven aan Wmo en Jeugdzorg verwerkt. De situatie en met name de ontwikkeling van de kosten wordt steeds beter gemonitord onder andere door middel van ontwikkelde dashboards, die naast inzicht in de financiën ook informatie verschaffen over inhoudelijke kwesties zoals aantallen, gemiddeld verbruik per cliënt, regievoering, etc.

De gemeente streeft ernaar om deze risico's zorgvuldig te managen en te beheersen door middel van proactief risicomanagement, het monitoren van ontwikkelingen en het treffen van passende maatregelen waar nodig. Desondanks blijft het sociaal domein een dynamisch en complex terrein waarbij voortdurende aandacht voor risico's geboden is.

Sociale werkvoorziening

Als sociaal werkbedrijf in het kader van de Wsw biedt MTB van oudsher een werkplek aan mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking. In verband met de komst van de Participatiewet, is de opdracht aan MTB in 2015 verbreed. Op grond daarvan biedt de organisatie nu voor meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid zich voor te bereiden op een

reguliere baan. Dit doet MTB vanuit haar leerwerkfunctie voor de brede gemeentelijke doelgroep Participatiewet van alle zes Maastricht-Heuvellandgemeenten en als één van de partners in de uitvoeringsketen re-integratie: Podium24, Annex en MTB. De Rijkssubsidie voor de Sociale Werkvoorziening loopt jaarlijks terug, maar de MTB genereert zelf meer en meer inkomsten via werk en dochterondernemingen. De gemeente Eijsden-Margraten heeft jaarlijks een aandeel 11% in het tekort van de MTB. Op basis hiervan is een aanvullende bijdrage aan MTB opgenomen in de begroting van afgerond € 450.000.

Jeugd

Systeemproblemen in de jeugdzorg

De gemeenten in de Limburgse jeugdregio's zien zich door de problemen bij XONAR, Mutsaersstichting en mogelijk ook Pactum geconfronteerd met een systeemprobleem dat de problemen bij individuele jeugdzorgaanbieders overstijgt en daarmee ook de aanpak volgens het draaiboek continuïteit jeugdhulp. Dit richt zich immers op de oplossing van knelpunten bij individuele zorgaanbieders. De gemeenten maken zich daarom grote zorgen over de consequenties voor de inrichting van het zorg-landschap. In de specifieke context van grote delen van Limburg speelt daarnaast dat er nauwelijks of geen uitwisseling van zorg is met de aangrenzende regio's in België en Duitsland.

Ook zijn jeugdzorgaanbieders onafhankelijk en hebben zij vrijheid in het nemen van bedrijfsmatige beslissingen. Als deze beslissingen mede leiden tot de continuïteitsproblemen die wij zien bij XONAR en Mutsaersstichting, worden de jeugdregio's gevraagd financieel bij te springen als het gaat om een aanbieder die cruciale jeugdhulp biedt. Zeker voor de jeugdregio's in Limburg geldt dat door de geografische ligging de mogelijkheid van het inzetten van andere aanbieders, op korte termijn, beperkt is. Er is daardoor een ongelijk speelveld tussen aanbieders en jeugdregio's.

De gezamenlijke Limburgse jeugdregio's zijn op provinciaal niveau op zoek naar een oplossing voor het systeemprobleem in het zorglandschap waarmee ze worden geconfronteerd. Daarvoor moet een visie met een helder perspectief worden uitgewerkt.

Op het niveau van de individuele jeugdregio's speelt de vraag hoe binnen deze visie tot een concrete oplossing kan worden gekomen indien de zorg bij de betrokken zorgaanbieders op korte tot middellange termijn in het gedrang komt. Concreet gaat het daarbij om de treden 4 en 5 (opknippen en herverdelen zorg) of zelfs 6 (faillissement) van het draaiboek continuïteit jeugdhulp. Voor Mutsaersstichting is een aanvraag om op te schalen naar trede 4 onderhanden.

Het probleem is te groot voor de jeugdregio's om zonder hulp van het ministerie, VNG, jeugdautoriteit en inspectie op te lossen. Tijdens het overleg is toegezegd dat deze partijen gezamenlijk met de jeugd-regio's gaan werken aan een visie die ook uitvoerbaar is. Het ministerie heeft hierover een brief toegezegd. Zodra de brief beschikbaar is wordt deze met u gedeeld.

De gemeenteraden in Zuid-Limburg hebben enkele maanden geleden € 8 mln. financiële steun moeten verlenen aan XONAR. Van de gemeenteraden kan niet worden verwacht dat iedere keer als een zorgaanbieder in de problemen komt publieke middelen worden ingezet voor de financiering van een herstelplan. Wij hebben het ministerie daarom tijdens het bestuurlijk overleg laten weten dat de

Zuid-Limburgse gemeenten niet (nogmaals) aangeslagen willen worden voor financiële steun aan een zorgaanbieder, in dit geval Mutsaersstichting. Tegelijkertijd is het ook niet reëel dat de lasten daardoor volledig verschuiven naar de gemeenten in Noord- en Midden Limburg. Daarom is het ministerie verzocht de gemeenten in de jeugdregio Zuid-Limburg te ontheffen van financiële steun in het herstelplan voor Mutsaersstichting en een voorziening te treffen zodat de gemeenten in Noord- en Midden Limburg niet worden aangeslagen voor dit aandeel én de tekorten die hun oorsprong vinden in Brabant. Door dit standpunt lopen de gemeenten in de jeugdregio Zuid-Limburg het risico van een indeplaatsstelling waarbij het ministerie in het budgetrecht van de gemeenteraden treedt en zo alsnog een financiële bijdrage afdwingt.

Financiële positie Xonar:

In 2023 heeft de Jeugdregio Zuid-Limburg een bijdrage van 8 miljoen gedaan aan Xonar. Dit betrof een eenmalige bijdrage van maximaal 8 miljoen. Doel is om de inzet van publieke middelen zo laag mogelijk te houden en dus de bijdrage van maximaal €8 mln. zo veel mogelijk te beperken.

Gemeenten verwachten daarom van XONAR dat de organisatie naar vermogen zoveel mogelijk zelf de frictie- en reorganisatiekosten van het Herstelplan draagt, onder meer door een deel van de opbrengsten uit de verkoop van vastgoed in te zetten.

De gemeenten worden middels maandelijkse rapportages op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Financiële positie Mutsaersstichting:

In november 2023 zijn wij geïnformeerd over de financieel zorgelijke situatie bij de Mutsaersstichting. In februari 2024 hebben wij het definitieve Meerjarenherstelplan van de Mutsaersstichting ontvangen.

Mutsaersstichting vraagt in het herstelplan € 10,5 mln. financiële steun plus € 2,5 mln. voor een stroppenpot. Afgerond samen € 13,8 mln. In dit bedrag zijn niet meegenomen de kosten die voortkomen uit nog lopende onderzoeken. Het eindbedrag wordt daardoor mogelijk hoger. De voorlopige verdeling van de kosten van het herstelplan gaat ervan uit dat ongeveer 26,8 % ten laste van de Zuid-Limburgse gemeenten komt plus 300k frictiekosten in verband met het afstoten van Hai-5. Afgerond is het aandeel van de Zuid-Limburgse gemeenten in de financiële steun die wordt gevraagd voor het herstelplan € 3,8 mln.

Het is nog niet duidelijk wel deel van dit bedrag voor rekening van Eijsden-Margraten komt.

In de komende P&C rapportages zullen wij structureel terugkomen op deze financieel risico's.

Inkomsten uit beleggingen

De gemeente heeft een aantal deelnemingen, waarvan de aandelen in de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) en Enexis de belangrijkste deelnemingen met een hoog rendement zijn. De verwachte opbrengsten zijn begroot.

Financiering

Financiering van het financieringstekort vindt plaats binnen de marges van de Wet Fido. Op dit

moment is de korte rente hoger dan de lange rente en financieren we het financieringstekort met een mix van lang en kortlopende leningen. In de wet Fido zijn echter restricties opgenomen betreffende het aangaan van kortlopende leningen. In het verleden zijn hierin de volgende risico's erkent:

De korte rente kan stijgen tot boven het niveau van de gehanteerde begrotingsrente;

De lange rente kan stijgen tot boven het niveau van de gehanteerde begrotingsrente;

De korte rente kan stijgen tot boven het niveau van de lange rente;

Voor zover zich één of meerdere van deze risico's voor zouden doen, heeft dit een nadelig effect op het begrotingssaldo.

Open einde regelingen

Een open einde regeling is een regeling waarbij gerechtigden geld toekomt, zonder dat van te voren te overzien is wie van deze regeling in welke mate gebruik zullen gaan maken. In de begroting zijn hiervoor bedragen geraamd conform de opgaven van de instanties die belast zijn met de uitvoering van de regelingen. Enkele relevante open einde regelingen zijn:

- Participatiewet;
- GGD Zuid-Limburg;
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg;
- Leerlingenvervoer en leerlingplicht;
- WMO;
- Jeugd.

Daarnaast is de gemeente Eijsden-Margraten aangesloten bij nog een aantal Verbonden Partijen, zie paragraaf 6. Hierin is een bepaalde afhankelijkheid ontstaan. Bij stijgende kosten van een Verbonden Partij is er niet altijd de mogelijkheid om direct uit te stappen. De zeggenschap van de gemeente Eijsden-Margraten in de Verbonden Partijen was veelal beperkt.

B. Risico's op eigendommen

Bouwgrondexploitatie

Voor een uitvoerige financiële analyse verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Planschadevergoedingen

Een planschadevergoeding is een vergoeding van de gemeente aan een derde voor schade geleden als gevolg van een planologische maatregel. De planschadevergoeding is, voor zover deze te verwachten was, opgenomen in de exploitatieopzet van betreffende uitbreidingslocatie dan wel bestemmingsplan.

Aansprakelijkheidsstellingen

De landelijke tendens is dat het aantal schadeclaims toeneemt. Als oorzaken kunnen worden genoemd het Nieuwe Burgerlijk Wetboek (invoering risico aansprakelijkheid), de Algemene Wet Bestuursrecht (aanzienlijke versterking van de positie van de burger ten opzichte van de overheid) en de toenemende mondigheid van de burgers. De risico's op het gebied van aansprakelijkheidsstelling kunnen aanzienlijk zijn, zodat het van groot belang is om schadepreventief te werken. Een goed en

regelmatig onderhoud van wegen, speeltoestellen etc. (de gemeente beschikt over beheers- c.q. onderhoudsprogramma's), een klachtenlijn, het nauwkeurig naleven van procedures, adequate behandeling van ingediende bezwaarschriften etc. behoren in het kader van preventief werken tot de aandachtspunten. De gemeente is voor de wettelijke aansprakelijkheid en de bestuurdersaansprakelijkheid verzekerd. Wij kunnen echter niet uitsluiten dat, buiten het al bestaande eigen risico, de gemeente met claims krijgt te maken die niet via de verzekering zijn afgedekt.

Beheers- c.q. onderhoudsplannen

Om de risico's op het gebied van onderhoud en beheer zoveel mogelijk in te perken is het noodzakelijk dat de gemeente beschikt over beheers- en onderhoudsplannen. Korthedshalve wordt voor het inhoudelijke hieromtrent verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Bodemverontreiniging

In onze gemeente is dit een risico dat niet geheel inzichtelijk is. De financiële gevolgen van bodemverontreiniging zijn niet in kaart te brengen en zullen als het zich voordoet van geval tot geval bekeken dienen te worden.

Energiekosten

Op dit moment is sprake van een nog zeer onzekere energiemarkt waardoor de energielasten lastig zijn in te schatten.

C. risico's die samenhangen met de interne organisatie

In de vorm van zorgvuldige toepassing van de in de gemeentelijke organisatie ingebede bedrijfsvoeringprocessen in zijn algemeenheid, interne controlemaatregelen in het bijzonder en de planning- en control cyclus zijn waarborgen aanwezig om eventuele calamiteiten (tijdig) zichtbaar en beheersbaar te houden. Dit betekent echter niet dat hierin geen risico's worden gelopen.

Bij de bedrijfsvoering loopt onze gemeente diverse risico's, hierbij denken wij aan de administratieve organisatie, automatisering (o.a. uitval van de computer), informatievoorziening, de interne controle en het personeelsbeleid. Te late of verkeerde informatieverstrekking, onvolkomenheden in zowel de administratieve organisatie als in de interne controle kunnen financiële consequenties hebben. De gemeente is tevens leverancier van heel veel informatie. Indien deze informatie onjuist is, is het risico aanwezig dat wij daarvoor aansprakelijk worden gesteld.

Het percentage ziekteverzuim 2023 is 6,5%. Het ziekteverzuim daalt (van 7,3% in 2022 naar 6,5% in 2023). Helaas zijn wij wederom geconfronteerd met een aantal langdurig zieken en dit veroorzaakt het grootste gedeelte van dit verzuim. Daarnaast zijn wij in 2023 in het begin van het jaar geconfronteerd met hogere cijfers, het vermoeden bestaat dat dit komt doordat medewerkers als gevolg van Corona eerder thuis blijven bij griep of verkoudheid om te voorkomen dat zij collega's aansteken. Alle langdurig zieken zijn goed in beeld bij de leidinggevenden, het team hrm en de bedrijfsarts en er wordt nadrukkelijk effort gestoken in het terugbrengen van het ziekteverzuim en het goed opvangen van taken die door ziekte niet opgepakt worden. Immers, het risico is dat een toename van het ziekteverzuim leidt tot extra belasting bij zittende medewerkers met als gevolg een

verhoogd risico op uitval van deze personen.

De post ziek/piek/expertise ad. € 625.000 is niet voldoende gebleken en is met € 324.000 overschreden. De overschrijding is grotendeels gedekt uit de onderuitputting staat B.

3. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

In 2013 heeft de raad de beleidsnota voor risicomangement en weerstandsvermogen vastgesteld, waarin het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's is beschreven.

De benodigde weerstandscapaciteit kan bepaald worden op basis van de risico inventarisatie in relatie tot de in de beleidsnota vastgestelde gevolgmatrix en tolerantiematrix.

Hierbij is voorgesteld aan de tolerantiematrix onderstaand procentueel financieel risico te hangen:

Punten		Percentage	Risico
0	tot en met 4 punten	0%	financieel risico
5	tot en met 9 punten	25%	financieel risico
10	tot en met 25 punten	100%	financieel risico

Op basis van deze percentages kan het volgende financieel risico in kaart worden gebracht:

Risico's		Bruto bedrag per 31-12-2023	Bedrag risico per 31-12- 2023	Klasse kans %	Gevolg	Tolerantie	Financieel risico per 31- 12-2023
Garantieplichtingen, gemeente staat borg voor een door een stichting of vereniging aangegane geldlening							
1	Lening € 17.000.000 Woonpunt looptijd tot 2028, onder vesting van hypothecaire lening.	€ 17.000.000	€ 0	1	1	1	€ 0
2	Lening Woonpunt € 9.500.000	€ 9.500.000	€ 0	1	1	1	€ 0
3	Garantstelling obligatielening St. gemeenschapshuis Oos Heim tbv nieuwbouw	€ 190.750	€ 57.225	2	2	4	€ 0
4	Risico's hypothecaire geldleningen met gemeentegarantie ondergebracht bij Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) ultimo 2017.	€ 544.367	€ 0	1	1	1	€ 0
Leningen verstrekt in het kader van de publieke taak							
5	Lening Cultureel Centrum Eijsden	€ 365.556	€ 0	1	1	1	€ 0
6	Lening zaal KOH Eijsden	€ 157.764	€ 0	1	1	1	€ 0
7	Lening Dorpshuis Mheer	€ 163.983	€ 0	1	1	1	€ 0
8	Lening Stichting Sociaal Centrum Eijsden	€ 373.420	€ 0	1	1	1	€ 0
9	Lening Stichting Gemeenschapshuis Cadier & Keer	€ 250.000	€ 0	1	1	1	€ 0
Overige leningen							
10	Lening Stichting Ir. D.C. Van Schaik	€ 0	€ 0	3	2	6	€ 0
Algemene uitkering							
11	Algemene uitkering, de algemene uitkering vormt momenteel een belangrijke risicofactor binnen onze meerjarenbegroting.	€ 40.460.474	€ 735.225	3	4	12	€ 735.225
Beleggingen							
12	Inconveniëntentoeslag	€ 62.471	€ 62.471	2	2	4	€ 0

13	Enexis	€ 723.318	€ 723.318	3	3	9	€ 180.830
14	BNG	€ 155.131	€ 155.131	2	2	4	€ 0
Open einde regelingen							
15	SEM + Podium (alleen LKS), wasin 2022 voor de BUIG	€ 3.828.931	€ 287.170	3	3	9	€ 71.792
16	Reïntegratiebudget, gaat om SEM, SZMH, Podium en Annex	€ 326.868	€ 49.030	1	1	1	€ 0
17	Bijzondere bijstand en minimabeleid	€ 932.643	€ 139.896	3	2	6	€ 34.974
18	GGD (open eind financiering 15% totale budget)	€ 1.519.769	€ 227.965	2	2	4	€ 0
19	Brandweer-GHOR Zuid Limburg (open eind financiering, 15%)	€ 2.029.033	€ 304.355	3	3	9	€ 76.089
20	Gem. regeling Leerlingenvoer	€ 336.545	€ 50.482	1	1	1	€ 0
<i>Ontwikkelingen sociale zekerheid</i>							
21	Jeugdzorg	€ 5.012.399	€ 751.860	5	5	25	€ 751.860
22	WMO	€ 3.202.193	€ 480.329	4	4	16	€ 480.329
23	Omnibuzz (15% van budget)	€ 755.481	€ 113.322	2	2	4	€ 0
24	MTB	€ 2.341.511	€ 234.151	3	3	9	€ 58.538

<i>Risico's op eigendommen gemeentelijke organisatie</i>							
25	Planschade	€ 24.034	€ 24.034	1	1	1	€ 0
26	Aansprakelijkheidsstellingen	€ 10.795	€ 10.795	1	1	1	€ 0
Totaal							
							€ 2.389.636

Toelichting volgnummers tabel

1 t/m 2 Het risicobedrag is het bedrag van de verstrekte garantieverplichting dan wel lening minus 70% van de marktwaarde (= executiewaarde) van het onderpand (recht van 1e hypotheek) met minimum nul.

3 Het risicobedrag bedraagt 30% van het openstaand saldo van de gegarandeerde obligatielening.

4 Het risicobedrag is op nul ingeschat aangezien:

- a. WSW zelf circa € 274 miljoen borgstellingsreserve heeft om de aanspraak te voldoen.
- b. WSW zal obligo innen bij de corporaties vóóordat het WSW bij de gemeenten en het rijk zal aankloppen.
- c. WSW kan bij in dit geval Servatius onderpand opeisen en te gelde maken.
- d. pas in 4e instantie zal WSW een renteloze lening afsluiten en deze lening verdelen over rijksoverheid (50%) en alle WSW-gemeenten (samen 50%); dit betekent dat een solidariteitsprincipe tussen rijk en alle aan WSW deelnemende gemeenten van toepassing is.

5 t/m 9 Het risicobedrag is het bedrag van de verstrekte garantieverplichting dan wel lening minus 70% van de marktwaarde (= executiewaarde) van het onderpand (recht van 1e hypotheek) met minimum € 0.

10 Het risicobedrag is gelijk aan het bedrag van de verstrekte lening. Omdat de lening inmiddels is afgelost is er geen risico meer.

11 Het risicobedrag is gebaseerd op 25 procent punten, waarbij één procentpunt overeenkomt met € 29.409. Met andere woorden als de uitkeringsfactor met 1 procentpunt verandert, heeft dit een financiële consequentie van € 29.409.

12 t/m 14 Opbrengsten beleggingen zijn meerjarig geraamd.

15 Het risicobedrag is gebaseerd op 7,5% eigen risico.

16 t/m 23 Het risicobedrag is gebaseerd op 15% eigen risico.

24 Het risicobedrag is gebaseerd op 10% eigen risico.

25 en 26 Dit betreft een schattingspost op basis van ervaring.

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 12.640.680 en is de som van:

- de stand van de algemene reserve per 31-12-2023 ad € 10.924.502;
- de onbenutte belastingcapaciteit 2023 ad € 1.716.178

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 2.389.636 zoals blijkt uit bovenstaande tabel. Het weerstandsvermogen kan als volgt berekend worden:

Weerstandsvermogen= beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit:

In cijfers: € 12.640.680 / € 2.389.636 = 5,29

Op basis van de door uw raad vastgestelde weerstandsvermogenmatrix, kan worden geconcludeerd dat de ratio uitstekend is (zie onderstaande tabel).

Score	Ratio weerstandsvermogen					Oordeel
A				>	2,0	Uitstekend
B	1,4	<	X	<	2,0	Ruim voldoende
C	1,0	<	X	<	1,4	Voldoende
D	0,8	<	X	<	1,0	Matig
E	0,6	<	X	<	0,8	Onvoldoende
F				<	0,6	Ruim onvoldoende

Toelichting op kolommen klasse kans %, gevolg en tolerantie in tabel

Risico's beoordelen

De analyse bestaat uit een inschatting van de kans dat een gebeurtenis optreedt, en wat daarvan de gevolgen kunnen zijn. Met behulp van beoordelingstechnieken kan worden afgewogen hoe groot het risico is. Ieder individueel risico wordt bepaald als: kans x gevolg. Doel is om de hoge risico's te identificeren. Het waarderen van risico's behoort zoals gezegd tot de normale managementverantwoordelijkheid. In zijn aard is het een proces van taxeren en inschatten, en heeft daarmee altijd in bepaalde mate een subjectief karakter. Deze subjectiviteit beperken we zoveel mogelijk, door enerzijds ervoor te zorgen dat er altijd meerdere personen bij het proces betrokken zijn, en anderzijds waar mogelijk met onze accountant van gedachten te wisselen over risicoprofielen binnen de overheid. Voor elk risico wordt een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich voordoet.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van de volgende indeling:

Kansmatrix		
Klasse	Referentiebeelden	Kans
1	Onwaarschijnlijk (eens in de dertig jaar)	3%
2	Zelden (eens in de tien jaar)	10%
3	Mogelijk (eens in de vijf jaar)	20%
4	Zo goed als zeker (eens per jaar)	90%
5	Zeker (vaker dan eens per jaar)	100%

De inschatting van de kans kan voor verschillende risico's plaatsvinden op basis van eigen historische gegevens. Ook hier kan een beroep worden gedaan op de expertise van de accountant bij het inschatten van risico's.

Om tot een waardering van een risico te komen moeten ook de financiële gevolgen van een risico worden ingeschat. Vaak is niet exact aan te geven wat de omvang van een risico in financiële zin zal zijn. Daarom wordt bij het bepalen van de gevolgen gebruik gemaakt van een indeling in klassen:

Gevolgmatrix				
Klasse	Bandbreedte in €			
1	<	50.000		
2		50.000	-	200.000
3		200.000	-	500.000
4		500.000	-	1.000.000
5	>	1.000.000		

Met behulp van de kansmatrix en de gevolgmatrix worden individuele risico's uniform gewaardeerd. Om vervolgens de risico's uit te drukken in een getalswaarde als uitkomst van kans x gevolg, stellen we een tolerantie matrix op.

Tolerantiematrix						
		Kans				
		1	2	3	4	5
Gevolg	1	1	2	3	4	5
	2	2	4	6	8	10
	3	3	6	9	12	15
	4	4	8	12	16	20
	5	5	10	15	20	25

Kengetallen

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden, met ingang van deze Programmabegroting, ingevolge artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), een aantal kengetallen opgenomen. De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun provincie of gemeente. De wijze waarop de kengetallen meewegen in de uiteindelijke beoordeling van de financiële positie van de mede-overheid is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces. Het kan wel behulpzaam zijn dat daarbij de kengetallen worden gerelateerd aan bijvoorbeeld de signaleringswaarden zoals die bij stresstesten worden gehanteerd.

Het is niet mogelijk een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie.

De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Daarom dienen ze te worden voorzien van een adequate toelichting. De waarden van de kengetallen kunnen worden ingedeeld in drie categorieën:

- categorie A is het minst risicovol,
- categorie B is neutraal,
- categorie C het meest risicovol.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Eijsden-Margraten 2023	
1 Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%	109%	B
2 Netto schuldquote gecorrigeerd	< 90%	90 - 130%	> 130%	98%	B
3 Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%	18%	C
4 Structurele exploitatieruimte begroting	> 0%	0	< 0%	4%	A
5 Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%	0%	A
6 Belastingcapaciteit	< 95%	90 - 105%	> 105%	111%	C

Tabel kengetallen

Op basis van bovenstaand overzicht en op basis van het weerstandsvermogen kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van de gemeente Eijsden-Margraten stabiel is. 2 van de 6 onderdelen bevinden zich in categorie A (minst risicovol), 2 onderdelen in de categorie B (medium risicovol) en 2 onderdelen in de categorie C (risicovol). Het weerstandsvermogen van de gemeente Eijsden-Margraten is uitstekend.

KENGETALLEN			
Kengetallen	Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Jaarstukken 2023
1. Netto schuldquote	116%	138%	109%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	104%	126%	98%
3. Solvabiliteitsratio	17%	14%	18%
4. Structurele exploitatieruimte	4%	1%	4%
5. Grondexploitatie	0%	-1%	0%
6. Belastingcapaciteit	118%	125%	111%
1. Netto schuldquote (= (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%)			
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%	Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Jaarstukken 2023
A. Het totaal van de vaste schulden	€ 82.263.942	€ 58.392.000	€ 78.397.508
B./C. Het totaal van de netto vlottende schulden en overlopende passiva	€ 9.411.942	€ 33.047.000	€ 17.969.567
D. Het totaal van de volgende financiële vaste activa: uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd langer dan één jaar, uitzettingen in NL schuld papier met een rentetypische looptijd langer dan één jaar, overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan één jaar	€ 13.600	€ 0	€ 26.338
E./F./G. Het totaal van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa	€ 14.968.932	€ 0	€ 16.872.679
H. Het totaal saldo van de baten, bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, exclusief de mutaties reserves	€ 65.879.159	€ 66.042.000	€ 72.821.562
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen (= (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%)			
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen = (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%	Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Jaarstukken 2023
A. Het totaal van de vaste schulden	€ 82.263.942	€ 58.392.000	€ 78.397.508
B./C. Het totaal van de netto vlottende schulden en overlopende passiva	€ 9.411.942	€ 33.047.000	€ 17.969.567
D. Het totaal van alle financiële vaste activa met uitzondering van kapitaalverstrekkingen	€ 8.501.554	€ 8.015.000	€ 8.023.421
E./F./G. Het totaal van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa	€ 14.968.932	€ 0	€ 16.872.679
H. Het totaal saldo van de baten, bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, exclusief de mutaties reserves	€ 65.879.159	€ 66.042.000	€ 72.821.562

3. Solvabiliteitsratio				(= (A/B) * 100%)		
Solvabiliteitsratio = (A/B * 100%)				Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Jaarstukken 2023
A. Het totale eigen vermogen				€ 19.959.496	€ 16.179.000	€ 22.859.210
B. Het totaal van de passiva				€ 117.959.754	€ 113.272.000	€ 125.606.082
4. Structurele exploitatieruimte				(= (((B-A)+(D-C)) / E) * 100%)		
Structurele exploitatieruimte = (((B-A)+(D-C)) / E) * 100%				Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Jaarstukken 2023
A. Structurele lasten (= totaal van de lasten bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, minus het totaal van de incidentele lasten per programma bedoeld in artikel 19 onderdeel c BBV)				€ 67.322.949	€ 66.593.000	€ 74.501.251
B. Structurele baten (= totaal van de baten bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, minus het totaal van de incidentele baten per programma bedoeld in artikel 19 onderdeel c BBV)				€ 69.758.554	€ 66.635.000	€ 76.631.982
C. Het totaal van de structurele toevoegingen aan de reserves bedoeld in artikel 19 onderdeel d BBV				€ 230.000	€ 0	€ 0
D. Het totaal van de structurele onttrekkingen aan de reserves bedoeld in artikel 19 onderdeel d BBV				€ 473.989	€ 498.000	€ 497.728
E. Het totaal saldo van de baten, bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, exclusief de mutaties reserves				€ 65.879.159	€ 66.042.000	€ 72.821.562
5. Grondexploitatie				(= (A+B) / C * 100%)		
Grondexploitatie = (A+B) / C * 100%				Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Jaarstukken 2023
A. Het totaal van de activa van de "niet in exploitatie genomen bouwgronden"				€ 0	€ 0	€ 0
B. Het totaal van de "bouwgronden in exploitatie"				-€ 271.119	-€ 471.000	€ 52.327
C. Het totaal saldo van de baten, bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, exclusief de mutaties reserves				€ 65.879.159	€ 66.042.000	€ 72.821.562
6. Belastingcapaciteit				(= E / F * 100%)		
Belastingcapaciteit = (E / F * 100%)				Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Jaarstukken 2023
A. OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde				€ 399	€ 422	€ 414

B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 280	€ 285	€ 285
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 280	€ 304	€ 304
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin	€ 0	€ 0	€ 0
E. Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	€ 959	€ 1.011	€ 1.003
F. Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in het voorafgaande begrotingsjaar	€ 811	€ 810	€ 904

Toelichting kengetallen

1 Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt.

2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om een goed beeld te krijgen van de verstrekte leningen aan derden dient de netto schuldquote hiervoor te worden gecorrigeerd. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen.

3 Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen hoe gezonder de gemeente.

4 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Het kengetal geeft hiermee aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

5 Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van gemeentes. De boekwaarde van de voorraad gronden is van belang, omdat deze waarde

moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten van de gemeente als geheel. Hiermee wordt het belang van de grondexploitatie op de financiële positie van de gemeente inzichtelijk.

6 Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente.

Paragraaf 3: Kapitaalgoederen

Paragraaf 3: Kapitaalgoederen

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat dat de paragraaf over het onderhoud van kapitaalgoederen ten minste de volgende kapitaalgoederen bevat:

- a. Wegen.
- b. Verlichting.
- c. Riolering.
- d. Groen.
- e. Gebouwen.

Van deze kapitaalgoederen is aangegeven:

1. Het beleidskader.
2. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties.
3. De vertaling van de financiële consequenties.

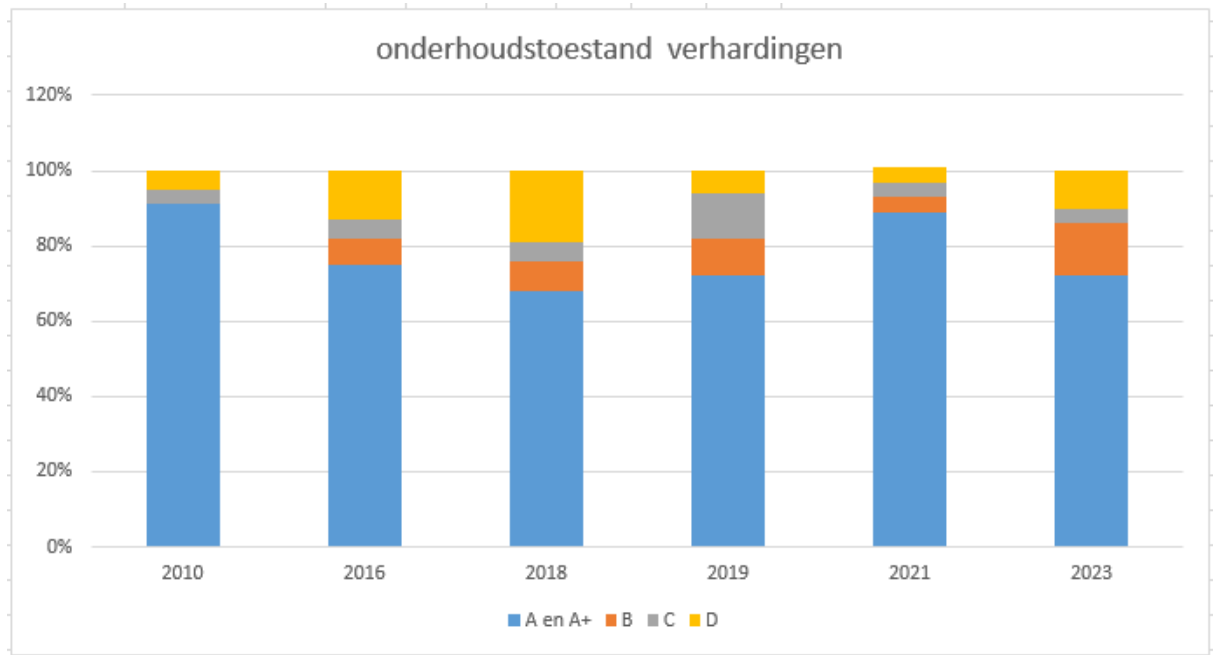
Het beleid met betrekking tot het onderhoud van de kapitaalgoederen van Eijsden-Margraten is vastgelegd in een aantal vigerende beleidsnota's:

- Wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2021-2024.
- Gemeentelijke beleidsplan Verkeer en Vervoer 2021.
- Beleidsplan Openbare Verlichting Eijsden-Margraten 2019-2026.
- Waterprogramma Eijsden-Margraten 2023-2027.
- Klimaatadaptatiestrategie Eijsden-Margraten 2023-2027.
- Waterketenplan Maas en Mergelland 2022.
- LandschapsOntwikkelingsPlan (LOP) Buitengewoon Eijsden 2013.
- LandschapsOntwikkelingsPlan (LOP) Buitengewoon Margraten 2009.
- Groenstructuurplan binnen de bebouwde kom Eijsden 2004.
- Bomenbeleid Eijsden–Margraten 2015.
- Bermenbeleid 2016-2026 Maaien wat moet, bloei waar mogelijk.
- Groenbeleidsplan 2020.
- Kadernota accommodatiebeleid 2017 (Sociaal Domein).

Financiële recapitulatie beheers- en onderhoudsplannen	2023 begroting na wijziging	2023 rekening
<u>Wegen</u>		
Regulier onderhoud	888.500	886.177
Levensduurverlengend groot onderhoud (25 jaar) : totaal budget incl. restant 2022	2.186.283	1.989.803
Rehabilitaties (50 jaar) : totaal budget 2023 incl. restant 2022	9.813.409	3.783.943
<u>Openbare verlichting</u>		
Projectmatige vervanging	148.724	19.662
Beheer en onderhoud	186.000	192.558
<u>Riolen (GRP)</u>		
Exploitatie	886.650	978.902
Investering cf GRP : totaal budget 2023 incl. restant 2022	5.079.332	1.145.787
<u>Groen / Landschap</u>		
Groen	685.066	886.742
Landschap	141.100	125.488
<u>Gebouwen</u>		
Saldo voorziening onderhoud gemeentegebouwen 01-01	207.826	843.511
Dotaties	455.000	455.000
Onttrekkingen	-505.559	-465.566
Saldo voorziening onderhoud gemeentegebouwen 31-12	157.267	832.945

Toelichting

De onderhoudstoestand van de wegen is iets afgenomen terwijl het investeringsvolume van zowel wegen als riool nog niet is verbruikt. De oorzaak zit in het grote project van Cadier en Keer Noord. Betreffende wegen lopen mee in de inspecties van de wegen, terwijl deze wegen in de planning zijn voorzien voor rehabilitatie komende jaren. Dit geldt ook financieel. Zowel voor riool als voor wegen is de laatste jaren geld gereserveerd voor rehabilitatie van de wegen en het riool in Cadier en Keer, waar dit voorjaar is gestart met de werkzaamheden en conform planning loopt tot eind 2025. De financiële afrekening loopt daar uiteraard iets op achter.

Vergelijk onderhoudstoestand na inspectie

beeldkwaliteit 2010 2016 2018 2019 2021 2023 planjaren

voldoende	A en A+	91%	75%	68%	72%	89%	72%	geen maatregel nodig
matig	B		7%	8%	10%	4%	14%	maatregelen plannen binnen 3 tot 5 jaar
onvoldoende	C	4%	5%	5%	12%	4%	4%	maatregelen plannen binnen 1 tot 2 jaar
achterstand	D	5%	13%	19%	6%	4%	10%	onderhoudsmaatregelen nodig

Wegen

Het wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2021-2024 is door de raad vastgesteld op 14 februari 2022 aan de hand van de inspectie uit 2019 en de prijsindexcijfers van 2021. In deze beleidsperiode is een verhoging van het onderhoudsbudget voor wegen en voor vervangingen wegen in de begroting opgenomen. Met deze verhoging is de opgelopen achterstand op onderhoud op termijn ingelopen. Het budget van levensduurverlengend onderhoud is verhoogd naar € 1.750.000 en kent een afschrijvingstermijn van 25 jaar. Het investeringsbudget voor rehabilitaties is verhoogd naar € 3.530.000, mede gebaseerd op de areaaluitbreiding van de diverse bestemmingsplannen en kent een afschrijvingstermijn van 50 jaar.

In 2023 is een nieuwe weginspectie uitgevoerd. Uit efficiency-oogpunt streven wij er naar werkzaamheden parallel te laten lopen met de uitvoering van het rioolbeheerprogramma. Om dit te bewerkstelligen wordt het onderhoudsprogramma ieder jaar geactualiseerd, zo ook in 2023.

Het gemeentelijke beleidsplan Verkeer en Vervoer is in december 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Maatregelen die hieruit voortkomen, zijn opgenomen in de meerjaren onderhouds- en investeringsprogramma's (MIP).

In 2023 hebben we onderzoek gedaan naar het parkeren- en circuleren van verkeer in de oude kern van Eijsden. We hebben een enquête gehouden onder de bevolking, we hebben gesprekken gevoerd met enkele groepen belanghebbenden om te polsen of er draagvlak is voor 1 van de 4 scenario's. Dit bleek helaas niet zo te zijn. Een van de partijen werkt op dit moment een alternatief uit. Gelet op de zorgvuldigheid in het proces hebben vanuit de participatiegedachte dit initiatief gestimuleerd.

De investeringsprojecten bestaan uit fases, namelijk:

1. Planvoorbereiding.
2. Uitvoering.
3. Nazorg.
4. Oplevering.

Door de fasering worden de kosten in meerdere opeenvolgende jaren geboekt. Dit heeft invloed op de kasstromen. De planvoorbereiding neemt vaak, gelet op de burgerparticipatie en de nodige onderzoeken die moeten plaatsvinden, veel tijd in beslag en kost relatief weinig geld, ongeveer 8-12% van het projectbudget. Terwijl de daadwerkelijke werkzaamheden vaak tussen de 3-4 maanden duren en ongeveer 80-90% van de projectkosten bedragen. De kasstromen van de projecten worden geoptimaliseerd en middels een liquiditeitenplanning bewaakt.

Voor 2023 zijn de volgende investeringen aan wegen gepland, uitgesplitst naar levensduurverlengend onderhoud met een afschrijvingstermijn van 25 jaar en naar rehabilitatie met een afschrijvingstermijn van 50 jaar:

Levensduur verlengend (LDV)	Rehabilitatie
Verlengde Schoolstraat ? 25-7-2023 opgeleverd	Roskuil à 25-7-2023 opgeleverd
Parkeerplaats Bakkerbosch (VVKeer) ? 14-11-2023 opgeleverd	Bruisterbosch à 29 juni 2023 opgeleverd
Bemelerweg beneden (gedeelte vanaf de golfbaan tot aan Sint Antoniusbank) ? 8 november 2023 opgeleverd	Trichterweg / Hoenderstraat à 4 mei 2023 opgeleverd
Weg naar de golfbaan ? 14-11-2023 opgeleverd	Keerderweg Gronsveld rond het woonzorgcomplex Gronsveld q3-2023 opgeleverd
Bakkerboschweg C&K ? 8 november 2023 opgeleverd	
Prins Hendrikstraat Eijsden ?	

Vorbereiding Rehabilitaties

Cadier en Keer Noord start werkzaamheden q1-2024

Industrieweg-Zoerbeemden afkoppelplan gereed.

Toelichting

Op dit moment vindt de aanleg van het glasvezelnetwerk plaats. De planning van deze werkzaamheden kan invloed hebben op de planning van de LDV-projecten of de rehabilitatie van wegen. We willen voorkomen dat we een weg opknappen die enige tijd later weer opgebroken moet worden om glasvezel aan te brengen.

Naast het investeringswerk aan wegen, vindt groot asfaltonderhoud plaats op basis van 2 jaarlijkse inspecties, worden de wegen periodiek geveegd, wordt onkruid op verhardingen bestreden en worden jaarlijks - voor het winterseizoen - de wegmarkeringen vernieuwd op basis van een tweejaarlijkse inspectie.

Het onderhoud aan de wegen wordt conform het nieuwe wegenbeleidsplan uitgevoerd waardoor erop termijn geen achterstand meer is.

3.1 Openbare verlichting

Het vigerende beleidsplan OVL 2013 t/m 2017 is verlopen maar de vastgestelde beleidskaders zijn nog steeds actueel en er is geen aanleiding deze te wijzigen. De raad is in 2018 geïnformeerd dat geen nieuw beleidsplan wordt voorgelegd en dat het college de vastgestelde beleidskaders hanteert om de openbare verlichting te onderhouden. Op 28 mei 2018 heeft het college het Uitvoeringsplan Openbare verlichting Eijsden-Margraten 2019-2026 vastgesteld. In het gemeentelijk milieubeleidsplan zijn de klimaat-doelstellingen uit het Energieakkoord opgenomen. Om deze doelstelling te halen is in 2017 het contract met onderhoudsaannemer vernieuwd met toevoeging van een financieel plan. Op basis van deze overeenkomst – light as a service (LAAS) - is een berekening gemaakt van de benodigde budgetten tijdens de contractduur. Deze budgetten zijn opgenomen in de begroting.

Op 14 februari 2023 heeft de raad ingestemd met het voorstel om alle conventionele armaturen te vervangen door LED-armaturen. Het grootste gedeelte van de armaturen is in 2023 vervangen. In 2024 volgen nog enkele armaturen in de centra en oude dorpskernen en zullen de grondspots nog vervangen worden

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

3.2 Riolering

Op 13 december 2022 is het waterprogramma gemeente Eijsden-Margraten 2023-2027 vastgesteld in de raad, evenals het Waterketenplan Maas & Mergelland en de klimaatadaptatiestrategie 2023-2027. Uit efficiency -oogpunt streven we ernaar om de uitvoering van rioleringswerkzaamheden parallel te laten verlopen met de wegenwerkzaamheden. In 2023 heeft de aanbesteding

plaatsgevonden van de werkzaamheden aan de riolering en de openbare ruimte in Cadier en Keer. We hebben de hoofdpost van de telemetrie (een systeem dat de besturing van de pompen op afstand regelt) vervangen en is/wordt de blusvijver op het bedrijventerrein Aan de Fremme “waterdicht” gemaakt.

In 2023 hebben we te kampen gehad met een aantal wateroverlast momenten. Er zijn buien van 40 mm in 30 minuten over onze gemeenten getrokken, dit kan betiteld worden als een zeer extreme bui. Met name Breust-Eijsden, Mariadorp en de straten in het Brook in Gronsveld hebben veel wateroverlast in de woningen gehad. We hebben deze locaties onderzocht, maatregelen getroffen of zijn nog een aantal scenario's aan het doorrekenen.

Eens per 10 jaar wordt het riool geïnspecteerd waarna onvolkomenheden en reparaties worden opgelost. Derhalve is er geen achterstallig onderhoud. Daarnaast zijn in 2023 de volgende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd dan wel voorbereid:

- Reiniging en inspecties van ongeveer 25 km riolen per jaar.
- Onderhoudsbestek pompinstallaties.
- Reiniging van 6.200 kolken en 200 zandvangens.
- Renovatie pompinstallaties.
- Voorbereiding en aanbesteding reparatiebestek 2023.
- Relining riolering.
- Vervanging riolering.

Het onderhoud voldoet aan het noodzakelijke niveau, er zijn geen achterstanden.

3.3 Groen

Voor het openbaar groen binnen de bebouwde kom zijn de volgende beleidsplannen actueel:

- Groenbeleidsplan 2020.
- Bomenbeleid gemeente Eijsden-Margraten 2015.
- Groenstructuurplan binnen de bebouwde kom Eijsden 2004.

Het groenbeleidsplan is in 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Dit beschrijft op welke wijze de gemeente haar openbaar groen wil ontwikkelen. Het vormt de basis voor het actualiseren van het groenbeheerplan. We onderhouden 15 ha. plantsoen, scheren 65 km hagen, onderhouden ruim 14.000 bomen en maaien 33 ha. gazons.

Voor het landschap zijn de volgende beleidsplannen actueel:

- * Bomenbeleid gemeente Eijsden-Margraten 2015.
- * Bermenbeleid 2016-2026 : maaien wat moet, bloei waar mogelijk.
- * Landschapsontwikkelingsplannen (LOP) Buitengewoon Margraten en Buitengewoon Eijsden.

* Gemeentelijk Kwaliteitsmenu Eijsden-Margraten 2013.

* Midenterras.

Op 5 februari 2013 heeft de raad het landschapsontwikkelingsplan Buitengewoon Eijsden vastgesteld. We beschikken over een landschappelijke visie voor het gehele buitengebied van de gemeente Eijsden-Margraten.

Het onderhoud van openbaar groen en landschap is uitgevoerd conform de beleidsplannen en derhalve is er geen achterstallig onderhoud.

3.4 Gebouwen

De gemeente heeft 40 gebouwen in eigendom waarvoor ze ook het beheer uitvoert : schoolgebouwen, sportaccommodaties (binnen- en buitensport), gebouwen voor de gemeentelijk bedrijfsvoering, voor de huisvesting van statushouders en voor enkele overige, vaak sociaal-maatschappelijke, doeleinden. In de vastgestelde kadernotitie accommodatiebeleid 2017 is bepaald dat vitale verenigingen een essentiële rol spelen in de leefbaarheid en de sociale cohesie in de kernen en dat de huisvesting hiervan gefaciliteerd dient te worden.

Het benodigde onderhoud aan gemeentelijke gebouwen leggen we vast in een meerjarig onderhoudsplan. Dit vormt de onderlegger van het werkplan dat jaarlijks is uitgevoerd. Het doel van onderhoud is de instandhouding van de gemeentelijke gebouwen op een afdoende kwalitatief niveau voor het gebruiksdoel waarvoor deze voorzieningen zijn gerealiseerd.

Middels inspecties en voortschrijdend inzicht wordt het meerjarig onderhoudsplan jaarlijks geactualiseerd. In een werk(plan) is bepaald welke werkzaamheden daadwerkelijk tot uitvoering worden gebracht in enig jaar. Van dit werkplan maken o.a. de volgende onderdelen deel uit:

- het benodigde jaarlijkse reguliere service-onderhoud;
- het (niet) planbare correctieve onderhoud zoals:
  - buitenschilderwerk;
  - noodzakelijke reparaties aan deuren en kozijnen, dakbedekkingen en technische installaties, maar vooral het (groot) vervangingsonderhoud aan dakbedekkingen, gevels, technische installaties en (sport)vloerafwerkingen en
- kleine aanpassingen uit veiligheidsoverwegingen.

Voor de instandhouding van gemeentelijke gebouwen is de voorziening onderhoud gemeente gebouwen gevormd. De onderhoudsuitgaven worden ten laste van deze voorziening geboekt. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Paragraaf 4: Financiering

Paragraaf 4: Financiering

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat dat de paragraaf over de financiering in ieder geval het beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille bevat.

Treasuryfunctie

De gemeentelijke treasuryfunctie heeft als doel het financieren van het gemeentelijk beleid (zorgen voor tijdige beschikbaarheid van voldoende geldmiddelen) en het uitzetten van de overtollige geldmiddelen. De risico's en kosten worden daarbij geminimaliseerd en het renteresultaat geoptimaliseerd. De functie wordt uitgevoerd binnen de normen van de Wet FIDO, de ministeriële regeling Ruddo en het Treasurystatuut 2017 Eijsden-Margraten.

Financieringsbeleid

De gemeente zet de overtollige geldmiddelen uit bij de Nederlandse Staat (schatkistbankieren). Om het renteresultaat te optimaliseren wordt financiering met externe middelen beperkt door eerst de eigen liquide financieringsmiddelen te gebruiken. Als deze laatste ontoereikend zijn kunnen er externe middelen worden aangetrokken.

Algemene interne en externe ontwikkelingen

Algemene rente ontwikkelingen

Onze gemeente heeft per 31 december 2023 in totaal 13 langlopende leningen met een openstaand saldo van € 78,39 miljoen. Het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille bedraagt 1,38%.

Algemene renteontwikkelingen	Gemiddeld 2019	Gemiddeld 2020	Gemiddeld 2021	Gemiddeld 2022	Gemiddeld 2023
Kasgeld	-/- 0,37%	-/-0,33%	-/-0,44%	0,14%	3,50%
Rekening-courant (debet)	2,45%	2,45%	2,45%	2,81%	3,25%
Lang geld (lineair 25 jaar)	0,91%	0,49%	0,62%	2,27%	4,00%
Gemiddeld rentepercentage Eijsden-Margraten	1,14%	1,14%	1,09%	1,35%	1,38%

(bron BNG)

De plannen van het beleid voor het risicobeheer

Om het renterisico op de vlottende schuld te beperken, hanteren we een kasgeldlimiet. Als grondslag van de wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet houden we de omvang van de jaarbegroting per 1 januari voor het gehele begrotingsjaar aan, vermenigvuldigd met het percentage dat bij ministeriële regeling is vastgesteld. Dit betekent dat de korte schuld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mag bedragen. De korte schuld bestaat uit de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rente-typische looptijd korter dan één jaar plus de schuld in rekening-courant en is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven.

Om de renterisico's op de vaste schuld te beheersen, dienen de gemeenten te voldoen aan de renterisiconorm. Hiervoor moeten we het renterisico dat we op de vaste schuld lopen berekenen. De definitie van het renterisico op de vaste schuld is: de mate waarin het saldo van rentelasten en rentebaten van een gemeente verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rente-typische looptijd van één jaar of langer.

De uitkomst van de berekening van het renterisico op de vaste schuld dient getoetst te worden aan de renterisiconorm. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Concreet houdt dit in dat de gemeente ervoor moet zorgen dat in enig jaar niet meer dan 20% van de begrotingsomvang moet worden geherfinancierd. De norm is ingesteld om door een spreiding in looptijden van leningen een stabiele rentelast te bewerkstelligen.

Uit onderstaand overzicht kan worden afgeleid dat zowel in 2022 als in 2023 sprake was van ruimte onder de renterisiconorm.

Renterisiconorm	werkelijk 2022	begroot 2023	werkelijk 2023
Omvang begroting/rekeningtotaal	€ 66.565	€ 66.970	€ 75.018
Renterisiconorm (20% van omvang begrotingstotaal)	€ 13.313	€ 13.394	€ 15.004
Renteherziening opgenomen leningen	€ 0	€ 0	€ 0
Renteherziening uitgezette leningen	€ 0	€ 0	€ 0
Aflossingen	€ 3.700	€ 3.866	€ 3.686
Ruimte onder de renterisiconorm	€ 9.613	€ 9.528	€ 11.318
Overschrijding van de renterisiconorm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Liquiditeiten

Liquiditeitenplanning

Het liquiditeitsrisico wordt door de gemeente Eijsden-Margraten beperkt door een stringente korte termijn liquiditeitenplanning.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Totaal jaarbegroting / jaarrekening (lasten)	€ 60.872	€ 75.018
Toegestane kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,5%	8,5%
in een bedrag	€ 5.174	€ 6.377
Totaal netto vlottende schuld (vlottende schuld -/ vlottende middelen)	€ 19.894	€ 8.819
Overschrijding kasgeldlimiet Ruimte t.o.v. kasgeldlimiet	€ 14.720	€ 2.442

Kaderstellende documenten

- Treasurystatuut 2023 Eijsden-Margraten

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

5.1. Algemeen

Om de ambities van het gemeentebestuur te realiseren investeren we in mensen en middelen. De paragraaf bedrijfsvoering schetst de manier waarop de organisatie hier invulling aan geeft en welke instrumenten hiervoor nodig zijn.

Bedrijfsvoering van de organisatie is het domein en de verantwoordelijkheid van het college. Het college informeert de raad hierover via de paragraaf Bedrijfsvoering in de begroting en de jaarrekening. Deze paragraaf beschrijft op hoofdlijnen de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering die in 2023 aan de orde zijn geweest.

5.2. Organisatie in ontwikkeling

In 2023 bouwden we voort op de reeds ingezette lijnen die ondersteund worden in het Bestuursakkoord 2022-2026. De acties die voor 2023 op de agenda stonden waren:

Organiseren van slagkracht door: Verstevigen van HRM, PC cyclus stroomlijnen
Bedrijfsvoeringsprocessen inwonergericht en rechtmatig in te richten, Communicatie- en informatievoorziening optimaliseren, Doorvertalen besturingsfilosofie naar besturingsmodel

Resultaatgerichtheid: Sturen op en monitoren van resultaten bestuursakkoord, Sturen op en monitoren van resultaten dienstverlening, Verankeren participatie- en dienstverleningsvisie in lijn van bestuursakkoord

Veerkracht en wendbaarheid: Ontwikkelkracht van teams in beeld brengen en doorvertalen naar ontwikkelplannen per domein, Teamcoaching, Organisatiebrede TOEM ontwikkeldagen

Vitaliteit: Plan uitwerken duurzame inzetbaarheid, Pilot trainingen advieskracht verbreden naar alle adviseur, Trainingen persoonlijk leiderschap

5.2.1. organisatie- ontwikkeltraject

In 2021 zijn we gestart met het organisatieontwikkeltraject TOEM: Toekomstbestendige Organisatie Eijsden-Margraten. In 2023 is de onderliggende missie, in overleg met de medewerkers, aangescherpt in "Dicht bij het leven, vanuit het hart ' Dicht bij mensen". Centraal binnen TOEM staat dat middels het principe van zelforganisatie de organisatie inspeelt op wat de samenleving van ons vraagt, focus legt op het verbeteren van de dienstverlening, met een bedrijfsvoering die dat ondersteunt en een samenspel tussen mensen (bestuurders en ambtenaren) die dat mogelijk maakt.

In 2023 is vanuit het MT de focus gelegd op werving en selectie; invullen van vacatures, het beter zichtbaar maken van vacatures en het instroomproces van nieuwe medewerkers adequaat inrichten.

Er werd in 2023 verder geïnvesteerd in diverse teams, kleine resultaatgerichte eenheden, die samenwerken aan een opgave of reguliere dienstverlening. En die inspelen op ontwikkelingen en vraagstukken in de samenleving, waarbij de uitgangspunten van de dienstverleningsvisie en het Bestuursakkoord 2022-2026 een belangrijke basis vormen. Er ontstond in 2023 draagvlak voor een andere toekomstbestendige - manier van organiseren, waarbij de opgave centraal staat. De eerste stappen om dit opgavegericht werken verder te verdiepen zijn in 2023 gezet.

De training advieskracht werd verder uitgerold en de nieuwe training persoonlijk leiderschap werd als pilot opgestart. De focus van de trainingen advieskracht ligt op het sterker maken van onze adviseurs zodat het samenspel tussen college en ambtelijke organisatie beter wordt vormgegeven, en uiteraard inhoudelijk sterker beleid oplevert. In de organisatie ontstond bij de medewerkers die niet een adviseursrol vervullen een behoefte aan training waarbij de focus hier met name ligt op het sterker

maken van het eigen functioneren waardoor de dienstverlening wordt verbeterd. Deze pilot is opgestart en zal in 2024 worden geëvalueerd.

In 2023 werd een nieuwe organisatiestructuur gepresenteerd. Met name de constatering dat de span of attention van onze leidinggevenden te groot was geworden waardoor onze medewerkers niet de aandacht kunnen krijgen die zij verdienen lag hieraan ten grondslag. Er werd besloten om een nieuwe functie Teamregisseur te introduceren. Dit is een hiërarchische leidinggevende met name bij de uitvoeringsteams. De werving is eind 2023 opgestart. Door deze uitbreiding van het leidinggevende kader wordt de span of attention van leidinggevenden kleiner en kan meer aandacht worden gegeven aan onze medewerkers wat past bij het binden, boeien en waarderen van ons personeel.

5.2.2. duurzame inzetbaarheid van medewerkers

Het hoge ziekteverzuim (9% in 2019) is door verschillende interventies naar een gemiddeld niveau gedaald (5,6% eind 2021, in juli 2022 6,1%). Helaas begonnen we 2023 met een hoger verzuimpercentage. Corona heeft het verzuimgedrag behoorlijk veranderd. Tegenwoordig blijven we met een snotneus thuis, uit bescherming voor collega's. Dat was pre-corona anders. Maar de mogelijkheden om je werk plaats- en tijdonafhankelijk uit te voeren zijn – dankzij de lockdowns en de mogelijkheid om digitaal te vergaderen – ook substantieel vergroot. Met de nieuwe bedrijfsarts en gerichte inzet vanuit het management blijven we focus houden op het voorkomen en beheersbaar houden van verzuim. Uiteindelijk eindigden we in 2023 met een gemiddelde van 6,5%.

In een wereld waarin de uitvoering onder druk staat en de arbeidsmarktkrapte steeds bepalender wordt, is investeren in het binden en boeien van zittende medewerkers alsmede het investeren in duurzame inzetbaarheid een must. Ook in dat licht investeerden we in 2023 in individuen, teams en organisatie als geheel.

Duurzame inzetbaarheid is het vermogen om nu en in de toekomst op een gezonde, productieve, betekenisgevende manier deel te nemen aan het arbeidsproces in een werkomgeving die daarvoor optimale mogelijkheden biedt. Met het oog op de personeelstekorten is investeren in duurzame inzetbaarheid noodzakelijker dan ooit. Ook de CAO gemeenten heeft dit onderkend en het opzetten van een vitaliteitsbeleid is onderdeel geworden van de CAO. Doordat de focus in 2023 is komen te liggen op werving en selectie is het aspect vitaliteitsbeleid in 2023 nog niet opgepakt.

5.2.3. arbeidsmarkt

De grote uitdaging van 2023 was het invullen van veel vacatures in een tijd dat er sprake was van arbeidsmarktkrapte. Met name in de fysieke hoek is de vraag naar personeel vanuit de overheid en het bedrijfsleven zo groot dat we de plekken niet of moeizaam ingevuld krijgen. Een neveneffect van deze grote vraag naar personeel is een grotere mobiliteit. Daar waar medewerkers in het verleden een leven lang bij dezelfde werkgever bleven, worden ze nu verleid tot een loopbaanstap buiten de deur. Op zichzelf is daar niets mis mee, het heeft wel een vertragend effect op de dienstverlening en de

productiviteit, zelfs als er direct een vacature kan worden ingevuld. Er is altijd een 'gat' van minimaal 2 maanden bij de overgang van vertrek naar inwerken en in de tussentijd vangen collega's het werk op. Draaglast (de belasting) en draagkracht (de belastbaarheid) raken dan (verder) uit balans. Wij waarschuwen er voor dat dit mechanisme uiteindelijk te merken zal zijn in de kwaliteit of snelheid van onze dienstverlening.

In 2023 hebben wij een aanvalsplan uitgewerkt worden rondom werving van personeel zodat wij konden inspelen op de marktomstandigheden. Er is gekozen om een recruiter in te huren die heeft ondersteund bij het verbeteren van ons wervingsproces. De vacatureteksten zijn verbeterd en onze zichtbaarheid met name op social media is vergroot. Dit leidde er toe dat de gewenste uitbreiding is gerealiseerd. De ambtelijke organisatie startte op 1 januari 2023 met 156,1 Fte bezetting en eindigde op 31 december 2023 met 174,48 Fte. Er stroomden 23 medewerkers uit en 40 medewerkers in. De focus die werd aangebracht op deze omvangrijke taak heeft geleid tot dit mooie resultaat in een moeilijke arbeidsmarkt. In Q4 is een trainee gestart met het opstellen van een onboardingsprogramma voor nieuwe medewerkers. Tevens is gestart met het vervaardigen van een wervingsfilmpje om nieuwe medewerkers aan te trekken.

5.2.4. vast personeel op cruciale functies

De formatie van de organisatie beweegt mee met de ambities van het bestuur. Het invullen van de extra capaciteit die in de begroting 2023 - 2026 is opgenomen, was op onderdelen een grote uitdaging. Zeker in het fysieke domein. En het is duidelijk dat invulling van vacatures niet altijd gerealiseerd kon worden. Ter overbrugging moest helaas vaak gebruik gemaakt worden van inhuur. Waarbij de aantekening hoort dat wij blijven streven naar vast personeel zeker op cruciale beleids-, uitvoerings- en leidinggevende functies. Dat geeft rust en stabiliteit in een dynamisch en complex speelveld. Wij blijven sturen op de afbouw van inhuur en in 2023 is hiertoe ook een werkproces uitgewerkt en geïmplementeerd dat zorgt voor meer controle en sturing op de inhuur.

Er kunnen valide redenen zijn voor inhuur van tijdelijk personeel, zoals bij ziektevervangings-, piekwerkzaamheden of specifieke expertise of omdat een vacature niet direct ingevuld kan worden terwijl het werk er wel is.

5.2.5 vernieuwen democratische cultuur

In januari 2023 is een bijeenkomst geweest van raad, college en ambtelijke organisatie waarin gepolst is wat de actualiteitswaarde van de aanbevelingen van Necker is. Nadien heeft de portefeuillehouder de raad geïnformeerd over de opbrengsten van deze bijeenkomst. Voor wat betreft het vervolgtraject is gewacht, gezien de komst van de nieuwe burgemeester en de tijd die nodig is om zich een beeld te vormen van de gemeente. Eind 2023 zijn de eerste gedachten gevormd om in 2024 te komen tot een midterm tweedaagse voor de raad.

Geïnvesteed is in het versterken van de relatie met de inwoners via de lijn van dienstverlening, communicatie en participatie. De website is vernieuwd en omgevormd naar een klantgericht digitaal dienstverleningskanaal. Tevens is de communicatie over de raad(svergadering) uitgebreid. Voorafgaand aan de vergadering wordt 'In voorraad' gepubliceerd waarbij enkele agendapunten worden toegelicht en na afloop 'Raad en daad' waarin teruggeblikt wordt op de vergadering. Dit door een externe schrijver. De terugblik van de fracties op de vergadering is daarmee vervallen.

De communicatie is tevens versterkt door het in beeld en geluid uitzenden van raads- en dialoogvergaderingen. Begonnen in de Coronatijd is vanaf februari 2023 sprake van vaste camera's in de raadzaal en het dus standaard uitzenden met beeld en geluid van de vergaderingen.

Daarnaast zijn in 2023 een 50-tal specifieke klantprocessen in de organisatie geïmplementeerd t.b.v. digitale afhandeling. In samenhang met de invoering van de Omgevingswet heeft in het VTH-domein een herontwerp van onze dienstverleningsprocessen plaatsgevonden. Ook in het sociaal domein is hier een start mee gemaakt. Met de komst van een adviseur burgerparticipatie in de 2e helft van het jaar wordt het aspect burgerparticipatie de komende periode verder opgepakt. Daarnaast is – in samenspraak met de burgerredactieraad - geïnvesteed in de communicatie richting de inwoners, in correspondentie, weekblad de Etalage en via social media.

5.3 I&A (informatie & automatisering)

De maatschappij ontwikkelt zich in de richting van een informatiesamenleving en vraagt steeds meer dat onze informatie snel, accuraat en digitaal beschikbaar is. Het afgelopen jaar heeft onze informatievoorziening meebewogen met de ontwikkelingen binnen die informatiesamenleving. Dit mede onder invloed van nieuwe wet- en regelgeving. Hierover hebben wij in onze meerjaren investeringsagenda afspraken gemaakt. Die investeringsagenda combineert bestuurlijke ambities met noodzakelijke vernieuwingen en nieuwe kaders die voortvloeien uit wet- en regelgeving. De voortgang in 2023 heeft ertoe geleid dat de organisatie op koers ligt ten aanzien van deze agenda.

De voornaamste ontwikkelingen die in 2023 zijn opgepakt:

- De ontwikkeling van een nieuwe website. De bestuurlijke doelstelling rondom het thema dienstverlening vormde de grondlegger voor de vernieuwde website. Bij de ontwikkeling hiervan zijn tevens de wettelijke kaders uit de Wet Modernisering elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV) gevolgd. Door de WMEBV krijgen burgers en ondernemers het recht om digitaal met de overheid te communiceren.
- Het gereedmaken van onze informatievoorziening voor de Omgevingswet. Ten behoeve van de ingang van de Omgevingswet is een optimalisatieslag doorgevoerd in de uitvoeringsprocessen en de bijhorende systemen. Een belangrijk onderdeel hiervan was de invoering van een nieuw informatiesysteem. Deze vernieuwing is in samenwerking met een groot aantal Limburgse gemeenten gerealiseerd.

- Opstarten vernieuwing informatievoorziening sociaal domein. Wegens tekortkomingen in het informatiesysteem voor het sociaal domein en de bijbehorende dienstverlening door de leverancier is in 2023 de overeenkomst met de leverancier ontbonden. Op basis van een aanbesteding is een vernieuwingsslag opgestart.
- In het kader van een duurzame digitale archivering is in 2023 een verdere verkenning uitgevoerd over het mogelijk toetreden tot de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg. Wegens vertraging van de verwachte inwerkingtreding van de nieuwe archiefwet is de onderhandelingsfase uitgesteld naar 2024-2025.

Wet Open Overheid

In 2023 is verder uitvoering gegeven aan de eerste fase van de WOO, die betrekking heeft op: algemeen bindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking. Tevens worden verslagen van college en raad gepubliceerd. Daarnaast zijn wij aangesloten op het landelijke publicatieplatform WOO-index, als vervanger van PLOOI. Ten behoeve van de verdere implementatie hebben wij de landelijke ontwikkelingen rondom de WOO en een eventuele tranche 2 nauwgezet gevolgd. Gebleken is dat in 2023 de landelijke doorontwikkeling deels is opgeschort. Hierdoor zijn wij in afwachting van de verdere implementatiestrategie vanuit de Rijksoverheid.

Informatiebeveiliging

Gemeenten zijn net als andere organisaties uitermate kwetsbaar als het gaat om hun (digitale) dienstverlening. Deze kwetsbaarheid wordt versterkt doordat gemeenten bronhouder en bewerker zijn van veel privacygevoelige informatie. Het is dus van belang om privacybescherming en informatiebeveiliging goed op orde te hebben. De informatiebeveiliging binnen onze gemeente wordt geborgd vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Het principe van de BIO is dat het gemeentebestuur op basis van risico-inventarisaties afgewogen keuzes maakt over informatiebeveiliging. Daarnaast beschrijft de BIO een aantal normen die voor iedere gemeente als verplichting gelden. Jaarlijks wordt gewerkt aan verbetering van de informatiebeveiliging. Hierover wordt ook voor 2023 horizontale verantwoording (naar de gemeenteraad) en verticale verantwoording (naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken) afgelegd.

Beoordeling van een onafhankelijk IT-auditer heeft uitgewezen dat onze gemeente over 2023 in control is op het vlak van informatiebeveiliging. Dit met inachtneming van een aandachtspunt op het vlak van leveranciersmanagement, dat in 2024 wordt geadresseerd.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Gemeenten moeten sinds 2018 voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) deze stelt eisen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de privacy van burgers en medewerkers. Onze gemeente waarborgt dit onder andere door actief en structureel met een team, privacy gerelateerde vraagstukken en werkzaamheden, op te pakken. Bewust omgaan, met informatie door medewerkers is essentieel om privacy van de burgers en medewerkers te respecteren. In 2023 zijn medewerkers, via meerdere kanalen bewust gemaakt in de omgang met en bescherming van persoonsgegevens. Er is een verbeterplan opgesteld naar

aanleiding van de externe audit Wet politiegegevens (Wpg) waarmee de organisatie aan de slag is gegaan in afstemming met de AVG activiteiten.

Kaderstellende documenten

Budgethoudersregeling 2020.

Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Mandaat en machtigingsregeling tweede wijziging Eijsden-Margraten 2017.

Verordening op de elektronische bekendmaking en kennisgeving Eijsden-Margraten.

Communicatiebeleid 2012-2016.

Aanbestedingsbeleid 2016.

Paragraaf 6: Verbonden partijen

De gemeente Eijsden-Margraten heeft bestuurlijke en/of financiële belangen in een aantal verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen.

Een verbonden partij is een derde rechtspersoon, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een verbonden partij of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de betreffende rechtspersoon en/of als de gemeente aangesproken kan worden door derden ingeval van financiële problemen bij de verbonden partij.

Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard behoudt de gemeente Eijsden-Margraten beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden ten aanzien van deze partijen.

In de Nota Verbonden Partijen wordt het door de gemeente Eijsden-Margraten gevoerde beleid inzichtelijk gemaakt. Ook wordt ingegaan op de begrippen en juridische kaders waaraan verbonden partijen moeten voldoen.

De uitgangspunten voor deelname in een verbonden partij zijn uitvoerig vastgelegd in de Nota Verbonden Partijen. Belangrijke uitgangspunten zijn:

- De gemeente participeert alleen in derde partij (verbonden partij) indien daarmee publiek belang gediend wordt.
- De financiële gevolgen en mogelijke risico's van deelname in een verbonden partij dienen inzichtelijk te worden gemaakt.

Voor meer inhoudelijke informatie wordt verwezen naar deze nota.

Onderstaande tabel toont de begrote bijdragen voor 2023 van de gemeente Eijsden-Margraten per verbonden partij.

Programma 1 Kwaliteit van Leven	Bijdrage Eijsden-Margraten 2023
Centrumregeling inkoop Jeugd	€ 130.000
Centrumregeling inkoop WMO	€ 40.000
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD Zuid Limburg)	€ 1.540.750
Omnibuzz	€ 579.863
MTB Regio Maastricht NV	€ 2.053.398
Stichting Podium24	€ 270.530
Annex BV / Stichting Re-integratie Inbesteding Maastricht en Mergelland (SRIMM)	€ 125.000
Anti Discriminatie Voorziening Limburg	€ 11.500
Regionale samenwerking leerplicht RMC	€ 86.000
Regionale samenwerking leerlingenvervoer	€ 343.282
Programma 3 Duurzaamheid en Klimaatverandering	
Gemeenschappelijke regeling sanering afvalwaterlozingen buitengebied	nvt
Reinigingsdiensten RD4	€ 2.049.372
Regionale uitvoeringsdienst Zuid-Limburg	€ 135.794
Bodemzorg Limburg BV	€ 6.291
Programma 5 Bestuur en Dienstverlening	
Veiligheidsregio Zuid-Limburg	€ 1.852.897
Bank Nederlandse Gemeenten	nvt
Waterleiding Maatschappij Limburg N.V.	nvt
Enexis Holding NV	nvt
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	nvt
BsGW	€ 542.720
Gegevenshuis	€ 268.544

Centrumregeling inkoop Jeugd	
Soort	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten in Zuid-Limburg. Gemeente Maastricht is centrumgemeente.
Openbaar belang	Het gezamenlijk uitvoeren van taken op het gebied van jeugdzorg (inkoop en backoffice).
Visie	Profiteren van de al aanwezige administratieve slagkracht en knowhow van Maastricht.
Beleidsvoornemens	Continueren.
Financieel belang	Voor de uitvoeringskosten (€ 130.000) die wij aan gemeente Maastricht betalen wordt voor ruim € 5 miljoen per jaar aan zorg ingekocht.
Bestuurlijk belang	Wethouder Piatek is lid van de stuurgroep Jeugdzorg.
Financiële situatie	Lokale overheid.
Ontwikkelingen	Inkoop jeugd wordt de komende jaren verder doorontwikkeld. Vanaf 2023 start een nieuwe aanbesteding van waaruit er een verdere doorontwikkeling binnen de segmenten gaat plaatsvinden op sub-regionaal niveau.
Risico's	Financieel: beperkt risico faillissement zorgaanbieders. Dit wordt beperkt door monitoring van verstrekte voorschotten door Maastricht en evaluatie prestaties zorgaanbieders door inkoopteam Maastricht.

Centrumregeling inkoop Wmo	
Soort	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht, Valkenburg aan de Geul, Gulpen-Wittem, Meerssen en Vaals. Maastricht is centrumgemeente.
Openbaar belang	Het gezamenlijk uitvoeren van taken op het gebied van jeugdzorg (inkoop en backoffice).
Visie	Het gezamenlijk optrekken en verdelen van de administratieve lasten en kennisdeling in de regio Maastricht Heuvelland met schaalvoordelen t.a.v.

	inkoop.
Beleidsvoornemens	Continuëren.
Financieel belang	Voor de uitvoeringskosten (circa € 40.000) die wij aan gemeente Maastricht betalen wordt voor ruim € 3,2 miljoen per jaar aan zorg ingekocht.
Bestuurlijk belang	Wethouder Piatek is lid van het Pho Maastricht-Heuvelland.
Financiële situatie	Lokale overheid.
Ontwikkelingen	Niet specifiek, betreft continue functie.
Risico's	Financieel: beperkt risico t.a.v. faillissement zorgaanbieders. Dit wordt beperkt door monitoring van verstrekte voorschotten door Maastricht en evaluatie prestaties zorgaanbieders door inkoopteam Maastricht.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD Zuid Limburg)	
Soort	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Geleen
Betrokken partijen	Alle 16 gemeenten in Zuid-Limburg.
Openbaar belang	<p>De GGD Zuid Limburg beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen, van jong tot oud, actief kan deelnemen aan onze samenleving.</p> <p>Zorgdragen voor publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit Wmo, Jeugdgezondheidszorg, Veilig Thuis, ambulancezorg, GHOR, vangnetfunctie en crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen, sociaal medische advisering. De GGD Zuid Limburg is een gemeenschappelijke regeling, die is ingesteld door de gemeenten in Zuid-Limburg. Gemeenten hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van publieke gezondheid te behartigen. Gemeenten bepalen het gezondheidsbeleid en voeren hierop regie. De</p> <p>GGD adviseert gemeenten, levert data en kennis, verbindt partijen en is aanjager van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid van de Zuid-Limburgers. Ook zorgt de GGD voor de uitvoering van de wettelijke taken</p>

	<p>uit de Wet publieke gezondheid en aanvullende taken die door de gemeenten aan de GGD zijn opgedragen.</p>										
Visie	<p>Bij de GGD Zuid Limburg staat de gezondheid van de Zuid-Limburgers centraal. Dat geldt zowel voor acute situaties (ongevallen en incidenten) als voor de lange termijn waar preventie een rol speelt.</p> <p>De GGD is hét regionale centrum voor kennis over en onderzoek naar volksgezondheid. Kennis en informatie worden actief beschikbaar gesteld aan professionals én burgers.</p> <p>De GGD stimuleert en ondersteunt andere partijen om bij te dragen aan een gezonder Zuid-Limburg. De GGD stuurt aan op een gezamenlijke en integrale aanpak door diverse samenwerkingspartners.</p>										
Beleidsvoornemens	<p>In het regionaal gezondheidsbeleid is vastgelegd dat het de ambitie is om de achterstand ten opzichte van de rest van het land binnen tien jaar met 25 procent in te lopen en zo daadwerkelijk een Trendbreuk te realiseren. Om de trend daadwerkelijk te kunnen breken, is een aantal fundamentele keuzes gemaakt die tot een nieuwe aanpak moeten leiden, zoals: commitment om meerjarig werk te maken van de Trendbreuk, het smeden van allianties op zowel provinciaal- als rijksoverheidsniveau en focus en massa maken. De focus wordt gelegd op de periode vanaf de kinderswens en zwangerschap tot en met de periode waarin mensen jong volwassen zijn (van kinderswens tot kinderswens). De Trendbreuk is breder dan de focus op deze cyclus, want op andere beleidsterreinen liggen eveneens kansen om de gezondheidsachterstand in te lopen. De GGD is een belangrijke partner in de realisatie van het gezondheidsbeleid.</p>										
Financieel belang	<p>Het totaal van alle gemeentelijke bijdragen aan de GGD in 2023 bedraagt:</p> <table> <tr> <td>GGD</td> <td>€ 7.493.255</td> </tr> <tr> <td>Jeugdgezondheidszorg</td> <td>€ 19.112.216</td> </tr> <tr> <td>Acute Zorg / GHOR</td> <td>€ 1.175.337</td> </tr> <tr> <td>Veilig Thuis</td> <td>€ 7.989.086</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>€ 35.769.906</td> </tr> </table> <p>De aandeel van de gemeente Eijsden-Margraten hierin bedraagt € 1.519.769.</p>	GGD	€ 7.493.255	Jeugdgezondheidszorg	€ 19.112.216	Acute Zorg / GHOR	€ 1.175.337	Veilig Thuis	€ 7.989.086	Totaal	€ 35.769.906
GGD	€ 7.493.255										
Jeugdgezondheidszorg	€ 19.112.216										
Acute Zorg / GHOR	€ 1.175.337										
Veilig Thuis	€ 7.989.086										
Totaal	€ 35.769.906										
	<table> <tr> <td>x 1.000</td> <td>1-1-2023</td> <td>31-12-2023</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 1.740</td> <td>€ 1.740</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 36.190</td> <td>€ 36.190</td> </tr> </table>	x 1.000	1-1-2023	31-12-2023	eigen vermogen	€ 1.740	€ 1.740	vreemd vermogen	€ 36.190	€ 36.190	
x 1.000	1-1-2023	31-12-2023									
eigen vermogen	€ 1.740	€ 1.740									
vreemd vermogen	€ 36.190	€ 36.190									

	verwacht resultaat € 0
Bestuurlijk belang	<p>Het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid Limburg bestaat uit één bestuurslid per deelnemende gemeente en één plaatsvervangend lid. Als lid van het Algemeen bestuur kunnen slechts worden aangewezen leden van het college van de gemeenten. In het algemeen bestuur wordt de gemeente Eijsden-Margraten vertegenwoordigd door wethouder Piatek.</p> <p>Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwoneraantal</p>
Financiële situatie	Begin 2023 bedraagt het eigen vermogen € 1.739.708 en het vreemd vermogen € 36.190.680. Voor 2023 is een omzet van € 51 mio begroot die volledig wordt gebruikt om de kosten te dekken.
Ontwikkelingen	De GGD heeft zowel te maken met een bezuinigingstaakstelling als met veranderingen in het sociaal domein.
Risico's	<p>Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie.</p> <p>Door de deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen.</p> <p>Als bijzondere en onvoorspelbare, maar wel belangrijke opmerking, moet vermeld worden dat de Coronapandemie voor onvoorziene kosten zou kunnen zorgen in het jaar 2023. Tot nu toe heeft het Rijk alle meerkosten gedragen, die de GGD-ZL maakte gedurende de pandemie.</p>

Omnibuzz	
Soort	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Geleen
Betrokken partijen	Alle gemeenten in Limburg met uitzondering van de gemeente Mook en Middelaar.
Openbaar belang	Het bevorderen van openbaar vervoer (op maat) ten behoeve van de inwoners van de deelnemende gemeenten in het algemeen, en bewoners met een WMO indicatie in het bijzonder. Zorg dragen voor een goede uitvoering van collectief en individueel vervoer van die reizigers, die aangewezen zijn op één van de door de

	gemeenten te behartigen vormen van doelgroepenvervoer. Vooralsnog beperkt dit vervoer zich tot het regiotaxi-vervoer, gebaseerd op de Wet maatschappelijke ondersteuning.												
Visie	Het voorzien in goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer.												
Financieel belang	Bijdrage in de exploitatie voor 2024 is begroot op €755.481 (=2,77% van de totale gemeentelijke bijdragen).												
Bestuurlijk belang	Wethouder Piatek maakt deel uit van het algemeen bestuur.												
Financiële situatie	Op 31 december 2023 bedraagt het eigen vermogen € 3.005.099 Het begrote resultaat over 2022 bedraagt € 0. De solvabiliteitsratio bedraagt 14%.												
Vermogen	<table border="0"> <tr> <td>x 1.000</td> <td>1-1-2023</td> <td>31-12-2023</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 4.421</td> <td>€ 3.005</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 3.955</td> <td>€ 8.890</td> </tr> <tr> <td>verwacht resultaat</td> <td>€ 0</td> <td></td> </tr> </table>	x 1.000	1-1-2023	31-12-2023	eigen vermogen	€ 4.421	€ 3.005	vreemd vermogen	€ 3.955	€ 8.890	verwacht resultaat	€ 0	
x 1.000	1-1-2023	31-12-2023											
eigen vermogen	€ 4.421	€ 3.005											
vreemd vermogen	€ 3.955	€ 8.890											
verwacht resultaat	€ 0												
Ontwikkelingen	2023 is het eerste jaar sinds covid-19 dat er geen beperkende maatregelen zijn ingesteld. Er wordt teruggekeerd naar het oorspronkelijke uitgangspunt dat het resultaat 2023 voor het opstellen van de begrotingswijziging 2024-1 geldt. De begroting 2024-1 wordt verlaagd met € 1,8 mln. ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2024. Voor onze gemeente is dit niet realistisch. In de 1ste bestuursrapportage 2024 passen wij daarom een bijraming toe.												
Risico's	De regelingen op grond waarvan aanspraak bestaat op doelgroepenvervoer zijn open-eind-regelingen. Daarmee is een overschrijding van de kosten niet uit te sluiten.												

MTB Regio Maastricht NV	
Soort	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht en Meerssen.
Openbaar belang	<p>Uitvoering (en afbouw) 'oude' Wet Sociale Werkvoorziening voor de drie deelnemende gemeenten alsook diverse buitengemeenten.</p> <p>Leerwerkbedrijf voor de brede doelgroep Participatiewet van de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten.</p> <p>Uitvoeringsorganisatie arbeidsmatige dagbesteding voor de zes Maastricht-</p>

	Heuvellandgemeenten. (Primair in het kader van het Maastricht-Heuvelland alternatief beschut werk, maar daarnaast ook vanuit de zorginkoop Wmo.)
Visie	In opdracht van de gemeenten ondersteunt MTB inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt actief bij het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt (arbeidsfit maken). Van oorsprong betreft het een uitvoeringsorganisatie voor de Wet Sociale Werkvoorziening maar inmiddels ook voor de brede doelgroep Participatiewet. Dit gebeurt in hoofdzaak door mensen een leer-werktraject aan te bieden, onder zo regulier mogelijke omstandigheden en zo mogelijk bij reguliere bedrijven (inclusief samenwerkingspartners, eigen joint ventures en dochterondernemingen). Zo kunnen mensen zich ontwikkelen en zelf hun arbeidsmarktkansen vergroten. Voor inwoners die daar blijvend op zijn aangewezen, blijft MTB een beschutte werkomgeving bieden.
Financieel belang	De gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht en Meerssen zijn allen aandeelhouder van MTB. Het belang van Eijsden-Margraten in het geplaatste aandelenkapitaal (99 aandelen) is 11% met een verkrijgingprijs van € 4.950. Door de gemeente Maastricht is aan de MTB een achtergestelde renteloze lening verstrekt ter grootte van € 12.100.000 (nominale waarde) onder zekerheidsstelling van het eerste recht van hypotheek op de panden van de MTB. Het aandeel van de gemeente Eijsden-Margraten in deze gegarandeerde kasgeldlening bedraagt € 1.331.000. Voor deze zekerheidsstelling is een voorziening gevormd. De stand van deze voorziening bedraagt € 834.658 per 31-12-2023. Dit volstaat op basis van de thans geldende inzichten rekening houdende met de boekwaarde van de gebouwen van de MTB. De begrote bijdrage 2024 voor de gemeente Eijsden-Margraten bedraagt € 2.341.511
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder Financiën, wethouder Gerritsen, heeft zitting in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders MTB en heeft daarbij formeel stemrecht.
Financiële situatie	Per 1-1-2022 bedraagt het eigen vermogen € 8,5 miljoen negatief; -/- € 8,5 miljoen plus achtergestelde lening € 11,7 miljoen (boekwaarde) brengt garantievermogen op € 3,2 miljoen) en het vreemd vermogen € 5,5 miljoen. Het operationeel resultaat over 2023 bedraagt -/- € 3.915.672. Ten behoeve van de actuele reorganisatie heeft MTB een voorziening gevormd ter grootte van € 2.358.086. Het aandeel van onze gemeente hierin bedraagt € 259.390 (maximumbedrag). Stand van deze voorziening bedraagt per ultimo 2024 € 0.
Ontwikkelingen	Vanaf 2017 krijgt niet langer de gemeente waar een Sw'er woont, maar de

	gemeente waar deze werkt de rijksbijdrage op haar rekening gestort. Onderlinge verrekening met de buitenschappen, is daardoor niet meer nodig (Sw'ers die in gemeente Eijsden-Margraten wonen maar bijvoorbeeld werkzaam zijn voor Sw-bedrijf Wozl). Er is onderzoek verricht door de MTB naar de bedrijfseconomische houdbaarheid. In dit verband is ook gekeken naar de participatieketen. Het rapport is inmiddels klaar. In 2022 is opdracht gegeven om de MTB, Podium24 en Annex juridisch samen te voegen. De verwachting is dat deze samenvoeging in 2025 wordt afgerond
Risico's	De taken die MTB voor de gemeenten uitvoert, zijn onderhevig aan veranderingen als gevolg van gewijzigd rijksbeleid. Een wijziging van taken brengt uiteraard ook gevolgen voor de organisatie en bedrijfsvoering met zich mee. De gemeenten hebben hier lang niet altijd (voldoende) invloed op, terwijl ze uiteindelijk wel financieel verantwoordelijk zijn. Het risico bestaat dan ook dat autonome ontwikkelingen een negatief effect hebben op het resultaat van MTB en daarmee op het kostenaandeel van de gemeenten.

Stichting Podium24	
Soort	Stichting
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.
Openbaar belang	Uitvoering van de regionale werkgeversdienstverlening, vraaggericht en aanbodgeschikt.
Visie	In opdracht van de gemeenten verbindt Podium24 vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. De organisatie versterkt de samenwerking tussen het bedrijfsleven en gemeentelijke partijen en fungeert daarbij als centraal aanspreekpunt. Primair staat hierbij de werkgeversvraag centraal, maar ook worden nadrukkelijk werkzoekenden aan het werk geholpen, waardoor voor de gemeenten schadelastbeperking (besparing op de uitkeringen) wordt gerealiseerd. Daarbij heeft Podium24 speciale aandacht voor de (gemeentelijke) doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt waarmee tevens de werkgever geholpen wordt diens maatschappelijke verantwoordelijkheid in te vullen.
Beleidsvoornemens	Podium24 is hét werkgeversservicepunt voor de regio Maastricht-Heuvelland en daarbij verantwoordelijk voor de plaatsing van inwoners op (zo) regulier (mogelijk) werk. Vanuit het uitgangspunt van een 'vraaggerichte en aanbodgeschikte dienstverlening' ligt hier voor Podium24 een belangrijke taak

	ten aanzien van het aanbodgeschikt maken van de werkgeversvraag. Dit in nauwe samenwerking met SEM die verantwoordelijk is voor het vraaggeschikt maken van het aanbod (van werkzoekenden).
Financieel belang	De bijdrage in de uitvoering van de arbeidsmarkttoeleiding (groeibanen, loonkosten- en uitstroomb subsidies) inclusief aandeel in de schadelastbeperking voor 2024 is begroot op €100.000
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder sociale zekerheid en arbeidsmarkt (wethouder Piatek) heeft zitting in het bestuur van Stichting Podium24. Dit stichtingsbestuur ziet toe op de uitvoeringsorganisatie als ware het het Dagelijks Bestuur.
Financiële situatie	In de komende jaren wordt (vooralsnog) geen tekort verwacht. Dit in verband met het verdienmodel, doorlopende opbrengsten uit de markt en een doorlopend aandeel in de (groeierende) schadelastbeperking voor de gemeenten.
Ontwikkelingen	Podium24 is gestart per 1 januari 2016. Daarbij is een herverdeling van taken afgesproken met de andere uitvoeringsorganisaties langs de routing die de burger doorloopt; diagnose-plaatsing-ontwikkeling. In 2022 is opdracht gegeven om de MTB, Podium24 en Annex juridisch samen te voegen. De verwachting is dat deze samenvoeging in 2025 wordt afgerond
Risico's	Het verdienmodel van Stichting Podium24 bestaat uit opbrengsten uit de markt, het aandeel in Podium24 BV, opbrengsten vanuit de werkzaamheden voor de gemeenten (inclusief een aandeel in de schadelastbeperking) en opbrengsten vanuit detachering van eigen medewerkers naar Podium24 BV en SEM. Het risico bestaat dat opbrengsten (om uiteenlopende redenen) tegenvallen, wat uiteraard gevolgen heeft voor het resultaat van de stichting. Het wordt weliswaar niet verwacht, maar mocht een exploitatietekort zich in de toekomst onverhoopt voordoen, dan komt dit (conform vastgestelde statuten) allereerst ten laste van de financiële reserves van Stichting Podium24. Indien deze reserves ontoereikend zijn, dan wordt het tekort door de deelnemende gemeenten gedragen volgens de afgesproken verdeelsleutel SEM. Hierbij moet worden opgemerkt dat aanpassing van die verdeelsleutel SEM dus ook doorwerkt in geval van een eventueel tekort bij Podium24.

Annex BV / Stichting Re-integratie Inbesteding Maastricht en Mergelland (SRIMM)	
Soort	Besloten vennootschap / onderdeel van stichting
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals

	en Valkenburg aan de Geul.
Openbaar belang	Uitvoering van praktijk- en aanvullende diagnostiek in het kader van re-integratie voor de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten. Dit middels een quasi in house constructie. Het betreft in hoofdzaak het Transferium Werk en Bijstand (TWB), daarnaast andere diagnostische activiteiten en aanvullende testen alsmede de werkleiding van het Buurteam Eijsden-Margraten.
Visie	Vanuit de 'work first' aanpak, die de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten voorstaan, wordt iedere burger die een beroep doet op ondersteuning bij werk en inkomen al vanaf het eerste contact geconfronteerd met werk. (Zo) regulier (mogelijk) werk gaat immers boven een uitkering. In dit kader kan ook Annex / het TWB worden ingezet. Hierin komen mensen meteen in een reële werkomgeving (geen simulatie) terecht en kunnen zij hun werknemers- en vakvaardigheden onderhouden en ontwikkelen. Ook wordt aan de hand van het werk in het TWB de diagnose gesteld, op grond waarvan samen met de consulent het verdere re-integratietraject kan worden bepaald.
Beleidsvoornemens	De verdiepende diagnose vindt plaats in een praktijkomgeving, bij voorkeur bij reguliere werkgevers. Als dat geen optie is, wordt het TWB binnen de infrastructuur van MTB georganiseerd, waardoor ook de samenwerkingspartners en joint ventures van MTB kunnen worden ingezet. De medische en arbeidskundige diagnostiek alsmede aanvullende testen worden door Annex uitgevoerd.
Financieel belang	De bijdrage in de uitvoering van de praktijkdiagnostiek in het kader van re-integratie (TWB, diagnostiek en Buurteam) voor 2023 is begroot op € 140.000.
Vermogen	Het eigen vermogen ultimo 2023 van Annex bedraagt € 844.6379. In 2023 heeft B.V. Annex een positief resultaat behaald van € 341.265.
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder sociale zekerheid en arbeidsmarkt (wethouder Piatek) heeft zitting in het bestuur van BV Annex alsook het bestuur van SRIMM. De portefeuillehouder vertegenwoordigt daarbij (vooralsnog) ook de (voormalige Pentasz) gemeenten Gulpen-Wittem, Meerssen en Vaals. Dit bestuur ziet toe op de beheersstichting alsook de uitvoeringsorganisatie als ware het het Dagelijks Bestuur.
Financiële situatie	BV Annex heeft 2021 afgesloten met een bedrijfsresultaat van € 233.596 na belastingen. De financiën gemoeid met de Stichting Re-integratie Inbesteding Maastricht en Mergelland zijn zeer beperkt, gezien het de beheersstichting van BV Annex betreft. De omzet bestaat dan ook uit de vergoeding van de beheerskosten door de BV en de stichting kent geen eigen vermogen.
Ontwikkelingen	Bij het regionaal collegebesluit tot omvorming van MTB en een andere organisatie van de re-integratieactiviteiten in juli 2015 is o.a. besloten om SRIMM en Annex BV op te heffen. Tevens is besloten om de diagnostische

	<p>functionaliteiten over te brengen van Annex BV naar MTB.</p> <p>In 2022 is opdracht gegeven om de MTB, Podium24 en Annex juridisch samen te voegen. De verwachting is dat deze samenvoeging in 2025 wordt afgerond</p>
Risico's	<p>De ontwikkelingen ten aanzien van de positionering van Annex BV hebben mogelijk gevolgen voor het takenpakket en daarmee het exploitatieresultaat van MTB. Daar waar Annex een organisatie van de zes gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland is, is MTB de financiële verantwoordelijkheid van slechts drie van die gemeenten. Het risico bestaat dan ook dat een herpositionering van Annex die door allen gewenst is vanuit regionale samenwerkingsoptiek, mogelijk financiële gevolgen (nadelig dan wel voordelig) met zich mee brengt voor de helft van die gemeenten. Dit wordt uiteraard in beeld gebracht bij de definitieve besluitvorming.</p>

Anti Discriminatie Voorziening Limburg	
	Stichting
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal, Weert.
Openbaar belang	Antidiscrimatievoorziening Limburg heeft de Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) status en is de professionele partner voor 27 Limburgse gemeenten in het handhaven van artikel 1 van de grondwet. Namens die gemeenten voert de Antidiscrimatievoorziening Limburg sinds 2009 de taken uit de Wet Gemeentelijke Antidiscrimatievoorzieningen uit.
Visie	ADV Limburg draagt bij aan het voorkómen van discriminatie en ongelijke behandeling, via onder meer voorlichtings- en preventieactiviteiten. Dat doen ze voor én vooral met gemeenten, politie, scholen, bedrijven en instanties in Limburg. Zo willen zij een bijdrage leveren aan een veilige, leefbare en aangename Limburgse samenleving, in al haar diversiteit.
Beleidsvoornemens	Mensen en organisaties die willen weten hoe ze moeten omgaan met discriminatie vanuit hun beroep, bedrijf of instelling, kunnen bij ADV Limburg terecht voor informatie en advies. <i>“Antidiscrimatievoorziening Limburg is de vanzelfsprekende plek waar individuen, bedrijven en instellingen terecht kunnen met klachten over discriminatie. Maar ook met alle vragen over dit thema. Of voor</i>

	<i>alleen een luisterend oor. Door het verzamelen en bundelen van alle ervaringen, zetten wij discriminatie op de agenda. Van je werkgever, van je buurman, van de media, van de politiek.”</i>																
Financieel belang	<p>De subsidiebatens van ADV Limburg in 2022 betreffen reguliere subsidie gemeente Maastricht, reguliere subsidie gemeente Roermond en subsidie Maastricht VR Project implementatie en bedragen € 561.028.</p> <p>De gemeente Maastricht vervult voor de gemeenten in Zuid-Limburg hierin de rol van centrumgemeente. De begrote bijdrage 2023 van de gemeente Eijsden-Margraten bedraagt € 11.500.</p>																
Vermogen	<table> <tr> <td><i>x 1.000</i></td> <td></td> <td>1-1-2022</td> <td>31-12-2022</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td></td> <td>€ 222,0</td> <td>€ 221,3</td> </tr> <tr> <td>te bestemmen resultaat</td> <td>-/-</td> <td>21,2</td> <td>-/- € 0,6</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td></td> <td>€ 79,1</td> <td>€ 101,6</td> </tr> </table>	<i>x 1.000</i>		1-1-2022	31-12-2022	eigen vermogen		€ 222,0	€ 221,3	te bestemmen resultaat	-/-	21,2	-/- € 0,6	vreemd vermogen		€ 79,1	€ 101,6
<i>x 1.000</i>		1-1-2022	31-12-2022														
eigen vermogen		€ 222,0	€ 221,3														
te bestemmen resultaat	-/-	21,2	-/- € 0,6														
vreemd vermogen		€ 79,1	€ 101,6														
Bestuurlijk belang	De wethouder (wethouder Piatek) heeft hierin geen formele rol.																
Financiële situatie	De Stichting bestaat voornamelijk uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Het resultaat in 2022 bedroeg -/- € 697. Het negatieve resultaat is ten laste van de overige reserve gebracht.																
Ontwikkelingen	<p>Aan het Regionaal Discriminatie Overleg (RDO) nemen portefeuillehouders en contactpersonen discriminatie van politie-eenheid Limburg, het Openbaar Ministerie (OM) arrondissementsparket Limburg, gemeenten Roermond en Maastricht en ADV Limburg deel. Het overleg vindt twee maal per jaar plaats en bestaat uit een zaakinhoudelijk deel en een strategisch deel (met ambtelijk vooroverleg). Tijdens het zaakinhoudelijke deel worden de meldingen en aangiften van discriminatie, of met een discriminatieaspect, in Limburg besproken. Doel van dit overleg is het uitwisselen van informatie om een juiste aanpak en afhandeling van de meldingen en aangiften te bespreken.</p> <p>Door het periodieke contact met de politie is er voldoende vertrouwen ontstaan om vanaf 2018 een slag te maken met het geven van voorlichting aan het korps door ADV Limburg.</p>																
Risico's	ADV Limburg voert voor de gemeente Eijsden-Margraten de taken uit de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen uit. Financieel dienen de deelnemende gemeente mogelijke tekorten op te vangen echter de algemene reserve bedraagt € 221.332. Het risico op een extra bijdrage, bovenop de reguliere, is zeer gering.																

Regionale samenwerking leerplicht en RMC	
Soort	Centrumregeling
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.
Openbaar belang	Doel van de leerplichtwet is te waarborgen dat jongeren in de Gemeente Eijsden-Margraten onderwijs volgen en gebruik maken van hun recht op onderwijs. Door regionale samenwerking ontstaat ruimte voor kwaliteitsverbetering, het toezicht op het handhaven van de leerplicht wordt eenduidiger en meer direct en de continuïteit van de uitvoering van de functie is gewaarborgd. Voor scholen en instellingen is er één adres waar gemeld moet worden, ze worden meer betrokken in het verdere proces en zien sneller resultaat van hun melding.
Financieel belang	Er is sprake van een vergoeding voor de kosten voor het personeel op basis van een vooraf vastgestelde kostprijs en formatieberekening. Besluitvorming betreft een bevoegdheid van de raden van de deelnemende gemeenten, het portefeuillehoudersoverleg adviseert hierin. De begrote kosten voor gemeente Eijsden-Margraten voor 2024 bedragen € 188.643.
Bestuurlijk belang	Geen formele rol (wethouder Piatek).
Ontwikkelingen	Sluitende aanpak kwetsbare jongeren naar mbo en arbeid. Attitude maatwerk, preventie in de keten. Snelle reparatie op maat, effectieve verbindingen op het snijvlak van voortgezet onderwijs, middelbaar onderwijs, passend onderwijs, Jeugdwet en Participatiewet.
Risico's	Lichte vorm van een gemeenschappelijke regeling. Beleidsuitgangspunten, begroting en jaarrekening worden in gezamenlijk overleg jaarlijks vastgesteld.

Regionale Samenwerking Leerlingenvervoer	
Soort	Centrumregeling (lichte gemeenschappelijke regeling)
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.
Openbaar belang	Leerlingenvervoer is bedoeld voor kinderen die niet zelf naar school kunnen. Bijvoorbeeld door een handicap of doordat de school ver weg ligt. Het kan gaan om een leerling van een basisschool, het (voortgezet) speciaal onderwijs of een gehandicapte leerling van een reguliere basisschool of het voortgezet onderwijs. Leerlingen uit de deelnemende gemeenten kunnen gebruik maken het

	leerlingenvervoer. Samenwerking leidt niet alleen tot kostenbesparing, maar ook tot meerwaarde voor leerlingen. Zo leidt efficiëntie in rijtijden tot minder lange ritten.
Financieel belang	Er is sprake van een vergoeding van de kosten voor het personeel waarbij het aantal afgegeven beschikkingen de maatstaf is en een vergoeding voor de praktische uitvoering van het leerlingenvervoer waarbij het aantal aan een vervoersvoorziening deelnemende leerlingen de maatstaf is. De begrote kosten voor gemeente Eijsden-Margraten 2024 bedragen € 278.000 (vervoerskosten) en € 58.845(kantoorkosten).
Bestuurlijk belang	Geen formele rol (wethouder Piatek).
Ontwikkelingen	Onbekend.
Risico's	De bijdrage hangt samen met het gebruik van het leerlingenvervoer. Hierin schuilt een financieel risico.

Programma 3 Klimaat en energie

Centrumregeling sanering afvalwaterlozingen buitengebied	
Soort	Centrumregeling
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokken partijen	Waterschapsbedrijf Limburg en Limburgse gemeenten.
Openbaar belang	Doelmatige en duurzame sanering van ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater in het buitengebied. Gemeenten hebben zorgplicht voor bewoners in het buitengebied die niet op riolering zijn aangesloten. Ze dienen deze een IBA (individuele behandeling afvalwater) aan te bieden. WBL heeft als zuiveraar taak om beheer en onderhoud van IBA's te verrichten.
Visie	De inzameling (en verwerking) van huishoudelijk afvalwater in het buitengebied dient op duurzame en efficiënte wijze te gebeuren.
Financieel belang	Niet van toepassing.
Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen maakt deel uit van het algemeen bestuur.
Financiële situatie	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	In de regio worden momenteel plannen uitgewerkt met als doel samenwerking in de (afval)waterketen. Deze samenwerking wordt van overheidswege gestimuleerd. Samenwerking in de afvalwaterketen is een noodzaak om de drie doelstellingen (3 K's) kostenvermindering, kwaliteitsverbetering en vermindering kwetsbaarheid te realiseren.
Risico's	De gemeente is eigenaar van de aangelegde IBA's en een eventuele vervanging is voor rekening van de gemeente. De kosten worden dan gedekt uit het vGRP. Het

	onderhoud wordt uitgevoerd door WBL.
--	--------------------------------------

GR Reinigingsdiensten Rd4													
Soort	Gemeenschappelijke regeling												
Vestigingsplaats	Heerlen												
Betrokken partijen	De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Voerendaal												
Openbaar belang	Het verzorgen van de inzameling en verwerking van afvalstromen voor diverse gemeenten. Het beheren van milieuparken in deelnemende gemeenten, het verzorgen van straatreiniging, transport, kringloopactiviteiten en gladheidbestrijding. Daarnaast het adviseren van gemeenten bij hun afvalbeleid. De inzameling en verwerking van afval en grondstoffen voor diverse gemeenten (10). Het beheren van de grondstoffenparken en verschillende sorteer- en kringloopactiviteiten. Het adviseren van de gemeenten bij hun afval- en grondstoffenbeleid. de straatreiniging, onkruidbeheersing en gladheidbestrijding. De omgevingscommunicatie naar 145.000 huishoudens.												
Financieel belang	Begrote bijdrage in 2025 bedraagt € 2.587.782												
Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen maakt deel uit van het algemeen bestuur.												
Financiële situatie	De Gemeente Eijsden-Margraten is in 2014 toegetreden tot de GR Reinigingsdiensten Rd4. Als maatschappelijke organisatie is er geen winstdoelstelling. Eventuele overschotten ontvangen de gemeenten jaarlijks retour, waarbij een deel hiervan wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen.												
Vermogen	Geprognosticeerde balans <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: center;">1-1-2024</th> <th style="text-align: center;">31-12-2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>x 1.000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 3.200</td> <td style="text-align: right;">€ 3.629</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 37.889</td> <td style="text-align: right;">€ 45.176</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2024	31-12-2024	x 1.000			eigen vermogen	€ 3.200	€ 3.629	vreemd vermogen	€ 37.889	€ 45.176
	1-1-2024	31-12-2024											
x 1.000													
eigen vermogen	€ 3.200	€ 3.629											
vreemd vermogen	€ 37.889	€ 45.176											
Ontwikkelingen	M.i.v. 1 januari 2014 is de gemeente Eijsden-Margraten toegetreden tot de GR Reinigingsdiensten Rd4. De inwoners van onze gemeente kunnen hun afval kwijt bij 2 grondstoffenparken in Margraten en Rijckholt. Uitgangspunt is dat in alle Rd4-gemeenten gestart wordt met de invoering van nieuw afvalbeleid. Belangrijk punt blijft het terugdringen van de hoeveelheid restafval per inwoner. Doelstelling is < 100kg afval per persoon per jaar. Dit is in Eijsden-Margraten al, als enige												

	gemeente van de GR, gerealiseerd. Rd4 heeft voor de komende jaren een strategie ontwikkeld met ambitieuze doelstellingen. Hierbij spelen o.a. circulaire economie, grondstoffen management, duurzaamheid en arbeidsparticipatie een belangrijke rol. Er staat een transformatie gepland naar een circulair, milieubewust en duurzaam bedrijf waarin we streven naar 80% afvalscheiding in 2026.
Risico's	Het financiële risico is beperkt aangezien er weerstandsvermogen is opgebouwd om risico's te dekken.

Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg													
Soort	Gemeenschappelijke regeling												
Vestigingsplaats	Maastricht												
Betrokken partijen	De provincie Limburg en 16 andere gemeenten in de regio Zuid-Limburg.												
Openbaar belang	Uitvoering van de gemeentelijke milieutaken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving conform het Besluit Omgevingsrecht (BOR).												
Visie	De missie en visie van de organisatie zijn recentelijk opnieuw geformuleerd in het Koersdocument dat eind 2017 is vastgesteld door het algemeen bestuur en luiden als volgt: Missie: "Wij als RUD Zuid-Limburg werken samen met onze partners aan de totstandkoming van een veilige leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit". Visie: "Wij zijn voor onze opdrachtgevers de gezaghebbende milieu-autoriteit en wij bieden meerwaarde door bundeling van specialistische kennis, een goede kennis van de lokale situatie, een efficiënte bedrijfsvoering en continuïteit van dienstverlening". In deze missie en visie komen tot uiting dat de RUD Zuid Limburg zich richt op aspecten van veiligheid naast omgevingskwaliteit, daarbij actief samenwerkt met de deelnemers en externe partners, meerwaarde wil bieden door expertise op het gebied van (complexe) milieutaken en met oog voor de lokale problematiek. De kernwaarden voor de organisatie zijn: flexibel, professioneel, deskundig, dienstverlenend, betrokken en samenwerkingsgericht.												
Financieel belang	Voor 2023 is een bijdrage van € 135.749 gereserveerd voor activiteiten van de RUD.												
Vermogen	<table border="0"> <tr> <td>x 1.000</td> <td>1-1-2023</td> <td>31-12-2023</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 1.657</td> <td>€ 1.295</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 2.100</td> <td>€ 2.100</td> </tr> <tr> <td>verwacht resultaat</td> <td></td> <td>€ 0</td> </tr> </table>	x 1.000	1-1-2023	31-12-2023	eigen vermogen	€ 1.657	€ 1.295	vreemd vermogen	€ 2.100	€ 2.100	verwacht resultaat		€ 0
x 1.000	1-1-2023	31-12-2023											
eigen vermogen	€ 1.657	€ 1.295											
vreemd vermogen	€ 2.100	€ 2.100											
verwacht resultaat		€ 0											

Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen maakt deel uit van het algemeen bestuur.
Financiële situatie	De totale lasten van de RUD voor 2024 worden begroot op € 14.942.315. Dit bedrag wordt volledig gedekt uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten en de provincie Limburg.
Risico's	<p>Risico's kunnen worden onderscheiden in reguliere en strategische risico's:</p> <p>Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het adequaat inrichten van de administratieve organisatie en de interne controle.</p> <p>Strategische risico's zijn niet of nauwelijks beïnvloedbaar. De kans dat het risico zich voordoet is vaak klein maar de financiële gevolgen kunnen groot zijn. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met rijksbrede bezuinigingen, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag.</p> <p>Op basis van de gemeenschappelijke regeling wordt weerstandsvermogen opgebouwd. De opbouw van weerstandsvermogen is vastgelegd in artikel 30 van de gemeenschappelijke regeling en het beleid aangaande het weerstandsvermogen is bepaald in de beleidsnota Weerstandsvermogen die is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 8 oktober 2014. Bij de risico inventarisatie is het gewenste weerstandsvermogen berekend op € 562.252.</p> <p>Het weerstandsvermogen zegt iets over het vermogen van de RUD om de gevolgen van niet-begrote strategische risico's op te vangen zonder ingrijpende maatregelen in de eigen bedrijfsvoering te moeten nemen.</p>

Bodemzorg Limburg BV	
Soort	Besloten vennootschap
Vestigingsplaats	Maastricht Airport
Betrokken partijen	Bodemzorg Limburg bestaat als zelfstandige organisatie met de gemeenten in Limburg als aandeelhouders.
Openbaar belang	Het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten

	het duurzaamheidsbeleid van de overheid ondersteunen.												
Financieel belang	De jaarlijkse solidariteitsafdracht voor Eijsden-Margraten bedraagt € 6.291 (€ 0,25 per inwoner).												
Vermogen	<table border="0"> <tr> <td>x 1.000</td> <td>01-01-2022</td> <td>31-12-2022</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 8.744</td> <td>€6.381</td> </tr> <tr> <td>te bestemmen resultaat</td> <td></td> <td>-/-€ 2.364</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 2.676</td> <td>€ 728</td> </tr> </table>	x 1.000	01-01-2022	31-12-2022	eigen vermogen	€ 8.744	€6.381	te bestemmen resultaat		-/-€ 2.364	vreemd vermogen	€ 2.676	€ 728
x 1.000	01-01-2022	31-12-2022											
eigen vermogen	€ 8.744	€6.381											
te bestemmen resultaat		-/-€ 2.364											
vreemd vermogen	€ 2.676	€ 728											
Bestuurlijk belang	De gemeente Eijsden-Margraten is als aandeelhouder vertegenwoordigd door wethouder Gerritsen.												
Financiële situatie	Ultimo 2021 bedraagt het eigen vermogen € 6,38 miljoen (inclusief resultaat 2022). Het resultaat 2022 bedraagt € 2.363.724 negatief en is ten laste gebracht van de algemene reserve van Bodemzorg Limburg BV.												
Ontwikkelingen	In samenwerking met de gemeente Eijsden-Margraten wordt onderzocht of het mogelijk is om op Het Tiende Vrij in Eijsden een parcours aan te leggen voor mountainbikers. Er is inmiddels een onderzoek afgerond naar de natuurwaarden van deze locatie. De provincie Limburg heeft dit onderzoek beoordeeld en heeft geconstateerd dat de aanleg van de mountainbikeroute niet strijdig is met de voorwaarden die in de Natuurbeschermingswet worden gesteld, mits een aantal specifieke maatregelen in acht wordt genomen.												
Risico's	Het financiële risico is zeer beperkt.												

Programma 5 Bestuur en Bedrijfsvoering

Veiligheidsregio Zuid Limburg	
Soort	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	16 Gemeenten in Zuid-Limburg, brandweer en Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).
Openbaar belang	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Visie	"De zorg voor veiligheid binnen de samenleving blijft bij de Veiligheidsregio Zuid-

	Limburg voorop staan. Daarom richten we ons op het zo goed mogelijk bestrijden van incidenten, rampen en crises en op het verminderen van risico's. We leren van incidenten en passen waar nodig de werkwijze aan, zodat we burgers, bedrijven en instellingen in Zuid-Limburg nog beter kunnen (be)dienen.”																
Financieel belang	<p>Voor 2023 zijn de volgende bijdragen aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg begroot; bedragen in Euro's :</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: right;">Begroot</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Brandweer</td> <td style="text-align: right;">€ 1.799.026</td> </tr> <tr> <td>GHOR</td> <td style="text-align: right;">€ 47.985</td> </tr> <tr> <td>MCC</td> <td style="text-align: right;">€ 5.886</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td style="text-align: right;">€ 1.852.897</td> </tr> </tbody> </table>		Begroot	Brandweer	€ 1.799.026	GHOR	€ 47.985	MCC	€ 5.886	Totaal	€ 1.852.897						
	Begroot																
Brandweer	€ 1.799.026																
GHOR	€ 47.985																
MCC	€ 5.886																
Totaal	€ 1.852.897																
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende regiogemeenten.																
Financiële situatie	Het begrote eigen vermogen per ultimo 2023 bedraagt € 2.602.000. De totale uitgaven (exclusief dotaties reserves) in begroting 2023 van de Veiligheidsregio bedragen € 56.547.000. De dekking hiervan bestaat hoofdzakelijk uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten (circa 78%) en het Rijk.																
Vermogen	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;"></th> <th style="text-align: left;">x 1.000</th> <th style="text-align: left;">1-1-2023</th> <th style="text-align: left;">31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 3.586</td> <td>€ 2.602</td> <td></td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 56.614</td> <td>€ 57.598</td> <td></td> </tr> <tr> <td>verwacht resultaat</td> <td></td> <td>€ 0</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		x 1.000	1-1-2023	31-12-2023	eigen vermogen	€ 3.586	€ 2.602		vreemd vermogen	€ 56.614	€ 57.598		verwacht resultaat		€ 0	
	x 1.000	1-1-2023	31-12-2023														
eigen vermogen	€ 3.586	€ 2.602															
vreemd vermogen	€ 56.614	€ 57.598															
verwacht resultaat		€ 0															
Ontwikkelingen	<p>De vijf thema's binnen het samenhangende stelsel van brandweezorg zullen zoals aangegeven de thema's binnen de bestuurlijke dialoog gaan vormen. De relevante ontwikkelingen in de nabije toekomst worden onderstaand per thema verder toegelicht.</p> <p><u>Risicoprofiel en risicobeheersing</u></p> <p>In 2020 is een nieuw regionaal crisisplan vastgesteld voor de periode 2020-2023 waarin alle maatregelen in het kader van voorkomen van risico's in gezamenlijkheid omschreven worden.</p> <p>Het plan beschrijft (op basis van artikel 16 Wet veiligheidsregio) hoe de crisisorganisatie bij een incident of crisis functioneert. Het regionaal crisisplan</p>																

omvat:

- een beschrijving van de crisisorganisatie en de alarmering hiervan;
- de verantwoordelijkheden;
- de taken;
- de bevoegdheden.

Het doel van de crisisorganisatie is:

- het leveren van adequate noodhulp aan burgers, bedrijven en betrokkenen;
- het bieden van leiding en coördinatie aan operationele eenheden die de ramp of crisis bestrijden;
- zo snel mogelijk communiceren van relevante feiten zodat de samenleving (zelf)redzaam kan zijn;
- zo snel mogelijk terug te keren naar de 'normale' situatie door een (voorbereide) gecoördineerde nafase.

Dekkingsplan

In het vigerende dekkingsplan staan de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de voorzieningen en maatregelen die de brandweer nodig heeft om aan de opkomsttijden te voldoen.

Gebiedsgerichte opkomsttijden:

Er wordt landelijk gewerkt aan het project RemBrand. Belangrijke (tussen)uitkomsten van dit project zijn de beweging naar de voorkant van de veiligheidsketen (voorkomen van brand door risicobeheersing) en de introductie van gebiedsgerichte opkomsttijden.

Met name de gebiedsgerichte opkomsttijden -waarbij afhankelijk van de risico's en de genomen risicobeheersingsmaatregelen ook gezien wordt of en in welke mate de opkomst flexibeler kan zijn- biedt mogelijkheden om de (kwaliteit van de) brandweezorg in de regio opnieuw te modelleren.

Daaruit vloeien voorstellen voort om de opkomsttijden van objectgebonden naar gebiedsgericht aan te passen en voor gebieden andere opkomsttijden te gaan hanteren.

Een andere opkomsttijd voor een gebied betekent een andere basis voor modellering. Een van de effecten van gebiedsgerichte opkomsttijden kán zijn dat andere locaties van kazernes noodzakelijk zijn om het niveau van brandweezorg te realiseren.

Bestuurlijk is inmiddels de ontwikkeling van gebiedsgerichte opkomsttijden omarmd. Het veiligheidsberaad heeft er op 18 maart 2019 mee ingestemd en de minister verzocht de gewenste aanpassingen ook in het besluit veiligheidsregio's te verwerken.

De aanpassingen van dat besluit als uitwerking van de Wet veiligheidsregio's is niet eerder voorzien dan dat de evaluatie van de Wet veiligheidregio's heeft plaatsgevonden. Dan kunnen de uitkomsten van deze evaluatie ook verwerkt worden in een nieuw besluit. Het rapport van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's is december 2020 opgeleverd.

Voor de opkomsttijden stelde het rapport een nieuwe methodiek voor, de 'gebiedsgebonden opkomsttijd', die gold als alternatief voor de wettelijke opkomsttijd.

Hoewel het rapport een uniforme norm en werkwijze voorstelde voor deze gebiedsgebonden opkomsttijd en het Veiligheidsberaad de aanbevelingen unaniem overnam, wordt door individuele veiligheidsregio's verschillend invulling gegeven aan de gebiedsgebonden opkomsttijd. Een uniforme standaard is nog niet gerealiseerd.

Met het bestuur worden momenteel gesprekken gevoerd over de mogelijke impact van de gebiedsgerichte opkomsttijden. Besluitvorming daarover kan echter pas definitief worden wanneer deze mogelijkheid ook in wet- en regelgeving is aangepast.

Het effect van dergelijke besluiten (andere kazerneconfiguratie) is daarna afhankelijk van praktische factoren zoals bestaande huurcontracten, afschrijvingstermijnen van materieel.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's:

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) is in 2010 tot stand gekomen met als doel om de

brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening, met behoud van de bestuurlijke verhoudingen, te integreren en onder één regionale bestuurlijke regie te brengen. Het doel dat daarmee bereikt diende te worden was om een “doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren”.

In 2013 vond een eerste evaluatie van de Wvr plaats. Uit deze evaluatie kwam een aantal verbeterpunten naar voren. Tegelijkertijd was de conclusie dat het, gezien het korte bestaan van de wet en de veranderende context (onder andere de recente invoering van de Politiewet), te vroeg was om conclusies te trekken over de effecten van de wet.

Eind 2018 werd de tweede evaluatie van de Wet veiligheidsregio's aangekondigd. De wet is bijna tien jaar van kracht en het stelsel van crisisbeheersing dat met de veiligheidsregio's werd beoogd zou inmiddels voldoende ontwikkeld moeten zijn. De minister van JenV heeft daarom de opdracht gegeven om de wet te evalueren. De minister benutte de periode tussen deze aankondiging en de feitelijke instelling van de commissie medio 2019 om het veld te consulteren.

In deze periode werden onderwerpen, relevante evaluatievragen en zienswijzen opgehaald. Deze consultatieronde leidde tot een breed geformuleerde evaluatieopdracht waarin een groot aantal onderwerpen is benoemd:

“De commissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wet veiligheidsregio's en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing in het algemeen.

De commissie besteedt in dit onderzoek in ieder geval aandacht aan de volgende onderwerpen:

- *de vormgeving van (het stelsel van) de veiligheidsregio's, mede in het licht van het gehele stelsel van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;*
- *de wijze waarop de taken, de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de verschillende actoren in het stelsel zich tot elkaar verhouden;*
- *de samenwerking tussen de bedoelde actoren;*
- *brandweer, GHOR en bevolkingszorg;*
- *informatievoorziening;*
- *Instituut Fysieke Veiligheid.”*

Het is volgens de taakstelling de bedoeling dat de evaluatie zo wordt uitgevoerd dat deze inzicht biedt in wat goed werkt, waar er verbetermogelijkheden zijn, en wat bij knelpunten de oplossingsrichtingen zijn.

Op 5 juli 2019 stemde de ministerraad in met de benoeming van de Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's (Wvr) onder voorzitterschap van prof. mr. dr. Erwin Muller.

In september 2019 ging de commissie formeel van start.

Opzet en aanpak van de evaluatie

De commissie formuleerde bij de start van de evaluatie een aantal vertrekpunten die bepalend zijn geweest voor de verschillende stappen in het evaluatietraject:

1. Het evaluatieonderzoek richt zich op de wet en op de uitvoering van de wet in de praktijk. De evaluatie start daarom aan de basis: wat staat er in de wet en hoe functioneert de wet in de praktijk?
2. In het veld is veel kennis, expertise en informatie over het functioneren van het stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing aanwezig. De commissie hanteert de informatie in het veld, inclusief onderzoeksinstituten, over de belangrijkste succespunten en aandachtspunten als vertrekpunt.
3. De commissie gaat actief de dialoog aan met het veld en luistert naar wat partijen te zeggen hebben.
4. De commissie werkt open en transparant en communiceert op die manier ook met de buitenwereld.

Het rapport van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's is december 2020 opgeleverd.

Gekoppeld aan de Wet veiligheidsregio's kennen we het Besluit veiligheidsregio's. Daarin worden aanvullende zaken zoals bijvoorbeeld de opkomsttijden omschreven en vastgelegd. Gebiedsgerichte opkomst kan pas geëffectueerd worden wanneer na de evaluatie van de Wvr ook het bijbehorende Besluit is aangepast. Dat kan enige tijd in beslag nemen.

Vrijwilligheid binnen de brandweerzorg

De vrijwilligheid, die nu de kurk vormt waar de organisatie op drijft, staat in

toenemende mate onder druk. Er zijn knelpunten in de beschikbaarheid (overdag) en het vinden en binden van vrijwilligers wordt steeds lastiger vanwege het tijdsbeslag in privé-tijd en de opstelling van werkgevers.

Ook spelen er vraagstukken rond de rechtspositie van brandweervrijwilligers binnen de regelgeving voor ambtenaren.

Deze ontwikkelingen maken dat de komende jaren wordt gekeken naar andere invulling van de vrijwilligheid. Geconstateerd wordt zelfs dat het huidige organisatiemodel van de brandweer met de huidige inzet van vrijwilligers op de langere termijn tegen de grenzen van het stelsel aanloopt. Dit is een landelijke trend; er zijn diverse maatschappelijke, demografische en juridische ontwikkelingen die steeds moeilijker verenigbaar zijn met het huidige stelsel van vrijwilligheid. Om die reden is dit een goed moment om fundamenteel naar de rol van vrijwilligheid binnen de brandweezorg te kijken.

Landelijk is gestart met een programma vrijwilligheid, waarmee gezocht wordt naar nieuwe oplossingen. Beelden die daaruit naar voren komen zijn verschillende vormen van vrijwilligheid, die in de hele lijnorganisatie zijn vertegenwoordigd en in alle domeinen (risicobeheersing, vakbekwaamheid en incidentbestrijding). De belasting van vrijwilligers moet afnemen en daarom komen er waarschijnlijk meer andere vormen van vrijwilligheid (naast de gangbare 'allround vrijwilliger').

Te denken valt aan speciale functies voor voorlichtingstaken, maar ook voor bepaalde specialismen.

Om deze organisatiewijze mogelijk te maken, moet integraal gekeken worden naar de wijze waarop de risicobeheersing en incidentbestrijding wordt ingericht. Een andere inzet van vrijwilligers, betekent ook een andere inzet van beroepspersoneel en dus een fundamenteel andere inrichting van de brandweezorg. Een dergelijke majeure ontwikkeling vraagt tijd omdat het samenhangt met aanpassingen van het stelsel, de wet- en regelgeving en de mogelijkheden in strategische personeelsplanning, nog los van de eerder genoemde ontwikkelingen rondom de WNRA en de impact op vrijwilligheid. Daarbij wordt meegegeven dat vrijwilligheid, ondanks een aantal aankomende wijzigingen, nog steeds een betaalbare basis vormt voor de inrichting van de brandweezorg. Andere varianten vragen per definitie om meer beroepsmatige capaciteit en leiden dan tot kostenuitzetting.

Zodra het onderzoek naar nieuwe oplossingen is afgerond zullen de resultaten

	<p>gepresenteerd worden.</p> <p><u>Vakbekwaamheid</u></p> <p>De kwalificatiedossiers stellen steeds strengere eisen aan onze brandweermensen. Daarbij breidt de taak uit (voorbeelden energietransitie, elektrische voertuigen, terrorismegevolgbestrijding en de gevolgen van klimaatveranderingen) zonder dat andere taken verminderen. Dat maakt dat vakbekwaam worden en blijven gepaard gaat met meer en intensiever opleiden, trainen en oefenen.</p> <p>Als brandweerorganisatie moeten we daarbij “concurreren” met andere vrijetijdsbestedingen. Om onze -met name vrijwillige- brandweermensen daarbij tegemoet te komen zal er in toenemende mate geïnvesteerd moeten worden in instrumenten die het mogelijk maken om op voor de vrijwilliger passende momenten bij te scholen. Denk daarbij aan instructiefilms waarbij nieuwe informatie uitgelegd en toegelicht wordt, elektronische leeromgevingen waar mensen op in kunnen loggen en herhalingslessen kunnen volgen, gebruik van you-tube-achtige omgevingen en dergelijke. Om aansluiting te houden met nieuwe generaties van vrijwilligers moeten de in te zetten leermiddelen aansluiten bij de behoeften van die groepen.</p>
Risico's	Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)	
Soort	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Betrokken partijen	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Nederland.
Openbaar belang	Met gespecialiseerde dienstverlening en kredietverlening tegen gunstige voorwaarden bijdragen aan zo laag mogelijke kosten van gemeenschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang	Een belang van 0,0942% in het geplaatste aandelenkapitaal, zijnde 52.455 aandelen, met een verkrijgingprijs van € 131.137,50.

Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.																
Financiële situatie	Ultimo 2023 bedraagt het eigen vermogen € 4.700 miljoen. Van de nettowinst van € 254 miljoen is na aftrek van de uitkering aan houders van hybride kapitaal € 120 mln. beschikbaar voor uitkering aan dividend.																
Vermogen	<table border="0"> <tr> <td></td> <td>x 1.000.000</td> <td>1-1-2023</td> <td>31-12-2023</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td></td> <td>€ 4.600</td> <td>€ 4.700</td> </tr> <tr> <td>te bestemmen resultaat</td> <td></td> <td></td> <td>€ 254</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td></td> <td>€ 11.400</td> <td>€ 9.600</td> </tr> </table>		x 1.000.000	1-1-2023	31-12-2023	eigen vermogen		€ 4.600	€ 4.700	te bestemmen resultaat			€ 254	vreemd vermogen		€ 11.400	€ 9.600
	x 1.000.000	1-1-2023	31-12-2023														
eigen vermogen		€ 4.600	€ 4.700														
te bestemmen resultaat			€ 254														
vreemd vermogen		€ 11.400	€ 9.600														
Ontwikkelingen	Hoewel kernklanten terughoudend zijn met nieuwe investeringen, nam de kredietverlening toe. De strategische doelstellingen op het gebied van rendement en marktaandeel zijn gerealiseerd en mede dankzij een toename van de nettowinst en de plaatsing van hybride kapitaal verstevigde het eigen vermogen en de balans van de bank. BNG handhaaft haar missie te allen tijde te voorzien in goedkope financiering van overheden en instellingen van maatschappelijk belang.																
Risico's	Het financiële risico is zeer beperkt.																

Waterleiding Maatschappij Limburg NV	
Soort	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	Limburgse gemeenten en Provincie Limburg.
Openbaar belang	WML stelt de drinkwatervoorziening in Limburg veilig en doet dit op duurzame wijze. Ook toont WML haar maatschappelijke betrokkenheid in Limburg en daarbuiten.
Financieel belang	Een belang van 1,8% in het geplaatste aandelenkapitaal, zijnde negen aandelen, met een verkrijgingprijs van € 40.842. In 2022 is geen dividend ontvangen. De directie heeft met goedkeuring van de raad van commissarissen aan de algemene raad van aandeelhouders voorgesteld het positieve resultaat over 2022 ad € 6.063.000 toe te voegen aan de algemene reserve van WML.
Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.
Financiële situatie	Per 1-1-2023 bedraagt het eigen vermogen € 191,7 miljoen en het vreemd vermogen € 311,8 miljoen. De Raad van Commissarissen heeft voorgesteld het

	positieve resultaat 2022 toe te voegen aan de algemene reserve.	
Vermogen	1-1-2022	31-12-2022
	eigen vermogen	€ 185.671 € 191.734
	te bestemmen resultaat	€ 6.063
	vreemd vermogen	€ 303.985 € 311.797
Ontwikkelingen	WML wil op de lange termijn de kwaliteit van de drinkwaterbronnen veilig stellen en ook is er de ambitie om op termijn klimaatneutraal te worden. Daarnaast zet WML in op een sterker (drink) watermerk: kraanwater is immers een gezond, duurzaam en goedkoop alternatief voor bronwater uit de fles.	
Risico's	Het financiële risico is zeer beperkt.	

Enexis Holding NV	
Soort	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Betrokken partijen	Gemeenten, provincie en andere publiekrechtelijke lichamen in Zuid-Nederland.
Openbaar belang	<p>Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.</p> <p>De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren.</p> <p>Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.

	<p>De provincie tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.</p>																
Financieel belang	<p>Een belang van 0,3742% in het geplaatste aandelenkapitaal, zijnde 560.250 aandelen, met een verkrijgingprijs van € 97.876. Bij de verzelfstandiging hebben de aandeelhouders een bruglening van Essent omgezet in aandeelhoudersleningen met verschillende looptijden met een totale waarde van € 1,8 miljard. Met ingang van 2012 is Enexis begonnen met het aflossen en herfinancieren van deze leningen vanuit een programma van beursgenoteerde obligatieleningen. Deze vorderingen van de aandeelhouders op Enexis Holding NV zijn ondergebracht in de entiteit "Vordering op Enexis BV", volledigheidshalve wordt alhier naar betreffende verbonden partij verwezen.</p> <p>Voor 2023 en meerjarig heeft Eijsden-Margraten een dividend opbrengst van € 280.125 begroot.</p>																
Bestuurlijk belang	<p>De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.</p>																
Financiële situatie	<p>De jaarrekening 2023 laat een eigen vermogen per 31-12-2023 zien van € 5.320 miljoen. Het resultaat bedraagt € 72 miljoen.</p>																
Vermogen	<table> <thead> <tr> <th></th> <th>x 1.000</th> <th>1-1-2023</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td></td> <td>€ 5.441</td> <td>€ 5.320</td> </tr> <tr> <td>te bestemmen resultaat</td> <td></td> <td></td> <td>€ 72</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td></td> <td>€ 2.211</td> <td>€ 2.948</td> </tr> </tbody> </table>		x 1.000	1-1-2023	31-12-2023	eigen vermogen		€ 5.441	€ 5.320	te bestemmen resultaat			€ 72	vreemd vermogen		€ 2.211	€ 2.948
	x 1.000	1-1-2023	31-12-2023														
eigen vermogen		€ 5.441	€ 5.320														
te bestemmen resultaat			€ 72														
vreemd vermogen		€ 2.211	€ 2.948														
Ontwikkelingen	<p>Enexis is, als één van de ondertekenaars, een belangrijke partner in de Brabantse Energie Alliantie. Ook in het Provinciale energieprogramma zijn verschillende thema's zoals warmte, energieke landschappen, Nul op de meter, sustainable energy farming en groene mobiliteit waar de rol van Enexis van grote meerwaarde kan zijn.</p> <p>Enexis, de provincie en deelnemende gemeenten hebben op dit moment al een meerjarige samenwerking voor de ontwikkeling en uitrol van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer in Brabant. Ook zijn er aanvullende afspraken over samenwerken in Buurkracht en nul op de Meter. Deze samenwerking wordt, mede op basis van de doelstelling "versnellen van de energietransitie" verdiept en verbreed. De alliantie tussen Enexis en provincie biedt door zowel concrete en strategische samenwerking een belangrijk fundament voor het kunnen behalen van de energiedoelstellingen ten aanzien van CO2 reductie en groene groei in Noord-</p>																

	Brabant.
Risico's	<p>Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).</p> <p>De aandeelhouders lopen het risico (een deel van) de boekwaarde te moeten afwaarderen. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V.</p> <p>Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 47% eigen vermogen.</p> <p>Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gemitigeerd middels een overeengekomen streefwaarde van € 100 miljoen voor het jaarlijkse dividend.</p>

Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	
Soort	Besloten vennootschap
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Betrokken partijen	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Zuid-Nederland.
Openbaar belang	<p>Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. ("PBE").</p> <p>In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen.</p> <p>In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE.</p> <p>PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die</p>

	<p>uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid. Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V.</p> <p>Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.</p>															
Financieel belang	Een belang van 0,3742% in het geplaatste aandelenkapitaal, zijnde 560.250 aandelen, met een verkrijgingsprijs van € 41.045.															
Vermogen	<table> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2023</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>x 1.000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 1.489</td> <td>€ 1.444</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 10</td> <td>€ 32</td> </tr> <tr> <td>agio / dividend (incl.15% belasting)</td> <td>€ 0</td> <td>€ 1.499</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2023	31-12-2023	x 1.000			eigen vermogen	€ 1.489	€ 1.444	vreemd vermogen	€ 10	€ 32	agio / dividend (incl.15% belasting)	€ 0	€ 1.499
	1-1-2023	31-12-2023														
x 1.000																
eigen vermogen	€ 1.489	€ 1.444														
vreemd vermogen	€ 10	€ 32														
agio / dividend (incl.15% belasting)	€ 0	€ 1.499														
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.															
Financiële situatie	Ultimo 2023 bedroeg het eigen vermogen € 1.443.974 en het vreemd vermogen € 31.981. Besloten is het negatieve resultaat ad € 36.040 in mindering te brengen op de overige reserves.															
Ontwikkelingen	Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan of deze contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat de vennootschap in 2022 (of eerder indien mogelijk) zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.															
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.															

CSV Amsterdam BV																
Soort	Besloten vennootschap															
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch															
Betrokken partijen	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Zuid-Nederland.															
Openbaar belang	<p>9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap BV gewijzigd in CSV Amsterdam BV. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:</p> <p>a. namens de Verkopende Aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;</p> <p>b. namens de Verkopende Aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV ("Waterland");</p> <p>c. het geven van instructies aan de Escrow-agent voor wat betreft het beheer van het bedrag dat op de Escrow-rekening is gestort na de verkoop van Attero.</p>															
Financieel belang	Een belang van 0,3742% in het geplaatste aandelenkapitaal met een verkrijgingprijs van € 75. Daarnaast heeft de gemeente een vordering van € 51.000 die geheel is voorzien; dit betreft ons aandeel in de Escrow-rekening naar aanleiding van de verkoop van Attero.															
Vermogen	<table border="0"> <tr> <td>x 1.000</td> <td>1-1-2023</td> <td>31-12-2023</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 210</td> <td>€ 84</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 13</td> <td>€ 64</td> </tr> <tr> <td>resultaat na belasting</td> <td>-/- € 102</td> <td>-/- € 125</td> </tr> <tr> <td>agio / dividend (incl.15% belasting)</td> <td>€ 3</td> <td>€ 0</td> </tr> </table>	x 1.000	1-1-2023	31-12-2023	eigen vermogen	€ 210	€ 84	vreemd vermogen	€ 13	€ 64	resultaat na belasting	-/- € 102	-/- € 125	agio / dividend (incl.15% belasting)	€ 3	€ 0
x 1.000	1-1-2023	31-12-2023														
eigen vermogen	€ 210	€ 84														
vreemd vermogen	€ 13	€ 64														
resultaat na belasting	-/- € 102	-/- € 125														
agio / dividend (incl.15% belasting)	€ 3	€ 0														
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.															
Financiële situatie	Het eigen vermogen bedroeg eind 2023 € 84.349 en het vreemd vermogen bedroeg € 64.446. Besloten is het negatieve resultaat ad € 125.730 in mindering te brengen op de overige reserves van CSV Amsterdam BV.															
Ontwikkelingen	CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de															

	<p>Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting.</p> <p>In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet.</p> <p>Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.</p>
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)							
Soort	Gemeenschappelijke regeling						
Vestigingsplaats	Roermond						
Betrokken partijen	30 Limburgse gemeenten en 2 Limburgse waterschappen.						
Openbaar belang	Als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende waterschappen en gemeenten de zorg behartigen voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen en de uitvoering van de wet WOZ.						
Financieel belang	Bijdrage in de exploitatie voor 2023 bedraagt € 542.720 (€ 540.759 + € 1.961 aanvulling weerstandsvermogen).						
Bestuurlijk belang	De gemeente Eijsden-Margraten is als aandeelhouder vertegenwoordigd door wethouder Gerritsen.						
Financiële situatie	Ultimo 2023 is het eigen vermogen begroot op € 1.203.000.						
Vermogen	<table> <tr> <td><i>x 1.000</i></td> <td>1-1-2023</td> <td>31-12-2023</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 1.203</td> <td>€ 1.203</td> </tr> </table>	<i>x 1.000</i>	1-1-2023	31-12-2023	eigen vermogen	€ 1.203	€ 1.203
<i>x 1.000</i>	1-1-2023	31-12-2023					
eigen vermogen	€ 1.203	€ 1.203					

	vreemd vermogen € 6.796 € 6.508 verwacht resultaat € 0
Ontwikkelingen	Met ingang van 1 januari 2015 is de gemeente Eijsden-Margraten toegetreten tot de gemeenschappelijke regeling BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen. BsGW zal actief verdere samenwerkingsvormen met andere Limburgse gemeenten initiëren met als doel door schaalvergroting de bijdragen van de deelnemers te verlagen. De kwaliteit van de dienstverlening wil BsGW in stand houden of verbeteren en de digitale dienstverlening vergroten.
Risico's	De gemeente is mede verantwoordelijk voor negatieve resultaten. Daarnaast is er het risico op mogelijk onvolledige belastinginning.

GR Gegevenshuis													
Soort	Gemeenschappelijke regeling												
Vestigingsplaats	Landgraaf												
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Sittard-Geleen, Vaals, Voerendaal en het Waterschap.												
Openbaar belang	Het Gegevenshuis ontzorgt (lokale) overheden op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimte gerelateerde (Basis-)registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal. Hiermee kunnen (lokale) overheden voldoen aan wettelijke verplichtingen op dit gebied en kunnen dienstverlening en bedrijfsvoering kwalitatief hoogwaardig en kosteneffectief worden uitgevoerd.												
Financieel belang	Begrote bijdrage deelnemers (gemeenten, Waterschap Limburg en deelnemers ad hoc opdrachten) in 2023 bedraagt € 4.177.280. De bijdrage van de gemeente Eijsden-Margraten hierin is € 268.544.												
Bestuurlijk belang	Burgemeester Krijnen maakt deel uit van het algemeen bestuur.												
Financiële situatie	Conform de geprognosticeerde balans in de begroting 2023 bedraagt het eigen vermogen ultimo 2023 € 6.772 en het totale vermogen € 1.086.066. Resultaat van het boekjaar 2023 vóór bestemming wordt geraamd op -/- € 9.988. Door aanwending van de reserve ICT voor € 9.988 bedraagt het geraamd resultaat na bestemming € 0. De gemeente Eijsden-Margraten is per 1-1-2018 toegetreten.												
Vermogen	<table border="0"> <tr> <td><i>x 1.000</i></td> <td>1-1-2023</td> <td>31-12-2023</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 17</td> <td>€ 8</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 1.079</td> <td>€ 1.079</td> </tr> <tr> <td>verwacht resultaat na bestemming</td> <td></td> <td>€ 0</td> </tr> </table>	<i>x 1.000</i>	1-1-2023	31-12-2023	eigen vermogen	€ 17	€ 8	vreemd vermogen	€ 1.079	€ 1.079	verwacht resultaat na bestemming		€ 0
<i>x 1.000</i>	1-1-2023	31-12-2023											
eigen vermogen	€ 17	€ 8											
vreemd vermogen	€ 1.079	€ 1.079											
verwacht resultaat na bestemming		€ 0											

Ontwikkelingen	<p>Naast de gemeentelijke basisregistraties adressen en gebouwen (BAG) en grootschalige topografie (BGT), zijn in 2019 registraties met betrekking tot groen, wegen en riool in beheer genomen. Dit betekent dat alle registraties die door het Gegevenshuis worden beheerd vanaf 2019 in een structurele beheerfase zijn. In samenwerking met het Gegevenshuis zal de komende jaren verder worden gewerkt aan het ontwikkelen van het datagedreven werken binnen onze organisatie. Gemeentelijke processen worden hierdoor ondersteund met actuele en volledige beheer informatie. Dit past bij de strategische pijler innovatie uit de missie en visie van het Gegevenshuis. De tweede strategische pijler van het Gegevenshuis heeft betrekking op groei. Bij groei moet gedacht worden aan 3 richtingen: uitbreiding van bestaande diensten ten behoeve van huidige deelnemers, nieuwe diensten ten behoeve van de huidige deelnemers en uitbreiding van deelnemers of afnemers. Gerealiseerde groei draagt bij aan een robuuste organisatie en leidt er uiteindelijk toe dat de bijdrage van de deelnemers lager kan worden. Immers de overhead stijgt niet evenredig met de groei en inkoopvolumevoordelen zijn met name bij software te halen.</p>
Risico's	<p>De kans dat er sprake is van niet begrote, onvoorziene kosten (risico's) is op basis van de inrichting en werkwijze van Het Gegevenshuis klein. Tegenover alle te leveren producten en diensten staan baten in de zin van bijdragen van de deelnemers. Alle kosten worden toegerekend naar deze producten en diensten via voorcalculatie op basis van ervaringsgegevens. Dus alle afspraken worden aan de voorkant gemaakt.</p>

Risico's

Voor zover er, buiten de in deze paragraaf genoemde financiële consequenties, nog substantiële additionele risico's verbonden zijn aan deelname in gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen dan zijn deze vermeld in de paragraaf weerstandsvermogen.

Kaderstellende documenten

- Nota verbonden partijen 2012.
- Gemeenschappelijke Regeling Gegevenshuis.
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio.

- Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid-Limburg.
  - Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg.

  - Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz.
  - Gemeenschappelijke Regeling GGD-Zuid Limburg.
  - Gemeenschappelijke Regeling Leerlingenvervoer.
  - Gemeenschappelijke Regeling sanering afvalwaterlozingen Buitengebied.
  - Gemeenschappelijke Regeling regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland.

  - Gemeenschappelijke Regeling RD4 voor inzameling huishoudelijke afvalstoffen.
  - Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen.
-
-

Paragraaf 7: Grondbeleid

Paragraaf 7: Grondbeleid

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat dat de paragraaf over het grondbeleid ten minste bevat:

- a. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting.
- b. Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
- c. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
- d. Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
- e. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Een visie op het grondbeleid

Eind 2012 heeft de raad de Nota grondbeleid gemeente Eijsden-Margraten 2012 vastgesteld. Daarbij werd gekozen voor een vorm van situatief grondbeleid: per situatie beoordelen we of we een actieve grondexploitatie voeren, een faciliterende rol vervullen, dan wel een vorm van publiek-private samenwerking aangaan. Daarbij hanteren we het uitgangspunt van faciliterend grondbeleid, tenzij zich bijzondere omstandigheden (verwachte winst en/of maatschappelijk nut) voordoen waardoor actief grondbeleid meer voor de hand ligt.

Een andere in dit kader relevante ontwikkeling doet zich voor ten aanzien van het gemeentelijk (vastgoed)eigendom. Soms verliezen gemeentelijke gebouwen hun (veelal maatschappelijke) functie en komen dientengevolge leeg te staan. Als dergelijke gebouwen geen strategisch nut meer hebben, komen zij voor verkoop in aanmerking. Als een pand te lang leeg staat, al dan niet in leegstandsbeheer, dan is dat nadelig voor de staat van het gebouw en voor de vitaliteit van de leefomgeving (vaak een dorpskern). Aandachtspunt is dan ook om leegstandssituaties te voorkomen, en tijdig over alternatieve bestemmingen na te denken.

Volledigheidshalve wordt in dit kader op deze plaats tevens verwezen naar de paragrafen "Weerstandsvermogen" en "Onderhoud kapitaalgoederen".

Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert

In het kader van het dualisme is het college van burgemeester en wethouders bevoegd tot het doen van grondaankopen. Grondtransacties kunnen plaatsvinden op basis van door de raad beschikbaar gestelde middelen. Dit kan via een afzonderlijk werkkrediet bestemd voor aankopen, of via een vastgestelde exploitatie-opzet.

Van enkele lopende bestemmingsplannen zijn exploitatie-opzetten vastgesteld, dan wel middels separate raadsbesluiten specifieke financiële randkaders vastgesteld. In deze exploitatie-opzetten, respectievelijk randkaders, is voorzien in de eventueel noodzakelijke aankoop van gronden, alsook in aanleg van infrastructurele voorzieningen, uitvoering van benodigde onderzoeken (bodem, archeologie, civieltechnisch onderzoek etc.) en eventuele advieskosten.

Bij aankopen c.q. bekostiging van haalbaarheidsonderzoeken inzake locaties waarvoor géén exploitatie- opzetten, dan wel specifieke financiële randkaders zijn vastgesteld, dient door de raad een apart krediet beschikbaar te worden gesteld.

Prognose resultaten / onderbouwing winstneming / Reserves en voorzieningen, risico's

De opbouw van dit onderdeel is als volgt:

- Doorkijk van de gemeentelijke grondexploitaties.
- Doorkijk van de projecten.
- Financieel kader.

Doorkijk gemeentelijke grondexploitaties

Onderstaand volgt eerst een verloopoverzicht van de geprognosticeerde boekwaarden van de bestemmingsplannen die per ultimo 2023 / begin 2024 in exploitatie zijn. Tevens is voor de betreffende plannen het te verwachten saldo en het vermoedelijke jaar van realisatie aangegeven.

Prognose boekwaarden (bedragen * € 1.000)	1-1- 2023	31-12- 2023	31-12- 2024	31-12- 2025	31-12- 2026	Totaal gerealiseerd / te verwachten saldo:		
						nadelig	batig	realisatie in
Woningbouw								
<i>Actief</i>								
Karreweg fase 2 Sint Geertruid	158	44	129	0			185	2025
Mheerderweg Noord Banholt	321	334	109	0			87	2025
<i>Faciliterend</i>								
Heiligerweg	-345	-349	-138	-139	0		65	2026
Totaal woningbouw	134	29	100	-139	0	0	337	

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Winstneming tm dienstjaar	Gerealiseerd / verwacht totaal saldo (batig)
Woningbouw				
<i>Actief</i>				
Karreweg fase 2 Sint Geertruid	-219	263	99	185
Mheerderweg Noord Banholt	-281	0	35	87
<i>Faciliterend</i>				
Heiligerweg Margraten	-7	422	0	65
Totaal woningbouw	-507	685	134	337

Het totaal te verwachten saldo is inclusief de reeds genomen winsten als gevolg van de toegepaste POC-methode:

- Karreweg fase 2 : € 98.600 (2022) en
- Mheerderweg : € 34.600 waarvan € 29.000 in 2022 en € 5.600 in 2023.

Het meerjarig verloop in boekwaarden is gebaseerd op de feitelijk gerealiseerde boekwaarden per 31 december 2022 (onder aftrek van voorzieningen voor oninbare verliezen), (bijgestelde) begrotingscijfers voor het boekjaar 2023, en aangevuld met de in de voorliggende meerjarenbegroting 2024-2027 geraamde gelden voor de aankoop van gronden, aanleg van infrastructurele voorzieningen, uitvoering van benodigde onderzoeken (bodem, archeologie, civieltechnisch onderzoek, etc.) en eventuele advieskosten.

Hierbij dient in zijn algemeenheid vermeld te worden dat:

- Indien de betreffende locaties (versneld) tussentijds in exploitatie worden genomen er significante wijzigingen in de boekwaarden op kunnen treden als gevolg van verkooptransacties, kosten verbonden aan uitvoering, en het rente-effect over de aanwezige boekwaarden.
- Indien de betreffende locaties vertraagd in exploitatie worden genomen – c.q. als “warme grond” worden aangehouden – dienen de kapitaallasten over de boekwaarden van betreffende gronden ten laste van het begrotingssaldo en / of reserves gebracht te worden (in plaats van jaarlijkse bijschrijving op de aanwezige boekwaarden).
- Indien de betreffende locaties naar verwachting niet meer (of slechts gedeeltelijk) in exploitatie worden genomen, dient op het moment van constatering ter grootte van de op dat moment aanwezige boekwaarde (gedeeltelijk) een voorziening te worden gevormd ten laste van het begrotingssaldo en / of reserves.

Actief Grondbeleid

Sint Geertruid - Karreweg fase 2

Op 14 juli 2020 is de grondexploitatie vastgesteld voor het woningbouwplan Karreweg fase II in Sint Geertruid. Dit woningbouwplan voorziet in de bouw van 19 woningen bestaande uit 2 vrije bouwkavels, 4 levensloopbestendige woningen, 5 woningen in de sociale huursector en 8 starterswoningen. De 4 levensloopbestendige woningen en de 8 starterswoningen worden middels CPO gerealiseerd. In 2021 is het wijzigingsplan afgerond en het plan bouwrijp gemaakt en is gestart met de uitgifte van de kavels. In 2022 zijn 16 kavels verkocht en in eigendom overgedragen. De resterende 3 kavels worden naar verwachting verkocht in 2024. Begin 2024 is gestart met het woonrijp maken van het plan, waarna het plan gereed is.

Fase 3

Fase 3 in Sint Geertruid betreft een perceel dat binnen het bestemmingsplan van Karreweg fase 2 reeds een woonbestemming had, maar geen bouwtitel. Voor de realisatie van 3 sociale huurwoningen is voor dit perceel een wijzigingsplan vastgesteld. Naar verwachting wordt in de eerste helft van 2024 de grond in erfpacht overgedragen aan een woningcorporatie en wordt uiterlijk 1 september 2024 gestart met de bouw.

Banholt – Mheerderweg Noord

Op 6 mei 2020 is de grondexploitatie vastgesteld voor het woningbouwplan Mheerderweg-Noord in Banholt. Dit woningbouwplan voorziet in de bouw van 19 woningen bestaande uit 3 vrije bouwkavels, 5 levensloopbestendige woningen, 5 woningen in de sociale huursector en 6 starterswoningen. De 5 levensloopbestendige woningen en de 6 starterswoningen zijn middels CPO in de markt gezet. In 2021 is het plan bouwrijp gemaakt en is gestart met de uitgifte van de kavels. In 2022 zijn 18 kavels verkocht en in eigendom overgedragen. In 2023 is de laatste kavel in het plan verkocht en in eigendom overgedragen. Begin 2024 is gestart met het woonrijp maken van het plan, waarna het plan gereed is.

Fase 2

Fase 2 betreft een perceel dat binnen het plan Mheerderweg-Noord was aangemerkt voor de realisatie van tijdelijke woningen. Het college van B&W heeft besloten om het plan in te vullen met 4 permanente sociale huurwoningen. Binnen het bestaande bestemming kan op dit perceel rechtstreeks gebouwd worden. Naar verwachting wordt in de eerste helft van 2024 de grond in erfpacht overgedragen aan een woningcorporatie en wordt uiterlijk 1 september 2024 gestart met de bouw.

Grondexploitaties in voorbereiding

In 2023 zijn de voorbereidende werkzaamheden voor 2 nieuwe grexen : Parrestraat Oost-Maarland en Op 't Hövelke Mheer gecontinueerd.

Parrestraat Oost-Maarland

Op 13 december 2022 heeft de raad tijdens een besloten raadsvergadering als richting meegegeven om te verkennen of het mogelijk is om met de 4 grondeigenaren (incl. gemeente) die binnen het plangebied eigendom hebben, een zo groot mogelijk gebied tot ontwikkeling te brengen. Dit is een lang proces gebleken (circa 1 jaar). Inmiddels heeft de gemeente met 2 van de 3 grondeigenaren koopovereenkomsten afgesloten waardoor zij over het zuidelijk deel van het plangebied kan beschikken. Met grondeigenaar van het noordelijk plangebied is het niet mogelijk gebleken om een koopovereenkomst of samenwerking aan te gaan. Door spuitcirkels van deze grondeigenaar op het eigendom van de gemeente, kan dit eigendom op dit moment niet volledig worden ontwikkeld. Op 19 maart 2024 jl. heeft het college daarom besloten om nu door te zetten met een eerste fase van de ontwikkeling (woningbouw langs de Pastoor Rosierstraat). Deze fase is het minst gevoelig is voor invloeden van derden, is daarmee ook relatief snel te realiseren, voorziet daarnaast ruimschoots in de woningbehoefte van Oost-Maarland (naar verwachting 27-29 woningen) en blokkeert een mogelijk vervolgfase niet. Daarmee is dit de snelste en best haalbare variant op dit moment. Het streven is om het omgevingsplan in december 2024 ter vaststelling aan de raad voor te leggen.

Op 't Hövelke Mheer

Op 13 december 2022 heeft de raad vooralsnog aangegeven niet verder te willen met de grote ontwikkellocatie in Mheer en in plaats daarvan kleinere alternatieve locaties te willen onderzoeken. Inmiddels zijn er 2 potentiële woningbouwlocaties die onderzocht worden. De eerste locatie betreft een perceel aan de Michiels van Kessenichstraat. Op dit moment wordt er in overleg met de dorpsbouwmeester een schetsmatig plan opgesteld voor deze locatie (circa 4-6 woningen). Aan de hand van deze schetsen wordt op korte termijn het gesprek met de grondeigenaren voortgezet. De tweede locatie betreft de tennisvelden De Gelimment. Hier wordt onderzocht of deze verplaatst kunnen worden naar het terrein van BMR waardoor deze locatie vrijkomt voor woningbouw (circa 12 woningen). In de presentatie aan de raad van 3 oktober 2023 is een conceptschets getoond waarin BMR een deel van hun derde veld afstaat t.b.v. het realiseren van tennisvelden + realisatie van een kunstgrasveld voor BMR. Hierover hebben de eerste gesprekken met BMR plaatsgevonden. BMR staat in principe open voor multifunctioneel gebruik van hun locatie. Op dit moment wordt in kaart gebracht of en welke alternatieven er (on)mogelijk zijn en of het hiervoor genoemde conceptvoorstel aansluit bij de behoefte vanuit het gemeentelijk accommodatie- en sportbeleid. Daarnaast speelt uiteraard ook het financiële aspect een rol. Ook dit aspect moet inzichtelijk worden gemaakt. Hierna zal besluitvorming nodig zijn om een (definitieve) richting te bepalen en worden de nodige stappen gezet voor verdere planuitwerking.

Faciliterend Grondbeleid

Margraten – Heiligerweg

Ontwikkelaar van de woningbouwontwikkeling “De Bloesemgaard” is voornemens om binnen de opgenomen wijzigingsbevoegdheid van het bestemmingsplan “Heiligerweg”, 40 woningen en bijbehorende openbare ruimte te ontwikkelen en realiseren.

Het woningbouwprogramma bestaat uit: 16 levensloopbestendige patio-koopwoningen, 12 sociale koopwoningen, 10 (half)vrijstaande woningen en 2 vrije sector bouwkavels. Het college heeft het wijzigingsplan op 25 juli 2023 vastgesteld. Tijdens de hierop volgende inzageperiode is twee keer beroep aangetekend tegen het vastgestelde wijzigingsplan. De gemeente heeft een verweerschrift opgesteld en in overleg met de ontwikkelaar de gevolgen voor de woningbouwontwikkeling in kaart gebracht. Door deze vertraging in de onherroepelijke vaststelling van het wijzigingsplan, kunnen ook de resterende verhaalbare kosten nog niet bij worden gedeclareerd. Deze waren begroot in 2023 en 2025, dat wordt nu naar verwachting 2024 en 2026.

Projecten

Poelveld

Alle woningen en kavels zijn verkocht. De afbouw van de openbare ruimte vindt plaats in 2024 waarna deze aan de gemeente in beheer en onderhoud kan worden overgedragen.

Kampweg

Het woonzorgcomplex en de 20 zorgappartementen worden inmiddels bewoond. De aanleg van de omliggende openbare ruimte is afgerond.

Taskforce Wonen

Op 4 april 2023 is met de gemeenteraad van gedachten gewisseld over onze woningbouwopgave tot en met 2030 en op 26 oktober 2023 is een ateliersessie met de raad gehouden voor de integrale woningbouwopgave ter voorbereiding op de gewenste besluitvorming. Op basis van besluitvorming door de Raad op 20 februari 2024 inzake 'Vaststelling (richtinggevende) kader om invulling te geven aan ede woningbouwopgave Eijsden-Margraten 2030', heeft de Taskforce de ontwikkeling van de benodigde bouwlocaties verder uitgevoerd.

Randvoorwaarden

Onderstaand volgt een nadere toelichting op:

- Aanpassingen verslaggevings- en waarderingssystematiek.
- Prijsbeleid, indexatie en inflatie.
- Methodiek winst- en verliesneming.

De financiële voortgang en forecast per afzonderlijke exploitatie is reeds onder "doorkijk gemeentelijke grondexploitaties" beschreven. Voorts is aldaar een doorkijk opgenomen ten aanzien van te verwachten plansaldi. Voor de thans in ontwikkeling zijnde plannen zijn exploitatieopzetten dan wel specifieke financiële randkaders door de raad vastgesteld.

Aanpassingen verslaggevings- en waarderingssystematiek

De commissie BBV heeft de afbakening, definiëring en verslaggevings- en waarderingsregels rondom grondexploitaties kritisch onder de loep genomen. De reden hiervoor is een aantal ontwikkelingen op

het gebied van grondexploitaties. Namelijk: de afboekingen van gemeenten op grondposities in de afgelopen jaren, de aanbevelingen uit het rapport Vernieuwing BBV over transparantie en vergelijkbaarheid, en de aankomende Omgevingswet. De afbakening is ook onvermijdelijk in het kader van de vennootschapsbelastingplicht voor gemeenten (Vpb). Het kan namelijk helpen in de fiscale discussie over de afbakening van de ondernemersactiviteit en de toe te rekenen kosten en opbrengsten.

De commissie BBV heeft een aantal voorstellen uitgewerkt die hebben geleid tot wijzigingen in het BBV en de uitwerking hiervan. Bij opstelling van onderhavige begroting is rekening gehouden met betreffende (technische) wijzigingen.

De financiële impact van de vennootschapsbelastingplicht is samen met fiscaal adviseurs opgepakt. De gevolgen hiervan worden meegenomen in de begroting. Uitgangspunt is het creëren van een zo laag mogelijke Vennootschapsbelasting-druk voor de gemeente.

Prijsbeleid, indexatie en inflatie

Voor de eigen gemeentelijke exploitaties wordt een uniform prijsbeleid voorgestaan. Eventuele tekorten binnen de exploitatie van een specifiek bestemmingsplan of uitbreidingslocatie worden in principe, middels de hiertoe gevormde reserves, gedekt uit exploitatie-overschotten binnen andere locaties.

Met ingang van 1 juli 2008 is de Grondexploitatiewet in werking getreden. De Grondexploitatiewet beoogt een eenduidig kader te scheppen waarbinnen de gemeente het kostenverhaal bij gebiedsontwikkeling in rekening dient te brengen. De nu wettelijk vastgelegde berekeningsmethodiek maakte het noodzakelijk om het vigerende uniforme uitgifteprijsbeleid te heroverwegen. Deze heroverweging is meegenomen bij opstelling van de Nota Grondbeleid, die eind 2012 is vastgesteld. Voor de reeds in uitgifte zijnde gemeentelijke bouwkavels wordt hierbij vastgehouden aan de reeds geldende vaste (uniforme) grondprijs, waarbij jaarlijks wordt bezien in hoeverre tot indexering wordt overgegaan. Voor eventuele toekomstige exploitaties waarbij sprake is van een actief grondbeleid biedt de Nota de mogelijkheid om te differentiëren binnen bandbreedtes.

Gezien stijgende kosten (bouw, inflatie etc) enerzijds en het toch mogelijk maken van bouwontwikkelingen voor starters en huurwoningen anderzijds stellen we voor om rondom het grondbeleid uit te gaan van kostendekkende grondprijzen met een differentiatie naar te realiseren woningbouwsegmenten, meer specifiek voor starters en het huursegment. Bij nieuwe nog vast te stellen grondexploitaties zal dit als uitgangspunt gehanteerd worden.

In zijn algemeenheid dient daarnaast vermeld te worden dat vooralsnog ervan wordt uitgegaan dat alle op dit moment lopende en voorgenomen gemeentelijke exploitaties gecontinueerd worden binnen de door de raad vastgestelde maximale bandbreedtes en hieruit voortvloeiende financiële en planologische randkaders.

Methodiek winst- en verliesneming

Conform hiertoe geldende aanbevelingen en richtlijnen (Commissie BBV) wordt ten aanzien van winstneming de zogenaamde “POC”-methode gevolgd, wat inhoudt dat winstneming jaarlijks tussentijds genomen wordt. Op het moment dat een exploitatietekort wordt verwacht, wordt op grond van het voorzichtigheidsprincipe, het vermoedelijke tekort ten laste van de Reserve Bestemmingsplannen (grondexploitatie) dan wel de Algemene reserve gebracht. Hierna vindt afwaardering van de boekwaarde van individuele exploitaties plaats ten laste van genoemde voorziening.

Conclusie bouwgrondexploitatie

Uit bovenstaand verslag blijkt dat de bouwgrondexploitatie op een financieel verantwoorde, in het licht van de huidige economische situatie, realistische en gedegen wijze wordt uitgevoerd.

Kaderstellende documenten

- Nota grondbeleid 2012.

Woningbouwopgave 2022-2030 Eijsden-Margraten

In het Bestuursakkoord is bij prioritair thema 4, wonen en leefomgeving, het volgende opgenomen:

- Een TaskForce wonen instellen. Uw raad is inmiddels bij brief d.d. 15 september over het instellen van deze Taskforce geïnformeerd;
- Voor 1 juli 2023 een integraal woningbouwplan aan de raad voorleggen.
- Op basis van het integraal woningbouwplan voor 1 januari 2025 vastgestelde omgevingsplannen aan de raad voorleggen.

Op basis van de resultaten van het medio 2022 afgeronde woonbehoefteonderzoek in relatie tot onze aanwezige plancapaciteit, is de woningbouwopgave voor de periode t/m 2030 op 4 april 2023 aan de raad gepresenteerd.

De raad heeft op 28 maart 2023 het college opgedragen om een woonzorgvisie te laten samenstellen voor de periode t/m 2030 (doorkijk naar 2040) en deze in december 2023 ter vaststelling aan hem aan te bieden. Conform deze opdracht heeft de raad op 12 december 2023 deze woonzorgvisie vastgesteld.

Op basis van de tussentijdse onderzoeksresultaten van de in voorbereiding zijnde woonzorgvisie Eijsden-Margraten 2024-2030 en op basis van de op 7 maart 2023 afgesloten Woondeal Limburg 2023-2030, is de geactualiseerde gemeentelijke woningbouwopgave t/m 2030 op 26 oktober 2023 nogmaals aan de raad gepresenteerd (zie onderstaande tabel). Tijdens deze presentatie is de raad gevraagd richtinggevende kaders aan te geven op welke wijze deze opgave ingevuld moet worden. Op basis hiervan zal de raad in februari 2024 een voorstel tegemoet zien om deze richtinggevende

kaders vast te stellen.

INTEGRALE OPGAVEBEPALING HUISVESTING TOT 20230

	28.03.2023	26.10.2023
Totaal	750	1.068
Lokale woonbehoefte	326	326
Statushouders	160	160
Beschermd wonen	80	80
Zorgwoningen ouderen	184	252
Nultredenwoningen		250

- De eerste kolom is gepresenteerd aan de raad op 4 april 2023.

- De tweede kolom is op 26 oktober 2023 aan de raad gepresenteerd.

Bovenstaande tabel is dynamisch en zal periodiek op de actualiteitswaarde worden gemonitord. Via raadsinformatiebriefen wordt de raad periodiek geïnformeerd over de in voorbereiding zijnde en gerealiseerde woningbouwplannen.

Financiële jaarrekening 2023

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

Het resultaat over het jaar 2023 bedraagt € 2.145.238 positief. Het resultaat kan worden gesplitst in het resultaat vóór bestemming en het resultaat na bestemming.

Bij het resultaat vóór bestemming is dit gezuiverd van dotaties en onttrekkingen aan reserves. Hierdoor kan beter inzicht worden verschaft in structurele en incidentele dekkingsmiddelen.

Programma		Begroting 2023 Primitief	Begroting 2023 na wijziging	Jaarrekening 2023	Afwijking 2023
Kwaliteit van leven	Totale lasten	-24.260.225	-28.260.797	-26.378.210	1.882.587
	Totale baten	4.427.951	7.935.263	8.191.502	256.239
	Totaal saldo van baten en lasten	-19.832.274	-20.325.534	-18.186.708	2.138.826
	Eliminatie onvoorzien	0	256.161	0	-256.161
A		-19.832.274	-20.069.373	-18.186.708	1.882.665
Landbouw, landschap en plattelandseconomie	Totale lasten	-749.372	-773.467	-644.956	128.511
	Totale baten	1.240.668	1.743.160	1.799.209	56.049
	Totaal saldo van baten en lasten	491.296	969.693	1.154.253	184.560
	Eliminatie overhead	0	0	0	0
	Eliminatie Alg. dekkingsmiddelen, treasury	-308.952	-749.018	-745.489	3.529
B		182.344	220.675	408.764	188.089
Duurzaamheid en klimaatverandering	Totale lasten	-3.260.313	-3.635.807	-3.464.043	171.764
	Totale baten	3.512.956	3.862.990	3.795.952	-67.038
	Totaal saldo van baten en lasten	252.643	227.183	331.908	104.725
	Eliminatie overhead	0	0	0	0
C		252.643	227.183	331.908	104.725
Wonen en leefomgeving	Totale lasten	-13.229.205	-13.304.923	-13.467.434	-162.511
	Totale baten	7.635.068	7.479.190	7.659.986	180.796
	Totaal saldo van baten en lasten	-5.594.137	-5.825.733	-5.807.448	18.285
	Eliminatie overhead (bedrijfsvoeringskosten)	777.483	816.636	754.326	-62.310
	Eliminatie overhead (bestuursondersteuning)	0	0	0	0
D		-4.816.654	-5.009.097	-5.053.123	-44.026
Bestuur en dienstverlening	Totale lasten	-24.963.896	-25.235.501	-28.170.899	-2.935.398
	Totale baten	49.225.112	50.920.312	51.374.914	454.602
	Totaal saldo van baten en lasten (incl. resultaat)	24.261.216	25.684.811	23.204.015	-2.480.796
	Eliminatie Resultaat	17.155	0	2.145.238	2.145.238
	Eliminatie overhead (bedrijfsvoeringskosten)	9.880.748	13.002.203	13.458.138	455.935
	Eliminatie overhead (bestuursondersteuning)	260.104	290.054	294.303	4.249
	Eliminatie overhead (saldo van kostenplaatsen)	0	0	0	0
	Eliminatie Alg. dekkingsmiddelen, treasury	40.190	-199.929	-292.833	-92.904
	Eliminatie onvoorzien	-254.014	-2.159.509	-1.976.723	182.786
	Eliminatie Alg. dekkingsmiddelen, Alg.uitkering en ov. Uitkeringen	-40.863.171	-41.213.171	-41.781.044	-567.873
	Eliminatie Alg. dekkingsmiddelen, OZB en overige belastingen	-6.042.814	-6.092.814	-6.052.964	39.850

	Eliminatie Vennootschapsbelasting, Vennootschapsbelasting	25.000	50.000	55.999	5.999
E		-12.675.586	-10.638.355	-10.945.873	-307.518
Algemene dekkingsmiddelen					
	Treasury	268.762	948.947	1.038.323	89.376
F	Alg.uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	40.863.171	41.213.171	41.781.044	567.873
	OZB en overige belastingen	6.042.814	6.092.814	6.052.964	-39.850
	Totaal saldo van baten en lasten	47.174.747	48.254.932	48.872.331	617.399
Overhead					
G	Overhead (bestuursondersteuning)	-260.104	-290.054	-294.303	-4.249
	Overhead (bedrijfsvoeringskosten)	-10.658.231	-13.818.839	-14.212.464	-393.625
	Overhead (saldo van kostenplaatsen)	0	0	0	0
	Totaal saldo van baten en lasten	-10.918.335	-14.108.893	-14.506.767	-397.874
Vennootschapsbelasting					
H	Totale lasten	-25.000	-50.000	-55.999	-5.999
	Totale baten	0	0	0	0
	Totaal saldo van baten en lasten	-25.000	-50.000	-55.999	-5.999
Onvoorzien					
I	Totale lasten	-1.019.458	-2.261.570	-1.845.557	416.013
	Totale baten	1.273.472	4.164.918	3.822.280	-342.638
	Totaal saldo van baten en lasten	254.014	1.903.348	1.976.723	73.375
Reserves					
Toevoegingen aan reserves					
	Kwaliteit van leven	0	-130.000	-130.000	0
	Landbouw, landschap en plattelandseconomie	-100.000	-489.300	-489.300	0
	Duurzaamheid en klimaatverandering	0	-259.100	-259.100	0
	Wonen en leefomgeving	-423.804	-468.804	-480.004	-11.200
	Bestuur en dienstverlening	0	-1.813.269	-3.947.038	-2.133.769
J		-523.804	-3.160.473	-5.305.442	-2.144.969
Onttrekkingen aan reserves					
	Kwaliteit van leven	36.719	495.469	495.469	0
	Landbouw, landschap en plattelandseconomie	1.000	156.469	156.469	0
	Duurzaamheid en klimaatverandering	0	313.100	313.100	0
	Wonen en leefomgeving	211.902	398.122	443.722	45.600
	Bestuur en dienstverlening	695.439	1.066.893	3.200.662	2.133.769
K		945.060	2.430.053	4.609.422	2.179.369
Resultaat	totaal van (A t/m K)	17.155	0	2.145.238	2.145.238
		<i>Positief</i>	<i>Positief</i>	<i>Positief</i>	<i>Positief</i>

Balans

Balans per 31 december	(bedrag x € 1.000)	
	2023	2022
ACTIVA		
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>		
- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, agio/disagio	4.481	4.668
- kosten van onderzoek en ontwikkeling	88	78
- bijdragen aan activa in eigendom van derden	722	791
	5.291	5.537
<i>Materiële vaste activa</i>		
- investeringen met een economisch nut		
Investeringen met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	23.427	24.238
Gronden uitgegeven in erfpacht	0	0
Overige investeringen met een economisch nut	39.501	37.693
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	31.880	26.733
	94.808	88.664
<i>Financiële vaste activa</i>		
- kapitaalverstrekkingen aan:		
Deelnemingen	559	559
Gemeenschappelijke regelingen	0	0
Overige verbonden partijen	0	0
- leningen aan		
Openbare lichamen als bedoeld in art 1, onderdeel a Wet Fido	0	0
Woningbouwcorporaties	560	773
Deelnemingen	1.871	1.871
Overige verbonden partijen	0	0
- overige langlopende leningen	5.566	5.845
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd langer dan één jaar	0	0
- uitzettingen in NL schuldpapier met een rentetypische looptijd langer dan één jaar	0	0
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan één jaar	27	13
	8.583	9.061
Totaal vaste activa	108.682	103.262
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>		
- grond- en hulpstoffen	0	0
- onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	52	-/- 271
- gereed product en handelsgoederen	0	0
- vooruitbetalingen	0	0
	52	-/- 271
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
- vorderingen op openbare lichamen	5.227	3.889
- verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in art 1, onderdeel a Wet Fido	0	0

- overige verstrekte kasgeldleningen	0	0
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0
- rekening-courantverhouding met het Rijk	255	1.135
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0
- uitzettingen in NL schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0
- overige vorderingen	2.507	2.824
- overige uitzettingen	0	0
	7.989	7.848
<i>liquide middelen</i>		
- Kassaldi	9	7
- Bank- en girosaldi	1.506	246
	1.515	253
Overlopende activa		
- De van EU en NL lichamen nog te ontvangen voorschotten die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een spec. bestedingsdoel	1.535	854
- Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	5.834	6.014
	7.369	6.868
Totaal vlottende activa	16.925	14.698
Totaal activa	125.607	117.960

Balans per 31 december	(bedrag x € 1.000)	
	2023	2022
PASSIVA		
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
- algemene reserve	10.925	7.918
- bestemmingsreserves	9.789	9.908
- nog te bestemmen resultaat	2.146	2.134
	22.860	19.960
<i>Voorzieningen</i>		
- voorzieningen ten behoeve van verplichtingen, verliezen en risico's	4.066	4.083
- egalisatievoorzieningen	1.135	1.040
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	1.179	1.201
- bijdragen toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor heffing wordt geheven	0	0
	6.380	6.324
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>		
- obligatieleningen	0	0
- onderhandse leningen van:		
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	78.392	82.259
Binnenlandse bedrijven	0	0
Openbare lichamen als bedoeld in art 1, onderdeel a Wet Fido	0	0
Overige binnenlandse sectoren	0	0
Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0
- door derden belegde gelden	0	0
- waarborgsommen	5	5
- Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
	78.397	82.264
Totaal vaste passiva	107.637	108.548
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
- kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in art 1, onderdeel a Wet Fido	0	0
- overige kasgeldleningen	1.000	0
- bank- en giroaldi	0	727
- overige schulden	9.334	2.920
	10.334	3.647

<i>Overlopende passiva</i>		
- verplichtingen (nog te betalen bedragen)	2.944	2.831
- de van EU en NL lichamen ontvangen voorschotten op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2.959	1.113
- overige vooruitontvangen bedragen en overlopende passiva	1.733	1.821
	7.636	5.765
Totaal vlottende passiva	17.970	9.412
Totaal passiva	125.607	117.960
Gewaarborgde geldleningen	28.541	28.576
Garantstellingen		0

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 14 februari 2023 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. Voorzover het BBV of de verordening géén specifieke grondslagen voorschrijven is aangesloten bij algemene waarderingsgrondslagen zoals opgenomen in BW2 Titel 9.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Algemeen

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, worden de activa en de passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden, conform het “matching-principe”, toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en winsten worden hierbij slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd, conform het “Realisatieprincipe”. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar worden, conform het “voorzichtigheidsprincipe”, in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden eerst dan als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de verwerking van de Algemene Uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de Algemene Uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling. De gemeente Eijsden-Margraten verwerkt de Algemene Uitkering op basis van daadwerkelijke ontvangsten, alsmede de op basis van de accresmededeling nog te ontvangen Algemene uitkering over het verslagjaar (factuurstelsel).

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeente afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de Commissie BBV het volgende: Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK enkel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken

van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en de volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen géén gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheid over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Specifiek voor de gemeente Eijsden-Margraten

In onderhavige programmarekening is rekening gehouden met de verordeningen welke op grond van de artikelen 212, 213 en 213a door de raad zijn vastgesteld, alsmede met de nota waarderen en afschrijven vaste activa gemeente Eijsden-Margraten.

Er wordt afgeschreven en rente berekend over de balanswaarde per 1 januari van het boekjaar.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 12 december 2023 door de raad is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat;

- Overschrijdingen van 2% per programma met een minimum van € 50.000 lichten we toe
- Overschrijdingen die groter zijn dan € 100.000 per programma lichten we altijd toe
- Overschrijdingen van de begroting die een van de volgende oorzaken hebben, worden niet meegenomen in het rechtmatigheidsoordeel:
  1. Begrotingsoverschrijdingen, die kleiner zijn dan € 50.000
  2. Begrotingsoverschrijdingen, als gevolg van autonome ontwikkelingen
  3. Begrotingsoverschrijdingen als gevolg van verplichte uitgaven
  4. Begrotingsoverschrijdingen als gevolg van artikel 175 van de Gemeentewet (oproer, wanordelijkheden, rampen, of zware ongevallen of vrees daartoe)
  5. Begrotingsoverschrijdingen waarbij de hogere kosten gedekt worden door hogere opbrengsten en waarbij tussen kosten en opbrengsten een direct verband bestaat.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - In de rechtmatigheidsverantwoording wordt het totaal aan afwijkingen (fouten en onduidelijkheden, ieder afzonderlijk, ten aanzien van het begrotings-, voorwaarden- en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium die boven de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens van 3% zijnde € 2.285.572 van de totale lasten van de gemeente, inclusief de toevoegingen aan de reserves) opgenomen;
  - In de paragraaf bedrijfsvoering worden bij overschrijding van de verantwoordingsgrens, geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 100.000 nader toegelicht.

Balans

Algemeen

De activazijde van de balans geeft inzicht in bezittingen van de gemeente. Niet alle investeringen die de gemeente in het verleden heeft gedaan, zijn terug te vinden op de activazijde van de balans.

Investerings die werden gedekt uit reserves, of op grond van oude regelgeving in één keer ten laste van de exploitatie kwamen, zijn als het ware in een keer afgeschreven en hebben geen boekwaarde.

Zo is het dus goed mogelijk dat de gemeente activa bezit die geen boekwaarde hebben, maar wel een waarde hebben in het economische verkeer. Dit zijn stille reserves.

Anderzijds worden eventuele duurzame waardeverminderingen van activa onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen op het moment van constateren.

Op de passivazijde van de balans wordt inzicht gegeven hoe de gemeente deze bezittingen financiert: door middel van eigen vermogen of vreemd vermogen.

Activa

De gemeente Eijsden-Margraten hanteert, conform het BBV, de algemene grondslagen ten aanzien van waardering, activering en afschrijving van vaste activa. Voor zover ten aanzien van individuele activaklassen daarnaast nog specifieke grondslagen van toepassing zijn, wordt hier bij de desbetreffende toelichtingen nader op ingegaan.

Nota waarden en afschrijven

De nota "waarden en afschrijven Eijsden-Margraten 2023 " is op 14 februari 2023 vastgesteld, en als zodanig met terugwerkende kracht geldig per 1 januari 2023. Deze jaarrekening is derhalve opgesteld met inachtneming van de hierin opgenomen bepalingen.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief. Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa - zijnde kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief - is ten hoogste vijf jaar.

Kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:

- het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, danwel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of (indien gedelegeerd) collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. Hierbij is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- er sprake is van een investering door een derde;
- de investering bijdraagt aan een publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op activa die samenhangen met de investering.

Materiële vaste activa

In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het verslagjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Materiële vaste activa met een economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

De gemeente Eijsden-Margraten heeft géén in erfpacht uitgegeven gronden.

Overige investeringen met economisch nut

Materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan voor riolering of voor het inzamelen van huishoudelijk afval, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: Materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven.

Voor een overzicht van de gehanteerde afschrijvingstermijnen wordt volledigheidshalve verwezen naar de nota "waarden en afschrijven Eijsden-Margraten 2023".

Specifieke grondslagen ten aanzien van materiële vaste activa:

- alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd;
- investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen;
- kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde worden niet geactiveerd;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd;
- voor zover investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, kan hierop extra worden afgeschreven;
- over grond wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- kapitaalverstrekingen aan:

- deelnemingen
- gemeenschappelijke regelingen
- overige verbonden partijen

- leningen aan:

- openbare lichamen als bedoeld in art. 1, onderdeel a Wet Fido
- woningbouwcorporaties
- deelnemingen

• overige verbonden partijen

- overige langlopende leningen

- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

- uitzettingen in Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken.

Kapitaalverstrekkings aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen respectievelijk nominale waarde, respectievelijk nominale waarde verminderd met ontvangen aflossingen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen verstrekt aan derden en (overige) uitzettingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met ontvangen aflossingen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

Algemeen

Onder de vlottende activa zijn afzonderlijk opgenomen:

- de voorraden
- de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- de liquide middelen, en
- de overlopende activa.

Vorraden

In de balans worden onder de voorraden afzonderlijk opgenomen:

- grond- en hulpstoffen, zijnde overige grond- en hulpstoffen
- onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
- gereed product en handelsgoederen
- vooruitbetalingen op voorraden.

De gemeente Eijsden-Margraten heeft géén voorraden grond- en hulpstoffen.

De onder de onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie worden opgenomen tegen de verkrijgingprijs vermeerderd met de vervaardigingskosten verminderd met de opbrengsten wegens de gerealiseerde verkopen en ontvangen (rijks-)subsidies.

De vervaardigingskosten omvatten de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend zoals grondaankopen, kosten van bouw- en woonrijp maken (grondwerk en aanleg van infrastructurele voorzieningen), uitvoering van benodigde onderzoeken (bodem, archeologie, civieltechnisch onderzoek etc.), overige plan- en advieskosten en rentekosten over de aanwezige boekwaarden.

Ten aanzien van winstneming bij bouwgronden in exploitatie wordt de zogenaamde "Percentage-Of-Completion" – methode toegepast. Dit houdt in dat winstneming verhoudingsgewijs dient te geschieden naar gelang de voortgang van realisatie van kosten en opbrengsten binnen de betreffende exploitatie.

Voor eventuele verwachte negatieve resultaten, waarvoor de omvang per balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs is in te schatten, wordt een voorziening gevormd.

Bij de periodieke evaluatie van resultaatontwikkeling van de individuele exploitaties wordt rekening gehouden met:

- Indien locaties (versneld) tussentijds in exploitatie worden genomen, kunnen er significante wijzigingen in de boekwaarden op treden als gevolg van verkooptransacties, kosten verbonden aan uitvoering, en het rente-effect over de aanwezige boekwaarden.
- Indien locaties vertraagd in exploitatie worden genomen – c.q. als “warme grond” worden aangehouden – worden de kapitaallasten over de boekwaarden van betreffende gronden ten laste van het begrotingssaldo en / of reserves gebracht (in plaats van jaarlijkse bijschrijving op de aanwezige boekwaarden).
- Indien locaties naar verwachting niet meer (of slechts gedeeltelijk) in exploitatie worden genomen, wordt op het moment van constatering ter grootte van de op dat moment aanwezige boekwaarde (gedeeltelijk) een verliesvoorziening gevormd ten laste van het rekeningsaldo en / of reserves.

Onder de voorraden gereed product en handelsgoederen worden activa opgenomen waarvoor het stellige voornemen tot vervreemding bestaat. Deze worden gewaardeerd tegen historische verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met gedane lineaire afschrijvingen tot moment van “sfeerovergang”.

Indien de marktwaarde duurzaam lager is dan boekwaarde, vindt waardering tegen marktwaarde. Per balansdatum zijn er géén activa aanwezig waarvoor een dergelijk stellig voornemen bestaat.

De gemeente Eijsden-Margraten heeft géén vooruitbetalingen verricht op voorraden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Onder de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden afzonderlijk opgenomen:

- vorderingen op openbare lichamen
- verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in art. 1, onderdeel a Wet Fido
- overige verstrekte kasgeldleningen
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- rekening-courantverhouding met het Rijk
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen
- uitzettingen in Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- overige vorderingen
- overige uitzettingen.

Vorderingen worden tegen de nominale waarde gewaardeerd, onder aftrek van eventuele voorzieningen voor oninbare vorderingen.

Financiële verordening

Voor openstaande vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid getroffen op basis van een statische beoordeling op oninbaarheid van de individuele openstaande vorderingen.

Liquide middelen

In de balans worden onder de liquide middelen de kas-, bank- en girosaldi opgenomen.

Dit betreft allen saldi luidende in Euro's.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onder de overlopende activa worden afzonderlijk opgenomen:

- De van Europese en Nederlandse (overheids)lichamen ontvangen voorschotten die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen
- Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen.

Passiva

Algemeen

Op de balans worden de passiva onderscheiden in vaste en vlottende passiva.

Tenzij anders vermeld worden passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Algemeen

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen:

- eigen vermogen;
- voorzieningen
- vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Nota reserves en voorzieningen gemeente Eijsden-Margraten

De actuele nota "reserves en voorzieningen" is op 14 februari 2023 vastgesteld.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves, alsmede het resultaat vóór bestemming volgend uit de programmarekening. De winstbestemming over het afgelopen boekjaar vindt plaats in het (volgend) jaar van vaststelling, conform het hiertoe strekkende raadsbesluit.

In de balans worden de reserves onderscheiden naar:

- de algemene reserve
- de bestemmingsreserves.

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raads-, danwel gedelegeerd collegebesluit, genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de van de Nederlandse en Europese overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Genoemde voorschotbedragen worden afzonderlijk verwerkt onder de overlopende passiva.

- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen van voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Vorzieningen worden niet gevormd voor aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden (aan de actiefzijde) met de nominale waarde van leningen en vorderingen verrekend.

Vorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De (onderhouds)egalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het beleid ter zake nader uiteengezet.

De rioolvoorziening en de afvalvoorziening zijn verwerkt o.b.v. nominale waarde en met inachtneming van artikel 44, lid 2 BBV. Vanuit het GRP en het afval is er geen inzicht in de wijze waarop het tarief is opgebouwd en is een voorziening o.b.v. artikel 44, lid 1 onderdeel d BBV niet mogelijk.

Vaste schulden

In de balans worden onder de vaste schulden afzonderlijk opgenomen:

- Obligatieleningen
- Onderhandse leningen van:

- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen
- Binnenlandse bedrijven
- Openbare lichamen als bedoeld in art. 1, onderdeel a Wet Fido
- Overige binnenlandse sectoren
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren
  - Door derden belegde gelden
  - Waarborgsommen
  - Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom), verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De gemeente Eijsden-Margraten heeft géén verplichtingen voortvloeiend uit financial leaseovereenkomsten en overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Algemeen

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen:

- de netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- de overlopende passiva.

Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

In de balans worden onder de netto-vlottende schulden afzonderlijk opgenomen:

- kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in art 1, onderdeel a Wet Fido
- overige kasgeldleningen
- bank- en girosaldi
- overige schulden.

Overlopende passiva

In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen:

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot uitbetaling komen, met uitzondering van jaarlijks aan terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van
  - vergelijkbaar volume;
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;

- Overige vooruit ontvangen bedragen en overlopende passiva, die ten bate van de volgende begrotingsjaren komen.

Garantstellingen

Aan de passiefzijde van de balans wordt- buiten de balanstelling - opgenomen het bedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt.

Onder de toelichting op de balans is omtrent de hieruit voortvloeiende verplichtingen onder “niet in de balans opgenomen verplichtingen” een nadere toelichting opgenomen.

Single audit en single information (SiSa)

Met ingang van het rekeningjaar 2006 is single information en single audit (SiSa) ingevoerd voor een groot aantal specifieke uitkeringen.

Met de invoering zijn aparte verantwoordingen, controleprotocollen en accountantscontroles voor deze specifieke uitkeringen vervallen. In plaats hiervan moet ingaande 2006 in de jaarrekening een bijlage als toelichting op de jaarrekening worden opgenomen met daarin de verantwoordingsinformatie over de voor de gemeente van toepassing zijnde specifieke uitkeringen.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Het verloop van de vaste activa was in 2023 als volgt (bedragen in duizenden):

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Herrubricering	Vermeerde ringen	Verminde ringen	Afschrijvingen /aflossingen	Bijdragen van derden	Afwaarde ringen	Boek waarde 31-12- 2023
Immateriële vaste activa								
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, agio / disagio	4.668	0	0	0	187	0	0	4.481
Kosten onderzoek en ontwikkeling	78	0	14	0	4	0	0	88
Bijdragen aan activa derden	791	0	0	0	69	0	0	722
<hr/>								
Totaal immateriële vaste activa	5.537	0	14	0	260	0	0	5.291

Materiële vaste activa								
Gronden en terreinen	7.411	0	0	0	92	0	0	7.319
Bedrijfsgebouwen	26.465	0	427	0	1.103	5	0	25.784
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	26.306	0	1.146	0	888	0	0	26.564
Vervoermiddelen	90	0	503	0	57	0	0	536
Machines, apparaten en installaties	466	0	1.080	2	72	0	0	1.472
Overige materiële vaste activa	1.193	0	181	0	121	0	0	1.253
Totaal materiële vaste activa met een economisch nut	61.931	0	3.337	2	2.333	5	0	62.928
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	26.733	0	5.933	0	804	-18	0	31.880

Totaal materiële vaste activa met een maatschappelijk nut	26.733	0	5.933	0	804	-18	0	31.880
Totaal materiële vaste activa	88.664	0	9.270	2	3.137	-13	0	94.808
Financiële vaste activa	559	0	0	0	0	0	0	559
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen								
Leningen aan woningbouwcorporaties	773	0	0	0	213	0	0	560
Leningen aan deelnemingen	1.871	0	0	0	0	0	0	1.871
Overige langlopende leningen	5.845	0	239	0	518	0	0	5.566
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer	13	0	14	0	0	0	0	27

---

dan één jaar

Totaal financiële vaste activa	9.061	0	253	0	731	0	0	5.583
---------------------------------------	--------------	----------	------------	----------	------------	----------	----------	--------------

---

Totaal vaste activa	103.262	0	9.537	2	4.128	-13	0	108.682
----------------------------	----------------	----------	--------------	----------	--------------	------------	----------	----------------

---

Activaklassen welke niet van toepassing zijn, zijn als zodanig niet in bovenstaand verloopoverzicht opgenomen. Voor een overzicht van de belangrijkste investeringen wordt verwezen naar bijlage "overzicht restant-kredieten 2023".

(Bedrag x€ 1.000)								
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Herrubricering	Vermeerderingen	Verminderings	Afschrijvingen / aflossingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boek waarde 31-12-2023
Materiële vaste activa economisch nut								
Waarvoor geldt heffingen van toepassing	24.238	0	14	0	825	0	0	23.427
Waarvoor geldt geen heffingen van	37.693	0	3.323	2	1.508	5	0	39.501

---

toepassing

Totaal

materiële

vaste activa

met

economisch

nut

61.931

0

3.337

0

2.333

5

0

62.928

De afschrijvingen worden lineair berekend; Voor een overzicht van de gehanteerde afschrijvingstermijnen wordt volledigheidshalve verwezen naar de nota waarden en afschrijven vaste activa.

Immateriële vaste activa

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, agio / disagio

De post “kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, agio / disagio” betreft:

- Marktwaaardeverrekening welke in 2017 is voldaan bij vervroegde aflossing van de lopende onderhandse leningen.

Het verloop was in 2023 als volgt:

(Bedrag x € 1.000)

Stand per 1 januari 2023	4.668
Vermeerderingen in 2023	0
Verminderingen in 2023	0
Afschrijvingen	187
Stand per 31 december 2023	4.481

De mutaties betreffen:

Afschrijvingen

- Afschrijving Boekresultaat / marktwaardeverrekening € 186.711

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

In 2023 hebben geen investeringsbijdragen aan activa in eigendom van derden plaatsgevonden.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen

De post kapitaalverstrekkingen heeft betrekking op de volgende deelnemingen:

Kapitaalverstrekkingen	(Bedrag x € 1.000)	
	31-12-2023	31-12-2022
MTB Regio Maastricht N.V.	5	5
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	123	123
N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg	23	23
Enexis Holding N.V.	347	347
Claim Staat Vennootschap B.V.	51	51
Voorziening Escrow verkoop Attero	-/- 51	-/- 51
Essent Milieu Holding B.V.	0	0
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	14	14
N.V. Reinigingsdiensten Rd4	47	47
Totaal	559	559

Essent N.V.

In 2009 is een groot deel van Essent (67%) verkocht aan RWE. De voormalige aandeelhouders van Essent blijven eigenaar van de aandelen in Enexis Holding N.V. (netwerkbedrijf), Essent Milieu Holding B.V. en Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (centrale Borssele). Deze aandelen hebben een aanzienlijke actuele waarde en blijven op grond van de provinciale en gemeentelijke verslagleggingregels (BBV) gewaardeerd op verkrijgingsprijs.

Naast deze deelnemingen bezitten de aandeelhouders 100% van de aandelen in Claim Staat Vennootschap B.V., welke ter zekerheid dient van mogelijke claims, voortvloeiende uit de transactie of rechtshandelingen van voor de verkoop.

MTB Regio Maastricht N.V.

MTB Regio Maastricht N.V. heeft een negatief eigen vermogen. De aandeelhouders hebben begin 2018 uitgesproken dat de continuïteit van de onderneming gegarandeerd blijft. Derhalve vindt waardering tegen nominale waarde plaats. Wij verwijzen in dit kader tevens naar de onder de passiva opgenomen garantstelling.

Leningen aan woningbouwcorporaties

De leningen aan woningbouwcorporaties betreffen de aan Woonpunt doorgesluisde geldleningen. Dit in verband met de verkoop van het gemeentelijk Woningbedrijf per 1 januari 1998.

Het verloop was in 2023 als volgt:

(Bedrag x € 1.000)

Stand per 1 januari 2023	773
Vermeerderingen in 2023	0
Verminderingen in 2023	0
Aflossingen	213
Stand per 31 december 2023	560

Leningen aan deelnemingen

De leningen aan deelnemingen betreft een in 2020 aan Enexis Holding NV verstrekte lening ter versterking van haar eigen vermogen. Dit betreft een converteerbare hybride aandeelhouderslening ter grootte van € 1.871.465,-, met een looptijd van 10 jaar en een rentevergoeding van 1,4% per jaar.

Het verloop was in 2023 als volgt:

(Bedrag x € 1.000)

Stand per 1 januari 2023	1.871
Vermeerderingen in 2023	0
Verminderingen in 2023	0
Aflossingen	0
Stand per 31 december 2023	1.871

Overige langlopende leningen

Dit betreft:

- 40-jarige renteloze Hypothecaire lening BMR ad oorspronkelijk groot € 500.000; Hierbij wordt de aflossingstermijn jaarlijks, op verzoek hiertoe, kwijtgescholden.
- 30-jarige lineaire Hypothecaire Lening Stichting Dorpshuis Mheer met een oorspronkelijke hoofdsom ad € 208.600, met als onderpand het pand gelegen aan de Dorpsstraat 3 te Mheer, met een rentevergoeding van 1,78% per jaar, en lineaire aflossing in 30 jaar middels betaling van maandelijkse termijnen.
- 30-jarige lineaire Hypothecaire Lening Stichting Cultureel Centrum Eijsden met een oorspronkelijke hoofdsom ad € 400.000, met als onderpand het pand gelegen aan de Breusterstraat 21-23 te Eijsden, met een rentevergoeding van 1,78% per jaar, en lineaire aflossing in 30 jaar middels betaling van maandelijkse termijnen.
- 30-jarige lineaire Hypothecaire lening Koninklijke Oude Harmonie (KOH) Eijsden met een oorspronkelijke hoofdsom ad € 185.000,-, met als onderpand het pand gelegen aan de Prins Bernhardstraat 4 te Eijsden, met een rentevergoeding van 1,78% per jaar, en lineaire aflossing in 30 jaar middels betaling van maandelijkse termijnen.
- 30-jarige lineaire Hypothecaire lening Stichting Sociaal Centrum Eijsden met een oorspronkelijke hoofdsom ad € 433.300,-, met als onderpand het pand gelegen aan de Prins Hendrikstraat 21 te Eijsden, met een rentevergoeding van 1,78% per jaar, en lineaire aflossing in 30 jaar middels betaling van maandelijkse termijnen.
- 30-jarige lineaire Hypothecaire lening Stichting Gemeenschapshuis Cadier en Keer met een oorspronkelijke hoofdsom ad € 250.000,-, met als onderpand het gemeenschapshuis met ondergrond en verdere aanhorigheden gelegen aan de Limburgerstraat 78 te Cadier en Keer, met een rentevergoeding van 1,78% per jaar, en lineaire aflossing in 30 jaar middels betaling van maandelijkse termijnen.
- 4-jarige renteloze lening De Van Schaikstichting met een oorspronkelijke hoofdsom ad € 134.050. Hierbij vindt terugbetaling uiterlijk 31 juli 2025 plaats, of zoveel eerder als dat 2 maanden zijn verstreken na ontvangst door De Van Schaikstichting van de vastgestelde Leader-subsidie van de Provincie Limburg. Deze lening is algeheel afgelost in 2023.
- Leningen u/g zonnepanelenproject; Dit betreffen 15-jarige annuïtaire leningen aan individuele huishoudens en instellingen binnen de gemeente ten behoeve van de aanschaf en aanleg van zonnepanelen, met een vast rentepercentage van 1%.
- Leningen u/g PlusJeHuis; Dit betreffen 15-jarige annuïtaire leningen aan individuele huishoudens binnen de gemeente ten behoeve van de aanschaf en aanleg van duurzaamheidsmaatregelen, met een vast rentepercentage van 1%.

Maatwerkleningen u/g Verordening Duurzaamheidslening:

- 15-jarige annuïtaire Maatwerklening aan een agrarisch bedrijf te Eijsden met een oorspronkelijke hoofdsom ad € 204.845,-, met als onderpand een door geldnemers verkregen vordering inzake SDE+ subsidie alsmede de PV-installatie waarvoor de lening verstrekt is, met een rentevergoeding van 1,00% per jaar, en annuïtaire aflossing in 15 jaar middels betaling van maandelijkse termijnen.
- 15-jarige annuïtaire Maatwerklening aan een agrarisch bedrijf te Eijsden met een oorspronkelijke hoofdsom ad € 250.000,-, met als onderpand een door geldnemers verkregen vordering inzake SDE+ subsidie alsmede de PV-installatie waarvoor de lening verstrekt is, met een rentevergoeding van 1,00% per jaar, en annuïtaire aflossing in 15 jaar middels betaling van maandelijkse termijnen.
- 15-jarige annuïtaire hypothecaire Maatwerklening aan een agrarisch bedrijf Honthem met een oorspronkelijke hoofdsom ad € 68.400,-, met als onderpand het hypotheekrecht op een drietal percelen gelegen aan de Heeresteeg te Honthem, met een rentevergoeding van 1,00% per jaar, en annuïtaire aflossing in 15 jaar middels betaling van maandelijkse termijnen.

Gemeentelijk aandeel in verstrekte Startersleningen.

Het verloop was in 2023 als volgt:

(bedrag x € 1.000)							
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Vermeerderingen	Verminderen	Afschrijvingen/aflossingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Overige langlopende leningen							
Renteloze lening BMR	411	0	0	13	0	0	398
Lening u/g Dorpshuis Mheer	171	0	0	7	0	0	164
Hypothecaire lening Stichting Cultureel Centrum Eijsden	352	0	0	0	0	0	352
Hypothecaire lening Koninklijke Oude Harmonie (KOH) Eijsden	164	0	0	6	0	0	158

Hypothecaire lening Stichting Sociaal Centrum Eijsden	382	0	0	14	0	0	368
Hypothecaire lening Stichting Gemeenschapshuis Cadier en Keer	250	0	0	0	0	0	250
Renteloze lening De Van Schaikstichting	134	0	0	134	0	0	0
Leningen u/g Zonnepanelenproject	3.154	0	0	310	0	0	2.844
Lening u\g Plus je huis	24	63	0	0	0	0	87
Maatwerkleningen u/g Verordening Duurzaamheidslening	486	0	0	30	0	0	456
Startersleningen	317	175	0	3	0	0	489
Totaal overige langlopende leningen	5.845	237	0	518	0	0	5.566

Overzicht (benaderde) actuele waarde

Per 31 december 2023 waren er géén activa aanwezig waarvan op korte termijn afstoting overwogen wordt. Derhalve is géén overzicht opgenomen van de (benaderde) actuele waarde.

Vlottende activa

Voorraden

- De onderhanden werken zijn opgenomen tegen de verkrijgingprijs vermeerderd met de vervaardigingskosten verminderd met de opbrengsten wegens de gerealiseerde verkopen en ontvangen

(rijks-)subsidies. De vervaardigingskosten omvatten de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend zoals grondaankopen, kosten van bouw- en woonrijp maken (grondwerk en aanleg van infrastructurele voorzieningen), uitvoering van benodigde onderzoeken (bodem, archeologie, civieltechnisch onderzoek etc.), overige plan- en advieskosten en rentekosten over de aanwezige boekwaarden.

- Gereed product en handelsgoederen omvat de boekwaarde van bedrijfsgebouwen, gronden en terreinen waarvoor per balansdatum het stellige voornemen tot vervreemding bestaat. Hiervan was per eind 2023 géén sprake.

Ten aanzien van winstneming bij bouwgronden in exploitatie wordt de zogenaamde "Percentage-Of-Completion" – methode toegepast. Dit houdt in dat winstneming verhoudingsgewijs dient te geschieden naar gelang de voortgang van realisatie van kosten en opbrengsten binnen de betreffende exploitatie.

Het verloop van de voorraden was in 2023 als volgt:

Omschrijving	(Bedrag x € 1.000)					Boekwaarde 31-12-2023
	Boekwaarde 1-1-2023	Herrubricering	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	
Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	-/- 271	0	347	24	0	52
Gereed product en handelsgoederen	0	0	0	0	0	0
Vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0
Totaal voorraden	-/- 271	0	347	24	0	52

Nadere toelichting op de post voorraden onderhanden werk:

(Bedrag x € 1.000)

Exploitatie

Boekwaarde 1-1-
2023

Herrubricering

Investerings

Opbrengsten

Winstuitname

Voorziening

Boekwaarde
31-12-2023*Woningbouw*Karreweg fase II, St.
Geertruid

-/- 158

0

113

0

0

0

-/- 45

Mheerderweg Noord,
Banholt

-/- 321

0

5

24

6

0

-/- 334

Heiligerweg, Margraten

346

0

3

0

0

0

349

Centrumplan, Eijsden

-/- 261

0

8

0

212

0

-/- 41

Vorbereidingskrediet
Kampweg

123

0

0

0

0

0

123

Totaal	-/- 271	0	129	24	218	0	52
---------------	----------------	----------	------------	-----------	------------	----------	-----------

(Bedrag x € 1.000)

Exploitatie	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Winstneming t/m dienstjaar	Verwacht totaal saldo (batig)
<i>Woningbouw</i>				
Karreweg fase II, St. Geertruid	221	263	99	186
Mheerderweg Noord, Banholt	286	0	35	83
Heiligerweg, Margraten	8	422	0	65

Hiervan zijn aan te merken als actieve grondexploitaties:

- Karreweg fasen II, St. Geertruid
- Mheerderweg Noord, Banholt

Hiervan zijn faciliterend en projecten:

- Heiligerweg, Margraten
- Centrumplan, Eijsden
- Voorbereidingskrediet Kampweg, Gronsveld

Het meerjarig verloop in boekwaarden en verwachtingen omtrent kosten en opbrengsten zijn gebaseerd op de feitelijk gerealiseerde boekwaarden per 31 december 2023 (onder aftrek van voorzieningen voor oninbare verliezen), (bijgestelde) begrotingscijfers voor het boekjaar 2024, en aangevuld met de in de meerjarenbegroting 2024-2027 geraamde gelden voor de aankoop van gronden, aanleg van infrastructurele voorzieningen, uitvoering van benodigde onderzoeken (bodem, archeologie, civieltechnisch onderzoek, etc.) en eventuele advieskosten.

Kosten en opbrengsten worden hierbij geraamd tegen nominale waarde, zonder inflatiecorrectie.

Voor een nadere toelichting op de grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor openstaande vorderingen, niet zijnde vorderingen van openbare lichamen, wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd. Dit door middel van een statische beoordeling op oninbaarheid van de individuele openstaande vorderingen.

Het te vorderen bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	(Bedrag x € 1.000)	
	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	5.227	3.889
Verstreckte kasgeldleningen (art. 1, onderdeel a Wet Fido én overige)	0	0
Overige verstreckte kasgeldleningen	0	0
Uitzettingen in schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0
Rekening-courantverhouding met het Rijk	255	1.135
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0
uitzettingen in NL schuldpapier met rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0
Overige vorderingen , te verdelen in:		
debiteuren algemeen	1.997	2.146
debiteuren belastingen	7	54
debiteuren sociale zaken	1.154	1.401

af: voorziening dubieuze debiteuren	-/- 651	-/- 777
kortlopende leningen (i.v.m. calamiteiten en voorfinanciering)	0	0
Overige uitzettingen	0	0
Totaal	7.989	7.848

Onder de vorderingen op openbare lichamen is een vordering opgenomen op de belastingdienst inzake (compensabele) BTW ad € 5,227 mln.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn als volgt samengesteld:

Omschrijving	(Bedrag x € 1.000)	
	31-12-2023	31-12-2022
Kas	9	7
Bank Nederlandse Gemeenten	401	0
Rabobank	5	5
SVN	1.100	241
Totaal	1.515	253

Overlopende activa

Dit betreft de per balansdatum vooruitbetaalde bedragen en de per balansdatum nog te vorderen posten zoals de rente op leningen en deposito's. De post is als volgt samengesteld:

Omschrijving	(Bedrag x € 1.000)	
	31-12-2023	31-12-2022
De van EU en NL lichamen nog te ontvangen voorschotten die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	1.535	854
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen, te verdelen in:		
Nog te ontvangen bedragen	3.928	4.542
Vooruitbetaalde bedragen	1.906	1.472
Overige overlopende activa	0	0
Totaal	7.369	6.868

Nadere toelichting op de post van EU en NL lichamen nog te ontvangen voorschotten die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (bedragen * € 1.000) :

Regeling	Saldo begin	Vermeerderingen	Verminderingen	Herrubricering	Saldo eind
XBMOB EU Eijsden-Margraten	8	0	26	-/- 18	0
Tijdelijke overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (ToZo)	609	0	609	0	0
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	237	1.298	0	0	1.535
Totaal	854	1.298	635	-/- 18	1.535

Vaste passiva**Reserves en voorzieningen**

Het verloop van de reserves en de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

omschrijving	(bedragen in duizenden Euro's)						
	Stand 1-1-2023	Bestemming resultaat vorig boekjaar	toevoeging	onttrekking	Vrijval	Vermindering ter dekking afschrijving	Stand 31-12-2023
Algemene reserve	7.918	2.134	1.629	756	0	0	10.925
Bestemmingsreserves	9.908	0	1.600	1.245	0	474	9.789
Nog te bestemmen resultaat	2.134	-/- 2.134	2.146	0	0	0	2.146
<i>Eigen vermogen</i>	19.960	0	5.375	2.001	0	474	22.860
Voorzieningen ten behoeve van verplichtingen, verliezen en risico's	4.083	0	259	0	276	0	4.066
Egalisatievoorzieningen	1.040	0	572	477	0	0	1.135

Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	1.201	0	133	155	0	0	1.179
Bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven	0	0	0	0	0	0	0
<i>Vorzieningen</i>	6.324	0	964	632	276	0	6.380
Totaal reserves en voorzieningen	26.284	0	6.339	2.633	276	474	29.240

Een gedetailleerd verloopoverzicht per reserve en voorziening alsmede een toelichting op de post reserves en voorzieningen:

Naam van de reserve	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Vermeerderingen zoals stortingen in de reserve	Verminderings zoals beschikking over en bedragen uit de reserve	Verminderings ter dekking van kapitaallasten	Saldo aan het einde van het dienstjaar
Algemene reserves					
Algemene reserve	7.918.237	3.763.086	756.454		10.924.869
Algemene reserve, onverdeeld rekeningsaldo	2.133.769	2.145.239	2.133.769		2.145.239
Totaal algemene reserves	10.052.006	5.908.325	2.890.223	0	13.070.107
Bestemmingreserves					
Reserve dekking kapitaallasten zwembad	110.008			4.960	105.048
Reserve gemeenschapshuizen	82.617	57.360			139.977
Reserve multifunctionele accommodatie	448.071			14.259	433.812
Bestemmingsreserve gemeentehuis	6.906.000			222.500	6.683.500
Bruteringsreserve MFA Margraten	253.000			224.250	28.750
Reserve personeel	43.730	90.000	25.000		108.730
Reserve prioriteiten	614.069	190.000	614.069		190.000
Reserve bestemmingsplannen (GreX)	0	217.502	217.502		0
Bestemmingsreserve bomen	31.965		1.000		30.965
Bestemmingsreserve organisatie-ontwikkeling	61.759				61.759
Reserve gladheidsbestrijding	40.000		40.000		0
Bruteringsreserve waterveld (Hockeer)	87.878			4.888	82.990
Reserve frictiekosten	250.000	261.454	234.430		277.024
Reserve Covid-19	2.731				2.731
Reserve verbeteren tijdelijke woonsituatie statushouders	281.731	130.000	16.250	23.971	371.510
Bruteringsreserve sportcontainer	26.100			2.900	23.200
Reserve Omgevingswet	360.363		19.220		341.143
Reserve Landschap	100.000	119.300	-1.095		220.395
Reserve Duurzaamheid	207.838				207.838
Reserve Energie		259.100	54.000		205.100
Reserve 80 jaar vrijheid		275.000			275.000
Totaal bestemmingsreserves	9.907.860	1.599.716	1.220.376	497.728	9.789.472

In de onttrekkingen aan reserves zijn verminderingen opgenomen ter dekking afschrijvingen op activa / kapitaallasten ad € 473.757,- Deze zijn van structurele aard. Dit betreft de volgende bestemmingsreserves:

- Reserve dekking kapitaallasten zwembad € 4.960,-
- Reserve MFA Margraten € 14.259,-
- Bruteringsreserve MFA Margraten € 224.250,-
- Reserve gemeentehuis Eijsden-Margraten € 222.500,-
- Bruteringsreserve waterveld (Hockeer) € 4.888,-
- Bruteringsreserve sportcontainer € 2.900,-

Naam van de voorziening	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Toevoegingen in de voorziening	Aanwendungen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
Voorzoningen van de algemene dienst				
Voorzoning gemeentegebouwen	843.511	455.000	465.566	832.945
Voorzoning Dubieuze debiteuren	230.772	43.019	128.393	145.398
Voorzoning MTB	787.003			787.003
Voorzoning parkeervoorzoningen	100.000			100.000
Voorzoning afvalstoffenheffing	0	132.686		132.686
Voorzoning pensioenen voormalige wethouders	1.907.286		276.839	1.630.447
Voorzoning onderhoud gemeentelijke sportvelden	196.946	116.933	12.015	301.863
Voorzoning GRP	1.200.707		154.290	1.046.417
Voorzoning dubieuze debiteuren Sociale Zaken	547.061	107.104	148.676	505.488
Voorzoning herstructurering MTB	33.559			33.559
Voorzoning Escrow verkoop Attero	50.566			50.566
Voorzoning inhouding ww-reparatie	34.054	8.512		42.566
Voorzoning pensioenen huidige wethouders	1.221.309	251.002		1.472.311
Totaal voorzieningen	7.152.772	1.114.255	1.185.778	7.081.249

NB: Een aantal van de getroffen voorzieningen is aan de debetzijde zichtbaar in mindering gebracht op de respectievelijke activa waar ze betrekking op hebben. Het betreft hier de voorzieningen:

- Voorziening Escrow verkoop Attero
- Voorziening dubieuze debiteuren
- Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken

Toelichting Reserves en Voorzieningen 2023

Naam	Algemene reserve
Programma	Diverse
Beschikingsbevoegdheid	Raad
Doelstelling	Functie van financiering van de lopende rekening (bestemming van het resultaat), maakt onderdeel uit van het weerstandsvermogen.
Toevoegingen	- € 1.411.815 storten saldo begroting 2023 na burap 2-2023 - € 5.600 POC-winst 2023 Mheerderweg-Noord - € 211.902 winstneming grondexploitatie CP Eijsden - € 2.133.769 resultaatbestemming jaarrekening 2022
Onttrekkingen	- € 130.000 aanwending algemene reserve t.b.v. pilot hervestigers - € 90.000 aanwending algemene reserve personeel applicatie SD - € 261.454 aanwending algemene reserve frictie personeel - € 275.000 aanwending algemene reserve 80 jaar vrijheid
Omvang	Geen minimale / maximale omvang.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Algemene reserve onverdeeld rekeningresultaat
Programma	Financiën en middelen
Beschikingsbevoegdheid	Raad
Doelstelling	N.v.t.
Toevoegingen	€ 2.145.239 positief resultaat 2023
Onttrekkingen	€ 2.133.769 positief resultaat 2022 t.g.v. algemene reserve
Omvang	Niet benoemd in nota reserves en voorzieningen.

Looptijd	Onbeperkt.
----------	------------

Naam	Reserve dekking kapitaallasten zwembad
Programma	Mens en samenleving
Beschikkingsbevoegdheid	Raad
Doelstelling	De reserve is ingesteld om de kapitaallasten van het zwembad gedurende de afschrijvingstermijn van het zwembad te kunnen dekken.
Toevoegingen	N.v.t.
Onttrekkingen	€ 4.960 t.b.v. de jaarlijkse afschrijvingslasten van het zwembad.
Omvang	Niet benoemd in nota reserves en voorzieningen.
Looptijd	T/m 2033

Naam	Reserve gemeenschapshuizen
Programma	Financiën en middelen
Beschikkingsbevoegdheid	Raad
Doelstelling	De reserve is bedoeld om de eigenaren / beheerders van de 14 gemeenschapshuizen in onze gemeente te ondersteunen bij de in stand houding van deze accommodaties door bij te dragen in de kosten van het groot onderhoud.
Toevoegingen	€ 57.360 restant budget 2023 gemeenschapshuizen
Onttrekkingen	N.v.t.
Omvang	N.v.t.
Looptijd	Onbeperkt

Naam	Reserve multifunctionele accommodatie Margraten
Programma	Financiën en middelen
Beschikkingsbevoegdheid	Raad
Doelstelling	De reserve is ingesteld voor de realisatie van een multifunctionele accommodatie in Margraten.
Toevoegingen	De reserve is eenmalig gevoed. Geen toevoegingen in 2023.
Onttrekkingen	Onttrekkingen vinden plaats in het kader van de doelstelling van de reserve. Onttrekking in 2023, zijnde € 14.259 conform begroting.
Omvang	Niet benoemd in nota reserves en voorzieningen.
Looptijd	Gelijk aan afschrijvingstermijn van 40 jaar.

Naam	Bestemmingsreserve gemeentehuis Eijsden-Margraten
Programma	Financiën en middelen
Beschikkingsbevoegdheid	Raad
Doelstelling	De reserve is gevormd voor de realisatie van de bouw van een nieuw gemeentehuis.
Toevoegingen	De reserve is eenmalig gevoed. Geen toevoeging in 2023.
Onttrekkingen	De lineaire afschrijvingslasten worden met ingang van 2014 gedurende 40 jaar gedekt uit de reserve en bedragen in 2023 € 222.500.
Omvang	Niet benoemd in nota reserves en voorzieningen.
Looptijd	Gelijk aan afschrijvingstermijn van 40 jaar, tot en met 2051.

Naam	Bruteringsreserve MFA Margraten
Programma	Financiën en middelen
Beschikkingsbevoegdheid	Raad
Doelstelling	De reserve is gevormd als bruteringsreserve voor de realisatie van de MFA Margraten.
Toevoegingen	De reserve is eenmalig gevoed uit de algemene reserve. Geen toevoegingen in 2023.
Onttrekkingen	€ 224.250 conform primaire begroting.
Omvang	De reserve mag niet negatief worden.
Looptijd	Niet benoemd in nota reserves en voorzieningen.

Naam	Reserve personeel
Programma	Financiën en middelen
Beschikkingsbevoegdheid	College
Doelstelling	De reserve is bedoeld om kosten te dekken van onder andere ouderschapsverlof, zwangerschapsverlof, extra beloningen en opleidingskosten. De reserve kan ook ingezet worden om knelpunten incidenteel (zoals inhuurkosten in verband met ziekteverzuim) op te vangen. € 90.000 storting in reserve personeel.
Toevoegingen	€ 90.000 storting in reserve personeel
Onttrekkingen	€ 25.000 aanwending personeel applicatie SD

Omvang	Maximaal € 300.000.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Reserve prioriteiten
Programma	Diverse programma's
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	Het overhevelen van budgetten van jaar X naar jaar X+1
Toevoegingen	<ul style="list-style-type: none"> - € 45.000 budget 2023 MIRT naar 2024 - € 50.000 budget 2023 groenstructuurplan naar 2024 - € 25.000 budget 2023 gebiedsontwikkeling station Eijsden naar 2024 - € 20.000 budget 2023 parkeervisie Margraten naar 2024 - € 50.000 budget 2023 inwonersbegroting naar 2024
Onttrekkingen	<ul style="list-style-type: none"> - € 12.500 aanwending res.prio. Kerkervisie Prioriteiten 2023 - € 17.469 aanwending res.prio. Cycling Connects eindafrekening - € 20.000 aanwending res.prio. Middenteras verhaallijn - € 25.000 aanwending res.prio. Landschapsfonds instellen onderzoek - € 93.000 aanwending res.prio. Gebiedsdifferentiatie kwetsbaar/minder gebied - € 122.500 aanwending res.prio. Verantwoord op weg / Team Heuvelland - € 14.500 aanwending res.prio. Poort van het Heuvelland - € 30.000 aanwending res.prio. Gebiedsontwikkeling C&K en stationsomgeving <p>Eijsden</p> <ul style="list-style-type: none"> - € 20.000 aanwending res.prio. Herdenking Corona - €259.100 aanwending overheveling naar reserve Energie
Omvang	Niet benoemd in nota reserves en voorzieningen.
Looptijd	De toevoegingen van jaar x dienen in jaar x+1 aan deze reserve onttrokken te

	worden.
--	---------

Naam	Reserve bomen
Programma	Landschap, natuur en water
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	Betreffende reserve is bedoeld als een bijdrage in de kosten die burgers / bedrijven hebben aan het in stand houden van monumentale of waardevolle bomen (conform bomenlijst Eijsden-Margraten) vastgesteld. Eigenaren van de bomen kunnen een subsidie ontvangen van € 250 per boom per jaar.
Toevoegingen	Conform raadsbesluit bestuursrapportage 2012 is incidenteel € 40.000 ten laste van de algemene reserve ten gunste van deze reserve gestort. Geen toevoegingen in 2023.
Onttrekkingen	Onttrekking in 2023 ad € 1.000 conform werkelijke kosten / subsidies monumentale bomen.
Omvang	Niet benoemd in nota reserves en voorzieningen.
Looptijd	Onbeperkt

Naam	Reserve organisatieontwikkeling
Programma	Financiën en middelen
Beschikingsbevoegdheid	College

Doelstelling	Extra opleiding en training van onze medewerkers, outplacementtrajecten en afkoopsommen in kader van organisatie-ontwikkelingstraject.
Toevoegingen	Geen toevoeging in 2023.
Onttrekkingen	Geen onttrekking in 2023.
Omvang	Niet benoemd in nota reserves en voorzieningen.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Reserve gladheidsbestrijding
Programma	Duurzaam wonen
Beschikkingsbevoegdheid	College
Doelstelling	De reserve is bedoeld om de gladheidsbestrijding te continueren als de reguliere budgetten niet toereikend zijn; aankoop strooizand en strooizout en gladheidsbestrijding door derden.
Toevoegingen	Geen toevoeging in 2023.
Onttrekkingen	€ 40.000 aanwending reserve gladheidsbestrijding.
Omvang	Maximaal € 40.000.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Bruteringsreserve waterveld (Hockeer)
Programma	Mens en samenleving
Beschikkingsbevoegdheid	Raad
Doelstelling	Dekking kapitaallasten investering waterveld (Hockeer)

Toevoegingen	Initiële toevoeging € 146.625 in 2018 ten behoeve van vorming bruteringsreserve waterveld (Hockeyer). Geen toevoeging in 2023.
Onttrekkingen	Onttrekking in 2023 ad € 4.888 dekking kapitaallasten
Omvang	Er is vooralsnog geen limiet aan deze reserve toegekend,
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Reserve frictiekosten
Programma	Financiën en middelen
Beschikkingsbevoegdheid	College
Doelstelling	Ingeval zich een situatie voordoet waarbij de wegen van een medewerker en de organisatie zich moeten scheiden leidt dat veelal tot extra kosten (frictiekosten). In deze bestemmingsreserve is een bedrag opgenomen ter grootte van € 250.000,- waarmee, indien nodig, frictiekosten uit kunnen worden gefinancierd.
Toevoegingen	Initiële storting ad € 250.000 in 2017. Toevoeging € 261.454 in 2023.
Onttrekkingen	€ 234.430 onttrekking in 2023.
Omvang	Er is vooralsnog geen limiet aan deze reserve toegekend.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Reserve Covid-19
Programma	Financiën en middelen
Beschikkingsbevoegdheid	Raad
Doelstelling	De samenleving na de Covid-19 pandemie op gang helpen.

Toevoegingen	Geen toevoeging in 2023.
Onttrekkingen	Geen onttrekking in 2023.
Omvang	De maximale omvang van deze reserve is vastgesteld op € 885.000
Looptijd	De reserve zal in 2024 worden opgeheven

Naam	Reserve verbeteren tijdelijke woonsituatie statushouders
Programma	Mens en samenleving
Beschikkingsbevoegdheid	College
Doelstelling	Het verbeteren van de tijdelijke woonsituatie van statushouders.
Toevoegingen	€ 130.000 toevoeging t.b.v. verbetering tijdelijke woonsituatie statushouders.
Onttrekkingen	- € 16.250 Maatregelen in lijn met de doelstelling: verbeteren huisvesting statushouders - € 23.971 dekking kap lasten tijdelijke woonsituatie statushouders
Omvang	€ 350.000
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Bruteringsreserve sportcontainer
Programma	Mens en samenleving
Beschikkingsbevoegdheid	Raad
Doelstelling	Dekking kapitaallasten sportcontainer.
Toevoegingen	Geen. Initiële storting € 29.000 in 2021 vanuit de reserve COVID-19 / Coronafonds.
Onttrekkingen	€ 2.900 kapitaallasten in 2023.
Omvang	€ 29.000
Looptijd	2022 t/m 2031

Naam	Reserve Omgevingswet
Programma	Wonen & Mobiliteit
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	De reserve is bedoeld voor de invoering van de omgevingswet.
Toevoegingen	Geen
Onttrekkingen	€ 19.220 aanwending conform collegebesluit 19-12-2023
Omvang	Maximaal € 200.000
Looptijd	Tot na invoering omgevingswet

Naam	Reserve landschap
Programma	Landschap & Natuur
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	Reserve is bedoeld om het realiseren van een gezonde en duurzame balans tussen landschappelijke en economische waarden.
Toevoegingen	- € 100.000 vanuit de exploitatie - € 19.300 Gemeentelijk Kwaliteitsmenu Veneto
Onttrekkingen	- € 1.095 gedeelde toeristen belasting Groot Welsden
Omvang	Er is vooralsnog geen limiet aan deze reserve toegekend.
Looptijd	Onbepakt.

Naam	Reserve duurzaamheid
Programma	Klimaat & Energie

Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	Het creëren van bestuurlijk draagvlak voor de uitvoering van het opgenomen beleid op het gebied van klimaat en duurzaamheid.
Toevoegingen	Geen.
Onttrekkingen	Geen.
Omvang	Er is vooralsnog geen limiet aan deze reserve toegekend.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Reserve 80 jaar vrijheid
Programma	Kwaliteit van leven
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	De reserve wordt ingesteld om de kosten die voortvloeien uit 80 jaar vrijheid te dekken. Er is een reserve ingesteld aangezien de werkzaamheden reeds in 2023 zullen starten en doorlopen tot in 2024.
Toevoegingen	€ 275.000 initiële, eenmalige toevoeging.
Onttrekkingen	Geen. Kosten m.b.t. 80 jaar vrijheid.
Omvang	Maximaal € 275.000
Looptijd	De reserve loopt tot 31-12-2024. Via reguliere P&C producten zal hierover verantwoording worden afgelegd.

Naam	Voorziening onderhoud gemeentebouwen
Programma	Diverse

Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	<p>Deze voorziening dient ter afdekking van uitgaven ten behoeve van het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. Onttrekkingen zijn gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen en door de raad genomen besluiten. Aan de hand van een actualisatie van de onderhoudsplannen wordt bekeken of de jaarlijkse storting in de voorziening vanuit de exploitatie voldoende is om het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen op een adequate manier uit te voeren. Vanaf 2008 worden de onderhoudskosten van o.a. het gemeentehuis, de gemeentewerf, de brandweerkazerne, de woonwagens, de gymzalen en legionellawerkzaamheden rechtstreeks onttrokken aan de voorziening.</p>
Toevoegingen	€ 455.000 toevoegingen in 2023
Onttrekkingen	€ 465.566 onttrekkingen in 2023
Omvang	Gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan gemeentegebouwen.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Voorziening dubieuze debiteuren
Programma	Financiën en middelen
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	<p>De voorziening dubieuze debiteuren is in het leven geroepen om verliezen van oninbare vorderingen op te vangen. De oninbare vorderingen worden ten laste gebracht van deze voorziening.</p>

Toevoegingen	€ 43.019 toevoeging in 2023
Onttrekkingen	€ 128.393 onttrekking in 2023
Omvang	De maximale omvang is afhankelijk van de grootte van de post dubieuze debiteuren. De voorziening mag niet negatief zijn.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Voorziening MTB
Programma	Mens en samenleving
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	Invulling geven aan de aan de gemeente Maastricht verstrekte garantie met betrekking tot een negatief eigen vermogen van de MTB ultimo enig jaar. Deze garantie houdt in dat een negatief vermogen van de MTB naar verhouding van het aandelenkapitaal voor rekening van de gemeente komt.
Toevoegingen	Geen toevoeging in 2023
Onttrekkingen	Geen onttrekking in 2023
Omvang	Afhankelijk van negatief exploitatiesaldo MTB.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Voorziening parkeervoorzieningen
Programma	Duurzaam wonen
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	Deze voorziening is in 2009 gevormd voor de aanleg van parkeervoorzieningen.

	De ontvangen bedragen moeten binnen tien jaar besteed worden aan de aanleg van parkeervoorzieningen. Indien de gelden niet zijn besteed binnen de termijn van 10 jaar moet het geld terug betaald worden aan de aanvrager.
Toevoegingen	Geen toevoeging in 2023
Onttrekkingen	Geen onttrekking in 2023
Omvang	Niet benoemd in nota reserves en voorzieningen.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Voorziening afvalstoffenheffing
Programma	Duurzaam wonen
Beschikkingsbevoegdheid	College
Doelstelling	De voorziening is ingesteld om schommelingen in het tarief voor de afvalstoffenheffing tegen te gaan waarbij is uitgegaan van kostendekkende tarieven.
Toevoegingen	€ 132.686 toevoeging in 2023
Onttrekkingen	Geen onttrekking in 2023
Omvang	Niet benoemd in de nota reserves en voorzieningen.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Voorziening pensioen voormalige wethouders
Programma	Dienstverlening en besturen
Beschikkingsbevoegdheid	College

Doelstelling	De voorziening is bedoeld om uitvoering te geven aan de wethouders pensioenen. Dit op grond van de rechtspositie van bestuurders. De uitvoering is uitbesteed aan Raet.
Toevoegingen	Geen toevoeging in 2023
Onttrekkingen	€ 276.839 vrijval pensioen voormalige wethouders in 2023
Omvang	De voorziening mag niet negatief zijn.
Looptijd	Bij leven wethouder(s).

Naam	Voorziening onderhoud gemeentelijke sportvelden
Programma	Mens en samenleving
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van de uitvoering van het groot onderhoud aan de gemeentelijke sportvelden. Het Meerjarenonderhoudsplan (MOP) sportaccommodaties is in 2013 vastgesteld. De voorziening wordt gevoed aan de hand van dat meerjarenonderhoudsplan.
Toevoegingen	€ 116.933 toevoeging in 2023
Onttrekkingen	€ 12.015 onttrekking in 2023
Omvang	Jaarlijkse berekening op basis van het MOP sportaccommodaties.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Voorziening GRP
Programma	Duurzaam wonen

Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van de oude / bestaande GRP's van beide gemeenten. Het GRP is vastgesteld in 2013.
Toevoegingen	Geen toevoeging in 2023
Onttrekkingen	€ 154.290 onttrekking in 2023
Omvang	Berekend op basis van vigerend GRP.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken
Programma	Mens en samenleving
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	De voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken is in het leven geroepen om eventueel oninbare vorderingen van debiteuren sociale zaken op te vangen.
Toevoegingen	€ 107.104 toevoegingen in 2023
Onttrekkingen	€ 148.676 onttrekkingen in 2023
Omvang	De maximale omvang is afhankelijk van de grootte van de post dubieuze debiteuren sociale zaken. De voorziening mag niet negatief zijn.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Voorziening herstructurering MTB
Programma	Mens en samenleving
Beschikingsbevoegdheid	College

Doelstelling	In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 10 december 2015 is besloten tot opname van een reorganisatievoorziening in de jaarrekening 2015 van MTB regio Maastricht NV. Het aandeel van de gemeente Eijsden_Margraten in betreffende voorziening bedroeg per 31 december 2016 € 191.487,-
Toevoegingen	Geen toevoeging in 2023
Onttrekkingen	Geen onttrekking in 2023
Omvang	Niet benoemd in nota reserves en voorzieningen.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Voorziening Escrow verkoop Attero
Programma	Financiën en middelen
Beschikkingsbevoegdheid	College
Doelstelling	In het kader van de verkoop van Attero zijn een aantal garanties gegeven aan RWE. Indien één of meer van deze garanties achteraf onjuist blijken te zijn, kunnen de claims uit deze voorziening afgedekt worden.
Toevoegingen	Geen toevoeging in 2023
Onttrekkingen	Geen onttrekkingen in 2023
Omvang	De voorziening mag niet negatief zijn.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Voorziening inhouding ww reparatie
Programma	Financiën en middelen
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	De voorziening is bestemd ter dekking van mogelijke toekomstige claims i.v.m. reparatie ww (opbouw en maximale lengte).
Toevoegingen	€ 8.512 toevoeging in 2023
Onttrekkingen	Geen onttrekkingen in 2023
Omvang	De voorziening mag niet negatief zijn.
Looptijd	Onbeperkt.

Naam	Voorziening pensioen huidige wethouders
Programma	Dienstverlening en besturen
Beschikingsbevoegdheid	College
Doelstelling	De voorziening is bedoeld om uitvoering te geven aan de wethouders- pensioenen. Dit op grond van de rechtspositie van bestuurders.
Toevoegingen	€ 251.002 toevoeging in 2023
Onttrekkingen	Geen onttrekking in 2023
Omvang	De voorziening mag niet negatief zijn.
Looptijd	Bij leven wethouder(s).

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De vast schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer betreffen:

- onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen
- Waarborgsommen

Deze balanspost kan als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	(bedragen x 1.000 Euro)	
	31-12-2023	31-12-2022
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen, bestaande uit:		
Leningen BNG	55.990	59.131
Leningen NWB	22.402	23.128
Waarborgsommen	5	5
Totaal	78.397	82.264

Het verloop van de leningen was in 2023 als volgt:

(bedragen x 1.000 Euro)

Stand per 1 januari 2023	82.259
Opgenomen in 2023	0
Aflossingen in 2023	3.867
Stand per 31 december 2023	78.392

De post langlopende leningen heeft betrekking op:

Omschrijving	(bedragen x 1.000 Euro)	
	stand	stand
	31-12-2023	31-12-2022
Opgenomen geldleningen bij binnenlandse banken t.b.v. de Algemene Dienst	77.833	81.486
Opgenomen geldleningen bij binnenlandse banken t.b.v. Woonpunt	559	773
Totaal	78.392	82.259

De rentelast met betrekking tot de langlopende geldleningen bedroeg over 2023 in totaal € 1.094.075,-

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Deze balanspost kan als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	(bedragen x 1.000 Euro)	
	31-12-2023	31-12-2022
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in art 1, onderdeel a Wet Fido	0	0
Overige Kasgeldleningen, bestaande uit:		
Kasgeldlening BNG	1.000	0
Bank- en girosaldi	0	727
Overige schulden	9.334	2.920
Totaal	10.334	3.647

- Het saldo van de algemene crediteuren heeft voornamelijk betrekking op de onderhanden zijnde betalingen.
- Een kasgeldlening bij de BNG dient binnen 1 maand afgelost te worden.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn als volgt samengesteld:

Overlopende passiva

Omschrijving	(bedragen x 1.000 Euro)	
	31-12-2023	31-12-2022
Verplichtingen (nog te betalen bedragen)	2.944	2.831
De van EU en NL lichamen ontvangen voorschotten op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2.959	1.113
Overige vooruitontvangen bedragen en overlopende passiva		
Vooruit ontvangen bedragen	520	357
Overige overlopende passiva	1.213	1.464
Totaal	7.636	5.765

Overlopende passiva

Onder de overige overlopende passiva zijn o.a. een schuld aan de belastingdienst opgenomen inzake Loonbelasting ad. € 0,929 mln., af te dragen pensioenpremie ad € 0,187 mln., en uit te betalen uitkeringen ad € 0,025 mln.

Verloopoverzicht: de van EU en NL lichamen ontvangen voorschotten op uitkeringen:

Regeling (bedragen * € 1.000,-)	01-01-2023	Vermeerderingen	Verminderings	Herrubricering	31-12-2023
Veiligheid in en om school Maastricht en Heuvelland	5	0	5	0	0
XBMob EU Eijsden-Margraten	0	0	0	18	18
XBMob EU Partners	5	0	0	0	5
Beheerrekening sloopcompensatie Gemeente Maastricht	87	0	0	0	87
Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) 2021	54	0	54	0	0
Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) 2022	84	0	84	0	0
Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) 2023	0	109	0	0	109
Gemeentelijk onderwijsachterstanden beleid	75	0	8	0	67
Regionale en lokale preventieagenda	0	0	0	0	0

2021-2023					
Nationaal Programma Onderwijs 2021-2023	46	0	46	0	0
Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	9	0	0	0	9
Regeling huisvesting aandachtsgroepen	40	0	5	0	35
Aanpak energiearmoede	342	0	109	0	233
Regeling Sportakkoord 2022	38	0	38	0	0
Sanering verkeerslawaaï 2022-2023	48	0	34	0	14
Vitaal door valpreventie	8	0	8	0	0
Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	174	0	45	0	129
Tegemoetkoming huur sportverenigingen (TVS)	37	0	37	0	0
Onderwijsroute	22	0	22	0	0
Vermindering overlast en criminaliteit	39	0	36	0	3

asielzoekers 2022-2023					
Sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023 - 2026	0	30	0	0	30
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0	272	0	0	272
Landschapsfonds 2023 - 2025	0	60	0	0	60
Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	0	57	0	0	57
Noodfonds Energie Amateursportverenigingen	0	23	0	0	23
Lokale aanpak isolatie	0	992	0	0	992
Voorschoolse Educatie aan ontheemde peuters	0	45	0	0	45
Versterking lokale integrale aanpak radicalisering, extremisme en terrorisme	0	21	0	0	21

2023 - 2026					
KLC subsidie 2023 - 2024	0	594	0	0	594
Wet inburgering 2021	0	156	0	0	156
Totaal	1.113	2.359	531	18	2.959

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Waarborgen en garanties

Het betreft hier leningen die externe partijen hebben afgesloten en waarvoor Eijsden-Margraten borg / garant staat. Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Overzicht gewaarborgde geldleningen (bedragen x € 1.000, afgerond).					
Geldnemer / geldgever	Percentage borgstelling	Einde looptijd	Hoofdsom	Aandeel in restantbedrag lening per 1-1-2023	Aandeel in restantbedrag lening per 31-12-2023
Woonpunt / BNG	100%	2028	17.000	17.000	17.000
Woonpunt / NWB	100%	2024	9.500	9.500	9.500
Totaal Woonpunt			26.500	26.500	26.500
MTB / Gemeente Maastricht	11%	2028	12.100	1.331	1.331
			12.100	1.331	1.331
Oos Heim (obligatielening)	100%	2047	250	200	191
			250	200	191
Achtervang (na WSW)					
Servatius / NWB	Achtervang na WSW 100%	2039	936	545	519
Totaal Servatius			936	545	519
TOTAAL			39.786	28.576	28.541

Woonpunt

In het kader van de convenant Financiering Volkshuisvestelijke Activiteiten staat de gemeente Eijsden-Margraten garant voor twee leningen die Woonpunt heeft afgesloten om invulling te geven aan haar taken op het gebied van volkshuisvesting in de gemeente. Beide leningen worden op de einddatum in één keer volledig afgelost.

Als zekerheid heeft de gemeente als enige het eerste recht van hypotheek: als Woonpunt niet meer kan voldoen aan haar verplichtingen dan kan de gemeente haar recht invoeren en woningen verkopen.

MTB

Gemeente Maastricht heeft een achtergestelde renteloze lening van € 12.100.000 verstrekt aan de MTB. Hiertoe heeft gemeente Maastricht twee leningen afgesloten bij BNG. Beide leningen zijn in januari 2018 in één keer volledig afgelost. Per gelijke datum is een nieuwe lening onder dezelfde condities afgesloten tegen een rentepercentage van 0,955%. Eijsden-Margraten staat hierbij garant voor 11% van het totaalbedrag ad € 12.100.000, zijnde € 1.331.000.

Oos Heim / obligatielening

Stichting Oos Heim heeft een obligatielening van € 250.000 uitgeschreven voor de financiering van de bouw van het nieuwe gemeenschapshuis. De looptijd is maximaal 32 jaar waarvan de eerste twee jaar aflossingsvrij en vervolgens jaarlijkse aflossing door middel van uitloting. De jaarlijkse aflossing bestaat uit tenminste 1/30 ste deel van de lening. De jaarlijkse aflossing bedraagt minimaal € 8.500 (34 obligaties a € 250 per obligatie) en heeft voor het eerst plaatsgevonden op 1 september 2017. De aflossing 2023 bedraagt € 8.500.

Eijsden-Margraten staat garant voor de betalingsverplichtingen van stichting Oos Heim richting obligatiehouders, bestaande uit rente en aflossing. Als zekerheid heeft de gemeente een eerste recht van hypotheek ter grootte van maximaal € 250.000 op het nieuw gebouwde gemeenschapshuis.

Servatius (achtervang na WSW)

Eind jaren tachtig zijn de risico's van hypothecaire geldleningen aan woningcorporaties (met gemeentegarantie) bij het Waarborgfonds Sociale woningbouw (WSW) ondergebracht tegen betaling van een eenmalige vergoeding. Eijsden-Margraten fungeert in deze constructie als achtervang: in eerste instantie is het WSW aansprakelijk als Servatius niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Kan het WSW echter eveneens niet aan haar verplichtingen voldoen, dan zullen de banken Eijsden-Margraten verzoeken de nog openstaande saldi te voldoen.

In 2023 ging het bij Servatius om een lening bij de NWB :

- NWB: Voor deze lening is Eijsden-Margraten als achtervang 100% aansprakelijk. Het openstaande saldo van deze lening per 31-12-2022 bedraagt € 519.291.

Lease	Looptijd	Jaarlijkse kosten (x € 1.000)
4x bedrijfsauto Opel Corsa E	2021 t/m 2026	25
1x bedrijfsauto Skoda Enyak	2021 t/m 2026	
2x bedrijfsauto Subaru	2021 t/m 2026	19
		44
Huur		
<u>Gebouwen</u>		
Breusterhof 89	2019 t/m 2023	34
Zoerbeemden 9 c/d	2019 t/m 2023	20
		54
<u>ICT middelen</u>		
Econocom	2019 t/m 2026	284
		284
TOTAAL		382

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

Omschrijving		Programma	Begroting 2023 NW	Realisatie 2023
<u>Incidentele lasten</u>				
1.	Parkeeronderzoek kernen Eijsden en Margraten	4. Wonen en Mobiliteit	25.000	12.516
2.	Activering bouwgrondexploitatie Karreweg Sint Geertruid	4. Wonen en Mobiliteit	133.169	113.744
3.	Activering bouwgrondexploitatie bestemmingsplan Heiligerweg	4. Wonen en Mobiliteit	218.265	0
4.	Storting winstneming grondexploitaties tgv reserve GREX	4. Wonen en Mobiliteit	211.902	211.902
5.	Storting winstneming grondexploitaties van reserve GREX naar algemene reserve	4. Wonen en Mobiliteit	211.902	211.902
6.	Frictiekosten	5. Bestuur en dienstverlening	234.430	234.430
Totaal incidentele lasten			1.034.668	784.494
<u>Incidentele baten</u>				
1.	Verkoop gronden Karreweg Sint Geertruid	4. Wonen en Mobiliteit	133.169	113.744
2.	Verkoop gronden bestemmingsplan Heiligerweg	4. Wonen en Mobiliteit	218.265	0
3.	Winstneming grondexploitaties tgv reserve GREX	4. Wonen en Mobiliteit	211.902	211.902
4.	Winstneming grondexploitaties tgv reserve GREX	4. Wonen en Mobiliteit	211.902	211.902
5.	Aanwenden reserve frictiekosten	5. Bestuur en dienstverlening	234.430	261.454
Totaal incidentele baten			1.009.668	799.002
Saldo incidentele lasten minus baten			-25.000	14.508

Toelichting

Toelichting incidentele lasten

1. Het budget was bedoeld voor het opstellen van 2 parkeervisies. Parkeervisie Eijsden is in 2023 uitgevoerd, terwijl die van Margraten is doorgeschoven naar 2024.
2. Betreft administratieve boeking van gemaakte lasten in 2023 ten laste van de boekwaarde van Karreweg
3. De vergoeding voor de exploitant van BP Bloesemgaard op de Heiligerweg kon niet geactiveerd worden vanwege lopende bezwaar- en beroepstermijnen van het wijzigingsplan tot eind 2023.
4. In 2023 wordt er een voorschot voor de eindafrekening van het Centrumplan Eijsden gestort in de reserve Grex.
5. In 2023 wordt het Centrumplan Eijsden afgerond met de betaling van het voorschot voor de eindafrekening en de storting in de algemene reserve vanuit de reserve Grex.
6. De frictiekosten: De storting is in 2023 conform begroting en raadsbesluit uitgevoerd.

Toelichting incidentele baten

1. Betreft de spiegelboeking van de lasten BP Karreweg
2. In 2023 werd de BP Bloesemgaard (Heiligerweg) gerealiseerd, waarbij de exploitant verhaalbare kosten ontving, maar het functionele voordeel van het project kon nog niet worden gerealiseerd vanwege lopende bezwaar- en beroepstermijnen van het wijzigingsplan, waardoor facturering nog niet mogelijk was.
3. In 2023 wordt het Centrumplan Eijsden gerealiseerd met een voorschot op de eindafrekening voor functioneel voordeel.
4. In 2023 wordt het Centrumplan Eijsden afgerond met het voorschot van de eindafrekening, waarbij een uitname uit de reserve Grex wordt gedaan voor storting in de algemene reserve.
5. Aanwending reserve frictiekosten: De aanwending in 2023 is conform begroting en raadsbesluit uitgevoerd.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Vanuit de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) worden jaarlijks de financiële arbeidsvoorwaarden van topfunctionarissen van de gemeenten gepubliceerd. Onder topfunctionarissen van de gemeenten vallen in ieder geval de gemeentesecretaris en de griffier, ongeacht of zij de norm overschrijden.

Het bezoldigingsmaximum in 2023 bedraagt € 223.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	Gerits, M.A.G.	Verbeet, M.G.A.J.T.
Functiegegevens	Gemeentesecretaris / Algemeen directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 119.643	€ 101.196
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.587	€ 15.618
<i>Subtotaal</i>	€ 139.230	€ 116.814
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 139.230	€ 116.814
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	Gerits, M.A.G.	Verbeet, M.G.A.J.T.
Functiegegevens	Gemeentesecretaris / Algemeen directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/02 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 114.606	€ 97.954
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.258	€ 16.956
<i>Subtotaal</i>	€ 134.864	€ 114.910
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 216.000
Bezoldiging	€ 134.864	€ 114.910

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf verantwoordingsjaar 2023 dient ons college een rechtmatigheidsverklaring af te geven over de jaarrekening 2023. In deze verklaring dient ons college zich richting uw raad te verantwoorden over het feit of rechtmatig is gehandeld. Tot 2022 heeft de accountant via het accountantsverslag hierover gerapporteerd.

Om een rechtmatigheidsverklaring te kunnen opstellen zijn de bestaande controlesystematiek - lijncontrole en Verbijzonderde Interne Control (VIC) - verder worden doorontwikkeld.

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijkt een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording lichten wij toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door uw raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door uw raad op 12 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door uw raad bepaald en bedraagt 3 % van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.285.572. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Ons college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens. De conclusie niet rechtmatig komt door aanpassing van het begrip begrotingsrechtmatigheid. In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn overschrijdingen van lasten en investeringskredieten vanaf 2023 altijd onrechtmatig. Dit omdat gesteld wordt dat overschrijdingen in strijd zijn met het begrotingsrecht van de gemeenteraad. Echter, zelfs als de overschrijdingen in lijn zijn met afspraken met de raad, is het verplicht om dit als onrechtmatigheid op te nemen. Op basis van de financiële verordening kunnen deze overschrijdingen, in lijn met afspraken met de gemeenteraad, voor € 5,06 miljoen wel als acceptabel voor onrechtmatig aangemerkt worden. € 0,14 miljoen dient als onacceptabel te worden aangemerkt. In programma 4.6 is deze overschrijding toegelicht. Conform de planning,- en controlcyclus van de gemeente achten we het tijdig melden van dergelijke begrotingsoverschrijdingen en begrotingsonderschrijdingen in de jaarrekening als tijdig”.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium

Begrotingscriterium		
1A	Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	€ 5,20 mln
1B	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0,00 mln
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0,00 mln
3	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.).	€ 0,00 mln
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		
4	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 5,06 mln
5	Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	€ 0,14 mln
Voorwaardencriterium		
	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	€ 0,00 mln
M&O criterium		
	Geen bevindingen	
Totaal van onrechtmatigheden		€ 5,20 mln

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

Toelichting begrotingsrechtmatigheid

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft ons college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Lerende organisatie

Dit jaar is de eerste keer dat ons college zich in de jaarrekening moet verantwoorden, via de rechtmatigheidsverantwoording, richting uw raad. Dit is voor beide kanten even wennen. Voorheen kreeg uw raad deze informatie via de accountant in hun accountantsrapport; vanaf dit jaar komt deze informatie via ons college. Het ministerie van BZK heeft aangegeven dat gemeenten in hun jaarstukken een aparte rechtmatigheidsverklaring moeten opnemen, maar ook dat we in deze paragraaf de (begrotings)onrechtmatigheden moeten toelichten.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording dient de organisatie niet alleen een organisatie te zijn die systematisch interne controles uitvoert en de daaruit vloeiende fouten en verbeterpunten zelf constateert, maar ook dat de organisatie de verbeteringen in gang zet en bewaakt.

Onze gemeente maakt werk van het op systematische en risicogerichte wijze uitvoeren van (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden op de belangrijkste financiële processen en IT-systemen. Over de hieruit volgende 'nieuwe verbeterpunten' zijn we transparant en pakken we deze op. Ons college ziet toe op de voortgang van het in gang zetten van de verbeteringen door het management. Het management rapporteert over de voortgang daarvan.

WMO, participatie en Jeugd

Bestedingen Jeugd, participatie, WMO en de PGB's zijn rechtmatig verantwoord in de jaarrekening. Er zijn enkele onzekerheden ten aanzien van de feitelijke levering van zorg geconstateerd. Deze onzekerheden hebben geen effect op de rechtmatigheidsoordeel.

Inkoop en aanbesteding

Het naleven van de Europese aanbestedingsregels blijft een aandachtspunt. De aanscherping van het inkoop- en aanbestedingsbeleid is noodzakelijk. Het strikt monitoren van de actuele stand van zaken van contracten en/of verlengingen is hierbij van cruciaal belang.

Software

Er zijn een aantal langlopende contracten voor cruciale softwareapplicaties bij één leverancier. Deze kunnen op het moment nog niet worden aanbesteed, omdat er maar één goedwerkende applicatie is voor dit specifiek onderdeel. Dit om de continuïteit te waarborgen. De concurrentie is deze applicatie aan het ontwikkelen. Op het moment dat er een concurrent is die dezelfde kwaliteit kan leveren zullen we de applicatie aanbesteden.

Vervanging applicatie sociaal domein

Vanaf 2021 heeft onze gemeente een nieuw informatiesysteem voor de uitvoeringsondersteuning van Jeugdwet en WMO ingevoerd. In samenwerking met de gemeenten Gulpen-Wittem en Vaals was hiervoor een Europese aanbestedingsprocedure opgestart.

Nadat het informatiesysteem vanaf medio 2021 gefaseerd is ingevoerd, is gebleken dat op diverse onderdelen niet wordt voldaan aan het pakket van eisen. Hierdoor is gevraagde functionaliteit tot heden niet geleverd en blijft de dienstverlening achter bij de gemaakte afspraken. Dit heeft handmatige controles, correctiewerk en inefficiënte processen tot gevolg voor de uitvoeringsondersteuning van Jeugd, WMO en Participatie. Ook zijn er twijfels over de kwaliteit van de informatie die het informatiesysteem genereert. Hierdoor kan zonder handmatig correctiewerk geen betrouwbaar beeld worden gegeven. Daarnaast is de bedrijfsvoering van de leverancier niet ingericht op de sterke groei die ze doormaken. Dit komt tot uiting in slechte dienstverlening, haperende communicatie en een algeheel gebrek aan professionaliteit. Door de hierboven beschreven problematiek wordt het sociaal domein geremd in de verdere ontwikkeling. Daarnaast was er nog een gebrekkige beveiliging van de software wat geleid heeft tot een cyberincident. Mede daardoor heeft dit geleid tot dataverlies van enkele weken.

Dit alles heeft geleid tot ontbinding van het contract en is overgegaan tot een (Europese) aanbesteding en gunning van een nieuw informatiesysteem.

Fraudepreventiebeleid

Bij fraude door een persoon of organisatie wordt bewust misbruik gemaakt van vertrouwen om een voordeel te behalen. Fraude is een verzamelnaam voor meerdere gerelateerde begrippen zoals niet-integer gedrag (integriteit), misbruik- en oneigenlijk gebruik, corruptie en criminaliteit.

Het voorkomen van fraude en misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik is daarom binnen de organisatie een belangrijk aandachtspunt. Op dit moment heeft de gemeente nog geen centraal fraude en M&O beleid vastgesteld. Echter in de werkprocessen van de organisatie zijn tal van maatregelen genomen om het risico op fraude en onrechtmatig handelen zoveel mogelijk te beperken. Te denken valt hierbij aan functiescheiding, toepassen van 'meer ogen – principe' en ICT- maatregelen op het gebied van identificatie en authenticatie. Naast preventieve maatregelen voeren wij ook diverse verbijzonderde controles uit. Voor transactiestromen waarbij dergelijke risico's aanwezig zijn, wordt daarom beoordeeld of er indicaties zijn dat er sprake is van fraude. In 2023 zijn geen gevallen van interne fraude binnen de organisatie geconstateerd. In 2024 heeft ons college het voornemen het beleid op te zetten, te implementeren en uit te voeren..

Ensia

Op basis van de zelfevaluatie stelt het College dat op 31 december 2023 de beoogde en ingerichte beheersingsmaatregelen voldoen aan de voor ENSIA geselecteerde normen inzake Digid en Suwinet. Op de hertoe opgestelde collegeverklaring is assurance verklaard door een onafhankelijk IT-auditor.

Begrotingscriterium

Begrotingsafwijkingen en -overschrijdingen (beleidsmatig en/of financieel) behoeven autorisatie door uw gemeenteraad. In de regel zullen begrotingswijzigingen vooraf door ons college aan de raad worden voorgelegd ter autorisatie. Hiermee wordt toestemming gevraagd voor het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Slechts indien de omstandigheden een autorisatie vooraf niet mogelijk maken zal achteraf een begrotingswijziging moeten worden voorgelegd. Indien de raad ermee instemt wordt de besteding alsnog geautoriseerd en is deze rechtmatig.

Begrotingswijzigingen moeten volgens de Gemeentewet in het jaar zelf nog aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is voorgelegd zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Toch kunnen een aantal (begrotings)overschrijdingen binnen de beleidskaders zoals vastgesteld in de financiële verordening van de gemeenteraad vallen.

Onderstaand is een overzicht opgenomen conform de richtlijnen van de BADO (Besluit accountantscontrole decentrale overheden) welke vallen binnen de beleidskaders.

Lastenoverschrijding programma	Overschrijding van de lasten > rapporteringstolerantie	Overschrijding acceptabel	Overschrijding niet acceptabel
<p>Programma 4 Wonen en Leefomgeving</p> <p>€ 173.710</p>	<p>De grootste afwijkingen worden veroorzaakt op de beleidsvelden:</p> <p>Openbare ruimte als visitekaartje: € 241.051,</p> <p>Vastgoed: € 236.861</p> <p>Verder is een onderschrijding op het beleidsveld woninbouw van € 283.317</p> <p>De overschrijdingen worden onderstaand toegelicht:</p> <p><u>Openbare ruimte als visitekaartje</u></p> <p>De voornaamste overschrijding wordt veroorzaakt door de gladheidsbestrijding ad. € 60.732 en onderhoud riolen en gemalen ad. € 108.003. Beide overschrijdingen worden aangemerkt als acceptabel aangezien de riolen worden afgedekt door tarieven en de gladheidsbestrijding niet te plannen is.</p> <p>Openbaar groen is met € 142.423 overschreden. De overschrijding is toegelicht onder programma 4.6. Deze overschrijding had in bestuursrapportage bijgeraamd dienen te worden. De overschrijding is derhalve niet acceptabel.</p> <p><u>Vastgoed</u></p> <p>De overschrijding heeft betrekking op de afrekening van Vebego over de binnensportaccommodaties. Tegenover deze overschrijding staat als gevolg van de afrekening ook een overschrijding op inkomsten. De overschrijding wordt derhalve als acceptabel gezien</p>	<p>X</p> <p>X</p>	<p>X</p>
<p>Programma 5 Bestuur en Dienstverlening € - 5.069.167</p>	<p>De grootste afwijkingen worden veroorzaakt op de beleidsvelden:</p> <p>Mutaties reserves programma 5: € 2.133.769,</p> <p>Een gezonde financiële huishouding: € 2.140.978</p> <p>Personeel: € 371.696</p> <p>Een open en transparant bestuur: € 217.221</p> <p>De overschrijdingen worden onderstaand toegelicht:</p> <p><u>Mutaties reserves programma 5</u></p> <p>De overschrijding wordt veroorzaakt door de administratieve boeking van het saldo van de jaarrekening 2022 ad. 2.133.769</p> <p><u>Een gezonde financiële huishouding</u></p> <p>De overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door de administratieve boeking van het saldo van 2023 ad. € 2.145.239</p> <p>Verder heeft een verplichte toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren plaats gevonden van € 41.019</p>	<p>X</p> <p>X</p> <p>X</p>	

<p>Totaal programma 1 t/m 5 € 5.242.877</p>	<p><u>Personeel</u></p> <p>Op personeel is een overschrijding van € 371.696. Het laatste bijstel moment voor de begroting is oktober 2023. Op dat moment was nog geen overschrijding voorzien.</p>	<p>X</p>	
	<p><u>Een open en transparant bestuur</u></p> <p>De overschrijding is het gevolg van een verplichte storting van € 214.393 in de voorziening huidige wethouders op basis van de actuariële waarde berekening.</p>	<p>X</p>	

Staat van herkomst en besteding van middelen (kastroomoverzicht)

Staat van herkomst en besteding van middelen (kasstroomoverzicht)		(* € 1.000,-)
Resultaat na mutaties reserves		2.146
<i>Mutaties Algemene Reserve en Bestemmingsreserves</i>		
Mutaties algemene reserve	873	
Mutaties bestemmingsreserves	-119	
		754
<i>Afschrijvingen/aflossingen en overige waardeveranderingen vaste activa</i>		
Afschrijvingen immateriële vaste activa	260	
Afschrijvingen materiële vaste activa	3.137	
Afschrijvingen/aflossingen financiële vaste activa	731	
Ontvangen bijdragen van derden in (im)materiële vaste activa	-13	
Afwaarderingen immateriële vaste activa	0	
Afwaarderingen materiële vaste activa	0	
Afwaarderingen financiële vaste activa	0	
		4.115
<i>Mutatie voorzieningen</i>		
		56
<i>Mutaties in werkkapitaal</i>		
Mutatie voorraden onderhanden werk (zijnde bouwgronden in exploitatie)	-323	
Mutatie in vorderingen op openbare lichamen	-1.338	
Mutatie in rekening-courantverhouding met het rijk	880	
Mutatie in overige vorderingen	317	
Mutatie in overlopende activa	-501	
Mutatie in overige schulden (zijnde crediteuren)	6.414	
Mutatie in overlopende passiva	1.871	
		7.320
<i>Investerings en desinvesteringen vaste activa</i>		
Investerings in immateriële vaste activa	-14	
Desinvesteringen immateriële vaste activa	0	
Investerings in materiële vaste activa	-9.270	
Desinvesteringen materiële vaste activa	2	
Investerings in financiële vaste activa	-253	
Desinvesteringen in financiële vaste activa	0	
		-9.535
<i>Mutaties in vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>		
Opnames vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	
Aflossingen vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-3.867	

Ontvangen waarborgsommen	0	
		-3.867
<i>Mutaties in kasgeldleningen</i>		
Mutaties in overige kasgeldleningen	1.000	
		1.000
Mutaties liquide middelen		1.989

Single information Single Audit (SiSa)

SiSa

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Juridische grondslag						
		Ontvanger						
JenV	A15	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023	Besteding (jaar T) - zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding uitvoering projectplan (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen ? (Ja/Nee)	Toelichting op projecten die afwijken van voorlopige toekenning	Project afgerond (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: A15/01</i>	<i>Indicator: A15/02</i>	<i>Indicator: A15/03</i>	<i>Indicator: A15/04</i>	<i>Indicator: A15/05</i>	<i>Indicator: A15/06</i>
			1 € 36.000	€ 36.000	Ja	N.v.t.	Nee	Ja
			7					
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)

		Gemeenten	(GOO) (jaar T)	- uitzonderingsbepaling (GOO)	uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: A16/01</i>	<i>Indicator: A16/02</i>	<i>Indicator: A16/03</i>	<i>Indicator: A16/04</i>	<i>Indicator: A16/05</i>	<i>Indicator: A16/06</i>
			€ 2.903.174	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 61.938
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: A16/07</i>	<i>Indicator: A16/08</i>	<i>Indicator: A16/09</i>	<i>Indicator: A16/10</i>		
			€ 0	€ 45.150	€ 3.010.262	€ 4.757.033		
JenV	A18B	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)	Naam veiligheidsregio	Naam kostensoort	Besteding per kostensoort (jaar T)			
		SiSa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>			
			<i>Indicator: A18B/01</i>	<i>Indicator: A18B/02</i>	<i>Indicator: A18B/03</i>			

			1	50706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0			
			2		Hotels/centra	€ 0			
			3		Overige specifieke meerkosten	€ 0			
			4		Overige Meerkosten	€ 0			
				Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld				
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
				<i>Indicator: A18B/04</i>	<i>Indicator: A18B/05</i>				
				Nee	Verantwoording loopt via Veiligheidsregio				
JenV	A20B	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikkingenmerk	Naam taak/project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per taak/project	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per taak/project
		SiSa tussen medeoverheden			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R D1</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
					<i>Indicator: A20B/01</i>	<i>Indicator: A20B/02</i>	<i>Indicator: A20B/03</i>	<i>Indicator: A20B/04</i>	<i>Indicator: A20B/05</i>
			1	060935 Gemeente Maastricht	4338701	Analyse	Ja	€ 21.946	€ 21.946
			2						

			18						
				Kopie gemeente(code)	Kopie Beschikkingenmerk	Kopie Naam taak/project	Afwijking t.o.v. aanvraag overeenkomsten (Ja/nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 11 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
				<i>Indicator: A20B/07</i>	<i>Indicator: A20B/08</i>	<i>Indicator: A20B/09</i>	<i>Indicator: A20B/10</i>	<i>Indicator: A20B/11</i>	<i>Indicator: A20B/12</i>
			1	060935 Gemeente Maastricht	4338701	Analyse	Nee	Nvt	Ja
			2						
			18						
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)	
		Gemeenten					Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: B2/01</i>	<i>Indicator: B2/02</i>	<i>Indicator: B2/03</i>	<i>Indicator: B2/04</i>	<i>Indicator: B2/05</i>	<i>Indicator: B2/06</i>	
			0	0	0	0	Nee	Nee	
			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)			

		Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten		
<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
<i>Indicator: B2/07</i>	<i>Indicator: B2/08</i>	<i>Indicator: B2/09</i>	<i>Indicator: B2/10</i>		
N.V.T.	Nee	0	0		
Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
<i>Indicator: B2/11</i>	<i>Indicator: B2/12</i>	<i>Indicator: B2/13</i>	<i>Indicator: B2/14</i>	<i>Indicator: B2/15</i>	<i>Indicator: B2/16</i>
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtraject en en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
<i>Indicator: B2/17</i>	<i>Indicator: B2/18</i>	<i>Indicator: B2/19</i>	<i>Indicator: B2/20</i>	<i>Indicator: B2/21</i>	<i>Indicator: B2/22</i>
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
Normbedrag onderdeel e	Normbedrag onderdeel e	Normbedrag onderdeel f x	Normbedrag onderdeel f x	Totale verantwoording	

			(afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i>	(afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/24</i>	aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/25</i>	aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/26</i>	(jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/27</i>	
							€ 0	
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/01</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C55/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/03</i>	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/04</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C55/05</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/06</i>
			282	€ 141.529	€ 141.529	39	€ 19.299	€ 19.299
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huisheeft	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

			gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>			
			242	€ 34.071	€ 34.071			
			Het aantal kleine gasbesparen de maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparen de maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe energieverbruik/energierkening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>
			160	161	0	117	188	0
BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)

				uitvoering door derde vanaf SiSa 2022		
	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02	Aard controle R Indicator: C56/03	Aard controle R Indicator: C56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06
1	RHA2021-02376293	Verbouwing Schoolstr. 26/26A St. Geertruid	€ 0	€ 54.931	1	1
2	RHA2021-02376293	Verbouwing Schoolstr. 14 A-J Noorbeek	€ 0	€ 173.763	2	2
3	RHA2021-02376293	Karreweg fase 2 St. Geertruid / 2 grote woonunits	€ 0	€ 0	0	0
4	RHA2021-02376293	Mheerderweg-Noord Banholt / 4 of 5 grote units	€ 0	€ 0	0	0
5	RHA2021-02376293	Sebastiaanstraat Margraten / 1 unit 1-2 personen	€ 16.127	€ 16.127	1	0
10						
	Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteit en zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)
	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07	Aard controle R Indicator: C56/08	Aard controle R Indicator: C56/09	Aard controle R Indicator: C56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12
1	Verbouwing Schoolstr. 26/26A St. Geertruid	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
2	Verbouwing Schoolstr. 14	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja

			A-J Noorbeek					
			3 Karreweg fase 2 St. Geertruid / 2 grote woonunits	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Nee
			4 Mheerderweg -Noord Banholt / 4 of 5 grote units	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Nee
			5 Sebastiaanstraat Margraten / 1 unit 1-2 personen	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
			10					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?				
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.				
			Indicator: C56/13	Indicator: C56/14				
			Nee	Ja				
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.				
			Indicator: C62/01	Indicator: C62/02				
			€ 0	Nee				

BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/05</i>	
			€ 24.891	€ 0	2	2	0	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C94/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C94/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/06</i>
			1 LAI23-03617205	€ 0	0	0	0	€ 0
			2					
			100					
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen,	Eindverantwoording (ja/nee)		

			<p>derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/07</i></p>		<p>eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/08</i></p>		<p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/09</i></p>	<p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C94/10</i></p>	
			1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			2						
			100						
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	<p>Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/01</i></p>	<p>Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/02</i></p>	<p>Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/03</i></p>	<p>Correctie besteding (jaar T-1)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/04</i></p>	<p>Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/05</i></p>		
		Gemeenten	€ 15.982	€ 0	€ 0	€ 0	€ 32.000		
			Hieronder per regel één gemeente (coördinatie) selecteren en in de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de	Hieronder per regel één gemeente (coördinatie) selecteren en in de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de			

			kolommen ernaast de verantwoordi ngsinformatie voor die gemeente invullen	specifieke uitkering onderwijsachte rstandenbeleid	kolommen ernaast de verantwoordi ngsinformatie voor die gemeente invullen	specifieke uitkering onderwijsachte rstandenbeleid		
			Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>		
			1					
			2					
			100					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	
			€ 107.488	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke		

			ernaast de verantwoordi ngsinformatie voor die gemeente invullen	uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	ernaast de verantwoordi ngsinformatie voor die gemeente invullen	uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i>	<i>Aard controle</i> <i>R</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i>	<i>Aard controle</i> <i>R</i>		
			<i>Indicator:</i> <i>D14/06</i>	<i>Indicator:</i> <i>D14/07</i>	<i>Indicator:</i> <i>D14/08</i>	<i>Indicator:</i> <i>D14/09</i>		
		1						
		2						
		10						
OCW	D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwo ording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle</i> <i>R</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i>			
			<i>Indicator:</i> <i>D22/01</i>	<i>Indicator:</i> <i>D22/02</i>	<i>Indicator:</i> <i>D22/03</i>			
		1	€ 0	€ 0	Ja			
		2						
		100						
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkings nummer en in de kolommen ernaast de verantwoordi ngsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmidde len
			<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i>	<i>Aard controle</i> <i>R</i>	<i>Aard controle</i> <i>R</i>	<i>Aard controle</i> <i>R</i>	<i>Aard controle</i> <i>R</i>	<i>Aard controle</i> <i>R</i>

			Indicator: E3/01	Indicator: E3/02	Indicator: E3/03	Indicator: E3/04	Indicator: E3/05	Indicator: E3/06
1			457.135.03	€ 34.443	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2								
100								
		Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			Indicator: E3/07	Indicator: E3/08	Indicator: E3/09	Indicator: E3/10	Indicator: E3/11	Indicator: E3/12
1			457.135.03	€ 34.443	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
2								
100								
lenW	E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
		Gemeenten en GR'en	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			Indicator: E21/01	Indicator: E21/02	Indicator: E21/03	Indicator: E21/04	Indicator: E21/05	Indicator: E21/06
1			IENW/BSK-2020/244571	€ 0	€ 48.666	€ 0	€ 50.000	Nee
2								
		Kopie	Is voldaan aan	Toelichting				

			beschikkingsnummer	artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee)	aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: E21/07</i>	<i>Indicator: E21/08</i>	<i>Indicator: E21/09</i>			
			1 IENW/BSK-2020/244571	Ja	Artikel 15 bevat geen a/b/c...			
			2					
IENW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: E44B/01</i>	<i>Indicator: E44B/02</i>	<i>Indicator: E44B/03</i>	<i>Indicator: E44B/04</i>	<i>Indicator: E44B/05</i>	<i>Indicator: E44B/06</i>
			1 060935 Gemeente Maastricht	IENW/BSK-2023/82255	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060935 Gemeente Maastricht	IENW/BSK-2023/82255	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			20					
			Kopie	Kopie	Eindverantwo			

			CBS(code)	beschikkingsnummer	ording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: E44B/07</i>	<i>Indicator: E44B/08</i>	<i>Indicator: E44B/09</i>		
		1	060935 Gemeente Maastricht	IENW/BSK- 2023/82255	Nee		
		2	060935 Gemeente Maastricht	IENW/BSK- 2023/82255	Nee		
		20					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: E44B/10</i>	<i>Indicator: E44B/11</i>	<i>Indicator: E44B/12</i>	<i>Indicator: E44B/13</i>	
		1	060935 Gemeente Maastricht	IENW/BSK- 2023/82255	1 vasthouden / bergen regenwater	Nee	
		2	060935 Gemeente Maastricht	IENW/BSK- 2023/82255	4 vasthouden regenwater / vergroten bergings- en afvoercapaciteit watersysteem	Nee	
		3					
		20					
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
		Provincies en Gemeenten					

	<i>Aard controle</i> <i>R</i> <i>Indicator:</i> <i>E84/01</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>E84/02</i>	<i>Aard controle</i> <i>R</i> <i>Indicator:</i> <i>E84/03</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>E84/04</i>
	€ 89.904	€ 122.448	€ 61.224	Nee
	Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>E84/05</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>E84/06</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>E84/07</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>E84/08</i>
1	310 Kant-/asmarkeringen en fietspaden	Ja	1.800	Werkzaamheden uitgevoerd in 2022 maar niet verantwoord in SISA 2022.
2	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	1	
3	332 Wegversmallingsaantal in Stuks	Nee	6	
4	361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)aantal in Stuks	Nee	1	
5	316 Inzet t.b.v. vullen	Ja	4	Verantwoord in SISA

			van gaten en scheuren aantal in Dagen			jaarrekening 2022. Onderdeel cumulatieve kosten tm 2023.		
			6					
			50					
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: F28/01</i>	<i>Indicator: F28/02</i>	<i>Indicator: F28/03</i>	<i>Indicator: F28/04</i>	<i>Indicator: F28/05</i>	<i>Indicator: F28/06</i>
			€ 85.820	€ 116.080	€ 0	€ 201.900	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i>					
			<i>Indicator: F28/07</i>					
			Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen

		grond van de Wgr		(IOAW)		(IOAZ)
<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
<i>Indicator: G2/01</i>	<i>Indicator: G2/02</i>	<i>Indicator: G2/03</i>	<i>Indicator: G2/04</i>	<i>Indicator: G2/05</i>	<i>Indicator: G2/06</i>	<i>Indicator: G2/06</i>
€ 3.499.318	€ 114.652	€ 173.291	€ 0	€ 16.848	€ 0	
Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang toeslagaffaire	
Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werken inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)	
<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
<i>Indicator: G2/07</i>	<i>Indicator: G2/08</i>	<i>Indicator: G2/09</i>	<i>Indicator: G2/10</i>	<i>Indicator: G2/11</i>	<i>Indicator: G2/12</i>	<i>Indicator: G2/12</i>
€ 0	€ 0	€ 0	€ 202.427	€ 0	€ 0	
Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperati	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					

			e kinderopvang toeslagaffaire Gemeente Participatiew et (PW) <i>Aard controle</i> D2 <i>Indicator:</i> G2/13	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> G2/14					
			€ 0	Ja					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) _gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstr ekking Gemeente <i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G3/01	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G3/03	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoeksk osten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G3/06	
			€ 55.880	€ 7.498	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			BBZ vóór 2020 – levensonderh oud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstre kking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit	BBZ vóór 2020 – levensonderh oud en kapitaalverstr ekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstre kking Gederfde baten die voortvloeien uit	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

			uit kwijtschelden schulden levensonderh oud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperati e kinderopvang toeslagaffaire	kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstre kkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangt oeslagaffaire	uit kwijtschelden schulden levensonderh oud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstr ekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperati e kinderopvang toeslagaffaire	kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstre kkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangt oeslagaffaire		
			Gemeente <i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G3/07	Gemeente <i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G3/08	Gemeente <i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G3/09	Gemeente <i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G3/10	<i>Aard controle</i> n.v.t. <i>Indicator:</i> G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregelin g zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderho ud	Besteding (jaar T) kapitaalverstr ekking	Baten (jaar T) levensonderho ud	Baten (jaar T) kapitaalverstre king (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstr ekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle</i> n.v.t. <i>Indicator:</i> G4/01	<i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G4/02	<i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G4/03	<i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G4/04	<i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G4/05	<i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 98.829	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1	€ 0
			3 Tozo 3 (1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 17.766	€ 0

	oktober 2020 tot 1 april 2021)					
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.079	€ 0
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 119.675	€ 0
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
6	Totaal	0	0	N.v.t.		
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente)	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente)	

	(gemeente Maastricht)	(gemeente Maastricht), aflossing	Maastricht), overig	Maastricht)
<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
<i>Indicator: G4/11</i>	<i>Indicator: G4/12</i>	<i>Indicator: G4/13</i>	<i>Indicator: G4/14</i>	<i>Indicator: G4/15</i>
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangt oeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangt oeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangt oeslagaffaire	

			Aard controle <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> G4/16	Gemeente Aard controle <i>R</i> <i>Indicator:</i> G4/17	Gemeente Aard controle <i>D2</i> <i>Indicator:</i> G4/18	Gemeente Aard controle <i>R</i> <i>Indicator:</i> G4/19
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	0	0	0
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente <i>Aard controle</i> <i>R</i> <i>Indicator:</i> G10/01	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle</i> <i>R</i> <i>Indicator:</i> G10/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> G10/03	
			€ 53.055	€ 0	Ja	
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein	Gederfde baten die voortvloeien	Gederfde baten die voortvloeien uit	Volledig zelfstandige uitvoering	

		hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire_gemeentedeel 2023	uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	(Ja/Nee) Gemeente			
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G13/05</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende				

		subsidie				
Gemeenten		<i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> H4/01	<i>Aard controle</i> n.v.t. <i>Indicator:</i> H4/02			
		€ 246.469	€ 136.970			
Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is	
<i>Aard controle</i> n.v.t. <i>Indicator:</i> H4/03	<i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> H4/04	<i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> H4/05	<i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> H4/06	<i>Aard controle</i> R <i>Indicator:</i> H4/07	<i>Aard controle</i> n.v.t. <i>Indicator:</i> H4/08	
1	Onttrekking voorziening onderhoud gemeentelijke sportvelden	€ 2.102	€ 2.102	€ 0	€ 0	
2	Onttrekking voorziening gemeentegebouwen	€ 19.493	€ 19.493	€ 0	€ 0	
3	Onroerende zaken, onderhoud, functioneel	€ 6.054	€ 6.054	€ 0	€ 0	
4	Roerende zaken, dienstverlening door derden, functioneel	€ 80.794	€ 0	€ 80.794	€ 0	
5	Roerende zaken, beheer en exploitatie, functioneel	€ 2.902	€ 0	€ 2.902	€ 0	
6	BTW-belastingskostenposten	€ 25.625	€ 0	€ 0	€ 25.625	

			, overige kosten, BTW-nadeel herrekening BTW-mengpercentage algemene kosten					
			100					
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H8/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H8/06</i>
			1 SPUK Sportakkoord 1042292 incl. herziening	€ 37.716	€ 0	€ 37.716	€ 0	€ 37.716
			2					
			3					
			4					
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H8/08</i>				
			1 SPUK Sportakkoord 1042292 incl. herziening	Ja				
			2					
			3					
			4					
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		

		preventieaanpakken			lokale preventieakk oord of aanpak? (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: H12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04</i>		
			€ 20.000	€ 20.000	Ja	Ja		
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 16.816	€ 13.453	€ 3.363	€ 13.453	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 115.771	€ 115.771	€ 0	€ 115.771	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstand	€ 25.871	€ 20.001	€ 5.174	€ 20.001	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 19.403	€ 19.403	€ 0	€ 19.403	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 9.055	€ 16.000	€ 1.811	€ 16.000	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 22.637	€ 23.333	€ 0	€ 23.333	Ja
			7 Valpreventie	€ 66.617	€ 46.478	€ 13.323	€ 46.478	Ja
			8 Leefomgeving	€ 12.935	€ 8.408	€ 2.587	€ 8.408	Ja
			9 OKO & Vroegsignaler	€ 3.234	€ 2.587	€ 647	€ 2.587	Ja

	ing alcoholproblematiek					
10	Versterken sociale basis	€ 47.214	€ 47.214	€ 0	€ 47.214	Ja
11	Mantelzorg	€ 12.935	€ 10.348	€ 2.587	€ 10.348	Ja
12	Eén tegen eenzaamheid	€ 12.935	€ 12.935	€ 0	€ 12.935	Ja
13	Welzijn op recept	€ 7.114	€ 7.114	€ 0	€ 7.114	Ja
14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 3.234	€ 3.234	€ 0	€ 3.234	Ja
15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 11.512	€ 11.512	€ 0	€ 11.512	Ja
	Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/n.v.t.)?				
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
	<i>Indicator: H30/07</i>	<i>Indicator: H30/08</i>				
1	Lokaal Sportakkoord	Ja				
2	Brede regeling combinatiefuncties	Ja				
3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja				
4	Kansrijke Start	Ja				
5	Mentale Gezondheid	Ja				
6	Aanpak overgewicht en obesitas	Ja				
7	Valpreventie	Ja				
8	Leefomgeving	Ja				

			g					
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja				
			10 Versterken sociale basis	Ja				
			11 Mantelzorg	Ja				
			12 Eén tegen eenzaamheid	Ja				
			13 Welzijn op recept	Ja				
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja				
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>H30/09</i>					
			Nee					
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>H31/01</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>H31/02</i>	<i>Aard controle</i> <i>R</i> <i>Indicator:</i> <i>H31/03</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>H31/04</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>H31/05</i>	
			<i>SOUKNEAS2</i> <i>30152</i>	€ 23.202	€ 29.263	Ja		
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)			

		Zwembaden	(jaar T)	ten laste van Rijksmiddele n		
			<i>Automatisch berekend</i>	<i>Automatisch berekend</i>		
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
		<i>Indicator: H32/01</i>	<i>Indicator: H32/02</i>	<i>Indicator: H32/03</i>		
		MEOZ23160	€ 131.317	€ 131.317		
		Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddele n	Verduurzamin gsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
		<i>Indicator: H32/04</i>	<i>Indicator: H32/05</i>	<i>Indicator: H32/06</i>	<i>Indicator: H32/07</i>	<i>Indicator: H32/08</i>
		1 SWEM	€ 131.317	€ 131.317	Ja	
		2				
		20				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordi ngsinformatie voor die medeoverhei d invullen	Besteding (jaar T)		
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>			
		<i>Indicator: H35B/01</i>	<i>Indicator: H35B/02</i>			
		061903 Gemeente Eijsden-	€ 30.000			

			Margraten		

Bijlagen

A. Overzicht restantkredieten ultimo 2023

Investeringskrediet	Begrotingsjaar	Geopend	Afgesloten	Budget	Budget	Realisatie	Realisatie	Restant
				2023	t/m 2023	2023	t/m 2023	eind 2023
Wegen								
Verbetering verkeersveiligheid voormalige N593	2015	2015	2023		582.033	0	592.498	-10.465
Bijdrage rotonde Hoogcruts	2016	2018			600.000	0	0	600.000
Kampweg infra	2020	2020			968.305	772.181	797.730	170.575
Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan	2020	2020	2023	-29.337	30.663	0	30.663	0
Aan de Fremme rotonde 47 Margraten	2021	2021	2023	-90.706	249.294	0	249.295	-1
Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan	2021	2021	2023	-101.768	98.232	0	98.232	0
Veilingweg Gronsveld	2022	2022			760.000	350.000	497.408	262.592
Stashaag	2022	2022			296.000	19.326	292.986	3.014
Herinrichting kern Bruisterbosch	2022	2022			750.000	750.863	801.409	-51.409
Fietsplan ; infra & voorzieningen	2022	2022	2023		150.000	0	0	150.000
Levensduurverlengend onderhoud wegen	2022	2022		-316.397	1.101.103	-10.070	971.147	129.956
Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan	2022	2022	2023		125.000	0	0	125.000
Projectleiding MIP wegen	2023	2023	2023	318.000	318.000	318.000	318.000	0
Fietsplan ; infra & voorzieningen	2023	2023	2023	150.000	150.000	0	0	150.000
Levensduurverlengend onderhoud wegen	2023	2023		2.066.397	2.066.397	1.999.873	1.999.873	66.524
Catharinastraat - Kloppenbergweg Oost-Maarland	2023	2023		90.000	90.000	0	0	90.000
Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan	2023	2023		135.000	135.000	0	0	135.000
Restantkrediet MIP wegen	-	-		11.996	11.996	0	0	11.996
Totaal wegen				2.233.185	8.482.023	4.200.173	6.649.242	1.832.781
Riolering								
Afkoppelplan Terlinden	<2011	<2011	2023	-78.554	179.446	0	179.446	0
Bijdrage reconstructie De Hut - De Planck	2017	2018			200.000	0	0	200.000
Vervanging mechanisch-elektrisch deel pompgemalen	2017	2018	2023	-34	221.966	0	221.966	0
Renovaties riool Cadier en Keer	2018	2018	2023	-16.385	43.615	0	43.615	0
Reparatie riolering	2018	2018	2023	31.171	531.171	0	531.171	0

Vervanging mechanisch-elektrisch deel pompgemalen	2018	2018	2023	-2.071	227.097	0	227.097	0
Rioolverbinding Keerberg C&K	2019	2019	2023	-2.910	414.090	0	414.090	0
Rioolgemaal Dorpstraat Eckelrade	2021	2021	2023	-55.456	251.544	13.383	251.544	0
Bluswatervoorziening a/d Fremme	2022	2022		675.000	705.000	395.523	404.166	300.834
BBB Laag Caestert	2022	2022	2023	57	26.557	0	26.557	0
Rioolreparaties	2022	2022	2023	669	77.169	0	77.169	0
Vervanging hoofdpst telemetrie	2023	2023		200.000	200.000	0	0	200.000
Gemalen elektromechanisch	2023	2023		38.250	38.250	30.450	30.450	7.800
Hoogwaterveiligheid	2023	2023	2023	140.000	140.000	140.000	140.000	0
Drukriolering elektromechanisch	2023	2023		10.000	10.000	5.250	5.250	4.750
MIP riolen restantkrediet	-	-		99.406	99.406	0	0	99.406
Totaal riolering				1.039.143	3.365.311	584.606	2.552.521	812.790
<u>Gecombineerde projecten wegen / riolering</u>								
Fietspad Sint Geertruideweg - De Bukel	2018	2018			3.900.000	100.136	3.300.410	599.590
Reconstructie Cadier & Keer noord	2018	2018		4.185.554	7.947.722	273.398	487.750	7.459.972
Diepstraat Eijsden	2018	2018	2023	-289.670	1.619.330	1.714	1.619.920	-590
Weg van Bruisterbosch naar Herkenrade	2019	2019	2023		583.000		578.357	4.643
Dorpstraat Sint Geertruid	2020	2020	2023	-37.029	892.971	33.784	892.971	0
Prins Hendrikstraat Eijsden	2020	2020		293.000	988.176	734.815	814.103	174.073
Roskuil Herkenrade	2021	2021			329.000	264.643	287.296	41.704
Trichterweg-Hoenderstraat bibeko Margraten	2021	2021		575.000	1.081.000	885.591	923.879	157.121
Zoerbeemden / Industrieweg Eijsden	2022	2022		100.000	120.000	0	0	120.000
Withuis Eijsden	2023	2023		100.000	100.000	0	0	100.000
Totaal gecombineerde projecten wegen / riolering				4.926.855	17.561.199	2.294.080	8.904.684	8.656.515
<u>Overige kredieten</u>								
Aanvullende maatregelen huisvesting statushouders	2017	2017			748.000	36.382	706.643	41.357
Uitbreiding camerabeveiliging bedrijventerrein	2018	2018			200.000	31.954	199.376	624
LED armaturen kantoren	2018	2018	2023		49.833	0	52.954	-3.121

gemeentehuis								
Parkeerplaats historische kern Eijsden	2018	2018		131.105	1.043.991	15.974	930.133	113.858
Aanschaf applicatie databeheer openbare ruimte	2019	2019			80.000	0	85.958	-5.958
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	2019	2019	2023		70.000	0	71.339	-1.339
Vorbereidingskrediet verkoop Kampweg	2019	2019	2023		204.132	0	199.167	4.965
Applicatie Omgevingsdienst	2020	2020			156.000	13.440	145.529	10.471
Aanpassing gebouw MFA Margraten (scouting / koor)	2020	2020	2023		55.600	0	67.325	-11.725
Meubilair raadzaal tbv BOB-model	2020	2020			20.000	0	10.179	9.821
Verbouwing huiskamer Bemelen	2020	2020			45.000	0	0	45.000
Vakapplicatie sociaal team	2020	2020			50.000	22.923	62.156	-12.156
Heetwaterunit Empas	2021	2021	2023		14.500	0	15.592	-1.092
Kleine tractiemiddelen	2021	2021	2023		10.000	0	12.076	-2.076
Upgraden dorpspleinen	2021	2021	2023		50.000	50.210	50.210	-210
Sfeerverlichting 2016-2020	2021	2021	2023		44.719	0	44.719	0
Sfeerverlichting 2021	2021	2021	2023		80.000	0	74.921	5.079
Sportcontainer	2021	2021	2023		29.000	0	29.767	-767
Hoogwerker	2021	2021	2023		222.500	226.446	226.446	-3.946
Knopen lopen	2021	2021			112.500	9.966	9.966	102.534
Upgraden speelveldjes	2021	2021	2023		20.000	0	19.739	261
Kampweg 37B aan- en verbouw	2021	2021		555.043	876.771	20.440	39.539	837.232
Zonnepanelen loods Buitendienst	2022	2022			45.000	0	22.641	22.359
Drone	2022	2022	2023		15.000	0	0	15.000
Audiovisuele middelen raadzaal	2022	2022			110.500	106.588	109.760	740
Upgrade dorpspleinen	2022	2022			50.000	58.033	58.033	-8.033
Ruimtemonitor Team Heuvelland	2022	2022	2023		67.000	0	0	67.000
Aanleg parkeerplaats (nabij Natura2000 gebied)	2022	2022			75.000	1.820	1.820	73.180
Aankoop gronden Mheer	2022	2022			1.863.006	0	0	1.863.006
Aankoop gronden Oost-Maarland	2022	2022			752.494	0	0	752.494
Upgrade speelveldjes	2022	2022	2023		20.000	0	19.215	785
Verbouwing Schoolstraat 26/26A Sint Geertruid	2022	2022	2023		81.515	0	49.931	31.584
Verbouwing Schoolstraat 14 A- J Noorbeek	2022	2022	2023		158.190	0	163.763	-5.573

Planvoorbereiding woningbouw Oost-Maarland	2022	2022		122.000	13.055	31.925	90.075	
Planvoorbereiding woningbouw Mheer	2022	2022		120.000	930	20.486	99.514	
MFA Eijsden Bs Cramignon 2 extra lokalen	2023	2023	2023	342.000	342.000	341.907	341.907	93
verLEDding openbare verlichting	2023	2023		1.075.000	1.075.000	631.158	631.158	443.842
ICT investeringen	2023	2023		95.000	95.000	17.826	17.826	77.174
Investeringen Buitendienst	2023	2023		589.500	589.500	383.378	383.378	206.122
JBM624mdx50 houtversnipperaer + Greenline kipper	2023	2023	2023	83.000	83.000	83.419	83.419	-419
Tractor Massey Ferguson 5S 125pk	2023	2023		125.046	125.046	120.000	120.000	5.046
Civision Samenlevingszaken	2023	2023		305.000	305.000	103.233	103.233	201.767
Diepstraat Eijsden fietsparkeren boomspiegels afzetpalen	2023	2023		115.000	115.000	0	0	115.000
Upgrade dorpspleinen	2023	2023		50.000	50.000	2.360	2.360	47.640
Aanleg parkeerplaats (nabij Natura2000 gebied)	2023	2023		75.000	75.000	0	0	75.000
Aankoop strategische gronden	2023	2023	2023	1.000.000	1.000.000	0	0	1.000.000
Vorbereidingskrediet IHP onderwijs	2023	2023		100.000	100.000	23.190	23.190	76.810
Vervangen veldverlichting tennisaccommodaties	2023	2023		133.100	133.100	23.881	23.881	109.219
Kunstgrasveld RKVVM	2023	2023		255.053	255.053	0	0	255.053
Upgrade speelveldjes	2023	2023		20.000	20.000	20.000	20.000	0
Speelvoorziening Sebastiaanstraat MGT	2023	2023		20.000	20.000	0	0	20.000
JOP Ursulinenpark	2023	2023		25.000	25.000	0	0	25.000
Totaal overige kredieten				5.093.847	12.069.950	2.358.513	5.281.659	6.788.291
TOTAAL KREDIETEN				13.293.030	41.478.483	9.437.373	23.388.106	18.090.377

B. Rekening 2023 conform taakvelden BBV

Hoofdtakveld	L/B	Taakveld	Taakveld omschrijving	Begroting 2023 NW	Rekening 2023	Afwijking	Toelichting	
0. Bestuur en ondersteuning	Lasten	0.1	Bestuur	-1.692.845	-1.909.705	-216.860	nadeel	
		0.10	Mutaties reserves	-3.160.473	-5.305.442	-	nadeel	
						2.144.969		
		0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0		
		0.2	Burgerzaken	-596.711	-618.243	-21.532	nadeel	
		0.4	Overhead	-14.490.394	-	-399.438	nadeel	
						14.889.832		
		0.5	Treasury	40.033	96.744	56.711	voordeel	
		0.61	OZB woningen	-5.000	-5.265	-265	nadeel	
		0.8	Overige baten en lasten	-2.261.570	-1.845.557	416.013	voordeel	
		0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-50.000	-55.999	-5.999	nadeel	
		Lasten	Totaal	-22.216.960	-	-		
						24.533.299	2.316.339	
		Baten	0.1	Bestuur	209.019	289.219	80.200	voordeel
			0.10	Mutaties reserves	2.430.053	4.609.422	2.179.369	voordeel
			0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	
			0.2	Burgerzaken	275.851	276.963	1.112	voordeel
			0.4	Overhead	381.501	383.065	1.564	voordeel
			0.5	Treasury	908.914	941.579	32.665	voordeel
			0.61	OZB woningen	4.746.745	4.732.281	-14.464	nadeel
			0.62	OZB niet-woningen	1.168.069	1.158.246	-9.823	nadeel
			0.64	Belastingen Overig	183.000	167.702	-15.298	nadeel
			0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	41.213.171	41.781.044	567.873	voordeel
	0.8	Overige baten en lasten	4.164.918	5.083.927	919.009	voordeel		
	Baten	Totaal	55.681.241	59.423.448	3.742.207			
1. Veiligheid	Lasten	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.069.983	-2.071.146	-1.163	nadeel	
		1.2	Openbare orde en veiligheid	-382.705	-406.552	-23.847	nadeel	
	Lasten	Totaal	-2.452.688	-2.477.698	-25.010			
	Baten	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	46.000	49.734	3.734	voordeel	
		1.2	Openbare orde en veiligheid	8.200	21.186	12.986	voordeel	

	Baten	Totaal	54.200	70.919	16.719		
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	Lasten 2.1	Verkeer en vervoer	-3.478.738	-3.471.822	6.916	voordeel	
	2.2	Parkeren	-129.469	-114.780	14.689	voordeel	
	2.4	Economische havens en waterwegen	-5.000	-4.132	868	voordeel	
	2.5	Openbaar vervoer	-65.187	-64.067	1.120	voordeel	
	Lasten	Totaal	-3.678.394	-3.654.801	23.593		
	Baten 2.1	Verkeer en vervoer	153.000	248.323	95.323	voordeel	
	2.2	Parkeren	7.650	8.069	419	voordeel	
	2.5	Openbaar vervoer	6.000	6.000	0		
	Baten	Totaal	166.650	262.392	95.742		
	3. Economie	Lasten 3.1	Economische ontwikkeling	-116.802	-87.293	29.509	voordeel
3.3		Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-284.363	-273.725	10.638	voordeel	
3.4		Economische promotie	-469.754	-418.280	51.474	voordeel	
Lasten		Totaal	-870.919	-779.297	91.622		
3.3		Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	93.000	130.183	37.183	voordeel	
3.4		Economische promotie	988.293	1.053.569	65.276	voordeel	
Baten		Totaal	1.081.293	1.183.752	102.459	voordeel	
4. Onderwijs		Lasten 4.1	Openbaar basisonderwijs	-50.000	-56.080	-6.080	nadeel
		4.2	Onderwijshuisvesting	-877.562	-950.486	-72.924	nadeel
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-607.972	-566.492	41.480	voordeel
	Lasten	Totaal	-1.535.534	-1.573.058	-37.524		
	Baten 4.1	Openbaar basisonderwijs	50.000	56.080	6.080	voordeel	
	4.2	Onderwijshuisvesting	218.500	210.534	-7.966	nadeel	
	Baten	Totaal	268.500	266.614	-1.886		
5. Sport, cultuur en recreatie	Lasten 5.1	Sportbeleid en activering	-526.662	-444.907	81.755	voordeel	
	5.2	Sportaccommodaties	-1.684.477	-1.904.157	-219.680	nadeel	
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-473.854	-463.601	10.253	voordeel	
	5.4	Musea	-3.690	-4.983	-1.293	nadeel	
	5.5	Cultureel erfgoed	-67.743	-53.684	14.059	voordeel	
	5.6	Media	-482.813	-456.450	26.363	voordeel	
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.528.889	-2.669.468	-140.579	nadeel	

	Lasten	Totaal	-5.768.128	-5.997.248	-229.120	
	Baten	5.1 Sportbeleid en activering	344.174	269.646	-74.528	nadeel
		5.2 Sportaccommodaties	272.055	496.484	224.429	voordeel
		5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	759	759	voordeel
		5.6 Media	24.891	24.891	0	
		5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	42.000	34.765	-7.235	nadeel
	Baten	Totaal	683.120	826.545	143.425	
6. Sociaal Domein	Lasten	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-3.238.556	-3.018.863	219.693	voordeel
		6.2 Wijkteams	-691.030	-724.073	-33.043	nadeel
		6.3 Inkomensregelingen	-5.960.271	-5.538.760	421.511	voordeel
		6.4 Begeleide participatie	-2.066.109	-2.058.032	8.077	voordeel
		6.5 Arbeidsparticipatie	-506.046	-491.492	14.554	voordeel
		6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.084.221	-1.226.640	-142.419	nadeel
		6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-2.469.210	-2.469.123	87	voordeel
		6.71B Begeleiding (WMO)	-760.536	-673.239	87.297	voordeel
		6.71C Dagbesteding (WMO)	-471.021	-285.784	185.237	voordeel
		6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-5.235	-6.318	-1.083	nadeel
		6.72A Jeugdhulp begeleiding	-1.333.967	-1.090.996	242.971	voordeel
		6.72B Jeugdhulp behandeling	-2.599.000	-2.428.623	170.377	voordeel
		6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	-15.000	4.761	19.761	voordeel
		6.73A Pleegzorg	-77.000	-54.134	22.866	voordeel
		6.73B Gezinsgericht	-21.000	-1.184	19.816	voordeel
		6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	-1.189.000	-1.081.101	107.899	voordeel
		6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-70.000	-79.088	-9.088	nadeel
		6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-167.500	-213.763	-46.263	nadeel
		6.81A Beschermd wonen (WMO)	-32.051	0	32.051	voordeel
		6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-68.000	-55.385	12.615	voordeel
		6.82A Jeugdbescherming	-143.000	-126.174	16.827	voordeel
		6.82B Jeugdreclassering	-59.000	-65.588	-6.588	nadeel
	Lasten	Totaal	-23.026.753	-	1.343.154	
				21.683.599		

	Baten	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	615.956	524.786	-91.170	nadeel
		6.3	Inkomensregelingen	4.640.813	3.959.587	-681.226	nadeel
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	71.479	88.782	17.303	voordeel
		6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	134.000	177.528	43.528	voordeel
		6.81A	Beschermd wonen (WMO)	32.051	0	-32.051	nadeel
		6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	35.200	59.918	24.718	voordeel
	Baten		Totaal	5.529.499	4.810.602	-718.897	
7. Volksgezondheid en milieu	Lasten	7.1	Volksgezondheid	-1.732.434	-1.721.440	10.994	voordeel
		7.2	Riolering	-3.516.035	-3.624.039	-108.004	nadeel
		7.3	Afval	-3.076.998	-3.051.321	25.677	voordeel
		7.4	Milieubeheer	-320.575	-274.321	46.254	voordeel
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-157.874	-163.117	-5.243	nadeel
	Lasten		Totaal	-8.803.916	-8.834.238	-30.322	
	Baten	7.1	Volksgezondheid	113.290	100.070	-13.220	nadeel
		7.2	Riolering	3.582.736	3.675.645	92.909	voordeel
		7.3	Afval	3.497.990	3.524.151	26.161	voordeel
		7.4	Milieubeheer	26.000	35.343	9.343	voordeel
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	133.500	88.149	-45.351	nadeel
	Baten		Totaal	7.353.516	7.423.358	69.842	
8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Lasten	8.1	Ruimtelijke ordening	-1.042.846	-1.086.899	-44.053	nadeel
		8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.960.612	-1.726.554	234.058	voordeel
		8.3	Wonen en bouwen	-3.014.218	-2.939.055	75.163	voordeel
	Lasten		Totaal	-6.017.676	-5.752.508	265.168	
	Baten	8.1	Ruimtelijke ordening	108.063	107.970	-93	nadeel
		8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.149.518	1.928.598	-220.920	nadeel
		8.3	Wonen en bouwen	1.295.368	1.126.784	-168.584	nadeel
	Baten		Totaal	3.552.949	3.163.353	-389.596	
			Totaal Generaal	0	2.145.239	2.145.239	voordeel

